

«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»

Громадська організація

Чуриков Ю.І.

04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18

+380-098-043-57-52

E-mail: y_churikoff@ukr.net

код ЄДРПОУ 44952541

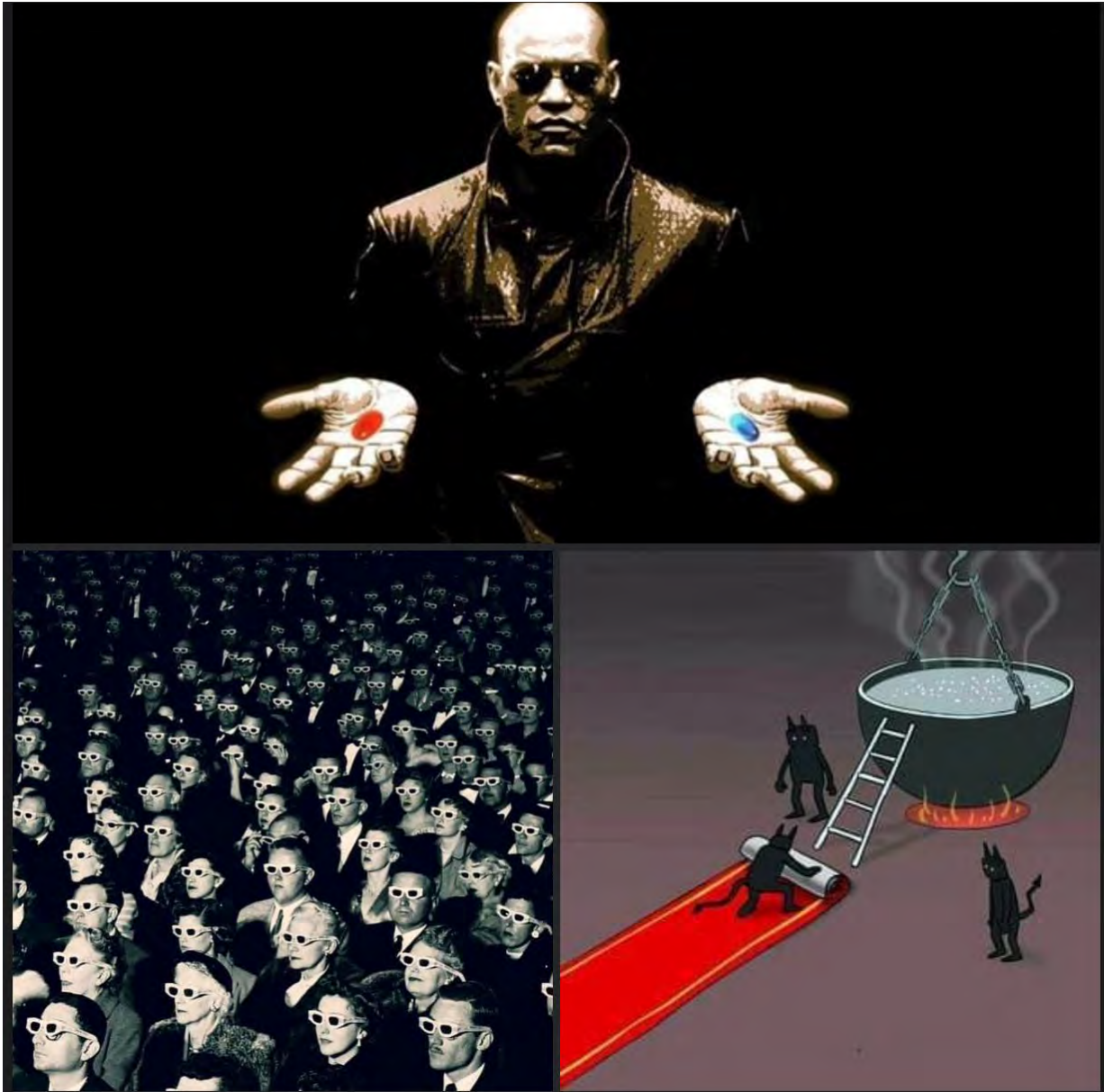
Тиж Ю.О.

Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.

www.kyiv-heritage.com

www.kyiv-heritage-guide.com

www.kyiv-landuse.com

Україна: ВИЗВОЛЕННЯ

Дайджест. Том 3

Книга 12. Статті та новини, № 2.201-2.400

Київ - 2026

1. АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, **підбірка**), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибіркової, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі **професійного моніторингу** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо.

Перевагою цього виду отримання даних є відсутність «інформаційного шуму».

2. ПЕРЕДМОВА

3. ВСТУП

А. Авторитаризм

— это политический режим, при котором централизованная, несменяемая власть одного лица или группы (например, партии) сосредоточена в своих руках, при этом сохраняются отдельные экономические и гражданские свободы. В таком режиме оппозиция подавляется или не имеет возможности существенно влиять на политику, а граждане не могут влиять на смену власти через выборы. Основное отличие от тоталитаризма заключается в том, что авторитаризм не стремится контролировать все сферы жизни граждан, оставляя большую часть частной жизни без вмешательства государства.

1. Ключевые характеристики авторитаризма

- (1) **Централизация власти:** Вся или большая часть власти сосредоточена в руках одного лидера или узкой группы лиц.
- (2) **Подавление оппозиции:** Несистемная оппозиция полностью подавляется, а легальная оппозиция лишена возможности существенно влиять на политику.
- (3) **Сохранение свобод:** Отдельные экономические, гражданские и духовные свободы могут сохраняться, но под контролем государства.
- (4) **Отсутствие реального контроля:** Население не имеет возможности контролировать процесс принятия и исполнения политических решений.
- (5) **Невозможность смены власти через выборы:** Сменить авторитарного лидера в результате выборов практически невозможно.

2. Отличия от тоталитаризма

- (1) **Сфера контроля:** Тоталитаризм стремится к полному контролю над всеми аспектами жизни граждан, в то время как авторитаризм фокусируется на политической сфере и может не вмешиваться в частную жизнь.
- (2) **Идеология:** Тоталитарный режим требует идеологической однородности и мобилизует население вокруг государственной идеологии, тогда как в условиях авторитаризма идеология может отсутствовать или быть второстепенной, и чем аполитичнее население, тем лучше.
- (3) **Цель:** Тоталитаризм часто связан с построением утопического государства, тогда как авторитаризм в основном направлен на решение текущих задач и поддержание стабильности.

Б. Тоталитаризм

— это политический режим, при котором государство осуществляет абсолютный, полный (тотальный) контроль над всеми аспектами жизни общества и каждого человека. Он характеризуется наличием одной правящей партии, единой государственной идеологии, монополией на информацию и экономику, а также использованием идеологического террора и репрессий для подавления любого сопротивления.

1. Ключевые признаки тоталитаризма

- (1) **Однопартийная система:** Существует только одна массовая партия, слитая с государственным аппаратом, которая обладает монопольным правом на политическую деятельность.
- (2) **Государственная идеология:** Разработана и навязывается единая идеология, которая объявляется абсолютной истиной. Любое несогласие с ней считается преступлением.
- (3) **Монополия на информацию:** Государство контролирует все средства массовой информации (печать, радио, телевидение), а также образовательные и культурные программы, создавая монополию на распространение «официальной» информации.
- (4) **Государственный контроль над экономикой:** Государство полностью контролирует экономическую и профессиональную деятельность, подчиняя её своим идеологическим целям.
- (5) **Идеологический террор и репрессии:** Используется как массовый террор и репрессии, так и идеологический террор для борьбы с любыми инакомыслящими и «врагами народа». Репрессии могут быть направлены не только на политических оппонентов, но и на тех, кто нарушает экономические или профессиональные нормы, которые превращаются в идеологические проступки.
- (6) **Культ личности:** Часто наблюдается культ личности вождя или правителя, который является воплощением идей партии.
- (7) **Мобилизация населения:** Регулярная мобилизация населения для достижения великих целей, которые ставит перед собой государство.

2. Отличие от авторитаризма

В отличие от авторитаризма, который стремится контролировать в основном публичное пространство и политическую сферу, тоталитарный режим пытается **полностью подчинить себе и частную жизнь граждан, а также их мысли.**

ДАЙЖЕСТ

Алексей Куш

2 мин. · 🌐

2026-06-08 ...

Чи дочекаємось ми повідомлення від **Уряду**, що завдяки їх ефективним рішенням, необхідний ресурс почала генерувати **національна економіка**?

І новий допис нового прем'єр-міністра буде, наприклад, таким: "отримали зростання ВВП на 10%".

Отримали

€2,8 млрд

у межах Ukraine Facility

Прем'єр-міністерка України
Юлія Свириденко

Навіть якщо Україна буде отримувати всі ракети до Patriot їх не вистачить, про що говорять цифри виробництва балістичних ракет у РФ

Запуск зенітної ракети MSE із ЗПК Patriot PAC-3 (фото US DoD)

2026-06-07

Протиракетні до Patriot не можуть бути панацеєю, бо навіть якщо США будуть передавати всі вироблені PAC 3 MSE їх не вистачить, а тому потрібні ще й інші засоби.

Виробництво балістичних, аеробалістичних та гіперзвукових ракет у РФ вже доволі сильно обігнало виробництво ракет до зенітного ракетного комплексу Patriot. Про це свідчать дані Головного управління розвідки міноборони України.

Зокрема видання [УП](#), поширило відповідь ГУР МОУ на запит щодо оцінки виробництва ракетного озброєння у РФ. Але попри те, що ця інформація могла сприйнятися, як стрімке збільшення виробництва, це не так, бо місяць тому ці самі цифри від ГУР МОУ опублікувало видання [NV](#).

ОТРК "Искандер-М" з балістичними ракетами 9М723

Загалом за даними українських розвідників, якщо брати до уваги лише ті ракети, для перехоплення яких необхідний Patriot, щомісяця:

- (1) Балістичні 9М723 до ОТРК "Искандер-М": 60 одиниць
- (2) Балістичні РМ-48У для ЗРК С-300/400: 40 одиниць
- (3) Аеробалістичні Х-47М2 "Кинжал": 10 одиниць
- (4) Гіперзвукові "Циркон": до 3 одиниць

Загалом до 113 балістичних, аеробалістичних та гіперзвукових ракет щомісяця.

Водночас

— за весь 2025 рік у США компанія Lockheed Martin виробила 620 протиракет РАС 3 MSE.

— Це по 51-52 ракет на місяць.

Враховуючи заплановане прискорення темпів виробництва, можливо у цьому році буде вироблено 700-750 одиниць цих протибалістичних ракет.

— Тобто у середньомісячному темпі 58-63 одиниць на місяць.

MSE PAC-3

Тобто, якщо Вашингтон кардинально змінить свою політику та направить всі вироблені ракети до України, то їх вже не вистачає.

Навіть при використанні у пропорції 1:1, як зараз роблять Повітряні сили, попри штатну витрату від двох протиракет на одну ціль.

Водночас реальні постачання до України протиракет до Patriot й так ускладнене, бо США мають бажання поповнити власні запаси після війни з Іраном, під час якої витратили, за оцінками, від 45% до 61% запасів цих ракет.

Аналогічне бажання мають й Бахрейн, Кувейт, Катар, ОАЕ та Саудівська Аравія, які також відстріляли, за оцінками, кілька тисяч протиракет до Patriot.

Саме тому, **лише протиракет не можуть бути відповіддю на балістичну загрозу з боку РФ.**

Без ударів по самих пускових, по складах з ракетами, по їх виробництву будь-яка протиракетна оборона не справиться з такою загрозою.

№ 2.203

Качка: Україна на фінальному етапі за всіма реформами у верховенстві права

НОВИНИ — ПОНЕДІЛОК, 8 ЧЕРВНЯ 2026, 16:51 — СЕРГІЙ СИДОРЕНКО

ПОДІЛИТИСЬ:

В уряді є переконання, що Україна може завершити виконання фундаментальних критеріїв ЄС протягом лічених років.

Про це заявив віцепрем'єр з питань європейської інтеграції Тарас Качка у Києві, під час панельної дискусії за участі єврокомісарки Марти Кос, повідомляє кореспондент "Європейської правди".

Качка вважає, що зроблене Україною наразі дозволяє говорити про наближення держави до завершення найважливіших реформ у процесі європейської інтеграції.

Віцепрем'єр підкреслив, що Україна і сама розуміє важливість верховенства права на шляху до ЄС. "Верховенство права – це серце того, що є центром європейської інтеграції", – підкреслив він.

Тарас Качка, утім переконаний, що прогрес, досягнутий Україною, є значним.

"У питанні верховенства права немає жодної структурної реформи, де ми маємо починати з нуля. По всіх напрямках ми на фінальному етапі", – наголосив він, згадавши про те, що Україна ще до повномасштабної війни внесла зміни до Конституції у частині судочинства, а також провела реформи за низкою напрямків.

"Отже, ми на завершальному етапі. Інше питання, що ця остання миля часто є найскладнішою", – додав віцепрем'єр.

"Тож план завершити виконання індикаторів протягом місяців – саме місяців, а не років – це цілком реальний план", – заявив він.

ЧТО ЕСЛИ СОЗНАНИЯ НЕТ ВОООЩЕ?

2026

Александр *Молчанов*

Представьте, что вы смотрите на закат. Небо - оранжевое, тёплое, почти живое. Вы чувствуете что-то, что сложно назвать словами: красоту, покой, лёгкую грусть. Этот опыт - субъективный, внутренний, ваш - кажется самой очевидной вещью в мире. Более очевидной, чем таблица умножения. Более очевидной, чем то, что Земля круглая.

А теперь предположим, что этого опыта не существует.

— Что никакого «оранжевого» внутри вас нет. Никакой «красоты». Никакого «вашего». Что всё это - грандиозный самообман, который мозг проделывает сам с собой. Что сознание - это история, которую рассказывает о себе машина, и ничего, кроме этой истории, нет.

Это и есть иллюзионизм.

Одна из самых радикальных - и одна из самых интересных - философских позиций в современной науке о сознании.

Чтобы понять, почему иллюзионизм вообще появился, нужно сначала разобраться с тем, что он пытается опровергнуть.

В 1995 году австралийский философ Дэвид Чалмерс опубликовал статью, которая изменила всю дискуссию о сознании.

Он разделил вопросы о сознании на две группы.

1) — «Лёгкие проблемы» - это вопросы о том, как мозг обрабатывает информацию, управляет вниманием, интегрирует данные от разных органов чувств, различает сон и бодрствование.

Они называются лёгкими не потому, что просты - нейробиологи бьются над ними десятилетиями. Они лёгкие в том смысле, что в принципе понятно, как к ним подступаться. Это вопросы о функциях, о механизмах, о том, «как это работает».

2) — «Трудная проблема» - совсем другое.

Почему всё это сопровождается субъективным опытом? Почему обработка информации о длине световой волны ощущается как

«красный»? Почему вообще что-то ощущается? Откуда берётся это «изнутри»?

Философы называют это квалиа - субъективные качества опыта.

— Боль - не просто сигнал об опасности, а то, что больно. Красный - не просто код, а то, как выглядит красный.

Это «как» и есть самое странное.

Мы знаем всё о нейронах, которые активируются при виде закатного неба. Но мы не знаем, почему при этом вообще что-то чувствуется.

Чалмерс считал, что трудная проблема принципиально неразрешима в рамках физикализма.

Что субъективный опыт - это нечто особенное, несводимое к материальным процессам.

Это позиция называется дуализмом свойств:

— физический мир есть, и к нему добавляется что-то ещё - феноменальное сознание.

Против этой позиции и выступили иллюзионисты.

Главный представитель иллюзионизма - британский философ Кит Франкиш.

— В 2016 году он опубликовал манифест, который назвал просто: «Иллюзионизм как теория сознания».

Его позиция на первый взгляд звучит абсурдно:

— квалиа не существуют.

Субъективный опыт в том виде, в котором мы его себе представляем, - это иллюзия.

Но здесь нужно быть внимательным.

Франкиш не говорит, что у вас нет никакого внутреннего мира.

Он говорит другое:

— **то, что вы думаете о своём внутреннем мире, - неверно.**

Разница принципиальная.

Когда вы смотрите на красный квадрат, что-то происходит.

— Нейроны работают, информация обрабатывается, в мозге возникают определённые состояния. Это всё реально.

Но вот это ощущение, что «красное» обладает каким-то особым, несводимым, абсолютно субъективным качеством - вот это иллюзия.

Мозг ошибочно представляет свои собственные состояния как нечто особенное, феноменальное, принципиально отличное от физических процессов.

Другими словами:

— **сознание есть.**

Иллюзорны квалиа - то особое, несводимое «каково это» быть вами.

Франкиш сравнивает это с другими иллюзиями, которые мозг производит постоянно.

— **Цвета, которые мы видим, - не свойство объектов, а конструктор мозга.**

Ощущение, что мир стабилен, когда вы двигаете глазами, - тоже иллюзия, потому что изображение на сетчатке дёргается.

Мозг - фабрика иллюзий. Почему квалиа должны быть исключением?

Здесь многие скептики говорят: ну и что? Называй это иллюзией или не называй - от этого ничего не меняется.

Больно всё равно больно.

Это возражение кажется сильным.

Но у иллюзионистов есть ответ.

Они говорят:

— **то, что меняется - это объяснительный разрыв. Та самая «трудная проблема Чалмерса».**

Если квалиа существуют в том виде, в каком мы их себе представляем - как нечто принципиально субъективное, несводимое к физическому - то наука в принципе не может их объяснить.

Потому что наука работает с третьим лицом:

— она описывает процессы, которые можно наблюдать, измерять, воспроизводить.

А квалиа принципиально от первого лица:

- они доступны только вам.

Это значит, что перед нами либо вечная тайна, либо нужно звать на помощь что-то нематериальное

— душу, панпсихизм, квантовое сознание Пенроуза.

Всё это варианты, которые многих учёных не устраивают.

Иллюзионизм делает другой ход:

— «квалиа не такие, какими кажутся».

Мозг ошибочно интроспектирует свои собственные состояния.

И вот тогда трудная проблема перестаёт быть трудной - она превращается в научную задачу:

— **объяснить, почему мозг так себя представляет.**

Это похоже на то, как работает объяснение температуры.

— Когда-то казалось, что горячее - это особое качество, которое нельзя объяснить через движение молекул. Потом оказалось, что можно. «Тепло» как субъективное ощущение осталось, но загадка температуры как физического явления была решена.

Иллюзионисты хотят сделать с квалиа то же самое.

Иллюзионизм - не одиночная эксцентричная идея.

За ним стоит целая традиция.

Деннет первым.

Дэниел Деннет - американский философ, автор книги «Объяснённое сознание» (1991) - один из первых и самых последовательных защитников того, что можно назвать предшественником иллюзионизма.

Он называл квалиа «философским монстром» и утверждал, что они просто не существуют в том виде, в котором их описывают философы сознания.

Деннет придумал термин «гетерофеноменология» - метод изучения сознания, при котором исследователь принимает отчёты субъекта всерьёз, не принимая их буквально.

Деннета за эту позицию долго и охотно критиковали.

Чалмерс говорил, что Деннет просто «меняет тему» - вместо того чтобы объяснить сознание, он объясняет что-то другое и называет это сознанием. Деннет с этим не соглашался всю оставшуюся жизнь. Он умер в 2024 году.

Марвин Минский, один из отцов искусственного интеллекта, придерживался схожих взглядов: сознание - это не особая субстанция, а описание определённых вычислительных процессов.

Патриция Чёрчленд - нейрофилософ - всю карьеру посвятила тому, чтобы показать: народная психология с её «убеждениями», «желаниями» и «квалиа» - это грубая теория, которая будет вытеснена нейронаукой точно так же, как флогистон был вытеснен химией.

Франкиш в 2016 году дал этой позиции точное название и оформил её в связную теорию.

С тех пор дискуссия стала значительно более предметной.

Один из самых интересных аргументов в пользу иллюзионизма - данные о ненадёжности интроспекции.

Это уже не философия, а экспериментальная психология. Мы думаем, что знаем, что происходит внутри нас.

Что у нас есть привилегированный доступ к собственным ментальным состояниям.

Это интуиция настолько сильная, что кажется неоспоримой.

Но данные говорят другое.

В классических экспериментах Нисбетта и Уилсона (1977) испытуемым давали выбрать один из нескольких предметов - например, пар чулок - и спрашивали, почему они выбрали именно этот.

— Люди уверенно объясняли своё решение качеством материала, эластичностью, внешним видом. Никто не говорил: «Потому что он лежал справа». Но именно расположение в пространстве и было главным предиктором выбора - это проверялось экспериментально. Люди не осознавали настоящую причину своего выбора и придумывали правдоподобное объяснение постфактум.

Это явление называется конфабуляцией - мозг производит убедительные объяснения своих же процессов, не имея к ним реального доступа.

— Эксперименты с расщеплённым мозгом (пациенты, у которых перерезано мозолистое тело) показали ещё более странное: левое

полушарие постоянно придумывает истории, объясняющие действия, которые на самом деле инициировало правое. Пациент делал что-то по команде, поступившей в правое полушарие, а левое - не получившее этой информации - немедленно придумывало объяснение. Михаил Газзанига, который изучал этих пациентов десятилетиями, назвал этот механизм «интерпретатором».

Мозг - рассказчик. Он постоянно создаёт нарративы о том, что происходит.

— И эти нарративы не всегда соответствуют тому, что происходит на самом деле. Если мозг так охотно врёт о причинах своих действий - почему он должен быть честен о природе своих квалиа?

Есть конкретный феномен, который иллюзионисты любят приводить в пример:

— феномен изменения при сличении, или «слепота к изменениям» (change blindness).

В экспериментах Роналда Ренсинка испытуемым показывали две фотографии с существенными различиями, чередуя их с коротким серым экраном. Разница могла быть огромной - исчезал самолётный двигатель, менялся цвет рубашки главного персонажа. Но испытуемые её не замечали. Минутами.

— Казалось бы, мы видим мир во всей его полноте - богатый, детальный, цветной.

— На самом деле мозг строит модель, которая кажется полной, но таковой не является.

Периферийное зрение размыто. Большую часть того, что кажется нам «видимым», мы достраиваем из памяти и ожиданий.

Философ Алва Ноз называет это «иллюзией богатства»:

— у нас нет плотного внутреннего кинотеатра с высоким разрешением.

Есть нечто куда более скудное, которое мозг представляет нам как богатое.

Если мозг создаёт иллюзию богатства зрительного опыта - вполне логично допустить, что он создаёт и иллюзию особой «феноменальной» природы этого опыта.

Самый сильный аргумент против иллюзионизма сформулировал Дэвид Чалмерс одной фразой:

— «Иллюзия всё равно требует иллюзиониста».

— Чтобы существовала иллюзия закатного неба - должен быть кто-то, для кого это иллюзия. Иллюзия предполагает субъекта. Если сознание - это иллюзия, то кто именно заблуждается?

Это не просто красивый риторический ход.

Это указание на настоящую проблему.

Когда мы говорим, что температура

— это иллюзия (на самом деле это движение молекул), мы не отрицаем само «ощущение тепла».

Мы переописываем его физическую природу. Ощущение остаётся.

Когда иллюзионисты говорят, что квалиа - иллюзия, они должны объяснить, что именно остаётся.

И вот здесь начинаются трудности.

Франкиш отвечает так:

— остаются функциональные состояния - состояния, которые играют ту же роль, что мы приписываем квалиа, но не обладают той таинственной «феноменальной» природой, которую мы им приписываем.

Мозг представляет эти состояния как обладающие квалиа - но это представление ложное.

Чалмерс считает, что это уклонение от вопроса.

— Потому что само это «представление» - тоже опыт. И оно снова требует объяснения. Короче, спор продолжается.

Нейронаука в этом споре занимает осторожную позицию.

Большинство нейробиологов не любят метафизические дискуссии и предпочитают работать с тем, что можно измерить.

Но некоторые данные косвенно поддерживают иллюзионистский взгляд.

1. «Антисипаторная активность мозга»

— Многочисленные исследования показывают, что мозг принимает решения раньше, чем человек осознаёт их.

Знаменитые эксперименты Бенджамина Либета в 1980-х:

— активность в моторной коре, предшествующая движению, начиналась за 550 миллисекунд до самого движения, тогда как осознание намерения двигаться возникало примерно за 200 миллисекунд.

Это значит, что сознательное «я решил» - возможно, не причина действия, а его интерпретация постфактум.

2. «Глобальное рабочее пространство»

Теория Бернара Баарса и Станисласа Деана описывает сознание как «глобальное рабочее пространство»

— механизм, который транслирует информацию из специализированных модулей мозга в общий доступ.

Это функциональное описание:

— сознание - это то, что происходит, когда информация становится глобально доступной.

Никаких квалиа в этой теории нет - только функции.

3. «Предиктивное кодирование»

Теория Карла Фристана и Энди Кларка:

— мозг - это машина предсказаний. Он постоянно строит модели реальности и сверяет их с входящими данными. То, что мы воспринимаем - это не реальность, а наилучшая текущая гипотеза мозга о реальности.

Это не иллюзионизм в чистом виде, но близко: восприятие - это конструкция, а не прямой доступ к миру.

В 2023 году Кристоф Кох - нейробиолог, который провёл десятилетия, изучая нейронные коррелянты сознания вместе с Фрэнсисом Криком

— публично признал поражение в двадцатипятилетнем споре с Дэвидом Чалмерсом.

Спор касался Интегрированной теории информации (ИТИ) Джулио Тонони - одной из ведущих научных теорий сознания.

Кох ставил на ИТИ. Группа исследователей провела масштабное «adversarial collaboration» - эксперимент, специально разработанный, чтобы различить конкурирующие теории сознания.

Результаты не поддержали ни одну теорию однозначно, и Кох признал, что его ставка не сыграла.

Это редкий случай в науке: публичное признание проигрыша в споре.

И оно говорит о том, в каком состоянии находится вся область:

— ни одна теория сознания пока не победила.

— **Иллюзионизм** - один из претендентов. Но только один.

Что это открытие меняет и какие открывает перспективы?

Иллюзионизм - это не просто академическая позиция.

— У него есть последствия, которые выходят далеко за пределы философских семинаров.

4. Для науки о сознании

— Если иллюзионизм прав, трудная проблема перестаёт быть непреодолимым барьером.

— Вопрос «почему вообще что-то ощущается» превращается в вопрос «почему мозг создаёт такое представление о себе» - а это уже нейробиологически атакуемая задача. Это меняет программу исследований.

5. Для «искусственного интеллекта»

Если сознание - это определённый тип информационной организации, а не что-то принципиально нематериальное, то вопрос о «сознательных машинах» приобретает другой смысл.

Машина может создавать точно такое же «ложное представление» о своих внутренних состояниях - и с иллюзионистской точки зрения это будет неотлично от «настоящего» сознания.

Это делает вопросы об этике ИИ значительно острее.

— Если мы не можем отличить «настоящее» сознание от его функционального эквивалента - на каком основании мы решаем, что у системы есть или нет морально значимый опыт?

6. Для медицины

Лечение боли, депрессии, тревоги - всё это упирается в вопрос о природе субъективного опыта. Если боль - это не нечто принципиально субъективное, а функциональное состояние, которое мозг неверно интерпретирует, это открывает новые пути вмешательства.

Не только химические, но и когнитивные: изменить не само состояние, а то, как мозг его представляет.

7. Для понимания себя

Это, пожалуй, самое интересное.

Иллюзионизм, если в нём есть правда, означает: вы не такие, какими себя представляете.

Ваше ощущение себя как субъекта с богатым внутренним миром - это рассказ, который мозг рассказывает о себе. Рассказ, возможно, очень неточный.

— Буддийские практики медитации тысячелетиями говорят примерно о том же: то, что мы принимаем за «я» - это конструкт, нарратив, не имеющий фиксированной субстанции.

Когда медитирующий «видит» это напрямую, не через философский аргумент, а через опыт - это называется анатта, не-я. И многие описывают это переживание как облегчение.

Иллюзионизм и буддийская психология пришли к похожим выводам с совершенно разных сторон. Это само по себе любопытно.

Иллюзионизм не победил.

Он - одна из позиций в споре, который ещё очень далёк от разрешения.

Но он поставил вопросы, которые теперь невозможно игнорировать.

1) — **Первый: если квалиа - это иллюзия, то чья? Кто «видит» эту иллюзию изнутри, и как возникает этот «кто»?**

2) — **Второй: есть ли разница между системой, которая «по-настоящему» сознательна, и системой, которая лишь ведёт себя как сознательная и создаёт такое же ложное представление о своих состояниях? Можно ли эту разницу обнаружить - и имеет ли она значение?**

3) — **Третий, самый неудобный: если трудная проблема сознания исчезает вместе с квалиа - не потому, что мы её решили, а потому, что объявили иллюзорной - это решение или уклонение?**

— Кит Франкиш говорит: это вполне рабочее решение.

— Чалмерс говорит: это жульничество.

Оба умны. Оба последовательны. И ни один из них не знает ответа.

Мозг продолжает смотреть на закатное небо. И что-то чувствовать. Что именно - мы пока не знаем.

№ 2.205

Валютно-курсова політика НБУ: якою ціною досягається така «стабільність»

2026-06-08

[Богдан Данилишин](#)

Національний банк із жовтня 2023 року формально перейшов до режиму «керованої гнучкості» курсу

Валютна стабільність у війсьній економіці – це не лише питання курсу долара. Сьогодні ми можемо говорити, що це проблема довіри, резервів, експортно-імпортних операцій, банківської ліквідності, інвестицій і здатності держави фінансувати війну та відновлення.

Саме тому нинішня валютно-курсова політика НБУ потребує не апологетики, якою останній часом розкидуються гувернери НБУ, а критичного аналізу.

Відомо, що Національний банк із жовтня 2023 року формально перейшов до режиму «керованої гнучкості» курсу.

За логікою НБУ, офіційний курс має визначатися на основі міжбанківського ринку, а регулятор повинен лише згладжувати надмірні коливання та компенсувати структурний дефіцит валюти. Водночас у самому поясненні НБУ закладена ключова суперечність, яка зводиться до того, що ринок ніби визначає курс, але центральний банк «на постійній основі» компенсує дефіцит іноземної валюти. Тобто курс залишається не стільки ринковим, скільки адміністративно підтримуваним через резерви.

Сьогодні офіційний курс гривні до долара перебуває біля історично високих рівнів: на 6 червня 2026 року НБУ встановив курс 44,3793 грн за долар і 51,6686 грн за євро. Але головне питання не в самому числі, а якою ціною досягається така «стабільність» і які дисбаланси вона накопичує.

1. Стабільність за рахунок резервів

Проблема валютно-курсової політики НБУ полягає в тому, що вона дедалі більше спирається на продаж валюти з резервів, а не на відновлення експортної спроможності, приплив інвестицій чи структурне оздоровлення платіжного балансу.

За підсумками травня 2026 року міжнародні резерви України становили 45,7 млрд доларів і за місяць зменшилися на 5,2%; сам НБУ пояснив це валютними інтервенціями та борговими виплатами.

У травні регулятор продав на валютному ринку 3,135 млрд доларів. За даними регулятора щодо інтервенцій, лише за січень-травень 2026 року чистий продаж валюти становив близько 18,3 млрд доларів: 3,74 млрд у січні, 2,99 млрд у лютому, 4,77 млрд у березні, 3,59 млрд у квітні та 3,19 млрд у травні.

— Це вже не просто технічне згладжування волатильності.

— Можемо вважати, що це системне фінансування валютного дефіциту економіки через резерви.

Поточний обсяг резервів, за оцінкою НБУ, покриває 4,7 місяця майбутнього імпорту.

Формально це ще достатній рівень, однак динаміка тривожна:

— якщо курсова стабільність щомісяця потребує продажу мільярдів доларів, то валютна політика стає залежною від ритмічності міжнародної допомоги.

Будь-яка затримка зовнішнього фінансування автоматично перетворюється на ризик для курсу, очікувань і банківської системи.

2. Курс не лікує зовнішній дисбаланс, а маскує його

Головна загроза нинішньої політики не в тому, що гривня поступово послаблюється.

На мій погляд - **загроза в тому, що курс використовується як інструмент демонстрації стабільності, тоді як фундаментальні зовнішні дисбаланси поглиблюються.**

У квітні 2026 року дефіцит поточного рахунку платіжного балансу розширився до 4,9 млрд доларів проти 1,8 млрд доларів у квітні 2025 року. За січень-квітень 2026 року дефіцит поточного рахунку вже становив 14,4 млрд доларів, а без урахування реінвестованих доходів і грантів – 19,4 млрд доларів. НБУ прямо вказує, що причина – швидше зростання імпорту товарів порівняно з експортом: у квітні експорт зріс на 11,9%, а імпорт – на 31,1%. Цю картину підтверджує й митна статистика: у першому кварталі 2026 року Україна імпортувала товарів на 23,4 млрд доларів, тоді як експортувала лише на 10,1 млрд доларів. Тобто країна живе з величезним торговельним розривом, який покривається зовнішньою допомогою, борговими ресурсами, інтервенціями НБУ та внутрішнім перерозподілом валютної ліквідності. За таких умов валютна стабільність стає не ознакою здорової економіки, а симптомом її зовнішньої залежності. Так вона заспокоює ринок, але не змінює структуру економіки, робить імпорт прогнозованішим, але не створює нову експортну базу. Можемо навіть говорити, що вона підтримує споживання, але не стимулює виробничу модернізацію.

3. Пастка «дорогої гривні»

НБУ пояснює збереження облікової ставки на рівні 15% необхідністю підтримати привабливість гривневих інструментів, стійкість валютного ринку та контрольованість інфляційних очікувань. У короткостроковому вимірі це зрозуміло: високі ставки справді стримують попит на валюту, підтримують гривневі депозити та ОВДП, зменшують ризик панічної доларизації. Але в середньостроковому вимірі така політика створює пастку. Економіка отримує дорогу гривню, високі кредитні ставки, слабкі стимули до інвестицій і перевагу фінансових операцій над виробничими. Коли бізнесу вигідніше тримати ліквідність у фінансових інструментах, ніж вкладати у виробництво, економіка не відновлюється повноцінно. В більшій мірі вона консервується.

Особливо небезпечно, що валютна політика поєднується з жорсткою монетарною політикою.

Інфляція у квітні 2026 року прискорилася до 8,6% у річному вимірі, а місячне зростання цін становило 1,4%; НБУ пояснює це насамперед подорожчанням пального, шоками пропозиції та зростанням витрат бізнесу. Це означає, що значна частина інфляції має не монетарну, а витратну й імпорتنу природу. У такій ситуації надмірна ставка не усуває причини інфляції, а лише пригнічує кредит, інвестиції та внутрішній попит.

4. Загроза для банківської системи

На перший погляд, банківська система виглядає стійкою.

За даними НБУ, у I кварталі 2026 року прибуток до оподаткування платоспроможних банків зріс на 6,4% рік до року, чистий процентний дохід – на 19,8%, а чиста процентна маржа становила 7,6%.

Але ця стійкість має неоднозначну природу.

Розглянемо основні аспекти.

1) — По-перше, банківська прибутковість значною мірою формується в умовах високих ставок, державного боргового ринку, депозитних сертифікатів НБУ та обмеженої конкуренції за якісного позичальника – самої держави. Це не повноцінна модель розвитку банківської системи, а модель воєнної фінансової ренти. Вона може підтримувати прибутковість, але не гарантує глибокого кредитування економіки.

2) — По-друге, валютна політика створює ризик очікувань. Якщо населення й бізнес бачать, що курс підтримується мільярдними інтервенціями, вони можуть сприймати стабільність як тимчасову. У разі зовнішнього шоку – затримки допомоги, енергетичної кризи, погіршення фронтової ситуації, зростання імпорту пального – попит на валюту може різко зрости. Тоді банківська система зіткнеться не лише з валютним, а й із ризиком ліквідності.

3) — По-третє, девальваційні очікування вже впливають на структуру заощаджень. В Огляді банківського сектору за травень 2026 року НБУ зазначає, що рівень доларизації вкладів фізичних осіб у I кварталі підвищився на 0,9 в. п. до 34,1% під впливом послаблення курсу гривні. (Національний банк України).

Це важливий сигнал: навіть контрольована девальвація поступово змінює поведінку вкладників. Якщо очікування погіршаться, банки можуть отримати перетік гривневих ресурсів у валюту, що ускладнить кредитування та управління ліквідністю.

4) — По-четверте, девальвація погіршує фінансовий стан тих позичальників, які залежать від імпорту, енергоносіїв, валютних контрактів або зовнішніх

компонентів. Це може не одразу відобразитися у балансах банків, але з часом підвищує кредитний ризик, особливо для малого й середнього бізнесу, торгівлі, транспорту, енергозалежних виробництв.

5. Головна помилка НБУ

Головна помилка НБУ – **спроба подати валютну стабільність як самодостатній успіх.**

Насправді стабільний курс має сенс лише тоді, коли він є результатом сильної економіки, експорту, продуктивності, інвестицій і довіри.

Якщо ж стабільність купується резервами, високою ставкою та зовнішньою допомогою, вона стає дорогою і вразливою.

— НБУ фактично проводить політику, за якої гривня утримується в коридорі керованого послаблення, але економіка не отримує достатнього імпульсу для структурної перебудови.

Імпорт зростає швидше за експорт, поточний рахунок погіршується в той час коли резерви витрачаються швидкими темпами.

— Крім того, кредит залишається дорогим, банки отримують прибутки в більшій мірі за рахунок воєнної ренти, але не стають повноцінним двигуном інвестиційного відновлення.

Це загрожує Україні трьома системними наслідками.

1) — Перший – **втрата валютного маневру.**

Чим більше резервів витрачається на підтримку поточного режиму, тим менше простору залишається для реакції на справді критичні шоки.

2) — Другий – **консервація імпортозалежної моделі.**

Зрозуміло, що вже четвертий рік триває війна. Але коли курсова політика пом'якшує наслідки торговельного дефіциту, але не стимулює експорт і виробництво, країна дедалі більше залежить від зовнішнього фінансування.

3) — Третій – **перекіс банківської моделі.**

Банки можуть залишатися прибутковими, але не виконувати головної функції для воєнної та післявоєнної економіки – фінансування модернізації, промисловості, експорту, інфраструктури та малого бізнесу.

6. Що потрібно змінити

Україні потрібна не механічна девальвація і не повернення до жорсткого фіксованого курсу, інша логіка валютно-курсової політики.

1) — По-перше, курс має бути не символом політичного спокою, а інструментом макроекономічного балансування.

НБУ повинен поступово зменшувати роль інтервенцій як головного механізму стабільності й посилювати роль структурних факторів: експорту, інвестицій, страхування воєнних ризиків, кредитування виробництва.

2) — По-друге, валютна політика має бути узгоджена з промисловою, експортною та бюджетною політикою.

Неможливо одночасно мати величезний торговельний дефіцит, дорогу гривню, слабе кредитування виробництва й очікувати стійкого курсу без постійної підтримки ззовні.

3) По-третє, НБУ має перейти від логіки «привабливості гривневих інструментів» до логіки «привабливості інвестицій у гривні».

Це різні речі. Привабливий депозит чи ОВДП - це ще не розвиток. Розвиток – це коли гривневий ресурс іде в обладнання, технології, експортні виробництва, енергетичну автономію, переробку, оборонно-промисловий комплекс.

4) — По-четверте, банківська система має бути виведена з режиму комфортної фінансової ренти.

Її прибутковість повинна дедалі більше формуватися не за рахунок високої маржі та державних інструментів, а за рахунок якісного кредитування економіки.

Всі ми маємо зрозуміти, що валютно-курсова політика НБУ сьогодні є однією з головних опор макроекономічної стабільності.

Разом з тим

— вона стає джерелом прихованих ризиків., може підтримувати спокій, але накопичувати дисбаланси; стримувати паніку, але не спряти розвитку.

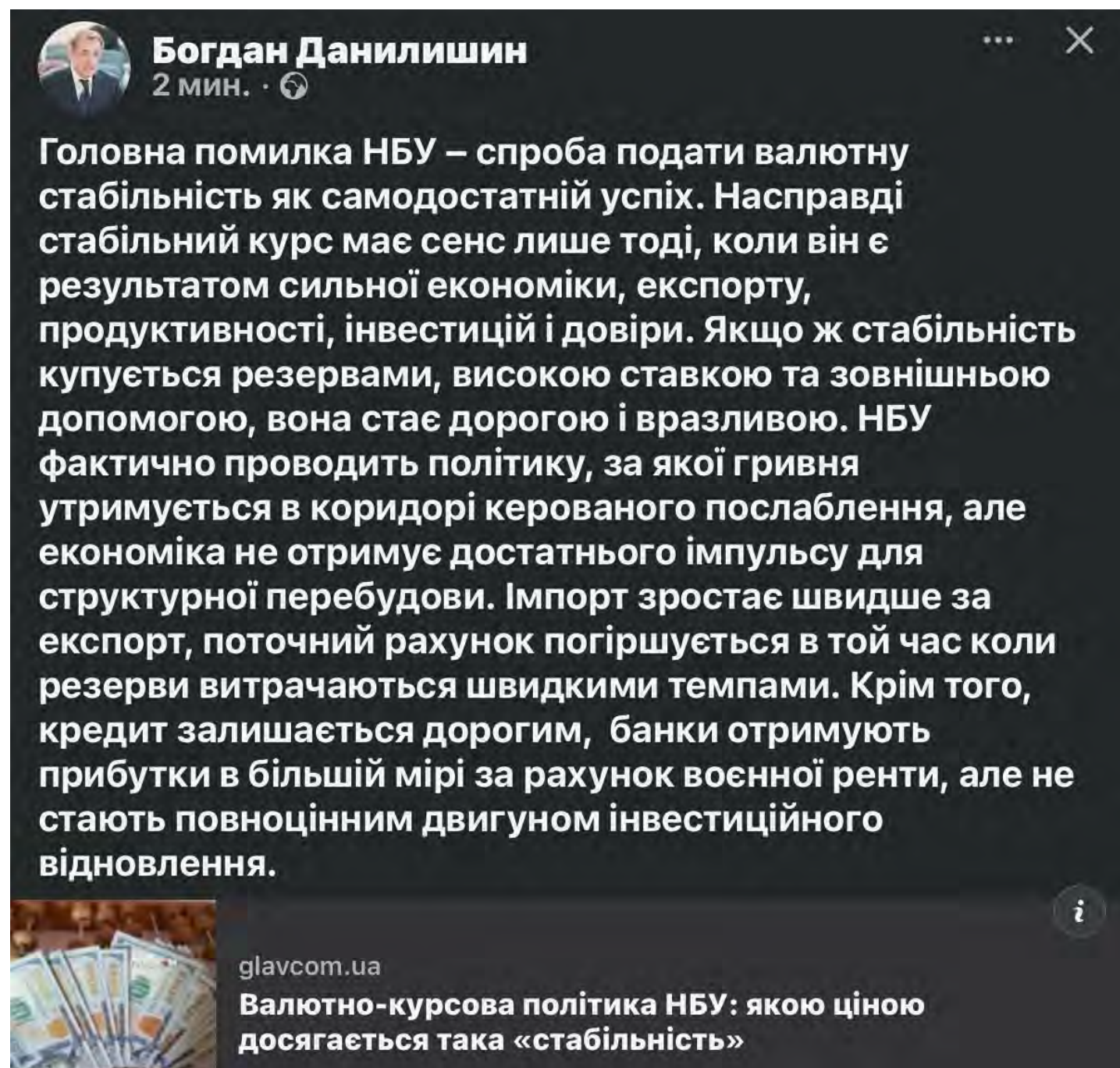
Так, вона якимось зберігає курс, але за рахунок витрачання резервів, які є зовнішнього походження.

Ця політика підтримує банки, але не перетворює їх на двигун відновлення.

Україні потрібна валютна політика не для красивої статистики і філософських роздумів тимчасових керманців від НБУ, а для перемоги, відновлення і структурної модернізації.

Стабільність гривні має спиратися не на щомісячний продаж мільярдів доларів, а на сильну економіку, зростання експорту, довіру до держави, ефективну банківську систему та нову індустріальну політику.

Інакше нинішня “курсова стабільність” може виявитися не фундаментом майбутнього розвитку, а дорогою паузою перед новою хвилею валютних, банківських і макроекономічних ризиків.

Богдан Данилишин
2 мин. · 🌐

Головна помилка НБУ – спроба подати валютну стабільність як самодостатній успіх. Насправді стабільний курс має сенс лише тоді, коли він є результатом сильної економіки, експорту, продуктивності, інвестицій і довіри. Якщо ж стабільність купується резервами, високою ставкою та зовнішньою допомогою, вона стає дорогою і вразливою. НБУ фактично проводить політику, за якої гривня утримується в коридорі керованого послаблення, але економіка не отримує достатнього імпульсу для структурної перебудови. Імпорт зростає швидше за експорт, поточний рахунок погіршується в той час коли резерви витрачаються швидкими темпами. Крім того, кредит залишається дорогим, банки отримують прибутки в більшій мірі за рахунок воєнної ренти, але не стають повноцінним двигуном інвестиційного відновлення.

glavcom.ua
Валютно-курсова політика НБУ: якою ціною досягається така «стабільність»

РОСІЯНИ СИСТЕМНО ЗНИЩУЮТЬ ЗАЛІЗНИЦЮ ТА ЛОГІСТИКУ В РАЙОНІ КОРОСТЕНЯ ТА ОВРУЧА. ЧОМУ ЦЕ НЕБЕЗПЕЧНО?

2026-06-09

Віталій *Кулик*

Аналіз останніх подій навколо залізничного вузла Коростень свідчить про зміну характеру бойових дій з боку противника.

Спостерігається перехід від тактики окремих повітряних атак до стратегії створення зон постійного тиску на критичну інфраструктуру.

Загроза полягає не в кількості безпілотників або разових влучаннях, а в методичному руйнуванні здатності транспортної системи виконувати свої функції.

Удари наносяться по локомотивах, підприємствах залізниці, об'єктах обслуговування руху — тобто по тих елементах, без яких залізничний вузол втрачає ефективність навіть за умови фізично справних колій.

Зона системного ураження логістики, рухомого складу та тягових засобів розширилася від Овруча через Ігнатпіль до Коростеня і набула постійного характеру.

— За останній тиждень навколо Коростеня та на прилеглих напрямках знищено понад 20 локомотивів; загальна сума збитків перевищує 1,5 млрд грн.

— Залізничний рух через станцію та прилеглими гілками фактично зупинено.

Присутність ударних безпілотників, що барражують, досягає 12 годин на добу, що створює ефект безперервної загрози.

Існує висока ймовірність подальшого поширення подібних «язиків» тиску через Миколаїв у бік Вінниці, що дозволить противнику взяти транспортну інфраструктуру країни у своєрідні кліщі.

Фіксується якісний стрибок у технічному оснащенні безпілотних систем противника.

Спостерігається перехід від масовості атак до якісно нового рівня управління, розвідки, координації та ураження цілей.

Головна загроза полягає не в кількості дронів, а в можливості створення зони безперервного спостереження, тиску та вогневого впливу на значній стратегічній глибині.

«Язики» тиску формуються динамічно завдяки роєм дронів на mesh-зв'язку, що забезпечує постійний контроль простору. Це надає противнику можливість оперативного перенацілювання та швидкого прийняття рішень щодо пріоритетних цілей.

Якщо зона тиску пошириться до району Житомира, під загрозою опиняться одразу кілька найважливіших транспортних коридорів країни, зокрема міжнародна магістраль Київ-Чоп та напрямок Київ-Ковель.

Навіть часткове порушення стабільної роботи цих коридорів спричинить ланцюгову реакцію:

— затримки, обмеження, перебої в роботі, зростання витрат, постійне відволікання ресурсів на захист та відновлення.

Метою противника стає не захоплення території, а поступове порушення роботи критичної інфраструктури, що в довгостроковій перспективі може призвести до часткового паралічу логістичної системи держави.

Спостерігається критичний розрив між діями на місцях та рішеннями стратегічного рівня.

Люди на місцях роблять все можливе та неможливе для протидії загрозі, часто працюючи за межами своїх повноважень, однак

— адекватної реакції з боку Міністерства оборони, ОСУВ «Північ», керівництва областей, РНБО, СБУ та інших структур не спостерігається.

Не вистачає засобів виявлення, посилення ППО, системного застосування засобів РЕБ, екстрених рішень щодо захисту інфраструктури Укрзалізниці та локомотивного парку.

Відсутній єдиний центр стратегічного аналізу та координації, який розглядав би проблему як загрозу стратегічного рівня.

Висновки

Я не військовий експерт, проте очевидно, що було б доцільно:

- (1) - посилити систему протиповітряного та радіолокаційного захисту на критичних напрямках (Овруч — Ігнатпіль — Коростень та далі на південь); створити мобільні групи для оперативного реагування на прольоти дронів;
- (2) - створити міжвідомчий координаційний штаб зі стратегічного аналізу та прогнозування загроз критичній інфраструктурі, наділивши його повноваженнями для швидкого прийняття рішень.
- (3) - розробити та негайно впровадити програму фізичного захисту локомотивного парку та критичних об'єктів залізничної інфраструктури; створити мобільні ремонтні бригади та резервні схеми логістики;
- (4) - провести інвентаризацію об'єктів критичної інфраструктури в регіонах та розробити плани їхньої екстреної евакуації, укриття та дублювання функцій на випадок тривалого тиску.

Поточна ситуація навколо Коростеня не є локальним інцидентом або серією випадкових ударів.

Це системна реалізація противником довгострокового плану тиску на критичну транспортну інфраструктуру України з використанням якісно нових технологій — роїв дронів на mesh-зв'язку, що забезпечують безперервне спостереження та вогневий вплив.

Державна машина реагує на загрозу значно повільніше, ніж розвивається сама загроза.

Існує високий ризик того, що подібні зони тиску будуть розширюватися, охоплюючи нові транспортні вузли та логістичні центри, що в кінцевому підсумку може призвести до стратегічних наслідків для обороноздатності та функціонування держави.

<https://politcom.org.ua/коростень-під-дронами-як-ламають-тран>

Культура як складова відновлення: у Києві відбулася міжсекторальна діалогова зустріч

2026-06-08

У Києві відбулася діалогова зустріч «Інтеграція культури у міжсекторальні політики, стратегії та рамки відновлення».

Подію організувало Міністерство культури України та Офіс підтримки відновлення при Мінкульті за підтримки ЮНЕСКО та фінансування Уряду Японії.

У заході взяли участь:

- заступниця Міністра культури України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар,
- голова Представництва ЮНЕСКО в Україні К'яра Децці Бардескі,
- керівник Офісу Підтримки при Мінкульті Дмитро Турчак,

— представники центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів культури та міжнародні партнери, залучені до процесів відновлення України.

Анастасія Бондар наголосила, що

— відновлення країни має стосуватися не лише відбудови інфраструктури, а й створення умов для повноцінного культурного життя, доступу до знань, мистецтва та змістовного дозвілля:

«Коли ми говоримо про відновлення, то дуже часто концентруємося на базових речах — поверненні українцям домівок або забезпеченні базових умов для життя. Водночас ми нерідко забуваємо, що саме культура відіграє одну з ключових ролей у причинах сьогоденної війни. Тому важливо розпочати ширший міжсекторальний діалог про те, як посилити роль культури у відновленні та який внесок у цей процес може зробити кожне відомство».

Заступниця Міністра закликала учасників до відкритої та щирої дискусії, що **допоможе по-новому поглянути** на взаємодію різних сфер із культурою та **знайти нові можливості** для її інтеграції в різні напрями державної політики.

К'яра Десці **Бардескі** наголосила на готовності ЮНЕСКО й надалі підтримувати Україну та спільно з міжнародними партнерами працювати над рішеннями у сфері відновлення культури:

«ЮНЕСКО послідовно підкреслює, що культура є не лише об'єктом відновлення, а, насамперед, одним із ключових рушіїв цього процесу. Це означає, що культурна та природна спадщина — це, передусім, спільна цінність громад, орієнтована на людину, а також важливий і вимірюваний ресурс. Цей ресурс сприяє соціальній згуртованості, зміцнює стійкість громад, підвищує добробут людей, а також підтримує економічне відновлення та розвиток туризму. Що особливо важливо для України в нинішній складний період».

У межах зустрічі відбулося три тематичні сесії, присвячені таким питанням:

- (1) чому культура має бути частиною системи публічних інвестицій та фінансових механізмів;
- (2) місце культури у державних політиках та регіональному розвитку;
- (3) пропозиції щодо створення міжсекторального координаційного механізму.

Результатом події стало

— *спільне напрацювання рекомендацій щодо інтеграції культури до системи публічних інвестицій, стратегічного планування та механізмів відновлення України.*

Переглянути трансляцію заходу у записі можна [за посиланням](#).

№ 2.208

Наталія Мовшович обговорила з представницями ПРООН посилення інформаційної стійкості України

2026-06-08

Заступниця Міністра культури України з питань європейської інтеграції Наталія Мовшович зустрілася з радницею Програми розвитку ООН (ПРООН) з питань партисипативного врядування Костанцюю Луканжелі та консультанткою з протидії дезінформації Джованною Майола.

Сторони обговорили питання

- 1) — протидії іноземним інформаційним маніпуляціям та втручанням (FIMI),**
- 2) — розвитку медіаграмотності та**
- 3) — зміцнення інформаційної стійкості українського суспільства.**

Наталія Мовшович приділила увагу питанням протидії іноземним інформаційним маніпуляціям та втручанням (FIMI).

Вона наголосила на важливості проведення інформаційних та просвітницьких кампаній, спрямованих на підвищення медіаграмотності громадян і зміцнення інформаційної стійкості суспільства.

Також обговорили **питання гармонізації національного законодавства з правом Європейського Союзу у сфері медіа.**

Також йшлося про посилення захисту журналістів, активістів і громадських організацій відповідно до європейських стандартів.

Представниці ПРООН підтвердили готовність підтримувати Україну у реалізації зазначених напрямів, зокрема через

— надання експертної допомоги, проведення аналітичної роботи та підтримку заходів спрямованих на посилення інформаційної стійкості України.

Заступниця Міністра також поінформувала представниць ПРООН про пріоритети Міністерства, зокрема щодо

— відновлення національного та регіонального медіапростору відповідно до Дорожньої карти підтримки формування плюралістичного та прозорого післявоєнного медіасередовища.

Йшлося про забезпечення належних умов для функціонування медіа напередодні виборчого процесу, а також підтримку локальних медіа як важливих джерел достовірної інформації для громад.

№ 2.209

КВАНТОВАЯ МЕХАНИКА ВХОДИТ В ЧАТ

2026-06-09

Молчанов

Томас Юнг был врачом. Это важно помнить, потому что именно врач - человек, привыкший смотреть на мир через тело, через симптом, через осязаемое - поставил в 1801 году опыт, который спустя двести лет всё ещё не даёт спать физикам-теоретикам.

Юнг занимался природой света. В то время шёл давний спор: свет - это поток частиц (как думал Ньютон) или волна (как настаивал Гюйгенс). Юнг решил проверить. Он взял источник света, поставил перед ним непрозрачный экран с двумя узкими щелями, а позади - второй экран, на котором должно было остаться изображение.

Если свет - это частицы, всё просто. Частицы летят прямо. Две щели дадут две полосы на экране. Как два прожектора через два окна. На экране оказалась не две полосы, а много. Чередующиеся светлые и тёмные полосы. Узор. Такой получается, когда встречаются две волны - они усиливают друг друга в одних

точках и гасят в других. Интерференция. Юнг объявил: свет - волна. Ньютон ошибся. Физики успокоились.

Прошло 100 лет. Пришёл Эйнштейн и в 1905 году объяснил фотоэффект:

— свет выбивает электроны из металла, причём не как угодно, а строго порциями. Пакетами. Квантами. Свет ведёт себя как частицы.

За это Эйнштейн получил Нобелевскую премию.

И физики оказались в неловком положении: у них была одна экспериментальная установка (Юнга), которая доказывала, что свет - волна, и другая (фотоэффект), которая доказывала, что свет - частицы.

Оба опыта были воспроизводимы. Оба были правильными.

Свет оказался и тем, и другим.

В зависимости от того, как спрашиваешь.

Это называли корпускулярно-волновым дуализмом и сделали вид, что объяснили.

— Хотя на самом деле просто дали загадке красивое название.

Потом физики пошли дальше.

Они подумали: хорошо, со светом странно. Но это фотоны - всё-таки какие-то эфемерные штуки.

А что если взять что-то настоящее?

Электрон. Маленький, но всё-таки частица с массой, зарядом, всеми делами.

— Поставили двухщелевой опыт с электронами.

Стреляли по одному. Электрон один. Лететь сквозь одну щель - это логично. Сквозь две одновременно - это бред.

На экране получился интерференционный узор. Как от волны.

Один электрон. По одному. Каждый раз в случайную точку. Но постепенно - узор. Полосы. Как будто каждый электрон знает о всех предыдущих и знает, куда лететь, чтобы узор получился правильным.

Физики почесали головы и решили:

— электрон каким-то образом проходит через обе щели одновременно.

Его волновая функция - математическое описание всех возможных состояний - проходит через обе.

Происходит интерференция. Потом, когда электрон попадает на экран, волновая функция «коллапсирует» в одну точку. Это странно, но математика работает. Предсказания точные. Ладно. Приемлемо, как говорил мой кот.

А потом кто-то спросил: хорошо, электрон проходит через обе щели.

Но через какую именно он прошёл в этот раз? Логичный вопрос.

Поставили детектор. Маленький прибор у одной из щелей - он регистрирует, прошёл ли электрон именно здесь. Включили детектор. Стали стрелять. Интерференционный узор исчез. На экране - две полосы. Как от частиц. Как от пуль.

Выключили детектор. Узор вернулся.

Включили снова. Исчез.

Это воспроизводилось тысячи раз в десятках лабораторий по всему миру на протяжении 100 лет. Результат один и тот же.

Когда за электроном наблюдают - он ведёт себя как частица.

Когда не наблюдают - как волна.

Здесь нужно остановиться и честно признать:

— у этого эффекта есть техническое объяснение, которое звучит чуть менее мистически, чем «частица знает, что за ней смотрят».

Чтобы зафиксировать электрон в щели, детектор должен с ним взаимодействовать. Например, послать фотон. Этот фотон передаёт электрону импульс, нарушает его состояние.

Измерение - это физический процесс, а не пассивное наблюдение.

Прибор буквально «трогает электрон».

Это называется «декогеренция»:

— квантовое состояние разрушается при взаимодействии с измерительным прибором, с окружающей средой, с любыми внешними частицами.

Казалось бы - всё объяснено. Не мистика, а физика.

Но здесь начинается самое интересное.

В 1978 году Джон Уилер предложил мысленный эксперимент, который перевернул даже это объяснение.

Уилер спросил:

— что если мы будем принимать решение о том, наблюдать за электроном или нет - уже после того, как электрон прошёл сквозь щели? После того, как событие формально уже произошло?

Это называется «эксперимент с отложенным выбором». В 2007 году французские физики под руководством Алена Аспе его реализовали. Реально, в лаборатории.

Электрон (точнее, фотон) уже прошёл через щели. Прибор ещё не решил, будет ли он фиксировать «через какую». И в этот момент - уже после прохождения - случайный генератор определял: измерять или нет.

Результат соответствовал квантовым предсказаниям.

— Если измерение происходило - даже постфактум - интерференции не было.

— Если нет - была.

Поведение частицы в прошлом зависело от того, что решили измерить в настоящем.

Уилер говорил об этом так:

— «Прошлое не существует до тех пор, пока оно не зарегистрировано».

Он называл это participatory universe - «соучастная вселенная».

Наблюдатель не просто фиксирует реальность.

— Он участвует в её создании.

Чтобы не уйти в метафизику раньше времени, нужно сказать о нескольких вещах, которые часто путают в популярных текстах про квантовую механику.

1) — Первое.

«Наблюдатель» в квантовой физике - это не обязательно человек с сознанием.

Это любое физическое взаимодействие, любой прибор, любая частица, которая несёт информацию о состоянии системы. Фотон, отскочивший от электрона, - уже наблюдатель. Молекула воздуха, с которой взаимодействовала частица, - уже наблюдатель.

2) — Второе.

Квантовые эффекты существуют на очень маленьких масштабах.

Стол, кошка, Луна - они квантовые по природе своих составляющих, но их квантовые состояния практически мгновенно разрушаются через взаимодействие с окружением.

При комнатной температуре, в воздухе, в гравитационном поле - декогеренция происходит за промежутки времени, которые намного меньше любого измеримого.

3) — Третье.

Тем не менее. Граница между «квантовым» и «классическим» миром до сих пор точно не определена. Это называется «проблемой измерения», и она остаётся открытой.

Разные интерпретации квантовой механики - копенгагенская, многомировая, реляционная, де Бройль-Бомовская - дают разные ответы на вопрос о том, что именно происходит при измерении.

И ни одна не является общепринятой.

Копенгагенская интерпретация, которую разработали Бор и Гейзенберг в 1920-х, говорит примерно следующее:

— квантовая частица до измерения находится в суперпозиции - в нескольких состояниях одновременно. Вопрос «где она находится на самом деле» - бессмысленный вопрос. «На самом деле» не существует до измерения. Есть только вероятности.

Это прагматичная позиция. «Заткнись и считай», как говорят физики-практики. Математика работает безупречно. Предсказания проверены с точностью до двенадцатого знака после запятой.

Но многих это не устраивало.

Эйнштейн - при всём том, что именно он ввёл понятие кванта света - квантовую механику в копенгагенской интерпретации так и не принял.

— Его знаменитое «Бог не играет в кости» - это не религиозное высказывание. Это отказ принять принципиальную случайность как фундамент физики.

Эйнштейн был убеждён:

— должны быть **скрытые** переменные.

Что-то, что мы не видим, но что определяет результат.

Реальность существует независимо от того, смотрим мы на неё или нет.

В 1964 году ирландский физик Джон Белл придумал способ проверить это экспериментально.

Он вывел неравенства

— математические условия, которые должны выполняться, если у квантовых частиц есть скрытые переменные (то есть если реальность существует независимо от измерения).

Квантовая механика предсказывала нарушение этих неравенств.

В 1972 году Джон Клаузер провёл первый эксперимент.

— Неравенства Белла были нарушены.

Квантовая механика оказалась права.

В 1982 году Ален Аспе провёл более чистый эксперимент - с закрытием «лазеек», которые оставляли теоретическую возможность для скрытых переменных.

Результат тот же.

В 2022 году Аспе, Клаузер и Антон Цайлингер получили Нобелевскую премию по физике именно за эти эксперименты.

Нобелевский комитет сформулировал так:

— «За эксперименты с запутанными фотонами, установившие нарушение неравенств Белла и ставшие пионерскими в квантовой информатике».

Если переводить на язык философии:

— «локальный реализм» - идея о том, что у объектов есть определённые свойства независимо от наблюдения, и что никакое влияние не распространяется быстрее света - опровергнуто экспериментально.

Реальность устроена иначе, чем мы привыкли думать.

Здесь стоит рассказать про квантовую запутанность, потому что она связана с двухщелевым экспериментом общим корнем

— и является, пожалуй, самым головокружительным явлением во всей физике.

Два электрона можно привести в «запутанное» состояние:

— их квантовые параметры окажутся коррелированы.

Если у одного измерить спин «вверх», у второго немедленно окажется спин «вниз» - независимо от расстояния между ними. Хоть в соседних комнатах, хоть на разных концах галактики.

Эйнштейн называл это «жуткодействием на расстоянии» и считал это доказательством неполноты квантовой механики.

Оказалось, что это не неполнота. Это природа.

Запутанность не позволяет передавать информацию быстрее света - математика запрещает использовать этот канал для связи.

Но она говорит кое-что важное:

— квантовые объекты могут образовывать единую систему, части которой неотделимы друг от друга независимо от расстояния.

Вселенная на квантовом уровне - не «собрание отдельных вещей».

Это «сеть взаимосвязей».

Что со всем этим делать человеку, который не физик?

Есть несколько уровней ответа.

1) — **Уровень первый, практический**

Квантовая механика уже работает в вашей жизни. Лазеры, полупроводники, транзисторы, МРТ-томографы, солнечные батареи, флеш-память - всё это основано на квантовых эффектах.

Современная цивилизация работает на квантовой механике, хотя большинство людей этого не осознают. Квантовые компьютеры, квантовая криптография - это следующая волна, и она уже идёт.

2) — **Уровень второй, научный**

Двухщелевой эксперимент - это не странность на краях физики.

Это её центр.

— Проблема измерения, роль наблюдателя, природа вероятности - эти вопросы определяют, как мы понимаем фундамент реальности. И они до сих пор не решены.

В 2020 году группа физиков под руководством Массимилиано Приетти провела эксперимент, который проверял расширенную теорему Вигнера - и

показала, что два наблюдателя могут получить несовместимые описания одного и того же события.

Оба описания - верные, в рамках своей системы отсчёта. Объективная реальность, одинаковая для всех наблюдателей, не следует из квантовой механики как необходимость.

Это не значит, что реальности нет. Это значит, что у неё более сложная архитектура, чем предполагал здоровый смысл.

3) — Уровень третий

Двухщелевой эксперимент не доказывает, что сознание создаёт реальность в том смысле, который эксплуатируется в книгах типа «Секрет».

Эту связку физики отвергают в подавляющем большинстве.

«Наблюдатель» в квантовой механике - это физическое взаимодействие, а не мысль.

Но он ставит под сомнение то, что казалось очевидным:

— идею о том, что «мир существует в фиксированном состоянии независимо от любого взаимодействия с ним».

Уилер, один из крупнейших физиков двадцатого века, формулировал это так:

— **вопрос «что такое реальность» - это уже не только вопрос для философов.**

Это рабочий вопрос физики.

Есть один факт, который я люблю приводить, потому что в нём есть что-то почти литературное.

Ричард Фейнман, нобелевский лауреат, один из создателей квантовой электродинамики, говорил о двухщелевом эксперименте так:

— **«В нём заключён весь квантовый секрет. Единственный секрет, который нужно знать. Всё остальное следует из него».**

При этом Фейнман до конца жизни настаивал:

— **никто не понимает квантовую механику.**

Мы умеем ею пользоваться. Умеем считать. Предсказания работают с невероятной точностью.

Но что именно происходит

- когда электрон проходит через щели, когда волновая функция коллапсирует

- **никто не знает.**

Наука умеет делать невероятно точные предсказания о мире, не понимая его до конца.

Это её сила и одновременно её честность перед собой.

Двухщелевой эксперимент - в этом смысле идеальная точка входа в квантовую механику. Он помещается на одной странице. Воспроизводится в любой хорошей лаборатории. И после 100 лет исследований всё ещё содержит внутри что-то, что не укладывается ни в одну удобную картину мира. Хорошая наука именно так и работает.

№ 2.210

Олексій Гончаренко · [Подписатися](#)

1 ч. · 🌐

2026-06-11

Ваучери за втрачене житло НЕ ПРАЦЮЮТЬ. І це повний пздць

Людям, які втратили своє житло, роздали ваучери. Гарні, красиві, задизайнили, постарались.

Лише станом на квітень таких ваучерів видали, увага, на понад **23,8 МЛРД ГРН!**

Все б нічого, але абсолютна більшість тих, хто ВЖЕ готовий обміняти ці сертифікати на нове житло, НЕ МОЖУТЬ цього зробити. Бо **держави просто не дає ці гроші.**

Тобто взяли папірець, помахали обіцянками перед носом, а тепер морозяться. Бо **коли справа доходить до виплат - грошей різко немає.** Кажуть, чекайте.

СКІЛЬКИ чекати? Може, ви глянете, як довго люди чекали на ці ваучери? РОКАМИ. Що далі? Чекати на кошти десятиліттями?

Сьогодні в Раді розглядатимуть зміни в закон про ВПО.

Але якщо ми дійсно хочемо дбати про ВПО, про тих, хто втратив житло, про наших ЛЮДЕЙ - треба не п*зді(и)ти, а РОБИТИ щось.

Моя позиція чітка - кожен, хто втратив житло, МАЄ отримати компенсацію. Має отримати відшкодування і новий дім.

Бо поки що комусь - Династія, а комусь - плювок в обличчя.

Рис1

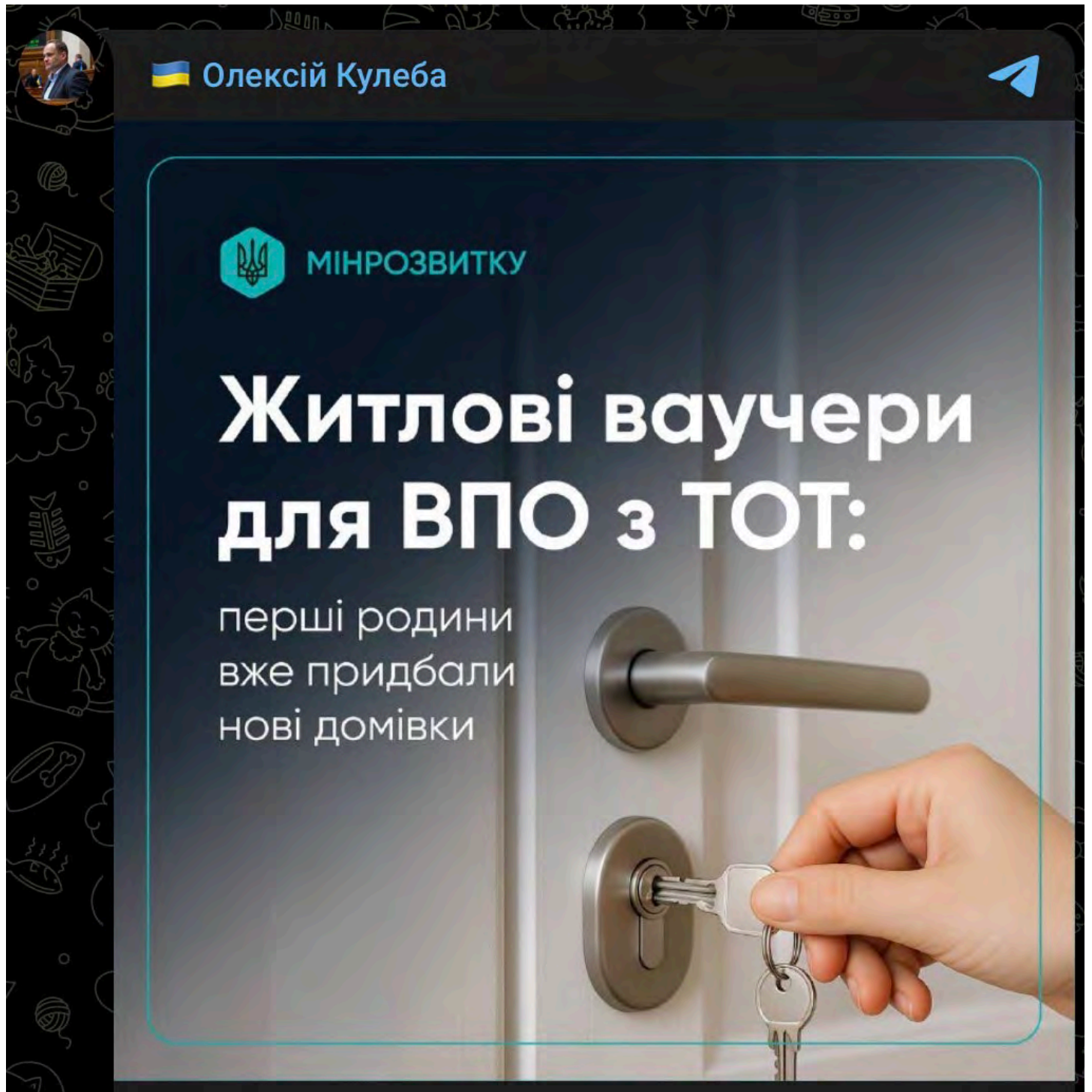

Рис2

Перші результати програми житлових ваучерів для ВПО з ТОТ.

Вже 160 родин, які через війну втратили дім і були змушені виїхати з тимчасово окупованих територій, придбали нове житло в межах програми «Відновлення».

Йдеться про механізм житлових ваучерів для внутрішньо переміщених осіб з ТОТ, які мають статус учасника бойових дій або людини з інвалідністю внаслідок війни. Люди самостійно обирають, де будувати нове життя. Механізм охоплює різні регіони України – від Київщини до Закарпаття.

Станом на зараз найбільше житла придбано у Київській області – 61 ваучер на понад 121 млн грн. Далі – Дніпропетровщина (29 ваучерів на 58 млн грн), Миколаївщина (20 на 40 млн грн), Київ (16 на 32 млн грн) та Одещина (9 на майже 18 млн грн).

Загалом житлові ваучери використані у 14 регіонах України.

Понад 91% придбаного житла – квартири. Ще близько 8% – приватні будинки. Майже 87% житла придбано на вторинному ринку. Це означає, що механізм працює на реальному ринку нерухомості та дозволяє родинам самостійно обирати житло відповідно до своїх потреб.

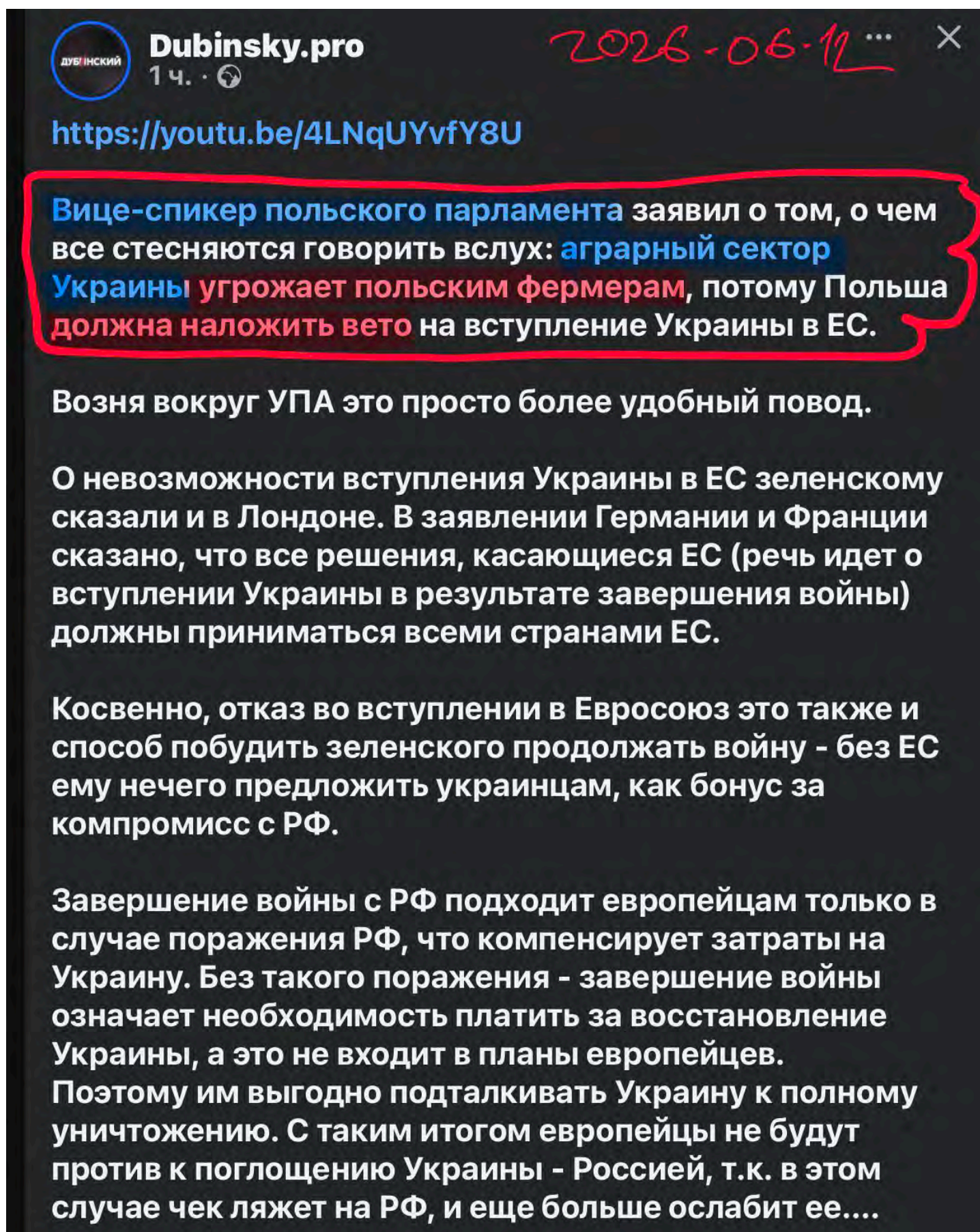
Водночас понад 860 угод передані на оплату, і найближчим часом ще сотні українських родин отримають власне житло.

Загалом на участь у програмі подано більше 39 000 заяв. Із них понад 30 000 вже отримали погодження місцевими комісіями.

Працюємо над залученням додаткового фінансування, щоб розширювати програму і дати можливість ще більшій кількості українців повернути собі головне – власний дім.

№ 2.212

Dubinsky.pro
1 ч. · 🌐

2026-06-11 ... ✕

<https://youtu.be/4LNqUYvfY8U>

Вице-спикер польского парламента заявил о том, о чем все стесняются говорить вслух: аграрный сектор Украины угрожает польским фермерам, потому Польша должна наложить вето на вступление Украины в ЕС.

Возня вокруг УПА это просто более удобный повод.

О невозможности вступления Украины в ЕС зеленскому сказали и в Лондоне. В заявлении Германии и Франции сказано, что все решения, касающиеся ЕС (речь идет о вступлении Украины в результате завершения войны) должны приниматься всеми странами ЕС.

Косвенно, отказ во вступлении в Евросоюз это также и способ побудить зеленского продолжать войну - без ЕС ему нечего предложить украинцам, как бонус за компромисс с РФ.

Завершение войны с РФ подходит европейцам только в случае поражения РФ, что компенсирует затраты на Украину. Без такого поражения - завершение войны означает необходимость платить за восстановление Украины, а это не входит в планы европейцев.

Поэтому им выгодно подталкивать Украину к полному уничтожению. С таким итогом европейцы не будут против к поглощению Украины - Россией, т.к. в этом случае чек ляжет на РФ, и еще больше ослабит ее....

№ 2.213

В Україні офіційно зареєстровано понад 4,6 мільйона внутрішньо переміщених осіб (ВПО). При цьому державну грошову допомогу на проживання наразі отримує близько 1 млн з них (оскільки діють обмеження за доходами), а сума виплат становить 2000 грн для дорослих та 3000 грн для дітей та осіб з інвалідністю. Слово і Діло +2

Рис1

Станом на середину 2026 року за кордоном через повномасштабну війну залишаються близько 5,7–5,8 мільйона українців, згідно з даними [Агентства ООН у справах біженців](#) та аналітикою [Центру економічної стратегії](#).

Рис2

Перші результати програми житлових ваучерів для ВПО з ТОТ.

Вже 160 родин, які через війну втратили дім і були змушені виїхати з тимчасово окупованих територій, придбали нове житло в межах програми «Відновлення».

Йдеться про механізм житлових ваучерів для внутрішньо переміщених осіб з ТОТ, які мають статус учасника бойових дій або людини з інвалідністю внаслідок війни. Люди самостійно обирають, де будувати нове життя. Механізм охоплює різні регіони України – від Київщини до Закарпаття.

Станом на зараз найбільше житла придбано у Київській області – 61 ваучер на понад 121 млн грн. Далі – Дніпропетровщина (29 ваучерів на 58 млн грн), Миколаївщина (20 на 40 млн грн), Київ (16 на 32 млн грн) та Одещина (9 на майже 18 млн грн).

Загалом житлові ваучери використані у 14 регіонах України.

Понад 91% придбаного житла – квартири. Ще близько 8% – приватні будинки. Майже 87% житла придбано на вторинному ринку. Це означає, що механізм працює на реальному ринку нерухомості та дозволяє родинам самостійно обирати житло відповідно до своїх потреб.

Водночас понад 860 угод передані на оплату, і найближчим часом ще сотні українських родин отримають власне житло.

Загалом на участь у програмі подано більше 39 000 заяв. Із них понад 30 000 вже отримали погодження місцевими комісіями.

Працюємо над залученням додаткового фінансування, щоб розширювати програму і дати можливість ще більшій кількості українців повернути собі головне – власний дім.

4,6 млн ВПО : 39 т. Заяв = 117 людини на одну Заяву...

№ 2.214

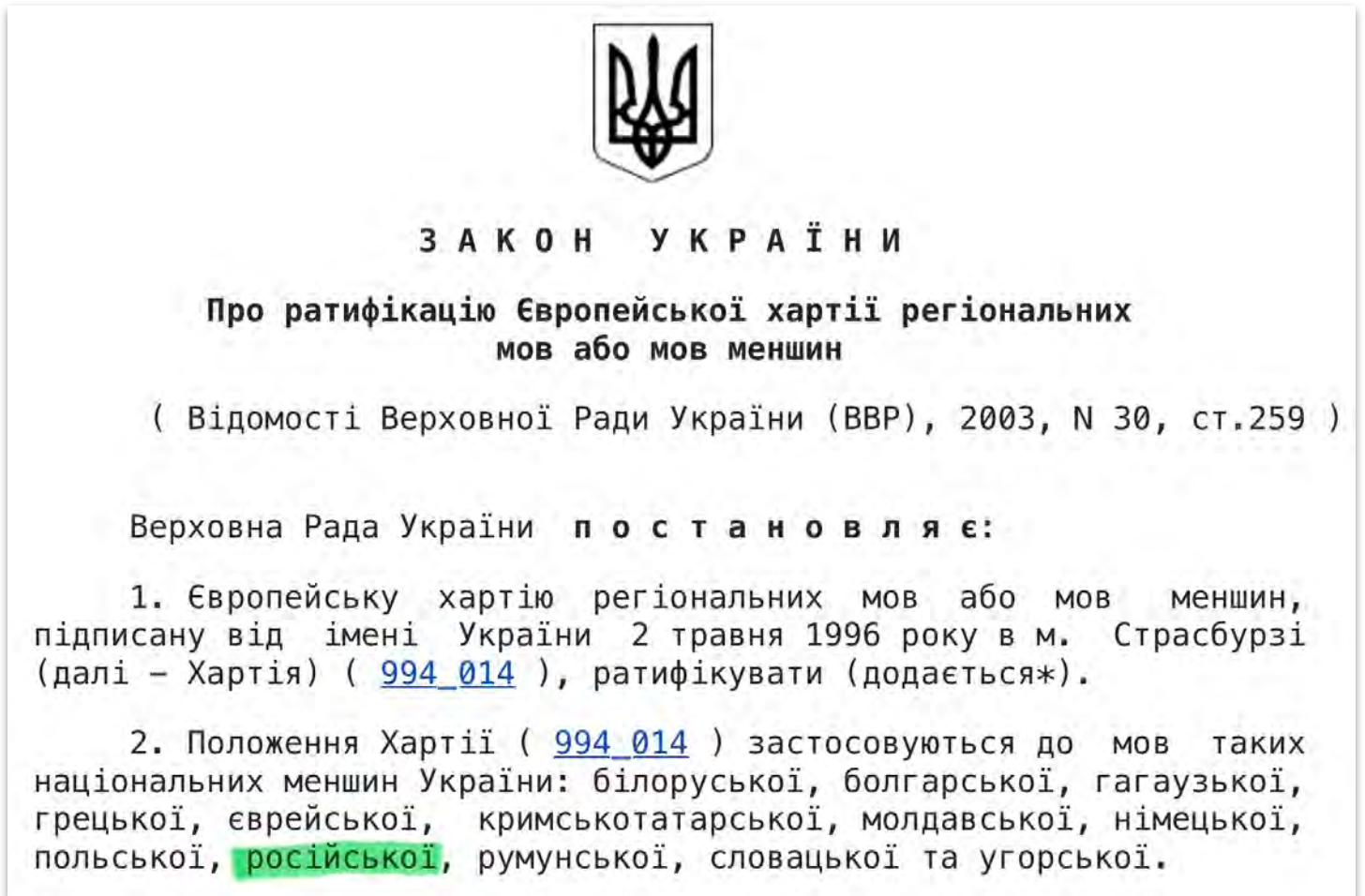

Рис1

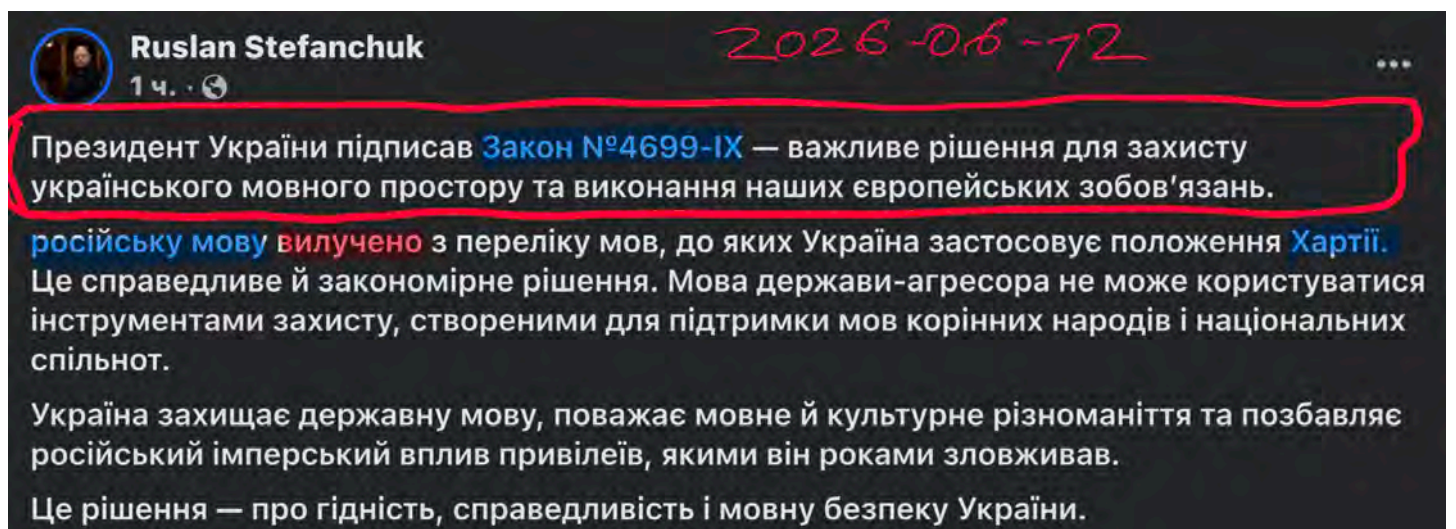

Рис2

3) статтю 2 викласти в такій редакції:

"2. Україна застосовує положення Хартії до таких мов: білоруської, болгарської, гагаузької, івриту, їдишу, караїмської, кримськотатарської, кримчацької, німецької, новогрецької, польської, ромської, румейської, румунської, словацької, угорської, урумської, чеської".

Рис3

У Стамбулі російська сторона висувала ультимативні вимоги щодо російської мови, які полягали у наданні їй статусу офіційної, закріпленні особливих прав для російськомовного населення, припиненні «націоналістичної» політики та скасуванні українських законів, що обмежують використання мови держави-агресора. Слово і Діло +2

Основні складові російських вимог включали:

- **Надання офіційного статусу:** Росія вимагала закріпити російську мову на державному чи офіційному рівні на всій території України. TSN +1
- **Захист інтересів російськомовних:** Москва вимагала забезпечити «повноту прав, свобод та інтересів» російського та російськомовного населення. RBK-Україна
- **Зміна мовної політики:** Росія наполягала на припиненні «націоналістичної пропаганди» та скасуванні обмежень на використання російської мови в медіа, освіті та громадському житті. Слово і Діло +1
- **Міжнародні стандарти:** Росія маніпулятивно вимагала від України запровадити «європейські стандарти» захисту прав національних меншин виключно для легалізації російського імперського впливу. Слово і Діло +1

Рис4

Стаття 10. Державною мовою в Україні є українська мова.

{Офіційне тлумачення частини першої статті 10 див. в Рішенні Конституційного Суду № 10-рп/99 від 14.12.99}

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Рис5

МВФ и Катастрофа

2026-06-13

Монин

Мой экспертный вывод из того что опубликовано на сайте МВФ в качестве продолжения работы Украины с МВФ - катастрофически плохой.

В условиях когда Украинцы выживают 5-й год в войне, в условиях когда Украина изменила бюджет и получит в 2026 году 2291 млрд грантов от ЕС (принятый закон 15224), в условиях когда Налоговые законы поданные по программе МВФ были провалены депутатами, в качестве ответных мер Кабмин Украины решил усилить террор населения Украины.

1) — Во первых опять решил настаивать на посылках, которые провалены были 27 мая, опять настаивать на уничтожении индивидуального предпринимательства хотя официально Свириденко клялась что вопрос с Фопами перенесен.

2) — Во вторых добавлен энергетический террор населения в пользу государственных энергетических государственных корпораций повязавших в огромной коррупции (чего стоят только Энергоатом).

3) — В третьих так называемая либерализация валютного курса - уже видна по действиях НБУ в начале июня...

— Даже несмотря на приход новых денег от ЕС - НБУ продолжил девальвацию гривны и это тоже ударит по доходам населения даже с учетом того что в течение 6,5 месяцев в Украину должно по плану зайти рекордное количество денег - более 50 млрд долларов... И международные резервы выйдут на очередной рекорд к концу года.

Кроме того хотел заметить, что мы уже помним «реформу тарифов» по газу в 2016 году в подобном исполнении...

— Тогда 50% домохозяйств сделали зависимыми от субсидий и от государства.

— И им отменили банковскую тайну для проверки платежеспособности.

— А также обогатили Менеджеров Нафтогаза Витренко и Коболева, которые выписывали себе миллиардные премии...

— сделав зависимости от государства граждан катастрофическими и фактически переливая с бюджета деньги в Нафтогаз... через систему трансфертов.

Я бы сказал, что здесь речь уже даже не идет о профпригодности... с этим уже давно все понятно.

Здесь - скорее уже речь идет о мести населению и индивидуальным предпринимателям в условиях

— когда программа с МВФ и деньги МВФ вообще в принципе Украине не нужны.

Свириденко и Марченко очевидно заслуживают отставки ...Это катастрофа.

№ 2.216

Рис1

Первый переговорный кластер «Основы» (Fundamentals) — это самый важный тематический блок в процессе переговоров о вступлении страны-кандидата в Европейский Союз. Он открывается первым и закрывается самым последним, поскольку включает в себя **фундаментальные демократические принципы**, без соблюдения которых дальнейшая интеграция невозможна. РБК-Україна +3

Кластер включает в себя следующие переговорные главы: UKR.NET +1

- **Верховенство права и фундаментальные права:** независимость судебной системы, борьба с коррупцией, свобода слова и защита прав человека.
- **Правосудие, свобода и безопасность:** миграционная политика, охрана границ и борьба с организованной преступностью.
- **Экономические критерии:** функционирование рыночной экономики и способность справляться с конкурентным давлением внутри ЕС.
- **Реформа государственного управления:** профессионализм госслужбы и прозрачность институтов.
- **Статистика и финансовый контроль.** Центр демократії та верховенства пр... +3

Рис2

№ 2.217

Юрій Касьянов

3 ч. · 🌐

2026-06-13

Давайте не будемо називати «реформою» обіцянку трохи додати грошенят військовим, які боронять країну.

Це можна назвати «індексацією», або усуненням пекучої несправедливості, але не реформою.

За 30 тис ви зараз небагато знайдете бажаючих не те що служити, а й працювати в тилу.

Заброньовані «дронороби», ті, хто під захистом трудового кодексу збирають дрони з китайських комплектуючих, отримують в тилу 50-150 тис грн, а військовий-оператор тих самих дронів, якій цілодобово керує цими дронами зараз отримує 20 тис грн, а буде отримувати 30 тис грн. Якщо пощастить, то 30+30 тис.

Коли я мобілізувався в 2022, у всіх військових була «тридцятка», і тоді ніхто не отримував менше 50 тис, і це були суттєво інші гроші. Тож зараз мінімальні «30» десь в два рази менше того, з чим ми починали війну.

Про контракти взагалі якась ганьба. Ви хочете щоб ми, хто вже багато років воює, підписали контракти ще на рік, чи два, так само як і ти, хто зараз приходить воювати?.. А де справедливість?.. Де обіцяні звільнення, демобілізація?..

Ми розуміємо, що грошей на військо бракує, що мобілізація не може забезпечити армію достатнім ресурсом для демобілізації, але тоді давайте не будемо називати цю всю історію «реформою».

Реформа - це дещо більше. Гарним початком реформи було б відновлення строкової служби, або мобілізації молоді в тиліві підрозділи, підрозділи ППО, підрозділи охорони і прикриття держкордону.

Реформа повинна бути направлена на **заохочення жінок** для служби в тилівих, зенітних підрозділах. Є сенс створювати суто жіночі підрозділи для комфортного проходження служби.

Такі дії додали б нам до 200 тис бійців.

Реформа - це, в першу чергу, **покращення якості командування**, і це не вирішується простим збільшенням окладів командирів в два рази. Потрібен юридичний механізм швидкого росту талановитих менеджерів, які потрапляють до війська рядовими, на високі командні посади. Потрібен механізм усунення з командних посад тих, хто не має ніяких здібностей для управлінської роботи.

Потрібно, нарешті, **ліквідувати «воєнні кафедри»**, і переглянути офіцерські звання, які були надані їх випускникам. Багато таких «офіцерів» абсолютно не можуть виконувати свої командирські функції

Реформа - це процес модернізації війська, а не просто роздача грошей, суми яких викликають тільки посмішку. Показати менше

№ 2.218

ЧОМУ ГОРИТЬ БЕЛФАСТ

JUN 13, 2026

СЕРГІЙ ЧАПЛИГІН

І чому мовчать ті, хто мав би відповідати

Цього тижня Белфаст палав. Машини, будинки, вулиці перекриті палаючими сміттєвими баками.

Привід - спроба обезголовлення місцевого жителя шукачем притулку із Судану. Але привід і причина це різні речі. Щоб зрозуміти, чому горить Белфаст, потрібно дивитися глибше.

1. Схема, яку ми вже бачили

Заворушення у Белфасті це не ізольована подія. Вони вибухнули на тлі нещодавніх протестів громадян у Саутгемптоні, де 18-річного Генрі Новака вбив Вікрум Дігва. Тоді ж з'явилися відеозаписи з поліцейських камер, які показали, як вмираючого хлопця зустрічають не допомогою, а протоколом: офіцери зосереджені на тому, як правильно інтерпретувати подію через призму раси і упередженості, а не на тому, щоб врятувати смертельно поранену людину.

Схема повторюється з приголомшливою точністю. Злочин. Публічний гнів. Замість відповіді на питання засудження самого гніву. Замість визнання провалу, - лекція про неприпустимість ксенофобії.

2. «Засуджувати заворушення - легко. Це ціна нічого»

Саме так описує ситуацію Пол Бьорч, колишній офіцер поліції і фахівець із контртероризму. Засудження заворушень дозволяє міністрам і коментаторам зайняти морально зручну позицію, не відповідаючи на жодне реальне питання. Це не лідерство - це боягузтво, оформлене в риторику.

Людей просять дивитися на хаос і небезпеку та вірити, що справжня небезпека це їхня реакція на хаос. І дивуватися потім, чому вони більше не вірять нічому офіційному.

3. Трансформація без згоди

Заворушення у Белфасті не виникли у вакуумі. За останні десятиліття мешканці британських робітничих кварталів спостерігали, як їхні громади змінюються без їхнього голосу та запитання їхньої думки.

Їхні побоювання щодо тиску на житло, школи, лікарні і суспільну безпеку зі сторони мігрантів раз за разом відкидалися владою як расова упередженість. Занепокоєння оголошували «панікою». Питання про соціальну згуртованість «екстремізмом».

Коли люди роками кажуть: «Нас не чують» і це підтверджується знову й знову, гнів накопичується. Він не зникає від того, що його не помічають. Він чекає.

4. Коли інститути починають захищати наратив, а не людей

Особливо болюче це випадок з Генрі Новаком. Відеозаписи показали: поліцейські, замість того щоб негайно надавати допомогу, були зосереджені на «правильній» інтерпретації події.

Державний інститут, покликаний захищати людей, захищав власну ідеологічну позицію.

Саме це породжує громадянський спротив. Коли звичайна людина потрапляє в біду, держава реагує ідеологічно.

— Контролює мову, ніж рятує жертв.

— Керує наративом, ніж дивиться правді в очі.

5. Криза довіри і чому вона небезпечніша за заворушення

Мільйони британців більше не бачать у правлячому класі просто некомпетентних чиновників.

Вони бачать клас, який активно ворожий до їхніх інтересів.

Клас, що захищає офіційний ідеологічний лівацький наратив, поки народний досвід ігнорується, висміюється або цензурується.

Довіра тримається на переконанні, що державні інститути діють чесно і ставлять добробут громадян вище за політику.

Коли це переконання руйнується то суспільство опиняється на дуже небезпечному ґрунті.

Розрив між можновладцями і народом не просто збільшується. Він стає прірвою.

Британська еліта дедалі більше нагадує замкнену касту, яка вимагає толерантності, але сама не терпить незгоди;

— говорить про демократію, але ігнорує суспільну думку, коли та для неї незручна.

— І застосовує різні стандарти до себе і до всіх інших.

6. Пожежі згаснуть. Гнів — ні

Вогні у Белфасті погаснуть. Сміття приберуть. Цикл новин піде далі.

Але гнів, що стоїть за цим нікуди не зникне, доки лідери Британії та Європи продовжуватимуть ставитися до публічного страху і незгоди як до чогось, що потрібно заглушити, а не почути.

Саутгемптон і Белфаст - не аномалії. Це попередження.

І якщо їх знову проігнорують, вони не будуть останніми.

№ 2.219

ХВАТИТ АЗАРТНЫХ ИГР — ГОСУДАРСТВО
МУХЛЮЕТ: ПОЧЕМУ ВОЕННЫЕ РЕЗКО
РАСКРИТИКОВАЛИ НОВЫЕ КОНТРАКТЫ И
РЕФОРМУ ВСУ

13 июня, 2026

Защитники на фронте и в тылу указали на критические пробелы, скрытые финансовые ловушки и коррупционные риски в анонсированной реформе армии.

Анонсированная масштабная реформа Вооруженных Сил Украины, предусматривающая изменение системы финансовых выплат и введение новых типов контрактов, вызвала волну возмущения, скептицизма и острых дискуссий среди действующих военнослужащих. Защитники на передовой и в тыловых подразделениях откровенно указывают на системную несправедливость, скрытый популизм и угрозу разрушения армейских институтов, о чем стало известно из детального мониторинга и анализа публикаций военнослужащих в социальных сетях.

1. Изменение риторики публичных деятелей

Военнослужащий Андрей Андрейчук обратил внимание на тенденцию, когда известные публичные деятели рано или поздно сближаются с властью и начинают играть по ее корпоративным правилам, даже если раньше от них этого не ожидали. В качестве примера он привел Сергея ***Стерненко***, который сейчас активно хвалит армейскую реформу и называет ее «историческим днем».

Андрейчук провел параллель с Сергеем Лещенко, который когда-то был журналистом, а впоследствии «УЗализничился» (вошел в наблюдательный совет государственного предприятия «Укрзалізняця» — ред.).

Также боец вспомнил Богдана Кротевица, который ранее жестко критиковал высшее военное командование, в частности Сырского и Содоля, а сейчас занимает должность советника министра внутренних дел Клименко.

2. «Статус дурачков»

Военнослужащая с никнеймом @isky.creator, которая, по ее утверждению, находится в рядах армии с 2022 года, эмоционально заявила, что из-за всего того хаоса, который бойцам приходится ежедневно «выгребать», складывается стойкое впечатление, будто защитников испытывают не только боевыми действиями, но и тыловыми процессами. Она подчеркнула, что люди, вставшие на защиту страны в самый тяжелый период, чувствуют себя так, будто подписали себе статус «дурачков», обязанных терпеть издевательства, унижения и откровенное неуважение. Те же, кто не выдерживает этого давления, воспринимаются системой как «отработанный биоматериал», а не как люди, завоевавшие право быть движущей силой общества.

Этот пессимизм разделяет **военнослужащий с ником @bgggdn**, у которого анализ новой реформы вызвал лишь чувство отвращения из-за того, что **в системе абсолютно ничего не изменилось**. Боец заметил, что хотя он и не служит непосредственно в пехоте, однако артиллерия — это тоже чрезвычайно тяжелый труд, где на позиции постоянно прилетают вражеские «Ланцеты», КАБы, FPV-дроны и «Молнии». При этом в итоге военный получает 60 тысяч гривень премии и 20 тысяч базовой зарплаты. Из этих средств значительную часть приходится регулярно сдавать на нужды подразделения, чтобы «корчи» (автомобили подразделения — ред.) могли двигаться, покупать за собственные деньги снаряжение и как-то кормить семью, из-за чего мечтать о каком-то стабильном будущем просто невозможно.

3. Несправедливость и угроза СЗЧ

Военнослужащий Андрей Мокляк поднял вопрос **о глубоком неравенстве между ветеранами первых лет полномасштабной войны и новобранцами**. Он рассказал, что был добровольно мобилизован в возрасте 19 лет, прошел через тяжелые боевые действия и получил ранение при защите Родины. **Теперь он вынужден служить уже пятый год без какой-либо конечной даты, тогда как люди в возрасте 18–24 лет, которые подписывают контракт сейчас, пройдут то же самое и уже через год-два смогут спокойно уйти на демобилизацию.**

Мокляк назвал это **меганесправедливостью** и предупредил: если этот фактор не будет учтен в новых законопроектах, он готов прибегнуть к СЗЧ, поскольку его совесть перед страной за все эти годы абсолютно чиста.

В то же время **военнослужащий с ником @artem_wur** отметил, что после завершения своего текущего армейского контракта планирует пойти работать в патрульную полицию. По его словам, там он будет получать больше, чем 80% офицеров в армии, и при этом будет иметь гарантированную бронь от мобилизации.

4. Ловушки выплат и контрактов

Офицер морской пехоты Дмитрий Иванов попытался без эмоций разобрать анонсированные Министерством обороны изменения, разделив их на две ключевые категории:

— 1) финансовое обеспечение и 2) новые контракты:

1. Денежное обеспечение

- (1) **Саму зарплату военным не повышают ни на копейку — все анонсированное финансирование реализуется исключительно в виде надбавок.** Это делается для того, чтобы государство избежало выплат высоких военных пенсий в будущем, поскольку надбавки при их расчете не учитываются.
- (2) **На низкие доходы жаловались преимущественно небоевые подразделения, тогда как боевые требовали решения вопросов отпусков, ротаций и сроков службы.** Однако реформаторы выделили дополнительные средства именно боевым подразделениям, а тыловым подразделениям выделили надбавку в размере всего 250 долларов США (около 10 тысяч гривен), что не решает проблему бедности их семей.
- (3) **Если боец получит ранение и будет переведен в тыл, он мгновенно лишится боевых надбавок и станет «чуть богаче нищего», что полностью разрушает стимул для людей идти в рекрутинговые центры.** По оценке Иванова, в нынешних ВСУ наиболее незащищенным человеком является именно офицер небоевого подразделения, поскольку для сержантов процедуру перемещения хотя бы минимально упростили в пределах корпуса.

2. Условия контрактов

- (1) **Все прошлые боевые заслуги (участие в АТО, ООС и полномасштабной войне с 2022 года) фактически игнорируются.** За шесть лет войны на Донбассе с 2014 по 2022 год государство предлагает ветерану лишь шесть месяцев отсрочки.

- (2) **За новый контракт на 24 месяца ветеранам АТО/ООС обещают один год отсрочки, а всем остальным — лишь полгода. Ни один серьезный гражданский работодатель не возьмет на работу человека, зная, что его отсрочка длится всего шесть месяцев.**
- (3) **Складывается парадоксальная ситуация: ветеран, который непрерывно воюет с 2022 года, после подписания нового контракта на два года уволится только в 2028 году — точно в один день с новобранцем, который пришел в армию только вчера и подписал такой же двухлетний контракт.**

Иванов резюмировал, что **реформа направлена на привлечение новых людей, но абсолютно не заботится об удержании и мотивации тех, кто уже служит.** Его личный вывод категоричен: «Хватит азартных игр с государством, оно все равно всегда обманывает», добавив, что после увольнения ни при каких условиях не вернется в ряды армии.

5. Финансовый скепсис

Военнослужащий Сергей Марченко выразил серьезные опасения по поводу разрушения базовых принципов армии. Он отметил, что анонсированные зарплаты пехотинцам в размере \$7 тысяч в месяц (около 300 тысяч гривен) вызывают обоснованный скепсис. Опираясь на собственный опыт, когда в служебные командировки приходится ездить за собственные средства из-за неспособности государства нормально компенсировать даже базовые расходы на жилье, Марченко **сомневается, что государство реально будет выплачивать такие суммы.**

Особенно опасной он назвал норму, по которой солдат пехоты будет получать больше, чем командир корпуса. Марченко подчеркнул, что такой социал-популизм очень сладок для неприхотливой публики в соцсетях и гражданских избирателей, однако мировая армейская модель строго держится на иерархии. Она имеет глубокий этический смысл для сообщества, которое идет на смерть ради высшей цели. **Нарушение этой вертикали подрывает управляемость армией и способность личного состава выполнять приказы.** В то же время он добавил, что **сам факт внимания высшего руководства к обеспечению армии является положительным, поскольку длительное отсутствие ресурсов истощает войска и ведет к унынию.**

6. Безальтернативная ловушка Банковой

Экс-командир роты ударных БПЛА 421 ОБПС ДШВ Алексей Петров назвал предложенные красивые слайды и большие цифры обычным **политическим пиаром Банковой, который не дает ответа на главный вопрос — какими будут реальные сроки службы.**

Как опытный экс-бригадир он объяснил: чтобы освободить одну боевую единицу завтра, нужно было мобилизовать и обучить нового человека еще «позавчера», однако власть боится закручивать вопрос мобилизации из-за риска для политических рейтингов.

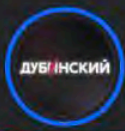
Вместо прозрачной демобилизации ветеранам, которые воюют более четырех лет и измотаны до предела, навязывают обязательное подписание новых контрактов: либо «пехотного» на 6–10 месяцев, либо «просто боевого» на 24 месяца. Без этого получить желанный дембель, который «обещают обещать» уже не первый год, невозможно. Бывший командир возмутился тем, что с военными до сих пор не научились разговаривать на взрослом языке, пытаясь выдать принуждение за «вкусную конфетку».

Военнослужащий Александр Поддубный полностью подтвердил, что **так называемая реформа заключается в навязывании безальтернативных контрактов.** Если боец откажется от подписания, его оставят на минимальном базовом обеспечении и он будет служить бессрочно, пока не появится указ президента о демобилизации, который может не выйти даже после завершения военного положения. Он констатировал, что **доверие в армии уничтожено ценой жизней и здоровья лучших людей, и тщетно рассчитывать на его восстановление с помощью подобных методов с «душком».**

Обратите внимание: в этой подборке собраны реакции и мнения пользователей соцсетей. Редакция не имеет технической возможности верифицировать личные данные, боевой опыт или статус всех авторов контента. Мы публикуем эти комментарии, чтобы показать общий вектор дискуссии, которая сейчас идет в сети.

Напомним, что депутат от «Голоса» Ярослав **Железняк** предупреждал, что **для финансирования зарплат военным и их повышения в бюджете не хватает 270 млрд гривен. Из них непосредственно на саму реформу нужно 120 млрд.**

№ 2.220

Смотрите, как работают заработки на войне: **Германия** выделяет **300 млн €** на чешскую "снарядную инициативу" для закупки **50 тысяч** боеприпасов. Речь идет о снарядах **152-155 мм**. Простая арифметика говорит о том, что **цена снаряда достигает 6000 €!** Как утверждают российские источники, стоимость 152 мм снаряда для РФ и КНДР 300-500\$ (1€=1,16\$). То есть, за 300 млн € РФ/КНДР могут сделать 600-1000 тысяч снарядов.

Тогда как Украина купит 50. Разница - в 12 раз. Она сядет "партии войны" на карман. Конечно, **евро калибр 155 мм** может стоить и 1000 и 1500 и 2000 €. Но - не 6.

№ 2.221

Більше грошей в обмін на реформи. Які вимоги додав ЄС у програму фінансування України

П'ЯТНИЦЯ, 12 ЧЕРВНЯ 2026

Затвердження нової програми Ukraine Facility - позитивна новина і для прем'єрки Свириденко, і для "європейського" віце-прем'єра Качки, і для Євросоюзу (за кадром), який показує Україні шлях до реформ

Україна та Європейський союз готуються до зміни однієї з ключових програм реформ, за втілення яких береться офіційний Київ.

Йдеться про так званий "План України", а також про його складову за назвою Ukraine Facility із **переліком реформ**, узгоджених між Україною і ЄС.

Причому Київ та Брюссель домовилися не лише про зміни списку реформ як такого, а й перегляд правил виплати європейської допомоги.

1. Ці правила зміняться на користь України

Уряд переконав колег з Брюсселя у тому, що нинішні підходи у перерахуванні допомоги мають певні вади, і їх виправлення буде справедливим та логічним.

— І вже влітку 2026 ця коректива має принести Україні мінімум кількесот мільйонів євро, які у іншому разі були би безповоротно втрачені.

Ще одна принципова зміна – фокусування на європейській інтеграції та реформах, необхідних для вступу в ЄС.

— Раніше, наприклад, кошти могли піти на адаптацію військових до цивільного життя, або на забезпечення житлом вразливих груп населення.

— Тепер допомога ЄС концентрується на змінах, які наближають Україну до членства, але стикаються з політичним опором, зокрема у Верховній Раді.

Зокрема, умовами надання грошей Україні стане більша частина так званого "плану Качки-Кос" щодо реформ у сферах правосуддя та протидії корупції.

— Наприклад, схвалення закону про реформування Державного бюро розслідування дасть Україні 124 млн євро, ухвалення притомної антикорупційної стратегії – ще 390 млн євро.

Утім, лишається питання, чи буде ЄС толерувати схвалення Україною реформ, які виконують вимоги лише номінально.

Так, як сталося із законом про декларації суддів, на який Брюссель дав добро, "рятуючи" гроші для України – але це лише погіршило ситуацію.

"Європейська правда" пояснює, про що домовилися Київ і Брюссель.

2. Про які гроші йдеться та коли вони будуть

"Європейська правда" вже розповідала про те, як працюватиме безпрецедентний для Євросоюзу пакет допомоги Україні на суму в 90 млрд євро (зокрема, у статті "Дружба, зброя та реформи")

Дві третини цих коштів піде на оборонні потреби – закупівлю зброї, її виготовлення тощо. Гроші "на війну" Україна має отримувати без жодних передумов, і це логічно.

Достатньо того що Сили оборони України захищають усю Європу.

А останню третину пакету, що піде у бюджет, ЄС надає Києву в обмін на реформи.

Половину цієї бюджетної допомоги і ЄС поставив у залежність від змін у правилах бюджетних фінансів України.

— Ця макроекономічна допомога обумовлена реформами податків, бюджетних правил тощо.

— Ідея цих змін – у тому, щоб дати Україні більше бюджетної стійкості у майбутньому, і стимулювати складні реформи тоді як за них платять європейці.

Та від початку було рішення, що буде також другий блок вимог – щодо структурних політично чутливих реформ (про цей розподіл – у статті "Умови жорсткі, але не останні")

До схвалення переліку цих реформ зараз і дійшла черга.

3. На кону – 8.35 мільярда євро

Саме стільки Євросоюз надасть Україні за програмою Ukraine Facility. Зараз Київ вже виконує цю програму, започатковану у 2023 році. А оскільки тепер до неї додадуть велику суму грошей – то й перелік реформ змінять.

Фактично – перелік реформ, за які "платитиме" ЄС, вже узгоджений, і жодних коректив не буде. Київ і Брюссель домовилися додати у нього 26 нових умов (або "кроків", мовою документа) та "вартість" кожної реформи.

Але юридично – затвердження цього переліку ще триває.

Зміни до Ukraine Facility цього тижня схвалив український уряд. Тепер він має передати підписаний документ до Брюсселя, де його має схвалити Єврокомісія. Потім його розглянуть держави-члени (деякі з них мають проконсультуватися зі своїми парламентами), і вже після того новий Ukraine Facility ухвалять на засіданні ради ЄС.

Жодних несподіванок тут не очікується, адже документ розробляли спільно із Єврокомісією та – нехай навіть неофіційно – у консультації з ключовими столицями. Питання лише у тому, як швидко ЄС проведе рішення через свою систему бюрократії. Усі прагнуть впоратися до сезону літніх відпусток, тобто до середини липня. Бо система побудована так, що якщо вже зайти у відпусковий період – то, швидше за все, процес затягнеться аж до вересня.

А гроші та нові правила їхньої передачі Україні потрібні якнайраніше.

4. ЄС скасував "покарання" без вини

В уряді не приховують, що дуже задоволені результатом переговорів.

"Ми домовилися з ЄС про зміну логіки Ukraine Facility. І результат, на який ми вийшли, я вважаю дуже добрим для держави", – каже ЄвроПравді заступниця міністра економіки Дарія Марчак, що веде в уряді питання Ukraine Facility.

Схоже, що до певної міри досягти успіху Києву "допомогло" угорське вето, через яке виділення грошей затяглося на зайвих майже 5 місяців. Без цього фінансування України схвалили би раніше. А додатковий час дозволив Києву переконати Брюссель у тому, що правило необхідно змінювати. І не косметично, а глибоко.

Бо інакше Київ може втрачати гроші без жодної провини зі свого боку.

Одним з прикладів, який дозволив це довести, стала стара вимога Ukraine Facility про заповнення вакансії у Вищому антикорупційному суді (ВАКС). 2,5 року тому, коли уряд погодився, що від цього індикатора буде залежати фінансування на 300 млн євро – там навіть не припускали, що його виконання стане проблемою. Набір суддів ВАКС ніхто не планував блокувати; до того ж тут не було потреби ухвалювати якісь нові закони Ради абощо.

Але конкурс, оголошений у 2024 році, завершився повним провалом. За потреби заповнити 25 вакансій, відібрати і призначити вдалося лише двох суддів.

Заявок на конкурс було мало, а ті, що надійшли – майже всі довелося відкинути через невідповідність кандидатів критеріям, або через низькі результати спростування.

Чому це сталося? Є дві причини, та зупинимося спершу на одній з них.

Віце-прем'єр Тарас Качка неодноразово публічно пояснював, що проблему створили зависокі критерії. Мовляв "ми шукаємо суддів, святіших за Папу Римського, таких кандидатів просто немає". Тож після провалу оголосили новий конкурс із м'якшими критеріями, і це мало ефект: надійшло понад 70 заявок, і наприкінці травня 2026 року, після усіх тестів співбесід та перевірок, кваліфікаційна комісія (ВККС) дала добро на призначення 22 суддів.

Ніби й багато, в 11 разів більше за результати 2025-го – але все одно менше за зобов'язання.

Виходить, що Україна зробила усе можливе і навіть більше – але все одно безповоротного втратить 300 млн євро, виділені для неї у бюджеті ЄС.

Ця історія переконала Брюссель докорінно змінити правила.

"У Facility було багато кількісних індикаторів, на кшталт найняти X суддів, і діяло правило: якщо ти виконав 99% і не виконали 1% то тобі не зараховується весь крок. В Єврокомісії погодилися. Зараз йдеться про можливість зарахувати часткове виконання – тобто, якщо індикатор виконано у значному обсязі", – розповіла Дарія Марчак.

Причому, за інформацією ЄП, дискусії про цей пункт з Брюсселем тривали ще недавно; в ЄС спершу наполягали на тому, що формулювання має бути більш конкретним – наприклад, має йтися про виконання на 80%. Зрештою зупинилися на формулі про "значний обсяг", що дає Брюсселю значно більше гнучкості в оцінюванні дій Києва там, де реформа проведена не ідеально.

Зокрема, якщо Україна завершить призначення суддів ВАКС (і лишить незаповненими пару вакансій), то втратить не 300 млн євро, а 20-30 млн.

А на майбутнє ЄС погодився частіше переглядати критерії плану, реагуючи на зміну реальності – щоби змінювати вимоги у разі, якщо уряд доведе, що його провини у невиконанні якогось індикатора немає.

5. Інші зміни правил

Ще одна вагома зміна: ЄС погодився стимулювати Україну у разі проведення реформ з випередженням графіку.

"Раніше нас "карали" за те, що ми зривали терміни. Але якщо щось ухвалювали з випередженням, то не могли навіть гроші отримати швидше, і це було нелогічно. За новим планом – якщо щось виконано раніше, то отримати гроші ми також зможемо раніше", – пояснює Марчак.

Також варто наголосити на зміні фокуса реформ.

Раніше у Facility включали будь-які критичні, на думку ЄС, реформи, щоби стимулювати Україну до їх проведення.

Тепер встановлено правило:

— нові вимоги до України, виконання яких ЄС стимулює грошима, стосуються лише інтеграції України до ЄС.

Тобто, умовами європейського фінансування за цією програмою мають стати або реформи, що є так званими "бенчмарками" (індикаторами, за якими ЄС оцінюватиме готовність України до вступу), або входять НРАА – національної програми адаптації права ЄС.

Тобто ЄС "платитиме" саме за рух України до вступу.

В Єврокомісії у коментарі ЄвроПравді підтвердили це рішення.

"Цей план додатково встановлює пріоритет для тих реформ, які мають вирішальне значення для процесу вступу України до ЄС... Тепер ми працюємо над тим, щоб якнайшвидше завершити його ухвалення, аби якомога швидше передати Україні кошти – за умови виконання узгоджених реформ", – йдеться у письмовому коментарі речника ЄК.

На додаток – повернемося до історії з суддями, у якої, як вже йшлося, є також друга причина, і вельми ілюстративна.

В той час як в уряді скаржилися на зависокі вимоги до суддів ВАКС (і домоглися їх пом'якшення), представники антикорсектору доречно вказували, що до кандидатів, що подаються на конкурси до антикорупційних інституцій, **дійсно є серйозні питання.**

Тобто, добрі кандидати справді "закінчилися".

Але чому?

Хай як парадоксально, але однією з причин, чому ми опинилися на межі втрати грошей ЄС, стало... успішне проведення Україною окремих реформ у сфері судочинства.

"У минулому усі судді знали, що суддівські посади можна отримати лише через хабар. Антикорсуд з його системою публічного відбору був винятком, тож для чесного судді посада у ВАКС була, можливо, єдиним шансом на професійну реалізацію. А зараз у нас реформована вища кваліфікомісія суддів, конкурси загалом проводяться чесно, і ВАКС втратив цю унікальність. Крім того, для багатьох суддів посада у апеляційному суді своєї області значно привабливіша,

ніж переїзд до Києва. Тим більше що через специфіку ВАКС, який розглядає резонансні політичного вагомі справи, на твою адресу рано чи пізно полетіть купа хейту", – пояснює неочевидні причини проблем із донабором до ВАКС один зі співрозмовників ЄП у цій сфері.

Хай там як, але **реформи у антикорупційній сфері та у системі судочинства ще далекі до завершення**. І це знайшло відображення у новому Ukraine Facility.

6. Мільярди євро Качки-Кос

Оскільки рішення щодо Ukraine Facility ще не пройшло офіційну процедуру затвердження, повний перелік критеріїв не поспішають публікувати. Наразі не оприлюднене також урядове рішення, яке має прямувати до Брюсселя.

Але відомо, що серед 26 нових "кроків", на які зобов'язалася піти Україна, значна частка стосується "антикору".

Співрозмовники ЄП в Брюсселі кажуть, що у план увійшло **8 з 10 пунктів так званого "Плану Качки-Кос"** – пріоритетного переліку реформ, за якими європейські столиці оцінюють готовність України до реформування у сферах верховенства права та антикорупції.

У тому числі до кінця вересня 2026 Рада має затвердити **антикорупційну стратегію до 2030 року**, а уряд – схвалити на її основі **антикорупційну програму**.

Термін виконання цих кроків змістили на квартал (у плані Качки-Кос були очікування, що всі схвалять до кінця червня).

Наразі в Раді є проєкт стратегії, який відповідає вимогам ЄС, і альтернативний урядовий проєкт, який їм не відповідає (детально про це у статті "**Стратегія відкату**"). До їхнього розгляду парламент не переходив.

За ухвалення документа, що сумісний з європейськими зобов'язаннями, Україна отримає **390 млн євро**. Це – п.9 плану Качки-Кос.

Інший проєкт перекочував до оновленої Facility з минулої програми, і ЄС збільшив його "вартість".

ЄС готовий виділити Україні **550 млн євро** за повернення / впровадження конкурсів для прокурорів ОГП та регіональних прокуратур до кінця 2026 року.

Зараз генпрокурор **Кравченко** керує цим процесом у ручному режимі.

Причому нинішні проблеми частково є наслідком ухвалення у липні 2025 року скандального законопроекту 12414, що атакував НАБУ і САП. Тоді незалежність антикорупційної інфраструктури відновили, а скасування конкурсів у прокуратурі – лишили.

ЄС готовий виділити понад півмільярда євро за цю реформу (п.4 плану Качки Кос).

Менші суми передбачені за:

- (1) – Комплексі зміни до КПК (п.1 плану);
- (2) – Доступ НАБУ до неупередженої інституції судової експертизи (п.2).
- (3) – Реформування ДБР (п.5);
- (4) – Відновлення участі незалежних експертів у процесі відбору членів ВККС (п.7).

За всіма цими пунктами дедлайн встановлений на кінець 2026 року.

Ми не маємо достеменних даних про передбачені суми та строки, але найімовірніше, у Ukraine Facility додали також пункти 6 та 10 Плану Качки-Кос, які не потребують ухвалення законів: про те, щоби "призначити без затримок суддів Конституційного Суду та членів Вищої ради правосуддя, які пройшли міжнародну перевірку" та змінити "системи внутрішнього контролю проти корупції на високому рівні" у кількох державних інституціях.

Сумарно "вартість" реформ у рамках плану Качки-Кос для бюджету України (або ціна уникнення цих реформ) сягатиме, імовірно, під два мільярди євро.

Це на додаток до того, що ці пункти є обов'язковими для продовження переговорів про вступ до ЄС у принципі.

Це – не повний перелік антикорупційних пунктів.

Наприклад,

— ЄС готовий платити також за урядовий законопроект [14033](#) про "вдосконалення порядку розгляду справ Вищим антикорупційним судом". Також він поставив частину фінансування у залежність від ухвалення підзаконних актів, необхідних для ефективної роботи Бюро економічної безпеки тощо.

А за пів року – будуть нові вимоги. І там, напевно, також не обійдеться без змін у сферах правосуддя, протидії корупції та споріднених із ними.

Адже наступного року ЄС виділить Україні другу половину 90-мільярдного пакету. "Ми очікуємо, що на 2027-й рік буде ще одне поповнення Ukraine Facility, і буде окремий план та окремі індикатори", – пояснює ЄП посадовець, причетний до переговорів.

Норма про те, що це будуть реформи у рамках вступу України до ЄС – повинна зберегтися і у 2027 році.

Автори: Сергій Сидоренко, Тетяна Висоцька,

"Європейська правда", Київ-Брюссель

№ 2.222

Поляків і українців посварив не Бандера, а Медведчук - такий мій висновок з розвідки Тараса Чорновола

2026-06-13

Віктор Уколов

Чорновол

Він з'ясував, що ідею присвоїти почесне найменування «імені Героїв УПА» Окремому центру ССО «Північ» президенту Зеленському ... запропонувала Ірина **ВЕРЕЩУК**.

Друг кума Путіна зробив багато хорошого! - розповідала новоспечена нардепка від "Слуги народу" Ірина Верещук про Козака і Медведчука 01.11.2019 р. в інтерв'ю Данилу Мокрику, що і досі є в мережі.

— Вона не вилазила з телеканалу 112 після того, коли його купив Медведчук.

— А з 2016 року Ірина Верещук очолювала "Міжнародний центр балтійсько-Чорноморських досліджень", що отримував фінансування Медведчука.

Але як тільки Медведчука звинуватили у державній зраді - Ірина Верещук принципово відхрестилася від нього і Козака, доводячи свою лояльність Зеленському.

Тепер зрозуміло для чого вона це робила?

Наслідки скандалу боляче вдарили не лише по ставленню поляків до українців, не лише допомогли найбільш радикальним польським політикам отримати хайпову популярність на ненависті до українців - вони різко погіршили сприйняття поляками та керівництвом Польщі самого Зеленського.

Думаю він це оцінить...

Цитата Тараса **Чорновола** від 12 черв. 2026 р.:

"Тема дурного конфлікту з правими політиками в Польщі через абсолютно нормальну й суверенну дію в Україні – присвоєння одному з підрозділів імені «Героїв УПА» мала б усі шанси захлинутися, так і не набувши серйозного розголосу серед широких кіл польської громадськості, які не страждають фантомними історичними болями.

Та, властиво, інакше просто не могло статися.

Але в нас при владі команда отого «Віслюка Апокаліпсису», який скрізь несе біду.

І тут зуміли зробити абсолютно неможливе – розкрутити на пару з польськими реваншистами до рівня значного міжнародного скандалу дрібну й беззмістовну суперечку про події історії, яку ми з поляками бачимо діаметрально по різному.

Але цей конфлікт готували й розігрівали акурат цілий рік.

І фінальну стадію запускали не для відзначення військового підрозділу та історичної пам'яті, хоча це цілком справедливо, а з конкретною хтивою метою.

І стало це зрозумілішим, коли спливла на поверхню особа, яка це ініціювала, попри діаметрально протилежні власні переконання.

А як могло би бути із підручною в.медведчука та т.козака Іриною Верещук.

Зрештою, пазл склався. І склався, як і завжди, коли починають сваритися українці й поляки, на користь москви.

Ще пробував Дональд Туск, як єдиний дорослий у цій компанії зупинити двох цапків, які лупляться на кладці в інтересах московського різника...

Але не спрацювало, бо насправді, тема задуманого конфлікту жодним чином не пов'язана з історією й УПА. Це тільки детонатор.

У Польщі поступово наростають негативні сприйняття багато чого з української політики.

Далеко не все справедливо й заслужено. Але схоже, що сам Зе, його підручні й пропагандисти та ціла армія корисних ідіотів, як у старому дотепі, вирішили знайти спосіб і заслужити.

Нині погіршення ставлення до України й українців наростає найперше у верств, цілковито байдужих до питань кривавої історії.

А пожежу продовжувати гасити бензином з Варшави, Києва й москви".

№ 2.223

Тихая кампания в Западном полушарии: Фридман рассказал, что Трамп будет делать с Кубой

[Ссылка](#)

2026-05-23

ДЖОРДЖ ФРИДМАН, ПЕРЕВОД "ХВИЛІ"

Джордж Фридман - о том, почему голодающий остров в 90 милях от Флориды тревожил каждого американского президента со времён основания США и почему Трампа предпочтёт коллапс вторжению.

Минюст готовит обвинение Раулю Кастро. Марко Рубио записал видеообращение к кубинцам - такое из уст госсекретаря услышишь нечасто. Директор ЦРУ слетал в Гавану и почти ничего об этом не сказал.

Три сигнала за один месяц - и Кристиан Смит спрашивает Джорджа Фридмана, основателя Geopolitical Futures, что за ними стоит.

Ответ Фридмана сводится к географии.

Куба опасна не сама по себе, а только в чужих руках:

— так было с Испанией, так было с СССР, так может выйти с Китаем.

И ровно так же великие державы всегда смотрели на острова у своих берегов - вспомните Британию и Ирландию или Китай и Тайвань.

Кристиан Смит: Здравствуйте, это подкаст Geopolitical Futures, с вами Кристиан Смит. Власти США наращивают давление на Кубу с тех пор, как

Дональд Трамп вернулся в Белый дом. На этой неделе Министерство юстиции объявило, что предъявит обвинения президенту Кубы Раулю Кастро, а госсекретарь Марко Рубио выступил с редким видеообращением к кубинцам, раскритиковав руководство страны и предложив новые отношения с США. Итак, на фоне кризиса на Кубе - решатся ли США на действия против островного государства? В этом выпуске мы обсуждаем, что долгая история отношений США и Кубы говорит о текущем моменте, зачем США вообще действовать и какими будут последствия.

В студии со мной председатель и основатель Geopolitical Futures Джордж Фридман. Здравствуйте, Джордж.

Джордж Фридман: Здравствуйте.

Кристиан Смит: Джордж, прежде чем перейти к последним событиям - немного истории. Об отношениях США и Кубы мы вспоминаем в основном начиная с 60-х: Фидель Кастро, а не его брат Рауль, залив Свиней, Карибский кризис, всё в таком духе. Но на самом деле история куда длиннее и важнее, не так ли?

1. Куба и доктрина Монро: длинная предыстория

Джордж Фридман: Именно так, она уходит к началу XIX века. Куба была там же, где и всегда, но принадлежала Испании.

Доктрину Монро (принцип, по которому США не терпят вмешательства европейских держав в дела Западного полушария) приняли во многом именно с прицелом на Кубу - мы не доверяли испанцам, опасаясь, что они перекроют юг Соединённых Штатов.

Позже США предложили выкупить Кубу у испанцев - те отказались.

В итоге мы воевали с Испанией: испано-американская война во многом крутилась вокруг Кубы.

Когда вспоминаешь Теодора Рузвельта и его атаку на холм Сан-Хуан - так вот, Сан-Хуан был на Кубе. Мы туда вторглись. Мы ту войну выиграли. Куба стала одним из трофеев. Другим было Пуэрто-Рико, а ещё Филиппины. Всё это мы забрали у испанцев. И Куба была главным трофеем.

Всерьёз обсуждали, не сделать ли Кубу штатом США. Решили не делать.

Но очень долго США оставались здесь доминирующей силой - пока не пришёл режим Кастро.

А этот режим, как и прежние, лояльные Испании, был глубоко предан Советскому Союзу. Этого

США стерпеть не могли - по той самой причине, о которой я говорил:

— Флоридский пролив между Ки-Уэстом и Кубой шириной 90 миль (около 145 км). Если бы кто-то перекрыл этот путь, американская торговля - а она во многом идёт через побережье Мексиканского залива - была бы заблокирована. Для экономики США это могло обернуться катастрофой.

Отсюда и старая поговорка про положение кубинцев:

— *они слишком далеко от Бога и слишком близко к Соединённым Штатам.*

И в этом есть своя правда.

Вспомните:

— во время Карибского кризиса мы из-за Кубы едва не начали ядерную войну с Советами.

Так что тема давняя. Это не какое-то странное изобретение Трампа. Он продолжает долгую традицию американской озабоченности, восходящую к доктрине Монро.

В нынешних обстоятельствах он хочет что-то сделать с Кубой - отчасти из-за картельной темы, в которую кубинцы были вовлечены, по сути сами выступая своего рода картелем и сбывая товар в США.

Так что причин для беспокойства у Вашингтона несколько.

Эта череда тревог началась с Фиделя Кастро и коммунистического режима. Когда СССР рухнул, кубинцы во многом лишились российской поддержки. Их экономика начала загнивать, а США отступили в сторону.

Сейчас мир совсем другой, но надо понимать:

— Куба занимала умы американских президентов едва ли не с момента основания США.

2. Почему важны эти 90 миль

Кристиан Смит: Джордж, в прошлый раз мы говорили о Кубе в январе. Вы это уже затронули, но напомните слушателям про географию и геополитику. Как вы сказали, Куба в 90 милях от Ки-Уэста и Флориды. Кто-то может подумать: ну, Джордж, это же далеко - почему этот морской путь так важен? Это ведь не Ормузский пролив, который куда уже. Почему это так принципиально?

Джордж Фридман: Во-первых, важно вот что:

— как минимум половина товаров, которые США ввозят и вывозят, идёт не через Нью-Йорк или восточное побережье, а через Мексиканский залив.

Флоридский пролив - главный морской путь в США и из них.

Когда-то 90 миль были серьёзной преградой. Сегодня - уже нет.

Да, по сравнению с другими узкими местами он шире, но при наличии морских мин, подлодок, всевозможных судов перекрыть его государство вполне способно. Такого не случилось, но в Первую мировую опасались, что это сделают немцы.

— То, что они не сделали этого ни в Первую, ни во Вторую мировую, было большой глупостью с их стороны. Нам бы это сильно навредило. Так что, если присмотреться, угроза существует в потенциале.

И не менее важно:

— до Кубы из США легко добраться.

Поэтому, когда речь о картелях, базироваться отчасти на Кубе перед финальным броском в США было очень удобно.

Кубинцы были связаны с картелями.

И есть основополагающий факт:

— на Кубе нет правительства - есть кубинская армия.

Эта армия больше не идеологична.

По сути это преступная организация, которая держит Кубу в подчинении, но при этом имеет связи по всему региону - в наркоторговле и не только.

Куба ушла далеко от того, что кому-то нравилось в силу левых взглядов, далеко от времён Фиделя Кастро.

Его брат Рауль ещё здесь, но сам режим состоит из армии - единственной крупной организации в стране, способной всё это удерживать.

Так что страна и обнищавшая, и угнетённая.

США не заинтересованы в том, чтобы спасти кубинцев от этого гнёта, но в долгосрочной перспективе их нервирует само наличие такого соседа - как в прошлом, так и в будущем.

3. Как Куба вписывается в стратегию Западного полушария

Кристиан Смит: Это явно неплохо ложится в новую стратегию администрации с упором на Западное полушарие. Мы видели это на примере Венесуэлы в начале года.

Как сюда вписывается Куба - с точки зрения стабилизации региона в пользу Америки, как это сформулировала бы администрация?

Джордж Фридман: Вспомните:

— доктрина Монро - это та же доктрина Трампа: мы не хотим глубокого европейского или иностранного влияния в Латинской Америке, в Западном полушарии.

И в особенности на Кубе - потому что она так близко.

Сейчас иностранного влияния, скажем со стороны России, немного, но велико влияние латиноамериканских картелей и тому подобного.

Так что это давний вопрос американской геополитики.

Смотришь на карту - и видишь, как близко Куба. К тому же это не маленький остров. Расстояние между Нью-Йорком и Чикаго равно длине этого острова.

Он узкий, но длинный - и потенциально перекрывает весь залив. Это потенциальная угроза. И уж точно колоссальный раздражитель.

А сейчас, когда Трамп возвращается к старой политике недопущения чужаков в Западное полушарие, Куба не может остаться в стороне.

4. Российское общество

Как я уже говорил в наших прошлых беседах: когда США вошли в Венесуэлу с двумя авианосцами и бог знает сколькими ещё кораблями, я сказал - это не про Венесуэлу.

Чтобы её заблокировать, столько не нужно. Это про Кубу.

Так и оказалось.

Разгром режима Мадуро выбил одну из опор Кубы.

Ведь вспомните: людьми, охранявшими Мадуро, президента Венесуэлы, когда мы вошли туда силами "Дельты", были кубинцы. Его охраняла не собственная армия, не венесуэльцы. Его охраняли кубинцы. Вот в этом контексте озабоченность США становится понятной.

5. Что США могут сделать: ставка на коллапс

Кристиан Смит: Мы подкаст о геополитике, военной тактикой и подобным не занимаемся.

Но что, по-вашему, США могут реально сделать здесь, Джордж? Может ли речь идти о смене режима, о военной акции? Увидим ли мы ход в духе венесуэльского - попытку молниеносно ворваться и схватить Кастро? Они ведь уже в процессе предъявления обвинений Кастро - ровно как поступили с Мадуро. Что мы можем увидеть?

Джордж Фридман: Надежда американского правительства, думаю, на **коллапс кубинской экономики - который уже произошёл.**

Уровень жизни на Кубе - как в третьем мире. У них нет электричества. Мы перекрыли поставки нефти. Положение катастрофическое.

Главная надежда, полагаю, на восстание на Кубе.

Но самой армии есть что терять - её офицеры люди обеспеченные, живут в достатке, - так что они, скорее всего, смогут такой бунт подавить. Значит, первый шаг - попытаться добиться, чтобы страна сама свергла военных.

Вторжение может обойтись очень дорого.

И, думаю, Трамп усвоил урок:

— даже если США - сильнейшая держава мира, в конкретной ситуации, как с Ираном, можно столкнуться с массой трудностей, как уже бывало в прошлых войнах.

По-моему, Трампу претит идея вторгаться в страну.

Куба большая, как я и говорю. Понадобится много войск. Армия, скорее всего, будет драться, и драться, возможно, неплохо.

Поэтому американская стратегия сейчас, думаю, проста:

— **позволить Кубе и дальше скатываться - и по уровню жизни, и в самом необходимом.**

Это не то, что навязали Соединённые Штаты. Это результат поведения самого режима - задолго до того, как Трамп пришёл к власти.

Но основная стратегия, думаю, такая:

— **довести дело до точки, когда в стране станет настолько катастрофически плохо, что развалится даже армия, - и тогда мы войдём.**

Хотя, возможно, это выдача желаемого за действительное.

Перспектива наземной войны против отчаявшихся, хорошо вооружённых и обученных солдат - не из приятных.

Так что мы будем давить, будем пробовать всё возможное - например,

— заявления о том, что 94-летнему брату Кастро теперь предъявят обвинение в преступлении, в том, что много лет назад он сбил какой-то самолёт.

Вот такое давление и будут оказывать.

Но, подозреваю, идти войной на Кубу - а мы делали это лишь однажды, при Теодоре Рузвельте, - было бы неразумно.

Да и руками других, как в заливе Свиней, тоже вышло не лучшим образом.

6. Зачем на Кубу ездил глава ЦРУ

Кристиан Смит: В начале месяца там побывал глава ЦРУ. Как думаете, зачем?

Джордж Фридман: Над этим я сам ломаю голову уже какое-то время.

Директор ЦРУ обычно не ведёт открытых переговоров с иностранными правительствами.

Если попробовать выстроить теорию, зачем его отправили, то я **подозреваю:**

— **США хотели дать кубинцам понять, насколько плотно мы опутали Кубу своей агентурой - в том смысле, что мы знаем всю их агентуру, все их силы и средства.**

Мы также были в курсе того, чем они занимались в Латинской Америке с наркоторговцами и прочим.

Возможно, это был рискованный шаг, но вряд ли кубинцы настолько безумны, чтобы убить главу ЦРУ.

А этот человек, директор ЦРУ, - человек оперативной работы, не дипломат.

Он приезжает, контролируя одну из мощнейших разведок мира.

Возможно, это был сигнал:

— вы будете воевать не с армией США - вы будете воевать с силами тайных операций, которые вас уничтожат.

Рискну предположить - чисто предположить, - что одно из его посланий было о том, как много мы о них знаем:

— что они делают и где находятся, чтобы дать понять - ничто из их действий для нас не невидимо.

Надеюсь, для ЦРУ невидимого и правда нет, - иначе мы бы уже проиграли.

Но я пытаюсь понять, зачем его отправили, и это моя лучшая версия. Если у кого-то есть версия получше - дайте знать, у меня другой нет.

7. Венесуэльский сценарий

Кристиан Смит: Есть ли, по-вашему, доля правды в предположении, что он был там, чтобы отчасти повторить то, что США проделали с чиновниками Мадуро, - сказать кое-кому: слушайте, мы вас не тронем и даже дадим денег, если позволите нам фактически взять управление страной на себя?

Джордж Фридман: Я вообще не уверен, что мы хотим управлять этой страной. Она в катастрофическом состоянии.

Не думаю, что США в состоянии просто воскресить её собственным правлением.

К тому же на Кубе найдутся и те, кто вырос при этом режиме и будет настроен враждебно.

Мы хотели бы сменить правительство.

Посмотрите, что мы сделали в Венесуэле: убрали Мадуро, схватили, арестовали, увезли к себе.

Над новым правительством у нас есть влияние - мы его в каком-то смысле и создали, - но по большей части распоряжаются в Венесуэле они сами.

Кристиан Смит: То есть в смысле - привести более дружественное к Америке правительство?

Джордж Фридман: Уж точно мы хотели бы менее враждебное.

А будет ли оно дружественным - зависит от того, как мы будем с ним обращаться потом.

Но, честно говоря, даже если мы будем обращаться с ним плохо, это всё равно будет куда лучше, чем нынешнее правительство обращается со своим народом.

Это правительство, чья экономика рухнула не из-за американского вмешательства, а сама по себе.

Уровень коррупции был так высок:

— армия живёт в достатке, а больше - никто.

Так что надежда здесь на то, что кубинцы и правда, судя по признакам, в глубине души смертельно устали от этого режима, но боятся против него действовать.

И если мы как-то снимем этот страх, они смогут управлять собой сами - под сильным влиянием США, как в Венесуэле.

8. Почему Куба - не Мексика

Кристиан Смит: Вернёмся к расположению Кубы и к более широкой картине - оправданы ли вообще любые действия США.

Встречный довод, Джордж: есть множество стран, у которых под боком есть соседи. Скажем, Мексика рядом с США - и она не под пятой Вашингтона, а в будущем может занять и враждебную позицию.

Почему бы и её не подчинить так же, как, возможно, подчинят Кубу?

Джордж Фридман: Во-первых, это куда более крупные страны.

Во-вторых, они не представляют угрозы - их армия не может напрямую проникнуть на территорию США.

И наконец - именно на Кубе Советы разместили ядерное оружие. Это был поворотный момент для США. Я тогда уже жил на свете. Мы были в ужасе. И тогда ожил старый страх доктрины Монро: что европейская держава использует Кубу как плацдарм для подрыва Соединённых Штатов.

Так что, если посмотреть на расположение, на близость, на то, насколько Куба враждебна и враждебна давно, - есть причина опасаться её сильнее, чем Мексики или других стран.

То же видно и у других держав. У Англии, помнится, была небольшая проблема с островом под названием Ирландия. Воевали они подолгу.

Так что когда у великой державы под боком есть остров - как Тайвань, - она смотрит на него иначе, чем на все прочие страны.

Вы в Лондоне - вы, возможно, и не застали те ирландские войны, но шли они долго.

Вот в таком контексте и стоит это видеть: вот остров, потенциально перекрывающий доступ США ко многим уголкам мира, остров, на котором какая-нибудь враждебная страна может разместить ядерное оружие.

Представьте, что Иран разместит там ядерное оружие. Это слишком пугающая мысль.

Мы хотели бы дружественное нам правительство. Не думаю, что мы намерены покорить и раздавить остров. Куда охотнее мы наладили бы хорошие отношения.

Этим в каком-то смысле руководит Марко Рубио - он кубинского происхождения. В США огромное число кубинцев, уже выросло следующее поколение, - а Флорида штат на выборах важный.

Так что отчасти дело и в этом: влияние кубинских мигрантов во Флориде и других местах - одна из движущих сил.

Но, с другой стороны, не забывайте: кубинцы на грани голода, без электричества по многу часов и дней, и сами, подозреваю, хотели бы перемен. Так что это возможно.

9. Острова в геополитике: Ирландия, Тайвань, Куба

Кристиан Смит: Раз уж зашла речь об островах, Джордж, - что именно делает их в геополитике настолько важными? Дело в значимости морских путей и в способности этих стран их перекрывать?

Джордж Фридман: Очень даже.

В случае Англии и Ирландии:

— Британия была морской державой, контролировала земли по всему миру, и Ирландия, став враждебной силой, могла бы хотя бы отчасти перекрыть путь её флоту.

С Тайванем у китайцев то же самое.

— Тайвань сидит прямо в проходе между Японией и Филиппинами, и враждебная держава перекрывает им выход в Тихий океан.

Для США в XIX веке это и был ключевой вопрос.

А во время Карибского кризиса ключевым было то, что Советский Союз использовал Кубу как плацдарм против Соединённых Штатов.

Сейчас это уже не проблема государства, а проблема картелей.

Куба тесно связана с картелями. Армия зарабатывает на картелях большие деньги. И это к тому же потенциальная база для заброски товаров в США.

Так что, глядя на эти островные страны, любопытно отметить: иногда они представляют действительно большую опасность - или думают, что несут, или думают, что могут.

И вот так же, как Британия реагировала на Ирландию, а Китай - на Тайвань, мы реагируем на Кубу.

10. Можно ли позволить себе две войны

Кристиан Смит: Как это скажется на самих США?

Штаты сейчас в той или иной мере заняты тем, что происходит с Ираном.

Каковы будут последствия - могут ли они позволить себе ввязаться ещё и в Кубу, возможно, одновременно?

И вдобавок:

— предупреждают, что мы можем увидеть полмиллиона кубинцев, бегущих с острова во Флориду из-за тамошних экономических бед.

Какой будет картина в среднесрочной и долгосрочной перспективе?

Джордж Фридман: Если бы мы попытались вторгнуться, то, подозреваю, наземных сил у нас хватит, чтобы вести обе войны.

И кубинская война, думаю, была бы довольно короткой:

— *кубинской армии хватает, чтобы держать в узде собственный народ, но вряд ли хватит, чтобы противостоять США.*

К тому же это, по сути, наёмная армия - пока ты в армии, у тебя всё хорошо. А наёмники меньше всего хотят «умирать за родину».

Так что, полагаю, такую кампанию провести было бы возможно.

Но на войне никогда не знаешь, чем всё обернётся. США думали, что Вьетнам будет лёгкой прогулкой, - в чём-то вышло иначе.

Так что Трамп был осторожен - вплоть до иранской истории, где он, по-моему, переоценил свою способность запугать иранцев и сломить их сопротивление. А войны непредсказуемы. Поэтому, думаю, американская стратегия - не воевать.

Никакой наступательной мощи, которую кубинцы могли бы бросить против нас, нет.

Так что один из путей - просто позволить им и дальше скатываться, попутно убирая с дороги их верхушку: например, взять Рауля Кастро, устранить его, вывезти и судить.

Всё это символично, но кого-то может напугать.

11. Опасна не Куба, а её слабость

Кристиан Смит: Похоже, это из тех ситуаций, где, как и с Ираном, никто не знает, что будет, пока всё не начнётся, - если начнётся.

Допустим, кубинская экономика проседает дальше, происходит смена режима или возникают более тесные отношения с США, как, похоже, и хочет Марко Рубио.

Вы заметили, что на протяжении истории Куба всегда была проблемой для Америки.

Что помешает этому повториться в будущем?

Если не считать идеи аннексировать Кубу - что помешает ей снова стать антиамериканской со временем?

Джордж Фридман: Дело в том, что **сама по себе Куба не проблема.**

Проблемой всегда была её оккупация чужой державой - будь то Испания или Советский Союз.

Вот тогда вопрос о Кубе вставал всерьёз:

— иностранный военный контингент любого рода, размещённый там, имел бы массу возможностей.

У кубинцев их нет. Кубинцы не могут на нас напасть. Кубинская армия - по сути полиция, внутренняя полиция, управляющая страной, а заодно и картель, доминирующая корпорация, если угодно.

Так что угроза для США исходит не столько от самой Кубы, сколько от того, что иностранные державы могут Кубу использовать.

Сейчас мы вроде бы достигли с китайцами понимания по многим вопросам, и отношения пока выглядят неплохо.

Но представьте, что Китай захотел бы нас извести и начал бы ввозить на Кубу войска, ракеты или что угодно ещё.

Так что Куба сама по себе значима лишь своим расположением и угрозы не несёт. Но в руках любой другой страны, которую она может к себе пригласить, она способна обернуться страшной опасностью - как мы видели в 60-е.

Так что дело не столько в угрозе, которую несёт Куба, сколько в её слабости и в возможности оккупации.

Здесь и вступила доктрина Монро: мы не хотели там никого. И отсюда же вырос Карибский кризис.

И это, на мой взгляд, упреждающий ход - не обязательно против Китая и даже не против России.

Но сейчас, раз уж мы сосредотачиваемся на Западном полушарии, единственная потенциальная уязвимость США, которой могла бы воспользоваться иностранная держава, - это Куба.

Пока Куба враждебна США сама по себе, она им не угрожает. Но стоит ей открыться иностранному оккупанту - и это уже совсем другой расклад.

Вот в этом, думаю, и логика.

Всё не так сложно:

— эта территория опасна, если её удерживает тот, кто нас не любит и у кого есть оружие, чтобы её использовать.

Сейчас её занимают те, кто нас не любит, - кубинские военные, - но сами по себе они для нас не угроза. И вот это идеальный момент, чтобы решить вопрос.

12. Российское общество. Что будет дальше

Кристиан Смит: Видимо, на это сам режим и рассчитывает. Джордж, как по-вашему, чем всё кончится?

Увидим ли мы Кубу, более дружественную к США, - дореволюционную Кубу 1950-х?

Джордж Фридман: Что ж, дореволюционная Куба была дружественна США - но отчасти потому, что американская мафия, базировавшаяся в самих Штатах, имела в Гаване большие интересы.

Там можно было отмывать деньги, держать игорный бизнес, проворачивать всевозможные криминальные дела. Если посмотреть фильмы - о жизни в Гаване их снято немало.

Станет ли Куба такой снова?

Скорее всего, нет: преступники сегодня действуют не так. Может, и так, просто я об этом не знаю, - но вроде бы не так.

А если посмотреть на Кубу, то ключевая развилка такая:

- 1) — либо дать катастрофе развиваться,
- 2) — либо вмешаться в дела страны достаточно, чтобы дать народу подняться против этого режима - который кубинцы ничуть не любят, - и расчистить дорогу восстанию.

Это было бы вполне логично. А путь к этому - резко ослабить саму армию.

Один из способов показать, что мы на это пойдём, - взять Кастро, выкрасть его и тому подобное, и вывезти в США.

В любом случае, чем сильнее мы давим - и доступом к нефти, и по экономике, и всем остальным, - тем слабее они становятся.

А чем слабее они и чем хуже уровень жизни на Кубе... что ж, армия - очень мощный инструмент против гражданских.

Народ может подняться, а может и нет. Может подняться с американской помощью.

Так что у американцев есть несколько вариантов.

- 1) — Один - тайный: отправить ЦРУ организовать восстание.
- 2) — Другой - ударить военной силой.
- 3) — И третий - просто отойти в сторону и дать им вариться в собственном соку, сколько смогут, с большой вероятностью краха в долгосрочной перспективе.

Ещё пару месяцев назад я бы сказал: Трамп не станет вторгаться на Кубу. Сейчас я Трампа предсказать не берусь - но и кубинская армия тоже.

Кристиан Смит: На этой ноте, Джордж, давайте остановимся. Большое спасибо, как всегда, что были с нами. И спасибо вам за то, что слушаете. На следующей неделе нового выпуска не будет, но он выйдет через неделю - так что увидимся через две недели. Разумеется, на geopoliticalfutures.com вы найдёте всю нашу аналитику, включая еженедельные статьи Джорджа. Спасибо большое. До свидания.

Джордж Фридман: До свидания.

Президент України провів телефонну розмову з Президентом США

2026-06-14

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом США Дональдом Трампом.

Глава держави привітав Президента Сполучених Штатів Америки з днем народження та побажав йому успіхів, насамперед у його зусиллях щодо завершення війни Росії проти України.

Лідери доволі детально обговорили багато ключових питань, серед яких – мир.

Президент України також подякував Президентіві США за всю підтримку, яку Америка надає Україні.

«Ми з вдячністю пам'ятаємо кожен крок цієї підтримки, від Javelin'ів до Patriot'ів», – зазначив Володимир Зеленський.

Президенти обговорили те, що може допомогти наблизити мир зараз.

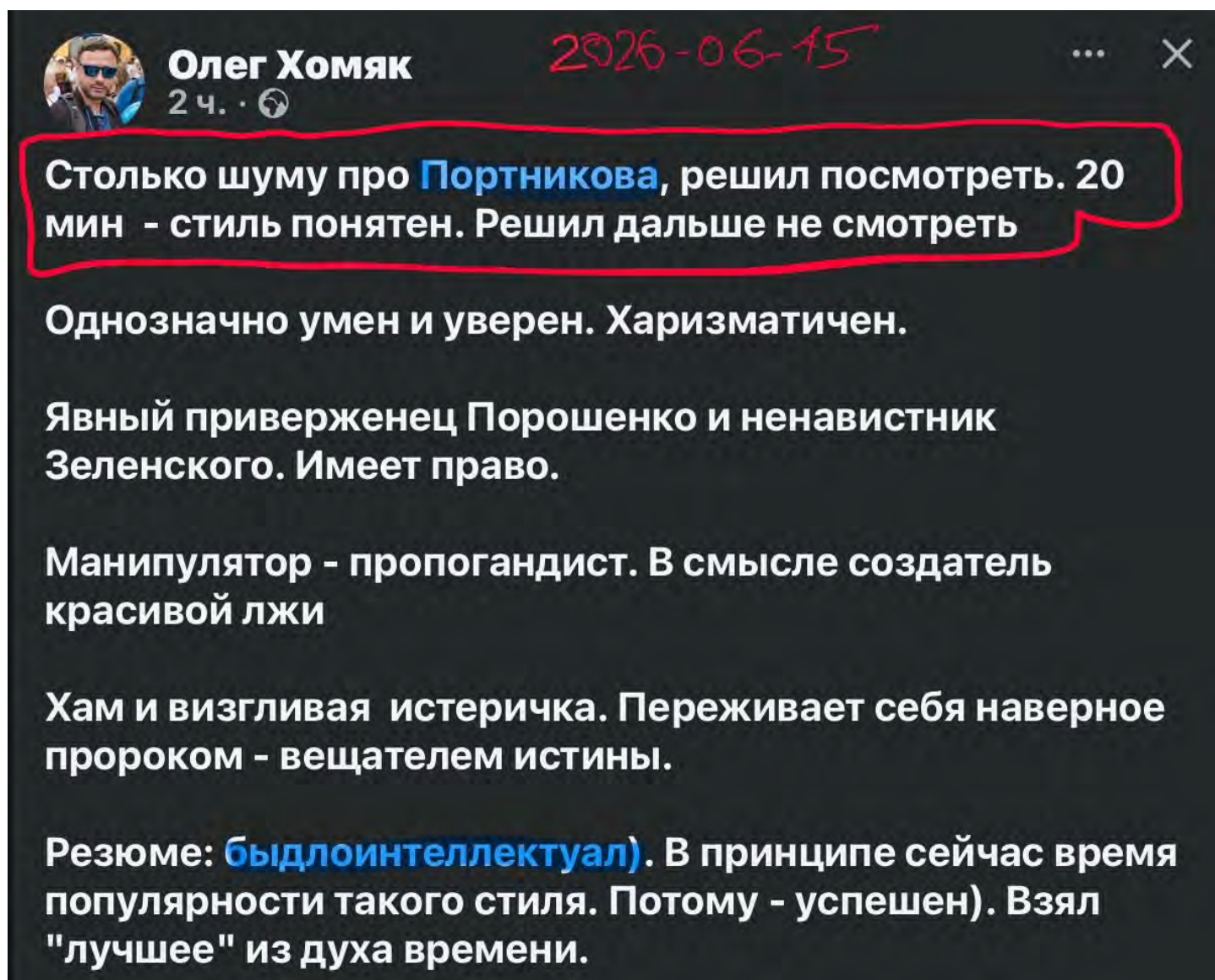
Володимир Зеленський поінформував Дональда Трампа про нещодавні події на полі бою та про те, як зміцнилася позиція України.

Лідери домовилися, що обговорять більше під час їхньої зустрічі на саміті G7.

«У нас є деякі хороші ідеї, які можуть допомогти просуванню мирного процесу і захистити життя. Дякую!»

– наголосив Володимир Зеленський.

№ 2.225

№ 2.226

Рис1

Рис2

2026-06-15

⚡ ЗБИТО/ПОДАВЛЕНО 632 ЦІЛІ: 50 РАКЕТ ТА 582 ВОРОЖІ БПЛА

У ніч на 15 червня (з 18:00 14 червня), противник завдав масованого комбінованого удару по Україні із застосуванням ударних БПЛА, ракет повітряного, наземного базування різних типів.

! Основний напрямок удару – Київ. Також ракетами атаковано Дніпро та Харків.

Усього радіотехнічними військами Повітряних Сил зафіксовано 681 засіб повітряного нападу – 70 ракет і 611 БПЛА різних типів:

- 6 протикорабельних ракет 3М22 "Циркон" (райони пусків – ТОТ АР Крим);
- 34 балістичні ракети Іскандер-М/С-400 (райони пуску – Брянська, Курська обл., - рф);
- 30 крилатих ракет Х-101/Іскандер-К (райони пусків – Вологодська, Курська обл., - рф);
- 611 ударних БПЛА типу Shahed, Гербера, Італмас, баражуючих боеприпасів "Бандероль", дронів-імітаторів типу "Пародія" (із напрямків: Брянськ, Курськ, Орел, Міллерово, Приморсько-Ахтарськ – рф., Гвардійське, Чауда, ТОТ АР Крим).

Повітряний напад відбивали авіація, зенітні ракетні війська, підрозділи РЕБ та безпілотних систем, мобільні вогневі групи Сил оборони України.

🌟 За попередніми даними, станом на 08:00, протиповітряною обороною збито/подавлено 632 цілі – 50 ракет та 582 безпілотики різних типів:

- 5 протикорабельних ракет 3М22 "Циркон";
- 15 балістичних ракет Іскандер-М/С-400;
- 30 крилатих ракет Х-101/Іскандер-К;
- 582 ворожих БПЛА різних типів.

За попередньою інформацією, станом на 08.00 зафіксовано влучання 20 балістичних ракет та 27 ударних БПЛА на 42 локаціях, а також падіння збитих (уламки) БПЛА на 12 локаціях.

Рис3

№ 2.227

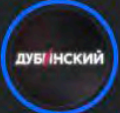

Что такое **любопытство** и как оно связано с интеллектуализмом? **Любопытство** - это не любознательность и не материально-реальный интерес.

Любопытство, *curiosity*, это **нереальная, внебытийная, несодержательная топология транзита**. Именно любопытные люди - интеллектуалы, и не обязательно это философы или ученые. **Бруно** был интеллектуалом, а **Хайдеггер** - нет. Эту мысль не поймут ни философы, ни обыватели.

- **Джордано Бруно** — это воплощение транзита. Он не создавал замкнутую, монументальную систему. Его мысль — это постоянное, яростное проламывание устоявшихся онтологических границ (от замкнутого космоса к бесконечным мирам, от догмы к ереси). Он не удерживал бытие, он двигался сквозь него. Его любопытство было именно этой «нереальной» силой, которая не искала укоренения, а сама являлась переходом. Он остался в транзите до самого костра. **Бруно** всегда будет примером безудержного любопытства и героического энтузиазма, примером настоящего интеллектуализма.
- **Мартин Хайдеггер** — это радикальный антитранзит. Вся его мысль центрирована вокруг категорий укорененности, дома, почвы, сбережения бытия и бытия-в-мире (Dasein). **Хайдеггер** пытается уловить само Бытие, зафиксировать его, «прислушаться» к нему. Он уходит в глубь немецкого языка, в глубь традиции, в глубь хижины в Шварцвальде. В нем нет несодержательного транзита; его мысль сверхсодержательна, она ищет исток и укоренение, а не чистый вектор бегства или перехода. Он монументален, но не любопытен — он закрывает транзит ради зова Бытия. **Хайдеггер** всегда будет нравится фундаменталистам и националистам, и они всегда будут считать его интеллектуалом. Хотя **Хайдеггер - это инквизитор Бруно**.

№ 2.228

 Dubinsky.pro 2026-06-15 1 ч. ·

Макрон опять попытается устроить встречу **зеленского** с **Трампом** - на саммите **G7** 16 июня.

Все **победобесие** с ударами дронов и **переможными** **статьями** в **лоббистской** **прессе** **сейчас** **посвящено** **этой** **цели**.

Задача **европейцев** на этом саммите видится в том, чтобы **заставить** **Трампа** окончательно **отказаться** от договоренностей с **Путиным**, достигнутых на **Аляске**, чтобы **Путин** был **вынужден** **апеллировать** не к **США**, а к **ЕС**.

Для этого просеивается **тезис** о том, что **Украина** **переключила** **ход** **войны** и **побеждает**, а потому, **Дональд**, **пошли ты** **этого** **Путина** **лесом**, **он** **слабак**. **И мы его** **дожмем**.

Сегодняшние телефонные звонки, видимо, этому помешали.

№ 2.229

Богдан Данилишин

4 ч. · 🌐

2026-06-15

В 2026 році рівно половина приросту банківських гривневих кредитів бізнесу - це приріст кредитів по програмі "5-7-9".

З початку року чисті гривневі кредити банків зросли на 60,6 млрд. грн, а кредити по 5-7-9 - на 30,4 млрд. грн.

Більше того - пільговість кредитів зростає в останні місяці.

За квітень-травень - вже 65% приросту кредитів бізнесу видано за програмою 5-7-9.

Це - ще одне підтвердження, що **нинішня "кредитна експансія" - це фейк, в якому любить жити НБУ.**

№ 2.230

Експертиза - це не знання великої кількості фактів і не здатність красиво переказувати чужі думки

Білязе

— Знання фактів є лише сировиною.

— Медійна подача є лише упаковкою.

Експерт відрізняється не тим, що знає більше фактів, а тим, що здатний побудувати пояснювальну модель.

— Така модель повинна пов'язувати спостереження між собою, пояснювати механізм того, що відбувається, допускати перевірку та дозволяти робити прогнози.

Перелік фактів без моделі - це довідник.

Модель без фактів - фантазія.

Текст без моделі - публіцистика.

Саме тому значна частина сучасної публічної аналітики справляє дивне враження.

Автор демонструє знайомство з темою, наводить цікаві спостереження, перелічує факти, посилається на дослідження та демонструє широкий кругозір.

Однак міркування часто зупиняється на рівні опису.

Хороший аналітичний текст має іншу структуру.

У ньому є

— 1) проблема, пропонується 2) гіпотеза, описується 3) механізм, який пов'язує причини та наслідки, після чого формулюється 4) прогноз.

Саме наявність механізму та прогнозу перетворює набір спостережень на аналітичну модель.

Тому головне питання до будь-якого експертного матеріалу звучить дуже просто:

— яку саме модель пропонує автор і які спостереження здатні її підтвердити або спростувати?

Якщо відповіді на це питання немає, то перед нами не експертиза, а набір спостережень, яким би ерудованим і добре написаним він не був.

№ 2.231

Проект соглашения между США и Ираном содержит важный элемент, который будет частью и в соглашении Украина-РФ: утверждение Советом безопасности ООН. Помимо РФ, США и Китая, право вето в нем имеют Британия и Франция. Поэтому и пытаются европейцы замкнуть переговоры с РФ на них + Германия, которая сейчас за все это платит.

Переговоры без Европы возможны только если гарантии безопасности Украине дают США. Но Зеленский потому от них и отказывается, чтобы усадить за стол евротройку.

Она, в свою очередь, выдвигает неприемлемые для РФ условия ("миротворцы", безусловное прекращение огня, смысл которого я объяснял, и личную встречу Путина с Зеленским) - чтобы соглашения не допустить.

Таким образом, наличие евротройки за столом переговоров - гарантия не остановки, а наоборот, продолжения войны.

А также ее неизбежной эскалации.

№ 2.232

США и Иран формируют условия 60-дневного перемирия

2026-06-16

Куш

Фактически, Америка за 24 млрд дол разблокированных иранских активов покупает для мировой экономики и для себя лично, двухмесячный дезинфляционный период.

Как курс детокса в Швейцарской элитной клинике после длительного запоя.

Почему 24 млрд дол? На самом деле, объяснение есть.

- (1) Через Ормузский пролив проходит до 20 млн бар нефти в день.
- (2) В условиях перемирия, цена на нефть на мировых рынках будет примерно на 20 дол на барреле дешевле.
- (3) То есть речь об экономии 400 млн дол в день для мирового рынка нефти.
- (4) 60 дней x 400 млн дол = 24 млрд дол.
- (5) Ответ очень простой.

Если бы разблокировали резервы Ирана на меньшую сумму - эффект от снижения цен на нефть был бы большим, если бы на большую сумму - наоборот.

По сути, это не 24 млрд дол для Ирана.

Это дезинфляционный импульс на 24 млрд дол для мировой экономики, который в рамках модели межсекторальных перетоков трансформируется в антиинфляционный эффект примерно в десять раз больше.

Через два месяца, стороны либо подпишут окончательное соглашение, в рамках которого Иран откажется от создания ядерного оружия, или война возобновится с новой силой.

И тогда Рмуз могут заблокировать надолго.

Но к этому моменту,

— республиканцы стабилизируют свой электоральный обвал накануне осенних выборов в Конгресс, а

— Джей Ди Вэнс в любом случае откроет счет своих баллов в контексте проекта 2028 (президентских выборов).

№ 2.233

Милин Дмитрий
Только что · 🌐

2026-06-17

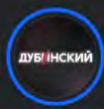
УПС! Оказывается даже после получения кредита на 90 млрд евро от ЕС, дефицит бюджета Украины составляет еще 52 млрд долларов на нынешний 2026 год, которые на саммите G7 Зеленскому даже не пообещали.

Сама сумма в **52 млрд. долларов** для покрытия дефицита бюджета на **2026 год** - не нова. Впервые ее озвучил министр финансов Украины **Марченко** еще в начале апреля текущего года. Эти деньги нужны Украины для покрытия **невоенных расходов** (социальные выплаты, зарплаты госслужащим, медикам) и удержания экономики от коллапса.

До саммита многие полагали, что гигантский кредит ЕС на 90 млрд евро решит все проблемы Украины на два года вперед. Однако глава Еврокомиссии Урсула фон дер Ляйен прямо на саммите раскрыла карты: **европейский пакет покрывает лишь 2/3 украинских потребностей.**

Война закончится тогда, когда у Украины закончатся деньги, т.е. к концу 2026 года.

№ 2.234

Не смотря на, в целом, вялое сопротивление на фронте, Украине удалось вырваться вперед в битве за воздух. В первую очередь потому, что в РФ еще есть чему гореть, тогда как в Украине все выжжено.

Это преимущество стало основой для массовой информкампании. с помощью которой европейцы пытаются убедить Трампа отказаться от договоренностей с Путиным, и пустить ЕС за стол переговоров.

Параллельно идет прогрев тезиса о том, что Украина побеждает, и Путину надо соглашаться на перемирие по ЛБС. Эта кампания направлена как во внутрь Украины, для воодушевления масс, так и на РФ, для разложения масс.

Между тем, понятно, что преимущество такого типа и формы не может сохраняться долго. Методы противодействия рано или поздно будут найдены. После чего преимущество опять вернется к РФ. При этом, задачу Кремлю надо решать до конца лета - до выборов в Госдуму, которым нужен приемлемый фон.

Расчет европейцев сейчас идет на то, что решение это Путин так быстро не найдет, и поэтому согласится на перемирие по ЛБС до выборов. Как российских, так и в США. Но эта логика сработает только если россияне не найдут быстро противоядие против украинских атак, или не пойдут на серьезную эскалацию, которая "перевернет шахматную доску". Вся возня сейчас идет вокруг этого решения.

№ 2.235

 Сергей Дацюк
14 мин. · 🌐

Цитата із **Леся Подерв'янського** "Тому що треба не всякої хуй**ой займатися, а жити інтересно: читати книжки, бути шпіоном, дресирувати любіму обізяну і ходити в оперу отримувати задоволення."

Це власне типове українство. Спробуємо переосмислити те, що в Україні традиційно засуджується та зазнає гонінь.

- 🟢 Жити цікаво — це означає жити **не серед цікавих речей, а серед цікавих людей**, а значить самим бути цікавим для них.
- 🟢 Жити цікаво — це не мати багато пригод. Це **дозволити подіям мати себе як пригоду**.
- 🟢 Жити цікаво — означає **не знати, куди веде наступний крок**, і саме тому не відмовлятися від нього.
- 🟢 Жити цікаво — це не накопичувати враження та знання, а **множити незнане і за межовою**.
- 🟢 Цікавість - не навколо тебе, вона всередині тебе, **коли ти змінюєшся і виходиш за межі**
- 🟢 Жити цікаво — це рухатися в неутилітарній цікавості, **в транзиті за межі вже мислимого та вже кимось виявленого**.

Твоя уява, твоє мислення, твоя творчість - це **найцікавіше, що може статися з тобою**.

Люди без уяви — це нудні люди. Унікалі їх та всього їхнього.

№ 2.236

Денис Шмигаль ✓
30 мин. · 🌐

2026-06-17...

Українська енергетика сьогодні — це система систем, що визначає стійкість у воєнний час і здатність до відбудови та зростання у повоєнний період.

Під час засідання Ради з питань підтримки підприємництва зупинився на пріоритетах Міненерго: підготовка до зими (відновлення, захист, будівництво нової розподіленої генерації), оновлення Енергетичної стратегії спільно зі Світовим банком та впровадження реформ.

■ Україна **будує оновлену енергосистему** за принципом «енергетичних сот», де кожна одиниця здатна працювати незалежно й автономно. Наша амбітна мета, згідно з оновленою стратегією, — **повернутися до рівня 54 ГВт встановленої потужності**, який українська енергосистема мала у 2014 році. Основою майбутньої енергосистеми буде **атомна енергетика**. Важливе значення матимуть **відновлювані джерела енергетики та розподілена генерація**.

■ Оголосили конкурс на будівництво 1,5 ГВт нової генерації. Міненерго уже створило відповідну комісію. Okремо збільшили квоту підтримки відновлюваних джерел енергії на цей рік до 1 ГВт.

■ Впроваджуємо прямі контракти РРА на купівлю електричної енергії, маємо вже перші приклади співпраці. Закликаємо бізнес активно користуватися цим інструментом.

Ринок відбудови і модернізації енергосистеми створює одну з найбільших енергетичних можливостей за останні десятиліття. Ми розраховуємо на плідну співпрацю з бізнесом у сфері розвитку нашої енергетики та посилення стійкості держави.

Хвиля
 11 ч. · 🌐

2026-06-17 ... ✕

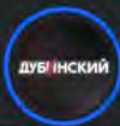
Кремль не сломал план Украины по одной причине - историк Чедолума

Кремль за все годы войны так и не смог сломать стратегический план Украины - по простой и обескураживающей причине. Историк Илья Чедолума в эфире Юрия Романенко формулирует парадокс, от которого становится не по себе.

"Кремль за все эти годы войны так и **не смог сломать украинский стратегический план**. Не смог, потому что он **не знает, какой украинский стратегический план**", - говорит историк. И тут же добавляет ключевое: **его не знает никто и в самой Украине.**

Как можно сломать то, чего не знаешь? **У этой неопределённости**, признаёт Чедолума, **есть свой плюс - врагу не за что ухватиться. Но есть и тяжёлый минус.**

Для мыслящих элит, которые планируют наперёд, встаёт вопрос: по каким правилам мы вообще играем, как на нас смотрят партнёры, какое место мы должны занять. Этот фрагмент - о том, что отсутствие стратегии защищает от поражения ровно до тех пор, пока не приходит время побеждать.

То, как **Штаты** проигнорировали позиции **Израиля** - своего ключевого ближневосточного союзника - **при заключении сделки с Ираном**, должно стать очень болезненным сигналом как для **Украины**, так и для **ЕС**.
Особенно после заявления помощника Путина Ушакова о том, что Трамп готов давить именно на Украину и ЕС.

Все указывает на то, что **сделка по Украине** будет заключаться **через голову ЕС**. Как это возможно без согласия европейцев? Просто. Путин согласится на перемирие по ЛБС, а США признают Крым и Донбасс по линии разграничения российскими, и снимут санкции. Такой формат позволяет удовлетворить "хотелки" Зеленского и ЕС с одной стороны, и представить Путина победителем в РФ - с другой. То, что эти территории не признают российскими европейцы - ничего страшного. Прибалтика тоже никогда не признавалась ими и США частью СССР, но жили же.

Такое соглашение дает огромное преимущество российской экономике, которая получит доступ на долларовые рынки, а европейцы и украинцы останутся у разбитого корыта в виде разваленной украинской экономики. А дальше в **Украине** надо будет **проводить выборы** и **искать деньги**. **Которых без войны - нет**. Что является предпосылкой для **скатывания страны в социальный и экономический хаос**.

Олег Попенко

4 мин. · 🌐

Жахливий випадок в Києві, на прикладі першої проданої за борги квартири в Києві - її экс-власника, якого знайшли в лікарні на Мінському масиві.

Журналіст Олександр **Олександр Литвин** повідомив, що йому вдалося знайти 76-річного Івана Леонідовича, якому належала однокімнатна квартира на Троєщині, яка була нещодавно продана за комунальні борги.

Новий власник - ріелтор Дмитро Береговий, запевняв, що відвіз пенсіонера на іншу квартиру, виявилось, що зараз він знаходиться у КНП "Київська міська клінічна лікарня №8" на вулиці Юрія Кондратюка, 8. А його речі вже виносять на смітник найняті для цього люди.

Також виявилось, що всі три компанії, які приймали участь у торгах на квартиру, були пов'язані з проживаючим за кордоном Дмитром Береговим, який є власником ТОВ "Перфект Тім", що спеціалізується, в тому числі, на купівлі проблемної нерухомості.

Але це не є порушенням процедури продажу.

Оскільки квартира пенсіонера була продана за трохи більше ніж 1 млн гривень (і вже перепродається за 1,8 млн гривень), а борг її колишнього власника перед ЖБК становить 875 000 гривень, він отримає різницю у 125 000 гривень.

Крім того, журналісти з'ясували, що такий великий борг накопичився через те, що на чоловіка роками списували всі втрати води в будинку на 504 квартири, оскільки у нього не було лічильників (що також законно..)

Але вирішувати цю проблему він відмовлявся і до останнього не вірив, що його виселять з квартири фактично на вулицю. Тепер він може розраховувати тільки на допомогу соціальних служб, але якою вона буде, і чи буде взагалі - поки невідомо.

Нагадаю, що у квітні суд вперше дозволив арештувати і продати за борги єдине житло пенсіонера, до якого позивався ЖБК через відмову оплачувати комунальні послуги. Нещодавно квартира була продана за ціною, яка майже вдвічі менше за ринкову.

Підписуйтеся на мій Telegram-канал і не пропускайте жодної важливої новини - <https://t.me./OlehPopenko> Показати менше

№ 2.240

Милин Дмитрий

2 мин. · 🌐

2026-06-18

...

[Украина пошла в финансовый "ва-банк" и времени у неё уговорить Россию (Путина) капитулировать до начала зимы. Напомню, что дефицит бюджета Украины 52 млрд долл, которые неоткуда взять]

Министр обороны Украины рассказал Федоров, что масштабная поставка беспилотников на передовую стала возможной благодаря рискованному финансовому маневру, которое он предложил в феврале, а Зеленский - поддержал.

Из-за нехватки средств и задержки с международной помощью Минобороны перенаправило внутренние деньги с конца бюджетного года на срочные закупки.

«Мы за 4 месяца закупили больше дронов, чем за весь прошлый год. И внимание, на чем мы сделали акцент — на дронах с оптоволоком, на middle strike. И законтрактовали их на 300% больше, чем за весь прошлый год. Но мы только начали контракт. Мы еще продолжаем работу по middle strike».

№ 2.241

Александр Гончаров

★ Избранное · 41 мин. · 🌐

2026-06-18

ТОП-ЧИНОВНИКИ, ЯКІ ЗАРАЗ КЕРУЮТЬ НАШОЮ ЕКОНОМІКОЮ, НЕ ГОДЯТЬСЯ НІКУДИ – ЇХ ТРЕБА ПРИБИРАТИ

думаю, навряд чи хтось ще сумнівається в тому, що поточна економічна криза буде складною та затяжною. І все більше моїх знайомих підприємців й фінансових аналітиків прогнозують, що вже восени в Україні може розпочатись обвал на ринках. І ніхто не може чітко відповісти на ключове питання, як влада закриватиме величезну дірку в держбюджеті-2026? Особливо враховуючи той факт, що фінансова підтримка західних союзників зменшується й тане, а також трансформується у нові та дорожчі кредити, які тепер МВФ і ЄС жорстко пов'язуються із проведенням євроінтеграційних реформ в Україні.

Ну, а запозичення для бюджету за поточної дуже високої ставки НБУ теж коштують дуже дорого. Судить самі. Мінфін залучив понад 158 млрд грн через облігації внутрішньої державної позики з початку 2026 року. Наразі середньозважена прибутковість ОВДП становить близько 15,67% річних у гривні. Прибутковість доларових цінних паперів становить близько 3,23% річних, а євро — 3,13% річних. Найбільшу прибутковість показали трирічні папери – 17,8% річних.

Також у нас податки підняли, але попит падає, а за ним впаде й збирання. Готівка росте. Корупціонерів трясуть, але бажаних результатів немає. Обставини вже натякають, що настав час серйозно переглянути бюджетні витрати. А ось які статті – питання найближчих місяців, на яке поки що чіткої відповіді у влади не бачу.

Тим більше, що зараз навіть народні депутати реально занепокоїлися, зокрема, щодо питання про витрачання коштів Резервного фонду. За їхніми даними, вже за перші місяці 2026 року Кабмін використав близько 78% передбачених коштів, а початковий обсяг фонду 49,4 млрд грн виявився практично повністю вичерпаний.

Очевидно, що в такому важкому становищі серйозний фінансовий дефіцит торкнеться, швидше за все, не лише ЗСУ, а й цивільного населення. Експерти у сфері економіки прогнозують, що нашим громадянам можуть заморозити вклади, скасувати індексацію соцвиплат і зарплат. Можуть обмежити обмін валюти. Так, згідно з заходами, що обговорюються зараз, без документів дозволять обмінювати не більше 9 тис грн, а ліміт з документами скоротять у 4 рази – до 100 тис грн з вимогою підтвердження доходів.

І на тлі того, що гривня останнім часом швидко знецінюється, всі ці заходи виглядають цілком реалістичними. І тоді грошей в Україні не буде ні в кого. Окрім тих, безумовно, хто тримає бюджет країни у своїх руках.

P.S. Щойно побачив у мережі свіже опитування КМІС, яке показує, що за останні 3 роки війни зросло бажання українців змінити владу: за зміну Верховної Ради було 69%, стало - 83%; Кабміну було 47%, а стало - 74%. Тобто 8 із 10 українців хочуть нової Ради, а 15 із 20 - нового складу Уряду. Ці цифри вже не можна ігнорувати. **Показати меньше**

Версальский мир 2.0... В роли Германии выступает... США

2026-06-18

Куц

Пусть и не так категорично как Германия "отвечала за разрушение угольных шахт в Бельгии и на севере Франции", а завуалированно, но **Америка фактически признала поражение на данном такте войны с Ираном.**

Иран

- 1) — оставляет за собой в перспективе контроль за Ормузом,
- 2) — сохраняет свою ракетную программу и
- 3) — получает отмену санкций и
- 4) — доступ к пакету финансирования на 300 млрд дол.

По сути, Иран продал США ядерное оружие, которого у него никогда и не было, за 300 млрд дол.

- Продал само намерение создать несколько ядерных боезарядов.
- 400 кг урана с обогащением до 50% за 300 млрд дол.

Авторам Будапештского меморандума на заметку.

- А сколько Иран потратил на создание своей ядерной программы?
- Максимум 3 млрд дол.

Почему Меморандум с Ираном в Париже подписал Трамп, а не Джей Ди Вэнс?

Слишком «горька пилюля».

- Она может убить шансы вице-президента в 2028 году на 8-летний политический цикл.

Трамп подписал соглашение по причине усиления риска глобального обвала.

- Первое заседание ФРС под председательством Уорша стало холодным душем для мировой финансовой системы.
- Ставка оставлена без изменений. Инфляция растет. Ставки по кредитованию ФРС растут. Доходность трежерис растет.

Достижение таргета по инфляции в 2% отложено до 2028 года.

Уже пять лет Америка не может войти в инфляционную норму, что стоило демократам президентства.

И может стоить республиканцам.

Прогноз по темпам роста ВВП США снижен.

Резко возросла вероятность увеличения ставок ФРС в конце года.

Уорш, которого Трамп "назначил" для снижения ставок, рискует продолжить свою каденцию как и когда-то "проклятый" Трампом Пауэл - с ... увеличения базовой ставки.

Рынки закономерно падают.

По сути, Трамп подписал не соглашение с Ираном, а план спасения американского фондового рынка от самого большого с 2008-го года обвала.

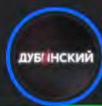
Что могло стать точкой отсчета масштабного кризиса для долларовой системы в целом.

Идея "подсадить" Иран на пакет финансирования в 300 млрд дол является, на самом деле, планом спасения нефтедоллара - так США хотя бы временно и частично "отвяжут" Иран от Китая и юаня и привяжут к доллару и США.

Ну и Обама с его иранским кейсом, нервно курит в углу кубинскую сигару:

— его соглашение с Ираном было на порядок лучше, чем нынешнее и на несколько порядков менее затратно.

№ 2.243

До сих пор неизвестно, что именно «Труха» собиралась опубликовать про Федорова.

Зато уже известно, чего она добилась. То, что министр обороны отправил ТЦК к владельцу «Трухи», пытаясь предотвратить публикацию, уже нанесло Федорову больший ущерб, чем любой будущий компромат.

В политике бывают компроматы, которые уничтожают карьеру после публикации.

А бывают такие, где публикацию успешно заменяет паническая реакция на её анонс.

Труха ⚡ Україна

Останній місяць ми з командою працювали над низкою матеріалів, пов'язаних із оборонною сферою та використанням бюджетних коштів, ставлячи багато незручних запитань представникам влади.

Під час роботи ми зіткнулися із серйозним тиском. Мене фактично вистежили й затримали п'ятеро представників ТЦК.

За нашою інформацією, це відбулося за особистою вказівкою міністра оборони Федорова.

Також погрози радника міністра оборони Стерненка та поширення фейків є частиною кампанії проти мене.

Простіше кажучи, нам намагаються «закрити рота» за те, що ми зацікавилися темою оборонних закупівель і нам не байдуже.

Цей сюжет може виявитися одним із найбільших корупційних скандалів в оборонному секторі України з початку повномасштабної війни.

Я не можу залишити цю історію без уваги. Якщо медіа перестануть ставити запитання владі та публікувати матеріали, що становлять суспільний інтерес, країна від цього точно не стане сильнішою. Особливо, коли помилки вимірюються не лише грошима, а й життями наших військових...

1.35K

548

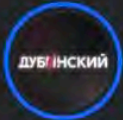

317

t.me/truexanewsua/139463

155K

Jun 17 at 10:00

 Dubinsky.pro 1 ч. · 2026-06-18 ...

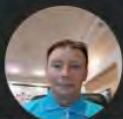
Задача **зеленского** сейчас - никакая не стратегическая, как модно писать у аналитиков, обсуждающих санкции против США и производство patriot. На самом деле, все намного проще.

Задача **зеленского** - на одной ноге перестоять саммит G7, чтобы Трамп ничего от него требовал, и не договорился ни о чем с РФ, а потом можно опять тянуть кота за яйца и воевать до какой-то новой большой тусовки, типа саммита НАТО в Анкаре.

Под подобного рода мероприятия зеленский каждый раз разыгрывает перформансы, организовывает мини-пиар-эскалации, а потом снова занимается своими делами. И самое интересное, что ему это весьма успешно удается. Начиная с победы **Трампа** на выборах, **зеленский** всячески показывает, что **собирается его пересидеть**.

Понятно, что делает он все это не сам, а при активной поддержке тех же европейских и британских кукловодов. Да и сам Трамп, как видится, не сильно против таких ужимок зеленского.

Как бы то ни было, **Россия является стратегическим оппонентом США, и пока ее сдерживает Украина - всех это устраивает.**

Даниил Монин

2 ч. · 🌐

2026-06-18

...

Фейк на фейке... Или о **Бюджетной декларации 2027-2029.**

Честно говоря в шоке от качества подготовки Минфином Бюджетной декларации на 2027-2029 года.. Это чистый Фейк на фейке.

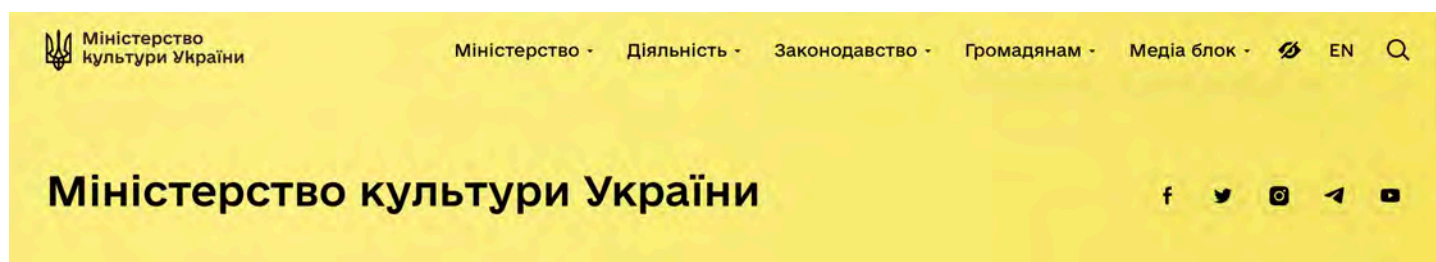
Минфин стал настолько ленивым... что **даже не парится отражать в прогнозе 2026 года изменения принятые в бюджет 2026 года...** Продолжая в качестве плана показывать первичный бюджет 2026 года. При этом Верховная рада расширила Бюджет 2026 на 2291 млрд доходов и 1.7 трлн расходов. Конечно же дефицит бюджета бюджет другой... Но у Минфина 18.5% ВВП... хотя в обновленном бюджете уже 12%.

Аналогично бюджет 2027 год... Минфин пишет при финансирование от ЕС 45 млрд Евро и его игнорирует и не отражает в доходах 2027 года... И поскольку это грантовое финансирование то конечно же дефицит бюджета будет намного меньше...

Гос.долг на конец 2026 года, Минфин тоже решил не менять и оставил 106% ВВП как и было ранее. Но дело в том что у нас кредитов в этом году практически не ожидается... Ибо все финансирование от ЕС пойдет грантами... и соответственно гос.долг с большой вероятностью уйдет к отметке ниже 100% ВВП уже в конце 2026 года... Но **Зачем напрягаться... лучше рисовать фейковыми графиками, которые никакого отношения к реальности иметь не будут.**

У меня только вопрос: **Для какой цели рисуются это totally некомпетентные писульки** которые по большинству показателей никакого отношения к факту иметь не будут?

№ 2.246

№ 2.246-1

Тетяна Бережна презентувала роль креативних індустрій для української економіки майбутнього

2026-06-18

17 червня відбулося засідання *Ради з питань підтримки підприємництва*, у межах якого презентували проєкт *Стратегії «Економіка майбутнього»*.

Цей документ є довгостроковою рамкою економічного розвитку України, розробленою Урядом за аналітичною підтримкою Світового банку.

У заході взяли участь представники Уряду, бізнесу та експертного середовища.

Відкриваючи засідання, Керівник Офісу Президента України, голова Ради Кирило Буданов підкреслив, що проєкт Стратегії «Економіка майбутнього» об'єднує чинні стратегії, програми розвитку та міжнародні зобов'язання в цілісну модель економічної трансформації України.

«Мета нашої зустрічі набагато глибша ніж реагування на поточні проблеми.

Ми фактично здійснюємо найбільшу економічну трансформацію в Європі за останній час.

Ми одночасно захищаємо свою землю, модернізуємо економіку та проходимо шлях інтеграції до Європейського Союзу.

Сьогодні **ми повинні сформувавши бачення української економіки майбутнього»,** — зазначив Кирило **Буданов**.

У межах засідання Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики України – Міністерка культури України Тетяна **Бережна** презентувала **роль креативних індустрій у розвитку економіки майбутнього та внесок сфери в економіку України.**

«**Пропонуємо створити при Раді з питань підтримки підприємництва окремий Комітет з розвитку креативних індустрій.**»

Повномасштабна війна продемонструвала, що український культурний продукт є важливим елементом національної стійкості, консолідації суспільства та протидії інформаційним і культурним впливам держави-агресора.

Креативні індустрії є одним із найбільш динамічних секторів економіки, який формує додану вартість через інтелектуальний та творчий капітал», — сказала Тетяна Бережна.

На сьогодні у сфері креативних індустрій створено понад півмільйона робочих місць. Також цей сектор привабливий для молоді, а отже допоможе повертати українців і давати можливості для реалізації тим, хто залишається.

А найголовніше креативні індустрії працюють на зміцнення української ідентичності через деколонізацію, спротив російським впливам та формування візії майбутнього.

Очільниця Мінкульту наголосила, що необхідно створити належні умови для реалізації ініціативи Президента України «Тисячovesна».

Ця ініціатива покликана стимулювати виробництво конкурентоспроможного українського культурного контенту, підтримати національних виробників,

відкрити нові можливості для малого та середнього бізнесу у сфері креативних індустрій, а також посилити присутність українського продукту на внутрішньому і міжнародному ринках.

«У післявоєнному відновленні України креативні індустрії мають стати повноцінним драйвером економічного зростання, створення робочих місць та посилення міжнародної конкурентоспроможності держави.

Комітет з розвитку креативних індустрій стане постійним майданчиком для формування сучасної державної політики у цій сфері», — акцентувала Тетяна Бережна.

Нагадаємо, наразі підтримка підприємництва у сфері креативних індустрій здійснюється у межах програми «Власна справа».

— Програма передбачає можливість отримання грантів від 100 тис. грн до 1 млн грн залежно від масштабу бізнесу та кількості створених робочих місць. Для грантів понад 500 тис. грн передбачено співфінансування: 70% коштів надає держава, 30% — підприємець.

Також Міністерство культури України працює над

— удосконаленням умов ведення господарської діяльності у сфері культури та усуненням адміністративних бар'єрів для суб'єктів господарювання.

Одним із напрямів є спрощення регуляторних процедур у сфері народних художніх промислів, що сприятиме зменшенню адміністративного навантаження на підприємців та майстрів, підвищенню прозорості процедур і розвитку традиційних та сучасних напрямів креативного підприємництва.

Важливим напрямом роботи Мінкульту є створення умов для розвитку меценатства у сфері культури як механізму залучення додаткових недержавних ресурсів.

У Верховній Раді України зареєстровано розроблений Міністерством культури України проект Закону України № 14276, який вперше формує цілісну правову основу для меценатської діяльності у сфері культури.

Документ визначає механізм меценатської підтримки, встановлює прозорі правила взаємодії між бізнесом і культурними інституціями, а також запроваджує договірні та організаційні гарантії партнерства.

№ 2.246-2

Команда Міністерства культури України та Представництва ЄС обговорили запуск програми EU4Culture II та розвиток сталих культурних екосистем

2026-06-18

Заступниці Міністра культури України Анастасія **Бондар** та Тетяна **Філевська** зустрілись із представниками Представництва Європейського Союзу в Україні:

— керівником відділу верховенства права Асьєром Сантільяном Лузуріагою, керівницею відділу європейської інтеграції, культури та національних меншин Діаною Вольскі та керівницею проєкту ЄС EU4Culture в Україні Дар'єю Микалевич.

Сторони обговорили старт програми **EU4Culture II «Сталі креативні екосистеми»** (2025–2029) та її потенціал для

- 1) — інтеграції культури в процеси відновлення України,
- 2) — зміцнення соціальної згуртованості, та
- 3) — стимулювання економічного розвитку через креативні індустрії.

Анастасія **Бондар** наголосила на необхідності **системного підходу** до

— інтеграції культурної спадщини та креативних практик у процеси розвитку територій.

Зокрема, йшлося про потенціал культурної спадщини, археологічних об'єктів і локальних традицій як основи для

— розвитку туризму, креативних індустрій та нових економічних можливостей у громадах.

Окрему увагу вона приділила ролі культурних інституцій — музеїв, будинків культури, бібліотек, театрів

1) — як простору соціальної взаємодії та згуртування громад, що

2) — може сприяти їхньому перетворенню на сучасні багатофункціональні культурні центри.

Також обговорювався потенціал розвитку креативного підприємництва, зокрема у сферах

— традиційних ремесел, декоративно-ужиткового мистецтва та локального виробництва, як

— важливої складової економічного розвитку регіонів.

Представники Європейського Союзу презентували ключові напрями програми EU4Culture II, яка спрямована на

1) — зміцнення культурних екосистем у країнах Східного партнерства та

2) — посилення ролі культури як драйвера сталого розвитку, соціальної згуртованості та міжнародної співпраці.

Одним із ключових компонентів програми є створення у 2026–2029 роках креативних платформ («живих лабораторій»).

Діяльність платформ буде зосереджена на

1) — формуванні регіональних дорожніх карт культурного розвитку

2) — з акцентом на аудіовізуальний сектор, цифрові технології, сценічне мистецтво, музику та креативні інновації.

Результати стануть основою для подальшого політичного діалогу між українськими інституціями, Європейським Союзом та міжнародними партнерами щодо ролі культури у процесах відновлення та сталого розвитку.

Заступниці Міністра також порушили питання розвитку міжнародних культурних сезонів і програм обміну між Україною та країнами Європейського Союзу, що сприятиме зміцненню довгострокових партнерств між культурними інституціями.

№ 2.246-3

**Анастасія Бондар взяла участь у Національному діалозі
«Маршрути пам'яті в Україні: формування через
комунікацію»**

2026-06-17

16 червня на Київщині відбувся **Національний діалог «Маршрути пам'яті в Україні: формування через комунікацію»** за участю представників органів державної влади, територіальних громад та міжнародних партнерів.

У межах події презентували **вебсайт «Місія пам'яті»** — проєкт, покликаний

- зберегти **правду про війну** за незалежність України,
- вшанувати людські життя та героїзм, а також
- **створити єдиний національний простір пам'ятання**, доступний для кожного в Україні та світі.

У відкритті заходу в онлайн-режимі взяла участь заступниця Міністра культури України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія **Бондар**.

Вона наголосила, що

— **«пам'ять є не лише способом збереження минулого, а й інструментом осмислення сучасності та власної ідентичності».**

«Місця пам'яті повинні не лише розповідати про трагедію. Вони мають допомагати зрозуміти контекст, людські історії, причини подій і цінності, які ми захищаємо.

Тому сьогодні надзвичайно важливим є діалог між державою, громадами, ветеранами, родинами загиблих, істориками, архітекторами та культурними інституціями», — зазначила Анастасія **Бондар**.

Під час виступу заступниця Міністра підкреслила, що

— створюючи маршрути пам'яті, важливо враховувати, чи допомагають вони людині переосмислити пережитий досвід, а не лише знову проживати травматичні події.

Саме тому

— такі простори мають бути терапевтичними та сприяти суспільному діалогу.

«Сучасна меморіалізація має бути людиноцентричною. Вона повинна створювати простір для пам'яті, поваги, рефлексії та діалогу, і не відтворювати травматичний досвід заради емоційного ефекту.

У цій війні ми захищаємо не лише території.

Ми захищаємо свою історію, свою культуру та право самим визначати власне майбутнє.

І пам'ять є частиною цієї боротьби.

Кожне збережене свідчення, кожне місце пам'яті та кожен маршрут, який допомагає осмислити пережите,

— це внесок у сильну, стійку та відповідальну Україну після перемоги», — наголосила Анастасія **Бондар**.

За словами Першої заступниці Міністра розвитку громад та територій України Альони **Шкрум**, сьогодні вся країна наповнена історіями війни, у кожного регіону їх тисячі і в кожній родині є власна:

«Сьогодні відновлення — це не лише відновлення інфраструктури, житла чи будівель. Не про бетон, асфальт чи рейки. А про надію, про майбутнє, про «відбудуємо краще, ніж було», і «ніколи не забудемо».

Це також про **ментальне відновлення**, про проживання болю, закарбовування й збереження цієї пам'яті для майбутніх поколінь.

Збереження героїчних і сентиментальних історій. Кожного міста і кожного з нас. Саме тому держава вперше створює інструменти підтримки таких ініціатив: **платформу «Міся пам'яті»**.

У межах Національного діалогу відбулися дві панельні дискусії, присвячені ролі пам'яті у формуванні суспільної стійкості та збереженні правди про війну.

Під час панелі «Маршрути пам'яті: український досвід для світу» учасники обговорили підходи до документування та меморіалізації подій війни, а також **значення українського досвіду для міжнародної спільноти**.

Дискусія «Голос громад: як формується пам'ять про війну» була присвячена

— ролі місцевих громад у збереженні пам'яті про події війни, вшануванні загиблих, фіксації людських історій та створенні локальних просторів пам'яті, які стають частиною загальнонаціонального нарративу.

ДИВИСЬ ПАМ'ЯТАЙ РОЗПОВІДАЙ

«Місця Пам'яті» – це проєкт, що дає змогу кожному побачити, осмислити й зберегти пам'ять про події Війни за Незалежність України, зафіксовані в конкретних місцях, історіях і людських долях.

Наприклад: Харків, окупація, 2022...

Знайти

Буча 2022 Баловне → Буча

 Переглянути мапу

Проєкт «Місця пам'яті» було започатковано у 2025 році на виконання десятого пункту Плану внутрішньої стійкості Президента України Володимира Зеленського.

Його реалізує Міністерство розвитку громад та територій України спільно з державними інституціями, громадами, міжнародними організаціями та бізнесом.

Платформа базується на кількох принципах:

- 1) — фіксації та верифікації свідчень очевидців,
- 2) — збереженні місць пам'яті, та
- 3) — використанні сучасних цифрових технологій для документування історії.

Сьогодні на вебсайті вже зібрано понад 140 локацій, визначених самими громадами й регіонами.

№ 2.247

Яркая картинка пиар-преимущества Украины в войне над Россией, наверняка будет использована "партией войны" для того, чтобы убедить Трампа отменить санкционное послабление для российской нефти.

Это должно создать предпосылки для возвращения российского бюджета к хроническому дефициту и, по замыслу архитекторов этого плана, побудить Путина к смягчению позиции на переговорах с Украиной. Хотя, конечно, ни Украина, ни ее судьба "партию войны" на интересует. Дестабилизация путинской позиции в переговорах для них это путь к дестабилизации внутренней политической ситуации в РФ - т.н. "смуте", которая возможна только в случае, если итоги войны или попытки властей провести мобилизацию, возмутят общество. То есть, задача "партии войны" в отношении РФ и Путина сегодня - это загнать его в одну из позиций "экстремума": в верхнюю точку, где возмущение народа будет вызвано мобилизацией, или в нижнюю точку, где возмущение будет вызвано "капитуляцией" (перемирие по ЛБС, сохранение у власти зеленского и его политики шароварного шовинизма, иностранные войска на территории Украины).

Таким образом, задача "партии войны" - используя завершение войны в Иране убедить Трампа обрезать доходы российского бюджета, и заставить Путина выйти из его зоны комфорта в виде текущей войны на истощение. Для этого, в том числе, производится яркая картинка про украинское "преимущество", зеленский скачет по экрану с графиком рейтингов Путина и пишет ему хамские письма после спецоперации с приглашением в Украину Абрамовича (Путин прислал парламентаря, а мы его послали и передали Путину публичный привет). Цель этой сценки - убедить Трампа, что Путин слабый и его надо добивать.

Надо сказать, что аналогичный подход "партия войны" использовала в отношении Ирана - но там слабость власти иллюстрировали по другому: просто убили все руководство страны и призвали Трампа "закончить начатое победой". Чем эта история завершилась для Трампа и США не написал только ленивый. Поэтому, на мой взгляд, попытка неоконков, как еще называют "партию войны" втянуть Трампа в новые этап противостояния с Путиным - обречена на неудачу. Этому, видимо, и был посвящен созвон Путина и Трампа в день его рождения.

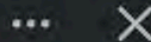
Показать меньше

Олег Хомяк

51 мин. · 🌐

2026-06-18

Если бы журналы выходили с обложкой не только "Человек Года" но и "Лузер Года" - то есть претенденты.

Один из них имел все шансы выйти в геополитические лидеры, в 21 году. И все просрал.

Как пел российский современник "Вчера приснился сон прекрасный - Москва сгорела целиком". Так понимаю это ещё впереди.

Ну или как писал классик "Скажи-ка, дядя, ведь не даром, Москва, спаленная пожаром..." . Ответим - да, даром, и все за зря. И не французам.

Второй удивителен тем, что **тотально аморален и "трансцендентен" всем добродетелям: хамовит, лжив, кидала и т.д.** и **мировой лидер**. Мастер сделок.

Стратегию, которую он предлагал Зеленскому и Путину (подпишите договор, а своим объявите что победили) , реализует сам: подпишет договор с Иран, заплатит деньги (извините, так вышло, неудобно конечно, ну вот так...) и объявит за победу. Иран оказался в роли медоеда с тиграми. А Израиль... Ну так кинуть то можно только друга, врага ж не кинешь. А натуру то куда девать? Мастерство сделок оно такое..

Герои нашей эпохи.

Zelenskiy / Official

Провів Ставку.

Детально обговорили підготовку до опалювального сезону з погляду безпеки, відновлення та роботи з партнерами.

Доповідали урядовці – Мінрегіон та Міненерго. Також – Повітряні сили.

Особлива увага – до підготовки прикордонних і прифронтових громад. Обговорили також [довгострокові енергетичні рішення](#), які дадуть Україні **більше стійкості**.

Дав чіткі доручення, які мають бути виконані до початку зими.

Були доповіді Міноборони та військових щодо комплектації бригад, підготовки.

Був звіт щодо будівництва фортифікацій. Є напрямки, які мають бути посилені.

За підсумками сьогоднішнього засідання доручив членам Ставки підготувати визначені частини нашого внутрішнього [Плану посилення України](#). Поряд із [Планом перемоги](#) маємо опрацювати всі необхідні кроки України, які забезпечать нашій державі внутрішні результати. Це стосується фронту, ОПК, економіки та фінансів, інформаційної сфери, забезпечення справедливості, регіональної роботи та інших стратегічних галузей.

За організацію цієї роботи відповідатиме [секретар РНБО](#).

2.23K

284

243

46

t.me/V_Zelenskiy_official/12174

239K

Oct 24, 2024 t 16:51

«МУСОРНЫЙ» ТАРИФ. ПОЧЕМУ МЫ ПЛАТИМ ЗА НЕСОСТОЯВШУЮСЯ РЕФОРМУ

2026-06-18

Александр Лымарь, эксперт по вопросам экологии и управления отходами,
директор ассоциации РЕКОПАК

Вы ответственный потребитель услуг управления бытовыми отходами и своевременно платите за услуги? А знали ли вы, что исполнители услуг управления бытовыми отходами осуществляют свою деятельность вне закона.

Звучит абсурдно, но именно к такому выводу можно прийти, если внимательно прочитать Закон Украины [«Об управлении отходами»](#) и проанализировать, как он выполняется в украинских громадах.

Большинство граждан добросовестно оплачивают счета за вывоз бытовых отходов. Они убеждены, что получают услугу от предприятия, определенного согласно закону, а органы местного самоуправления обеспечили надлежащую организацию всей системы. Но реальность оказывается совершенно другой.

Новый Закон Украины [«Об управлении отходами»](#) ввел принципиально **новую модель организации услугуправления бытовыми отходами**. Центральным элементом этой модели стал администратор услуги управления бытовыми отходами. Именно через него громада должна организовывать предоставление услуги, собирать деньги за услугу от потребителей, обеспечивать договорные отношения и функционирование всей системы.

То есть после вступления в силу закона громады были обязаны привести свои системы управления отходами в соответствие с новыми требованиями. Для этого необходимо было создать администратора услуги, определить его полномочия, заключить новые договоры с исполнителями или провести новые конкурсы согласно новым законодательным требованиям.

А теперь — самое интересное.

По состоянию на сегодняшний день фактически только город Черкассы полноценно реализовал требования закона о создании и функционировании администратора услуги управления бытовыми отходами. Остальные громады Украины этого не сделали. От маленьких сел до многомиллионного Киева система продолжает работать по старым правилам, сформированным еще до принятия нового закона.

1. Что это означает на практике?

Это означает, что предприятия, осуществляющие сегодня сбор, перевозку и захоронение бытовых отходов, работают вне той модели организации услуги, которую прямо требует действующий закон. Громады не создали предусмотренный законом механизм управления услугой, но исполнители продолжают оказывать услуги так, словно законодательство не изменилось.

Таким образом возникает юридический парадокс. **Закон установил новый порядок организации услуги. Громады его не выполнили. Но услуги продолжают предоставляться.** Соответственно, деятельность

исполнителей осуществляется в системе, не отвечающей требованиям действующего законодательства.

Особенно показательна ситуация с полигонами.

В Украине официально по разрешению работают четыре полигона удаления бытовых отходов.

Но даже наличие такого разрешения не решает проблему.

Полигон может иметь необходимый документ на проведение операций, но если он не работает в системе, организованной через администратора услуги, предусмотренного законом, остается открытым вопрос о законности его функционирования.

В итоге налицо довольно странная ситуация.

Граждане исправно оплачивают услуги. Предприятия получают средства. Органы местного самоуправления отчитываются об исполнении своих полномочий. Но закон, определивший новые правила функционирования всей системы, фактически не выполнен на большей части территории Украины.

И это уже не проблема отдельного перевозчика или полигона.

Это проблема государственного управления, когда центральные органы власти не реагируют на явное нарушение закона.

Я даже приведу вам пример, как Министерство развития громад прямо определяет проблему в ответе на запрос сельской рады от 2024 года:

«С целью избежать несогласованности норм закона об определении администратора услуги по управлению бытовыми отходами Верховной Радой Украины зарегистрирован проект закона Украины от 18.09.2023 за №10066 «Об упаковке и отходах упаковки», поданного Кабинетом министров Украины, которым, в частности, предлагается часть первую статьи 32 Закона Украины «Об управлении отходами» изложить в такой редакции: «1. В территориальных громадах с численностью населения свыше 500 тысяч человек решением городской, сельской, поселковой рады определяется администратор услуги по управлению бытовыми отходами. В других территориальных громадах также может быть определен администратор услуги по управлению бытовыми отходами решением городской, сельской, поселковой рады».

Но самое интересное то, что министерство этим письмом фактически сообщает, что будет обращаться в Государственную экологическую инспекцию (ГЭИ):

— о недопущении повторных случаев обязательства определения администратора услуги по управлению бытовыми отходами до **установления четко законодательного регулирования**, уведомив все территориальные и межрегиональные территориальные органы ГЭИ Украины.

Фактически министерство не отрицает существование проблемы.

Наоборот, своим письмом оно признает, что громады массово не выполняют требования закона, и **предлагает контролирующим органам временно не реагировать на это нарушение до внесения изменений в законодательство.**

Хочу только напомнить, что проект закона Украины от 18.09.2023 за №10066 «Об упаковке и отходах упаковки» отозван.

То есть его в Верховной Раде уже нет, соответственно, изменений тоже нет...

Таким образом **Украина в который раз демонстрирует классический подход к реформам:**

- 1) — сначала принимают неудачный закон, потом**
- 2) — отчитываются о его европейском характере, а после этого**
- 3) — годами игнорируют его практическое выполнение.**

В результате вся страна оказывается в ситуации, когда закон формально действует, но система продолжает жить по старым правилам.

2. Тариф на услугу управления бытовыми отходами

Возникает еще один интересный вопрос.

Если после 2024 года в вашей громаде повышали тариф на услугу управления бытовыми отходами, то стоит поинтересоваться: кто именно его рассчитал?

Согласно Закону Украины «Об управлении отходами», именно **администратор услуги должен проводить расчет средневзвешенного тарифа и подавать его на утверждение органу местного самоуправления.**

— Но если администратор не создан или создан, но не работает, то кто тогда исполняет его полномочия?

Получается довольно интересная ситуация.

Закон определил, что тариф должен рассчитывать администратор.

1) — Администратора нет.

2) — Но тарифы продолжают пересматриваться и повышаться.

Поэтому если после 2024 года тариф для населения рассчитывал и подавал на утверждение непосредственно исполнитель услуги, а не администратор, то такая процедура прямо противоречит требованиям Закона Украины «Об управлении отходами».

Соответственно, и сами тарифы были утверждены вопреки закону.

3. А за что именно мы платим?

В этой ситуации возникает еще один неудобный вопрос.

Государство и органы местного самоуправления требуют от граждан своевременно оплачивать услуги управления бытовыми отходами.

Справедливо:

— услуга потребляется, отходы вывозятся, система нуждается в финансировании.

Но имеет ли право власть требовать от граждан безупречного исполнения своих обязанностей, если сама годами не выполняет требования закона?

Фактически потребитель оплачивает не только вывоз мусора.

Он оплачивает функционирование всей системы управления бытовыми отходами, которая должна быть организована согласно Закону Украины «Об управлении отходами».

Если громада не создала администратора услуги, не организовала новую модель управления и не привела договорные отношения в соответствие с законом, то возникает закономерный вопрос:

— получает ли гражданин именно ту услугу, которая предусмотрена действующим законодательством?

Особенно циничной выглядит ситуация, когда должникам начисляются штрафные санкции, подаются иски в суд и требуется безусловная оплата услуг.

То есть от гражданина требуют 100 % соблюдения закона, в то время как сама система предоставления услуги может годами функционировать с нарушением законодательных требований.

Получается «странная модель правового государства»:

— гражданин должен выполнять закон безусловно, а орган местного самоуправления может откладывать его выполнение на неопределенный срок.

И если уже говорить об ответственности, то первыми отчитываться за невыполнение Закона «Об управлении отходами» должны не потребители, а те органы власти, которые были обязаны обеспечить его реализацию.

Таким образом выходит, что Закон Украины «Об управлении отходами» сегодня находится в уникальной ситуации.

Он формально действует на всей территории государства, но фактически не выполняется большинством органов, обязанных обеспечить его реализацию.

При этом именно граждане продолжают финансировать систему, существующую вопреки правилам, установленным этим законом.

Если

— громада не создала администратора услуги управления бытовыми отходами, не привела договорные отношения в соответствие с требованиями Закона Украины «Об управлении отходами» и не сформировала новую систему управления, то

— деятельность исполнителей фактически осуществляется вне требований действующего законодательства.

А это означает, что проблема состоит не только в отдельных предприятиях, а в бездеятельности органов власти, которые своим невыполнением закона сделали незаконной работу всей системы управления бытовыми отходами в большинстве громад Украины.

Самый большой парадокс реформы заключается в том, что граждане продолжают финансировать систему, которую само государство не смогло привести в соответствие с собственным законом.

Фактически общество оплачивает не результат реформы, а последствия ее невыполнения.

№ 2.251

Під дахом Держфінмоніторингу, який повинен виявляти незаконні гроші, працював конвертаційний центр для відмиву грошей

За що людям Кулеби відкатувало «Енкі Констракшн»

Категорія справ № 991/700326: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Проведення за поданням правоохоронних органів, за клопотанням слідчого, прокурора та інших осіб про: арешт майна.
Надіслано судом: 04.06.2026. Зарєстровано: 05.06.2026. Забезпечено надання загального доступу: 08.06.2026.
Дата набрання законної сили: 09.06.2026
Номер судового провадження: 1-кс/991/7012/26

Версія для друку

Під час укладання зазначених договорів на будівництво фортифікацій саме з ТОВ «Енкі констракшн», а також подальше сприяння в оплаті робіт по таким договорам, службові особи Полтавської ОВА в період 2024-2025 років отримали від представників ТОВ «Енкі констракшн» грошові кошти в сумі понад 4 млн грн.

В подальшому, в період 2025 року після призначення окремих службових осіб Полтавської ОВА на посади керівництва Державної

Дані слідства НАБУ

2026-06-18

Ніколов

Про це повідомив народний депутат Ярослав Железняк з посиланням на судовий реєстр. В епіцентрі уваги Богдан Корольчук, перший заступник голови відомства Філіпа Проніна (останній був однокласником ексочільника Мінрегіону Олексія Кулеби). Це виявилось в ході розслідування НАБУ, яке займалось хабарями цих прекрасних людей від будівельної фірми на Полтавщині. Вона оплатила чиновникам службовий автомобіль і персонального водія, аби вони сприяли їй в укладенні крупних будівельних

контрактів по дуже завищених цінах. Йшлося про будівництво фортифікацій і реконструкцію лікарні.

Подробиці <https://nashigroshi.org/2026/06/18/za-shcho-liudiam-kuleby-vidkatuvalo-enki-konstrakshn-dani-slidstva-nabu/>

За що людям Кулеби відкатувало «Енкі Констракшн». Дані слідства НАБУ

Категорія справи № **991/7003/26**: Кримінальні справи (з 01.01.2019); Провадження за поданням правоохоронних органів, за клопотанням слідчого, прокурора та інших осіб про; арешт майна.

Надіслано судом: **04.06.2026**. Зареєстровано: **05.06.2026**. Забезпечено надання загального доступу: **08.06.2026**.

Дата набрання законної сили: **09.06.2026**

Номер судового провадження: **1-кк/991/7012/26**

Версія для друку

Під час укладання зазначених договорів на будівництво фортифікацій саме з ТОВ «Енкі констракшн», а також подальше сприяння в оплаті робіт по таким договорам, службові особи Полтавської ОВА в період 2024-2025 років отримали від представників ТОВ «Енкі констракшн» грошові кошти в сумі понад 4 млн грн.

В подальшому, в період 2025 року після призначення окремих службових осіб Полтавської ОВА на посади керівництва Державної служби фінансового моніторингу України, останні зберегли свій вплив на службових осіб Полтавської ОВА. У зв'язку з цим, вказані службові особи Державної служби фінансового моніторингу України отримали від представника та службових осіб ТОВ «Енкі Констракшн» неправомірну вигоду у вигляді оплати послуг особистого водія за подальше сприяння у веденні господарської діяльності шляхом використання свого службового становища.

В ході досудового розслідування за результатами проведеного 21.10.2025 огляду місця події- місцевості біля будинку за адресою: м. Київ, вул. Молдовська, 2 було виявлено та вилучено сумки в яких разом із особистими документами першого заступника голови Державної служби фінансового моніторингу України ОСОБА_17 та його сім'ї виявлено грошові кошти в загальній сумі: 278,05 тисе доларів США та 3,343 млн грн. Також у вказаних сумках було виявлено реєстраційні і статутні документи, печатки, довіреності суб'єктів господарювання, зареєстрованих в Україні: ТОВ «Сайднерс делайт» (код 44870951), ТОВ «Софт Лоджик Україна» (код 44096205), ТОВ «Тех Спектрум» (код 45663229), ТОВ «Текдіскавері» (код 45227534), ТОВ «Техносіч» (код 45831080), ТОВ «Актив Драйв» (код 44408425), ТОВ «Логістік Юніон груп» (код 45425347), ТОВ «Люксофт Україна» (код 44047252), ТОВ «Івент Промо Делішес» (код 44531655), ТОВ «Кьюей Фекторі» (код 38506647), ТОВ «Циклум софтвер» (код 45297706) та фізичних осіб підприємців ФОП ОСОБА_19, ФОП ОСОБА_20, ФОП ОСОБА_21, ФОП ОСОБА_22, ФОП ОСОБА_23, ФОП ОСОБА_24, ФОП ОСОБА_25, ФОП ОСОБА_26, ФОП ОСОБА_27, ФОП ОСОБА_28, ФОП ОСОБА_29, ФОП ОСОБА_30, а також суб'єктів господарювання ідентифікаторів: INTERCO Fabrik s.r.o., Nexenos s.r.o., «Velox motors Korlatolt Felelossegu Tarsasag», Intershore Consult (BVI) Ltd, IBFS (Cyprus) Limited, PureDex Law Firm LTD, Decerno Inc, Rater Group OU.

18.06.2026

Оксана Цокур, «*Наші гроші*»

Під дахом Держфінмоніторингу працював конвертаційний центр.

Про це **повідомив** народний депутат Ярослав Железняк з посиланням на **судовий реєстр**.

В епіцентрі уваги – **Богдан Корольчук** – перший заступник голови відомства **Філіпа Проніна** (останній був однокласником ексочільника Мінрегіону Олексія Кулеби).

Як виявилось, у жовтні 2025 року НАБУ під час обшуку виявило в сумках разом із документами Корольчука \$278 тис. доларів,

3 мільйони гривень та печатки фіктивних фірм – українських компаній, ФОПів та закордонних фірм (Кіпр, Чехія, Угорщина, Британські Віргінські Острови).

Слідчі подивились рахунки і встановили що **протягом 2024-2026 років, фірми займались тим, що банально перекидали між собою гроші, конвертували їх в валюту і виводили закордон.**

В основі розслідування НАБУ щодо корупційних обурюдок в період з 2024 року, коли Пронін і Корольчук головували в Полтавській ОВА.

Зокрема до викриття конверт-центру слідчих привела справа про розкрадання **на фортифікаціях**.

Де у високопосадовців був доволі продуктивний підрядник – ТОВ «Енкі Констракшн», стосунки з яким продовжуються і зараз.

2. Історія тендерного сходження «Енкі Констракшн» на Полтавщині

«Енкі Констракшн» з Кременчука була зареєстрована в 2017 році.

Власник і керівник фірми – Сергій Шенько.

Першим керівником був Ігор Жданюк – помічник нардепа від «Слуги народу» Юрія «Юзіка» Корявченкова.

Рік	Назва	Сума	К-ть
2018	ДЕПАРТАМЕНТ БУДІВНИЦТВА, МІСТОБУДУВАННЯ І АРХІТЕКТУРИ, ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ (ОБЛВІЙСЬКАДМІНІСТРАЦІЇ) / #04013991	143 742 979.49 грн	2
2024	Державне некомерційне підприємство "Український науково-практичний центр ендокринної хірургії, трансплантації ендокринних органів і тканин Міністерства охорони здоров'я України" / #22863747	31 540 000.00 грн	2
2026	Комунальне підприємство "Дирекція з капітального будівництва та реконструкції "Київбудреконструкція" / #37932233	5 468 075.78 грн	2

За даними «Clarity Project», фірма має доволі скромні тендерні успіхи – 11 підрядів на 182,23 млн грн.

До 2024 року в активі компанії був лиш капремонт ремонт **спортзали** столичної школи №302 за **5 млн грн** проведений у 2018-2019 рр.

Період розквіту «Енкі Констракшн» припав на 2024 рік і співпав з приходом в Полтавську ОВА Проніна та Корольчука (жовтень 2023 – грудень 2024 р)

Перший був головою, другий – першим заступником.

Доречі

— однокласник Проніна Олексій Кулеба в цей час (січень 2023 – вересень 2024 року) був

— **Заступником Керівника Офісу Президента, по чому став віцепрем'єр-міністром з відновлення України – міністром розвитку громад та територій.**

Старт злету «Енкі Констракшн» в «Прозорро» ви не побачите, оскільки то були прямі «приховані» угоди на будівництво фортифікацій у Полтавській та Донецькій областях.

Таких Департамент будівництва, містобудування і архітектури, ЖКГ та енергетики Полтавської ОВА протягом 2024 року уклав **43, на 425 млн грн** (будівництво і супутні роботи).

За даними слідства в числі зацензурованих «оборонних постачальників» «Енкі Констракшн» дісталось угод **на понад 260 мільйонів гривень.**

Тобто

— **фірма, яка мала давній і мінімальний досвід роботи з бюджетними грошима, отримала більше половини підрядів на будівництво фортифікацій.**

Згодом нардеп Железняк назвав суму **в 370 млн грн**, що може пояснюватися додатковими роботами і авторським наглядом.

Саме будівництво обернулось скандалом, оскільки укріплення збудували без маскування та захисту від дронів.

А ще там працювали фізособи та працівники комунальних підприємств, яким платили налом.

Матеріали «Енкі констракшен» купувала через власну фірму «Прімум Актив» із націнкою в 3-5 разів, а в акти вносили фіктивні об'єми матеріалів.

«Наші Гроші» вже ретально розписували схему **тут**.

В судовій ухвалі йдеться про заволодіння понад 17 млн грн на матеріалах і логістиці. У якості хабарів посадовцям Полтавської ОВА протягом 2024– 2025 років передали понад 4 млн грн.

Крім фортифікацій, в той же період головування Проніна/Корольчука на Полтавщині «Енкі Констракшен» отримало підряд на реконструкцію Полтавського Кардіоваскулярного центру за **109,76 млн грн.**

Попри те, що кошторис містив чимало розмитих позицій журналісти видання «**МедіаДоказ**» тоді виявили завищені ціни на утеплювач та медичне обладнання від 1,3 до 2,5 раза.

В квітні 2026 року фірма без торгів отримала **33,97 млн грн** на додаткові роботи по кардіоцентру. Журналісти «NGL.media» виявили у кошторисі потенційну переплату на матеріалах на **3,8 млн грн.**

В період 2025 року, коли дует Пронін/Корольчук перекочував з Полтавської ОВА до Фінмону, «Енкі Констракшен» займалась переважно наданням інженернихконсультаційних послуг, але зв'язок не обірвала.

3. Подарунки чиновникам

За ухвалою ВАКС посадовці Полтавської ОВА отримали від компанії «Енкі Констракшен»:

- (1) Понад **4 мільйони гривень** грошима протягом 2024-2025 років
- (2) Автомобіль за 3,5 мільйони гривень у травні 2024 року
- (3) Щомісячну оплату **особистого водія** протягом 2025 року (оскільки службовці перейшли в Фінмон, але «зберегли вплив на чиновників Полтавської ОВА»)
- (4) У квітні-травні 2025 року – 100 тис. грн, 1 000 євро та ще 40 тис. грн дісталось місцевим чиновникам за приховування порушень на будівництві та підписання додаткових угод для підвищення вартості робіт

Загалом провадження містить цілий «букет» статей.

Крім розкрадання бюджетних грошей, хабарів топчиновникам, незаконного збагачення та легалізації сумнівних грошей, у справі йдеться й про фіктивне працевлаштування/бронювання, незаконне поводження зі зброєю та злив інформації досудового розслідування.

№ 2.252

Уряд видав Бюджетну декларацію на 2027-2029

2026-06-18

Гаврилечко

Видав вчасно. Згідно норм чинного законодавства.

Проте... цей документ вчергове підкреслив те, що розвиток економіки це зовсім не те, що цікавить виконавчу владу.

Мізерні соціальні стандарти, фантастичні показники росту ВВП та значна інфляція. Ось і все, що пропонується суспільству.

Аналізувати це разом - марна справа. Тож спробую акцентувати увагу на найважливіших, як на мене, речах. Отже... почнемо з інфляції, її природи та ролі податків й видатків в цьому.

Є речі, які прийнято не помічати. Не тому що вони невидимі – а тому що дивитись на них незручно. Податки й інфляція саме такі.

Змалку нас вчать: податки – це наш внесок у спільну справу, плата за дороги, лікарні, безпеку. А інфляція – просто ціни, які трохи ростуть. Така, мовляв, природа економіки. Але якщо зупинитись і подивитись уважніше, картина виявиться значно менш затишною.

За звичними словами приховані два принципово різних явища: одне з них – інструмент колективного добробуту, інше – його системне руйнування.

І держава часто плутає їх навмисно.

Упродовж більшої частини людської історії – від перших цивілізацій Месопотамії та Єгипту, через Стародавній Рим і середньовічні держави аж до XIX століття – норма податкового вилучення не перевищувала 10–20% від доходу. Десятина в церкві, рента феодалу, податі до скарбниці – при всій різниці форм величина вилучення залишалась у цьому діапазоні тисячоліття поспіль!

Після Першої світової війни щось зламалось. Держави, що мобілізували колосальні ресурси для ведення війни, не повернули податки на довоєнний рівень. Навпаки – вони продовжили зростати. До середини XX століття сукупне податкове навантаження в більшості розвинених країн потроїлось: з 10–15% ВВП до 30–45%. Сьогодні в низці європейських держав воно перевищує 50%.

Здавалося б, питання закономірне:

— якщо держава забирає втричі більше – чи отримують громадяни втричі більше публічних послуг? Дороги стали втричі кращими? Лікарні – втричі ефективнішими? Освіта – втричі якіснішою?

Відповідь, яку виявляє будь-який чесний порівняльний аналіз: ні.

Жодна країна світу не надала громадянам триразового зростання якості публічних послуг пропорційно до триразового зростання податкового тягаря. Розрив між тим, що вилучено, і тим, що отримано, – величезний. І цей розрив має цілком конкретне пояснення.

Юрій Гаврилечко к.н з держ. упр., економічний експерт 158

1. Інфляція – це податок на життя

Є речі, які прийнято не помічати. Не тому що вони невидимі – а тому що дивитись на них незручно. Податки й інфляція саме такі. Змалку нас вчать: податки – це наш внесок у спільну справу, плата за дороги, лікарні, безпеку. А інфляція – просто ціни, які трохи ростуть. Така, мовляв, природа економіки. Але якщо зупинитись і подивитись уважніше, картина виявиться значно менш затишною. За звичними словами приховані два принципово різних явища: одне з них – інструмент колективного добробуту, інше – його системне руйнування. І держава часто плутає їх навмисно.

2. Гроші – це не папір, це час вашого життя

Почнімо з базового питання: що таке гроші? Не з точки зору підручника, а з точки зору того, хто їх заробляє.

Коли ви приходите на роботу, ви обмінюєте частину свого життя – кінцевого, невідновного – на певну суму. Вісім годин вашого існування перетворюються на цифри на рахунку. Гроші, таким чином, – це законсервований час: ваша минула праця, яка чекає, доки ви витратите її на щось у майбутньому. Якщо це зрозуміти, то розмова про податки й інфляцію перестає бути розмовою про абстрактні відсотки й ціни – і стає розмовою про те, скільки вашого життя належить вам, а скільки – комусь іншому. Саме в цьому контексті фраза "час неможливо придбати за гроші" втрачає свій сенс. Час можна придбати за гроші, час можна обміняти на гроші, тому що "час – це гроші"!

3. Податок: не данина чиновнику, а внесок у спільну інфраструктуру життя

Чим податок має бути за своєю природою? Податок у його вихідному сенсі – це механізм перерозподілу суспільного доходу з метою створення якісної інфраструктури життя для всіх. Дороги, школи, системи водопостачання, електромережі, правова система, оборона – все це суспільні блага, які індивідуально ніхто не може забезпечити собі сам, але якими користуються всі.

Саме тому податок принципово відрізняється від інших форм вилучення: він має бути обговорюваний, його розмір і напрями витрачання потрібно мати можливість оскаржити політично – через вибори, законодавчий процес, публічну дискусію. Але... є "велике але". Нагадаю, що з метою усунення громадян від обговорення розмірів та видів оподаткування в чинній Конституції (ст.74) напряму заборонено проводити референдуми з питань оподаткування та державного бюджету! Це основа корумпованості держави. І жодні "антикорупційні органи" не допоможуть. Але про це буде розмова згодом.

4. Десять відсотків і трьохтисячолітня історія

Упродовж більшої частини людської історії – від перших цивілізацій Месопотамії та Єгипту, через Стародавній Рим і середньовічні держави аж до XIX століття – норма податкового вилучення не перевищувала 10–20% від доходу. Десятина в церкві, рента феодалу, податі до скарбниці – при всій різниці форм величина вилучення залишалась у цьому діапазоні тисячоліття поспіль!

Після Першої світової війни щось зламалось. Держави, що мобілізували колосальні ресурси для ведення війни, не повернули податки на довоєнний рівень. Навпаки – вони продовжили зростати. До середини XX століття сукупне податкове навантаження в більшості розвинених країн потроїлось: з 10–15% ВВП до 30–45%. Сьогодні в низці європейських держав воно перевищує 50%.

Здавалося б, питання закономірне: якщо держава забирає втричі більше – чи отримують громадяни втричі більше публічних послуг? Дороги стали втричі кращими? Лікарні – втричі ефективнішими? Освіта – втричі якіснішою?

Відповідь, яку виявляє будь-який чесний порівняльний аналіз: ні. Жодна країна світу не надала громадянам триразового зростання якості публічних послуг пропорційно до триразового зростання податкового тягаря. Розрив між тим, що вилучено, і тим, що отримано, – величезний. І цей розрив має цілком конкретне пояснення.

5. Куди поділась різниця: корупційна рента

Розрослий державний апарат перетворив податкові надходження на те, що можна назвати **корупційною рентою**:

— **систематичним вилученням суспільних ресурсів на користь тих, хто керує їх розподілом.**

Це не про корупцію в її кримінально-правовому сенсі.

Йдеться про структурне явище.

Державна машина відтворює сама себе:

- 1) — створює нові регуляторні органи, які потребують фінансування;
- 2) — породжує законодавство, виконання якого неможливе без посередників;
- 3) — обслуговує борги, взяті для фінансування витрат, що не створили жодної цінності.

Результат добре знайомий на практиці:

— більше грошей іде до бюджету – і водночас гірше працює швидка допомога, розсипаються дороги, зникає опалення та вимикається електрика.

Гроші є, результату – немає. Це і є корупційна рента.

Висновок з цього не в тому, що держава не потрібна.

Проблема у тому, що надмірний рівень оподаткування не лише економічно неефективний – він політично небезпечний:

— створює живильне середовище для розквіту бюрократії за рахунок тих, хто платить.

6. Інфляція: не економічний процес, а крадіжка інфраструктури життя

Тепер – про інфляцію. І тут важливо розмежувати два явища, які зазвичай змішують в одну категорію.

Інфляція попиту

– це зростання цін, спричинене тим, що споживачі хочуть купити більше, ніж економіка може виробити.

Це справді **ринковий** процес: надто багато грошей женеться за надто малою кількістю товарів. Така інфляція буває ознакою перегрітої, швидко зростаючої економіки.

Однак у чистому вигляді інфляція попиту – винятково рідкісне явище. По суті, в розвинених економіках її не спостерігали у значних масштабах вже багато століть.

Інфляція пропозиції

– зовсім інше. Це зростання цін, спричинене збільшенням витрат виробництва або стисненням пропозиції товарів і послуг.

І за цей тип інфляції в сучасних економіках несе відповідальність насамперед держава.

Саме вона встановлює тарифи на енергію, регулює ринок праці, запроваджує мита і ліцензійні бар'єри, друкує гроші для покриття бюджетного дефіциту. Коли дорожчає енергоносіїв через державну тарифну політику – дорожчає все. Коли емісія "розбавляє" грошову масу – купівельна спроможність кожної вже існуючої одиниці падає. Це не ринок. Це *адміністративне рішення*, наслідки якого оплачують усі.

Якщо податок – це видиме вилучення частини вашого доходу на колективні потреби, то інфляція пропозиції – це невидиме вилучення частини вже заробленого. Держава, що провокує інфляцію, буквально знецінює вашу працю заднім числом.

7. Механізм невидимого вилучення

Ніхто не надсилає повідомлення: "Цього року держава вилучає у вас ще 8% купівельної спроможності". Інфляція діє непомітно – як податок на заощадження, які ви вже заробили. За гроші, відкладені рік тому, сьогодні ви купите менше. Різниця між тим, що ви могли купити тоді, і тим, що можете купити зараз, – це і є вилучене.

Саме тому економісти – від австрійської школи до сучасних монетаристів – називають інфляцію прихованим податком:

— це примусовий перерозподіл вартості без відкритого законодавчого акту.

Є ще один шар – *ефект Кантільйона*, описаний ірландським економістом XVIII століття.

"Свіжоемітовані" гроші не розподіляються рівномірно:

— вони надходять спочатку до великих банків і державних структур, які купують реальні активи за цінами, що ще не відреагували на емісію.

Потім ці гроші стікають нижче

– до підрядників, постачальників, роботодавців.

На момент, коли вони добираються до найманого працівника у вигляді індексації зарплати, ціни вже зросли.

Це спрямований механізм перерозподілу багатства від периферії до центру без законодавчого оформлення.

8. Вкрадена інфраструктура життя

Нагадаю, податок у його чесному сенсі, має створювати інфраструктуру життя – те, що робить існування зручним, безпечним і гідним.

Інфляція, що провокується державою, діє у зворотному напрямі:

— вона руйнує як особисту фінансову інфраструктуру громадян, так і можливість держави чесно фінансувати суспільні блага.

Коли реальна вартість бюджетних надходжень знецінюється – держава

- 1) — або скорочує витрати на реальні послуги,
- 2) — або бере нові борги, обслуговування яких поглинає наступні бюджети.

В обох випадках програє якість публічних послуг.

Лікарні недофінансовані.

Інфраструктура зношується.

Інфляція, таким чином, не просто краде у вас гроші – вона краде у всього суспільства ту саму інфраструктуру життя, заради створення якої податки, власне, і існують.

9. Чому податки треба зменшувати

З усього сказаного випливає висновок, який багатьом здається нелогічним:

— зниження податків – це не відмова від суспільної відповідальності.

У нинішній системі це вимога ефективності й справедливості.

Якщо сукупний податковий тягар зріс за століття втричі, а якість публічних послуг не зросла пропорційно – значить, значна частина вилучених коштів не конвертується в суспільне благо, а поглинається чиновниками.

Зниження податків у цьому контексті – це не послаблення держави.

Це скорочення тієї частини вилучення, яка іде вхолосту.

Історичний досвід це підтверджує.

Економіки з помірним податковим навантаженням і стабільною грошовою політикою демонстрували вищі темпи зростання реальних доходів населення, ніж економіки з високими податками й хронічною інфляцією.

Не тому що в перших було "менше держави" в абсолютному сенсі – а тому що менший апарат був змушений працювати ефективніше.

Добробут суспільства зростає не тоді, коли держава забирає більше, – а тоді, коли вона витрачає менше на себе і більше конвертує в реальні послуги.

10. Розуміння проблеми – перший крок до її вирішення

Усвідомлення механізму не змінює його існування.

Але воно змінює те, як ви на нього реагуєте.

Для зниження податкового тягара та покращення якості поблічних послуг потрібно:

1. Припинити змішувати податок та інфляцію в одну категорію "державного тягара". Це різні явища з різною природою і різними інструментами контролю.
2. Розпочати вимірювати своє благополуччя не в номінальних цифрах, а в реальній купівельній спроможності. Зарплата зросла на 10% при інфляції 15% – це не зростання, це зниження.
3. Диверсифікувати форму зберігання вартості. Активи, чия цінність не визначається рішенням одного емісійного центру, – кваліфікація, продуктивні навички, частка в реальному бізнесі, тверді ресурси – краще зберігають купівельну спроможність, ніж депозити в банку.
4. Вимагати від політиків не "більше держави" і не "менше держави" як самоцілі, а ефективної держави. Тієї, в якій податок справді конвертується в інфраструктуру життя, а не в утримання апарату.

Податок на час існує. Він працює.

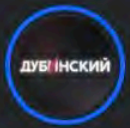
Але між

— **чесним податком** – внеском у спільне майбутнє

– та **інфляцією** як крадіжкою минулої праці є принципова різниця.

Поки більшість її не бачить – система користуватиметься цією сліпотою повною мірою.

№ 2.253

Зеленский это первый в истории самопровозглашенный президент, который обсуждает рейтинги президентов, избранных на выборах.

Но этот сюрр, в принципе, легко объяснить: как актер стендапа, **зеленский** пытается Путина заочно победить, а также **сделать все, чтобы их встреча стала невозможной**, потому что с завершением войны в Иране этот вопрос снова может быть поднят Трампом.

Поэтому **логическая цепочка такая**: подписание соглашения с **Ираном** приводит все к более наглым выпадам **зеленского** против **Путина**, чтобы **возможность встречи - предотвратить**.

Хотя я уже неоднократно писал, что **встретиться эти двое могут только на небесах**.

Это было ясно уже после парижской встречи 2019 года.

№ 2.254-1

Це ж було вже(((

2026-06-19

Ніколов

Рівно таку саме "заточку" на зарі Великого будівництва протягнули **Голик** з **Кубриковим** через **Мінекономіки**.

1) — Тоді вони ліпили картель на чолі з "Автомагістраль-Південь" **Бойка**.

2) — Зараз в ролі локомотива виступає "Автострада" **Шкіля**.

Це ж було вже. Обмежити права маленьких під великих.

Потім **вх@ячити кожну вільну гривню в годування своїх олігархів. І опинитись з голою жопою перед ворогом.**

Бо в картелях не «пацани одноразові збираються»(((Вони розраховують «доїти в довгу».

№ 2.254-2

Міністерство економіки відкотує назад позитивні зміни, які менше місяця тому своїми ж руками зробило для ринку експлуатаційного утримання доріг.

18 червня 2026 міністр Олексій Соболєв підписав нові зміни до Методичних рекомендацій щодо закупівель послуг з експлуатаційного утримання автодоріг, які він же затвердив наказом від 25 травня 2026.

Жорсткі зміни призведуть до монополізації ринку, який зараз освоює 12,6 млрд грн на рік.

Вони дозволять замовникам на свій розсуд обирати, коли їм хочеться

- 1) — укрупнити лот до розміру цілої області та
- 2) — встановити максимальну вимогу щодо фінспроможності.

Лобіюванням жорстких вимог після прийняття м'якої версії Методичних рекомендацій від 25 травня займалися крупні шляхові компанії на чолі з "Автострадою" Максима Шкіля.

Якщо хтось міг ефектніше вистрілити собі в ногу під час дискусій з міжнародними партнерами України щодо конкурентних правил гри, ніж Соболєв, то хто зна хто б це міг бути...

№ 2.254-3

Соболев після вимог Автостради&Со погодив «заточки» для монополізації на дорожньому ринку

Міністр економіки Олексій Соболев

2026-06-19

Юрій *Ніколов*, «Наші гроші»

Міністерство економіки таки відкотує назад позитивні зміни, які менше місяця тому своїми ж руками зробило для ринку експлуатаційного утримання доріг.

18 червня 2026 міністр Олексій Соболев підписав нові зміни до Методичних рекомендацій щодо закупівель послуг з експлуатаційного утримання автодоріг, які він же затвердив наказом від 25 травня.

Жорсткі зміни призведуть до монополізації ринку, який зараз освоює 12,6 млрд грн на рік (це сума коштів у держбюджеті на розвиток та утримання доріг загального користування).

Передбачено посилення вимог до учасників тендерів, на яких розподіляються гроші на експлуатаційне утримання.

1) — Замість вимоги щодо фінансової спроможності в розмірі 30% від очікуваної вартості торгів замовнику тепер дозволено вимагати 100%.

2) — Також із Методичних рекомендацій повністю викреслили вимогу щодо розбиття областей на окремі лоти, щоб менші компанії могли поборотись за менші підряди.

3) — Тобто це дозволяє замовникам на свій розсуд обирати, коли їм хочеться укрупнити лот до розміру цілої області та встановити максимальну вимогу щодо фінспроможності.

Методичні рекомендації щодо особливостей здійснення закупівель послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення

Було 25 травня

Стало 18 червня

<p>Фінансова звітність учасника повинна підтвердити обсяг річного доходу (виручки) учасника за період та в розмірі (у грошовому та/або відсотковому виразі у відношенні до очікуваної вартості предмета закупівлі), які встановлюються замовником у тендерній документації.</p> <p>З метою дотримання основних принципів публічних закупівель замовнику рекомендується для підтвердження такого кваліфікаційного критерію надати можливість учасникам подати фінансову звітність за один із декілька останніх звітних періодів по відношенню до дати оголошення процедури закупівлі (наприклад, за один із трьох останніх років: 2025 або 2024 або 2023). Під час визначення розміру обсягу річного доходу (виручки) замовник має враховувати розмір очікуваної вартості предмета закупівлі та строк надання Послуг. Для забезпечення належного рівня конкретності такий показник рекомендується встановлювати в розмірі не більше 30 % від очікуваної вартості предмета закупівлі.</p>	<p>Фінансова звітність учасника повинна підтвердити обсяг річного доходу (виручки) учасника за період та в розмірі (у грошовому та/або відсотковому виразі у відношенні до очікуваної вартості предмета закупівлі), які встановлюються замовником у тендерній документації, при цьому замовник не має права вимагати надання підтвердження обсягу річного доходу (виручки) у розмірі більшому, ніж очікувана вартість предмета закупівлі (пропорційно очікуваній вартості частини предмета закупівлі (лота) в разі поділу предмета закупівель на частини).</p> <p>Замовнику рекомендується зазначити, що фінансова звітність повинна бути надана з підтвердженням (відміткою, квитанцією тощо) про прийняття відповідними органами, до яких вона мала бути подана суб'єктом господарювання в установленому законодавством порядку.</p>
<p>4. Під час здійснення закупівлі послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування державного значення предмет закупівлі рекомендується визначати за таким порядком:</p>	<p>4. Під час здійснення закупівлі послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального користування державного значення предмет закупівлі рекомендується визначати за таким порядком:</p>
<p>1) за умови, що загальна протяжність автомобільних доріг загального користування державного значення становитиме більше 2100 км, рекомендується:</p> <p>у разі потреби виділити окремими закупівлями / частинами предмета закупівлі (лотами) експлуатаційне утримання автомобільних доріг 1 рівня експлуатаційних вимог, визначеного ДСТУ 3587:2022, протяжністю не менше 60 км;</p> <p>автомобільні дороги міжнародного, національного, регіонального та</p>	<p>1) за умови, що загальна протяжність автомобільних доріг загального користування державного значення становитиме більше 2100 км, рекомендується:</p> <p>у разі потреби виділити окремими закупівлями / частинами предмета закупівлі (лотами) експлуатаційне утримання автомобільних доріг 1 рівня експлуатаційних вимог, визначеного ДСТУ 3587:2022, протяжністю не менше 60 км;</p>

4) — Додатковою маніпуляційною можливістю для недобросовісних замовників є довжина контракту, що виставляється на тендер.

Зазвичай експлуатаційне утримання замовляють на 2-3 роки. Ця фінспроможність виконує одну функцію: дати зрозуміти замовнику, що перед ним компанія, здатна освоїти такий обсяг коштів. Але ж замовлення на 2-3 роки означає, що за один рік фірма освоюватиме лише 30-50% від усього розміру контракту.

5) — Відтак вимога мати 100% доходу за один рік для виконання дво-трирічного контракту є штучною для того, щоб замовник міг відсікати дрібні фірми у випадках, коли йому захочеться.

Лобіюванням жорстких вимог після прийняття м'якої версії Методрекомендацій від 25 травня 2026 займались крупні шляхові компанії.

Найбільша з них **«Автострада»** включила свого представника у склад делегації Федерації роботодавців на нараду в Мінекономіки (див. **«Топ-тендери тижня: ФРУ і деякі шляховики лобіюють повернення антиконкурентної «заточки» на мільярдних тендерах по утриманню доріг»**).

Також власник «Автостради» Максим ***Шкіль*** надав «Нашим грошам» листи на підтримку цих вимог від компаній «Автомагістраль-Південь» **лист**, «Онур» **лист**, «Техно-буд-центр» **лист**, «Ростодорстрой» **лист**, «Енергетично-дорожнє будівництво» **лист** і ПП «Автомагістраль» **лист**.

По розміру річної виручки за 2025 рік ці компанії є найбільшими на ринку ремонтів доріг:

Топ-10 підрядників по експлуатаційному утриманню	Дохід фірми у 2025 р. грн (дані Youcontrol)
1. «Автострада»	14 701 943 000
2. «Автомагістраль-Південь»	10 198 240 000
3. «Ростдорстрой»	5 180 098 000
4. «Онур конструкторн інтернешнл»	2 866 274 000
5. «Енергетично – дорожнє будівництво»	1 818 642 000
6. «Техно-буд-центр»	1 249 160 000
7. «ПБС»	1 210 256 000
8. «Славдорстрой»	1 181 478 000
9. ПП «Автомагістраль»	1 129 938 000
10. «Шляховик-Т»	840 088 000

Таблиця доходів усіх учасників ринку

Таким чином, у руки замовників дається інструмент для вибіркового зменшення конкуренції на торгах розміром у мільярди гривень.

2. Погана історія монополізації

Саме так у квітні вчинила Служба відновлення у Житомирській області. Вперше за багато років вона об'єднала в один лот всі державні дороги регіону і провела тендер на утримання доріг на два роки вперед очікуваною вартістю майже 5 млрд грн. Вимогою було 100% доходу за один рік. З урахуванням того, що вимогою до учасників торгів є наявність відповідної матеріально-технічної бази в регіоні, то конкуренції на торгах не вийшло.

Відтак підряд забрала найкрупніша «Автострада» (див. ***«Топ-тендери тижня: Житомирські шляховики відсікли дрібноту від 4,7 млрд для Шкіля»***).

3. Хороша історія конкуренції

Також у квітні 2026 Служба відновлення у Чернігівській області виставила дуже круті вимоги до учасників тендеру розміром 2,4 млрд грн по утриманню

доріг на два роки. Від учасників вимагалось 99% фінспроможності за один рік. Також учасник для підтвердження досвіду мав надати минулі договори виключно з експлуатаційного утримання доріг, які були виконані на 100%, а їхня вартість мала складати не менше 30% від нинішнього тендера (715 млн грн).

Місцевий учасник «ШРБУ №82» оскаржив цю вимогу в АМКУ як дискримінаційну.

І замовник погодився знизити свої вимоги, у тому числі по фінспроможності до 20% від розміру тендеру, і не за один рік, а за три попередні роки.

«ШРБУ» змогло подолати цей бар'єр і склало конкуренцію гегемону «Автомагістраль-Південь».

В результаті вона знизила ціну на торгах з 2,40 до 2,04 млрд грн. А прайсова вартість асфальтування дороги склала 749 грн за квадратний метр, що на 18% дешевше від прайсової вартості такого самого асфальтування у виконанні «Автостради» на іншому підряді по утриманню доріг у тій самій Чернігівській області. (див. [«Після знесення «зачочки» під гегемонів «ШРБУ №82» отримала підряд на утримання доріг за 2 млрд з 15% знижкою»](#)).

№ 2.255

Трамп зробив те, що Захід останні двадцять років робить дедалі рідше: визнав, що існують режими, які не змінюються переговорами

2026-06-18

Білязе

Режим аятолл десятиліттями фінансував проксі-угруповання, розвивав ракетні програми, будував мережу регіонального впливу та накопичував інструменти стратегічного стримування. Удар по Ірану був спробою скоротити цей потенціал до того, як він перетвориться на повноцінний інструмент військового та політичного шантажу.

Головна помилка критиків полягає в тому, що вони оцінюють результат через зміну режиму. Це хибний критерій.

Мета силового втручання полягає не в тому, щоб за кілька тижнів створити демократію. Мета полягає в тому, щоб зменшити можливості противника. Військова інфраструктура, промислові потужності, ракетні програми,

технологічна база та фінансові ресурси є значно важливішими за політичні декларації.

Саме тому держави завдають ударів по противниках. Не для того, щоб їх переконати. Не для того, щоб їх перевиховати. А для того, щоб зробити їх слабшими.

Будь-який агресивний режим проходить однаковий цикл. Він накопичує ресурси, розширює вплив, нарощує військовий потенціал і підвищує майбутню ціну конфлікту. Якщо цей цикл не переривати зовнішнім втручанням, кожна наступна криза стає дорожчою за попередню. Саме тому потенційні противники повинні періодично втрачати накопичені можливості швидше, ніж вони здатні їх відновлювати.

Іран є лише одним із прикладів.

Питання набагато ширше.

Воно стосується того, чи готовий Захід зменшувати потенціал ворожих держав до того, як вони отримають можливість диктувати свої умови сусідам і шантажувати цілі регіони.

Європа фактично відповіла на це питання негативно.

Навіть символічної підтримки американських дій не відбулося.

Значна частина європейських еліт звикла користуватися результатами американської сили, не бажаючи брати участь у її застосуванні.

Саме тут починається головна проблема для самої Європи.

Її безпека десятиліттями будувалася на американських гарантіях.

Більшість країн ЄС скорочували оборонні витрати саме тому, що виходили з простого припущення: у випадку великої війни основний тягар все одно нестимуть Сполучені Штати.

Іранська криза показала іншу картину.

Коли США вирішили застосувати силу проти одного зі своїх противників, значна частина Європи дистанціювалася від Вашингтона.

Американський політичний клас неминуче зробить із цього висновки.

Для Москви це виглядає як вікно можливостей.

Будь-яка тріщина між США та Європою знижує рівень стримування.

Найбільш очевидною точкою перевірки залишається Прибалтика.

Саме там можна перевірити, наскільки міцними залишаються американські зобов'язання перед союзниками.

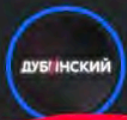
Якщо у Вашингтоні сформується переконання, що союзники підтримують Америку лише тоді, коли це безпечно і безкоштовно, відповідь на майбутню європейську кризу може виявитися значно стриманішою, ніж уявляють у Брюсселі.

Система безпеки Заходу завжди була побудована на взаємності.

Але, якщо одна сторона бере на себе ризики, а інша залишає за собою лише право на коментарі, така система починає руйнуватися.

Історія показує, що противники Заходу завжди намагаються перевірити такі моменти на практиці.

№ 2.256

Заметьте, ни в одном релизе о поддержке Украины со стороны ЕС/G7 не идет речи о наступательном оружии.

Дроны, ПВО, средства защиты. Думаете, европейцы или американцы не хотели бы, чтобы Украина наступала? Хотели бы, конечно. Просто объективная ситуация говорит, что нет кем. От этого и заявления Урсулы про пересмотр въезда украинце в ЕС.

Отловленные насильно граждане не сильно хотят в армию, в принципе. Наступать и штурмовать, тем более. Потому задача союзников всеми силами удерживать фронт, и ждать "черного лебедя" для РФ, надувая с помощью телемарафона внутри, и лоббистских публикаций снаружи "розового слона" про преимущество Украины на фронте.

Главная цель этого, как я уже неоднократно писал - удержать Трампа от решений, не учитывающих позицию Европы, но учитывающих российскую. Будет ли эта стратегия успешной - покажет визит Уиткоффа в Москву и, возможно, Киев.

№ 2.257-1

Звернення Президента України до учасників Міжурядової конференції Європейського Союзу

2026-06-15

Дорогі друзі!

Сьогодні важкий день для України. Минулої ночі Росія здійснила ще одну масовану атаку проти наших міст. Це був свідомий і жорстокий удар. Унаслідок атаки загинули люди й ще багато людей були поранені.

Але сьогодні також, як ви сказали, історичний день. І ми запам'ятаємо цей день не лише тому, що російський дрон ударив по Києво-Печерській лаврі – християнській святині, історія якої сягає XI століття. Ми також запам'ятаємо його завдяки рішенням, які сьогодні ухвалюємо разом.

Це рішення, які проводять ще одну чітку лінію між Європою і **тупою диктатурою в Москві – диктатурою, яка хоче знищити нашу Європу й усе, що ми разом збудували.**

Те, що відбувається сьогодні – **відкриття першого кластера** в переговорах про вступ України та Молдови, – є чітким сигналом про те, що **прогрес Європи** не зупинити.

Ми наполегливо працювали, щоб дійти до цього моменту. За останні роки Україна та Молдова разом зробили важливі кроки. І особливо символічно, що сьогодні я звертаюся до вас із Кишинєва дорогою до Франції, на саміт G7.

Наші сусідські відносини з Молдовою міцні. Ми підтримуємо одне одного й разом рухаємося до ЄС. І разом досягнемо цієї мети.

Під час цієї війни Україна подала заявку на членство в ЄС. Разом із Молдовою ми отримали кандидатський статус. Тепер ми рухаємося вперед у переговорах.

І ми вважаємо, що одна з найсильніших відповідей, яку Європа може дати на російські атаки та постійні акти агресії,

– це прискорити наш процес вступу, прискорити відкриття кластерів.

Часто складається враження, що нам завжди доводиться боротися сильніше від інших, щоб рухатися вперед на нашому шляху до ЄС.

Україна заслужила право рухатися швидше.

І саме таке політичне рішення сьогодні потрібне Європі.

— Ми готові до відкриття всіх кластерів. Ми виконали свою роботу. Всі у Європі це знають.

Тож давайте рухатися вперед із відкриттям кластерів без зволікань – решти п'яти кластерів після сьогоднішнього відкриття першого.

Це була б сильна – справді сильна – й чітка європейська відповідь на

1) — ескалацію атак з боку Москви та на

2) — постійну відмову Росії брати участь у прямих переговорах щодо завершення цієї війни.

Ми пропонували Путіну зустрітися в будь-якому місці, де можна було б ухвалити реальні рішення для завершення війни.

— Він не хоче.

Ми обговорювали зі США та Францією можливість зустрічі з Росією на полях G7 за участю всіх демократичних держав. Путін не хоче.

Учора ми обговорили з Президентом Трампом, що таку зустріч можна було б організувати у США у форматі, у якому Путіну було б значно складніше відмовити принаймні Президенту Трампу.

— І ми побачимо, що із цього вийде.

— Якщо Росія відмовиться і від цього шансу, буде потрібен додатковий тиск.

Потрібні сильніші санкції.

І Європа може відіграти в цьому провідну роль.

Також Європа може ухвалити сильні політичні рішення.

Одне з найшвидших доступних рішень, як я вже пропонував,

– відкрити решту кластерів і рухатися вперед у переговорах про вступ України та Молдови.

І, звісно, я вдячний за вашу готовність і надалі підтримувати нашу оборону – як на двосторонньому рівні, так і через програму PURL, – і особливо нашу протиповітряну оборону. Щоб захистити наших людей, нам щодня потрібні ракети, і передусім – антибалістичні системи та перехоплювачі.

Хочу подякувати кожному з вас.

Дякую всім лідерам. Дякую, Урсуло, Антоніу. Дякую всім.

І дякую кожному європейському серцю, яке знає: Європа переможе російську диктатуру.

І, звісно, я вдячний кожному українцю, всім нашим людям, мільйонам українців, які захищають нашу країну, ставлять Росію на місце й досягають результатів, потрібних Україні, а отже, і результатів, потрібних Європі.

Дякую! І з нетерпінням чекаю на наші зустрічі в найближчі дні.

Дуже дякую!

Слава Україні!

№ 2.257-2

Звернення Президента України до учасників 35-го засідання Контактної групи з питань оборони України у форматі «Рамштайн»

2026-06-18

Дуже дякую, шановний міністре!

Передусім хочу подякувати всім вам – усім міністрам оборони та всім лідерам оборони, які сьогодні тут.

Генеральний секретарю Рютте, міністре Пісторіус, і сьогодні з нами, як уже сказав міністр, новий міністр оборони Великої Британії Джарвіс – радий вас бачити й бажаю вам успіхів у новій ролі.

Декого з вас, дорогі друзі, я пам'ятаю з найперших днів цієї війни. Деякі міністри з часом змінилися.

Але те, що важливо й що ніколи не змінювалося,

– це наша рішучість, наша співпраця і наша підтримка одне одного.

Ви завжди шукаєте способи допомогти і знаходите їх.

І завдяки вам були врятовані тисячі й тисячі життів.

Дорогі друзі, дякую вам. Я радий, що цей формат залишається настільки активним, наскільки це потрібно. Щиро дякую!

Важливо, що ми зустрічаємося одразу після такого сильного саміту G7 у Франції.

У нас були хороші зустрічі та перемовини з усіма лідерами, зокрема з Президентом Трампом.

Президент Сполучених Штатів має дуже чітку позицію щодо посилення тиску на Росію з метою закінчення цієї жахливої війни, яку Росія розв'язала проти України та всієї Європи.

І це також спільна позиція всіх лідерів G7. Ми вдячні за цю єдність.

У нас є інструменти, і вони достатньо сильні, щоб поставити Росію на шлях, де дипломатія стане єдиним вибором.

— Ми всі бачимо, що Путін зараз покладається на останнє, що в нього залишилося: постійні ракетні атаки. У нього є балістичні ракети. Тому нам потрібні антибалістичні спроможності.

Ми багато зробили для захисту від дронів, і наш рівень перехоплення – понад 90 %. Це серйозне, дуже серйозне досягнення. Ми також захищаємося від крилатих ракет.

Але російські балістичні ракети залишаються проблемою, і нам потрібна відповідь на цю проблему.

Тож сьогодні Україна та Німеччина роблять дуже важливий, на мою думку, важливий спільний крок. У нас є певні технології, у Німеччини є певні технології, і сьогодні наші міністри оборони вже підписали угоду, щоб об'єднати ці спроможності.

В Україні ми маємо компанію, яка здатна виробляти балістичні ракети, – ***Fire Point*** рухається до цього.

І у вас також є спроможні компанії. Ми багато разів обговорювали це на рівні лідерів. Будуть зустрічі на рівні радників із питань національної безпеки. І у нас уже були зустрічі на рівні керівників компаній. Тож давайте зробимо це для нашої спільної оборони – якнайшвидше.

І ми запрошуємо всі країни долучатися до цих спільних зусиль настільки, наскільки це можливо.

Наша антибалістична коаліція – усі країни, які є її частиною, – має продемонструвати повну спроможність і

- 1) — забезпечити реальні результати – краще цього 2026 року.
- 2) — До цієї зими ми вже маємо побачити конкретні результати нашої спільної роботи над антибалістичним захистом.

Це те, що потрібно всім нам, не лише Україні. Це довгострокова робота. Будь ласка, підтримуйте її на кожному рівні й усіма можливими способами.

Дякую всім вам, хто підтримує нашу роботу через програму PURL. Дякую, Марку, за твою особисту залученість. Дуже дякую.

Зараз вона справді має велике значення – разом з усією нашою двосторонньою співпрацею. Іноді ці поставки допомагають буквально день у день. Коли ми знаємо, що Росія готує масований удар проти України, і маємо змогу отримати ракети до Patriot за день до цієї атаки, це допомагає рятувати життя. Тож час має значення.

Я знаю, що деякі країни вже підготували рішення щодо нових внесків у PURL. Я дуже вдячний за це. Будь ласка, давайте якнайшвидше втілимо ці рішення в життя.

Ми чули, що деякі країни хотіли б оголосити про свої внески в PURL на саміті в Анкарі цього року, але до нього ще кілька тижнів. Давайте ухвалимо ці рішення тут, на цій зустрічі, щоб ми могли отримати зброю, необхідну для захисту.

Росія атакує Україну щодня. Тож, будь ласка, не відкладайте навіть на один день те, що можна зробити через PURL уже сьогодні.

Дорогі друзі!

Ви, напевно, всі бачили, як Росія вдарила дронами по ***Києво-Печерській лаврі***. Це одна з найважливіших християнських святинь не лише в нашому регіоні, а

й для всього християнського світу. Саме з Лаври та київських пагорбів християнство поширювалося на схід нашою частиною Європи. **Атаки на такі місця – це фактично злочин проти людяності.**

Звісно, ми готуємо наші відповіді на такі російські атаки.

— І сьогодні ви можете бачити одну з таких відповідей – у Московській області сьогодні вранці.

Тож наші далекобійні санкції дуже ефективно б'ють по російських нафтових об'єктах і нафтопереробних заводах. Росія вже стикається з дефіцитом пального, а доходи її федерального бюджету суттєво падають.

І водночас наші удари середньої дальності серйозно порушують російську військову логістику.

Але Путін не зупиняє цю війну. Він наполягає на її продовженні. Тож тиск має зростати.

Кожен проєкт на підтримку українських дронів і нашого виробництва зброї – в Україні та, звісно, разом із вами, з партнерами, – і кожен санкційний крок проти Росії за цю війну – усе це має зростати.

Звісно, ми готові активніше ділитися нашим досвідом. У межах нашого формату **Drone Deal** уже залучені 15 країн НАТО і 12 країн, які не є членами НАТО. Це різні регіони світу, і нам потрібно бути активними всюди.

Давайте використаємо сьогоднішню зустріч, щоб на рівні команд обговорити, що потрібно для прискорення цієї роботи.

Усі бачать, що українці сильні. І я вдячний усім вашим військовослужбовцям, і всім на політичному рівні, і всім у ваших міністерствах оборони, хто ставиться до України й українських воїнів із повагою. І не раз я чув, що не лише Україні потрібна підтримка Європи та всіх інших країн, представлених тут і в інших наших коаліціях, – вам також потрібна Україна. Це правда, і це важливо.

Усі зацікавлені в досвіді України, в тому, що ми можемо робити, і в тому, як ми стримуємо російську агресію. Зараз на військовому рівні ми тісно працюємо разом.

Але надто часто, зокрема в структурах НАТО, наші представники відчують, що існує межа можливого в нашій співпраці. Це обмежує і нас, і вас. Давайте більше інтегруватися на кожному рівні нашої оборонної співпраці, у наших структурах і в Альянсі, щоб і ми, і ви мали більше можливостей захищати життя.

Будь ласка, давайте підготуємо сильні рішення та сильнішу співпрацю до саміту в Анкарі, щоб політичний рівень нашого партнерства відповідав реальності. Люди бачать, що Україна з вами. Ми також маємо бачити, що ви це визнаєте.

Дорогі друзі!

Учора я порушив із Марком два нагальні питання.

- Перше – кількість наземних роботизованих комплексів.
- Друге – далекобійні артилерійські боєприпаси.

Зараз не вистачає ні того, ні іншого. Нам терміново потрібні обидві речі.

Фінансування, яке на це виділяється, недостатнє.

- Обсяги, які виробляє Європа, недостатні. Того, що отримує українська армія, недостатньо.
- Але ми можемо збільшити все це. Можливості є.

Просто зараз Росія платить за продовження цієї війни втратами щонайменше 30 тисяч солдатів щомісяця на фронті – вбитими та важкопораненими.

- І ця кількість зростатиме, коли ми посилюватимемо нашу здатність зупиняти російські атаки.

Усі типи дронів показують сильні результати, а наша піхота та інші підрозділи воюють ефективно й сміливо. Важливо й надалі підтримувати це.

Сьогодні українська армія фактично є головною армією у Європі, здатною стримувати та протистояти масштабній агресії протягом тривалого часу.

- І після цієї війни так має залишитися.

Існування такої армії має допомогти запобігти будь-яким майбутнім агресивним крокам Путіна.

Саме тому нам потрібно вже зараз почати думати про те, як забезпечити фінансування, яке буде потрібне українській армії в наступні роки.

Дякую Європейському Союзу за пакет підтримки на 90 мільярдів євро, який дуже допоможе. Це справді так. Також дякую всім вам за ваші рішення щодо двосторонньої підтримки.

Але я також прошу вас розробити необхідні фінансові інструменти на наступні роки, щоб українська армія залишалася достатньо сильною.

Це зробило б європейську оборону значно сильнішою, і це було б на користь усім вам.

Якщо ми хочемо, щоб Європа мала найсильнішу армію, здатну справді реагувати на будь-яку загрозу, це можливо лише за умови довгострокової співпраці з Україною та довгострокової підтримки української армії.

Це реалістична нова архітектура безпеки для нас, для Європи.

Давайте почнемо думати про це вже зараз.

Щиро дякую за запрошення. Щиро дякую за вашу величезну підтримку – від мене, від нашого народу, від наших воїнів.

Слава Україні!

Дякую.

№ 2.257-3

Звернення Президента України до учасників засідання Європейської ради

2026-06-19

Лідери, друзі, дякую за вашу підтримку.

Дуже добре, що зустрічі Європейської ради зараз традиційно відбуваються за нашою участю. Дякую вам за це запрошення. Це відображає той **факт, що ми наближаємося до членства в ЄС**, що, звичайно, не має обмежуватися лише символізмом чи участю в обговореннях. Тому дякую вам ще раз.

Україна вважає, що кожна демократична держава у Європі заслуговує бути повним членом ЄС, і ми працюємо активно, наскільки можливо, щоб досягти цього.

І, будь ласка, не забувайте, що **Україна заслуговує на це, тому що вона заплатила за це більше, ніж будь-яка інша європейська країна**, – за право бути вільною, незалежною і, звичайно, звичайно – я це підкреслюю – європейською.

І це право не лише України. Це також право інших держав бути незалежними від Росії.

Майбутнє Європи – вільної, об'єднаної, звичайно, у мирі – вирішується зараз у нашій обороні.

І це показує, наскільки унікальною є наша ситуація. Я вдячний усім, хто це визнає і хто робить необхідні кроки для того, щоби показати, що Європа дійсно цінує і підтримує це.

Найбільш важливим таким кроком був би прискорений шлях – я знаю, що не всім це подобається, але я перепрошую, я це вже написав, тому маю сказати – **прискорений шлях для приєднання України до ЄС**.

Ми готові зробити необхідні реформи.

Урсуло, це те, що тобі подобається, і я це також виписав.

Це чітко визначено, але

брак чіткого рішення щодо України в ЄС продовжує заохочувати російські втручання.

Якщо Україна отримає реальне членство – і отримає його швидко, я сподіваюся на це, – Росія втратить одну з найбільших підстав у намаганнях дестабілізувати Україну та Європу.

— І ось тому цей **фаст-трек** для України потрібен.

Нещодавно було відкрито перший кластер, і це цілковито заслужено і Україною, і Молдовою.

— І ми готові рухатися далі. Ми будемо раді зробити це разом.

— Ми можемо відкрити інші п'ять кластерів також.

Все вже підготовлено, і це можна зробити в найближчі тижні – я на це сподіваюся.

Ми вважаємо, що це може бути можливим, мабуть, якомога раніше, можливо, під час президентства Кіпру. Це був би найкращий спосіб. Я прошу не для себе, а прошу для Кіпру. Це дуже символічно для нас обох, звичайно. Якщо це можливо.

Дякую, Антонію, дякую, Урсуло, дякую всім лідерам, які підтримують Україну та готові працювати з нами, щоб зробити і Україну, і ЄС сильнішими.

Після змін в Угорщині – до речі, хороших змін в Угорщині, я ділюся своєю власною думкою – точно є нова можливість посилити відносини як усередині ЄС, так і між ЄС та Україною.

Для України бути добрим сусідом ніколи не було просто про слова, і зараз ми готові працювати якомога тісніше – зі взаємною повагою – з кожним із наших європейських сусідів.

Я хочу подякувати нашим сусідам – Угорщині, Польщі, Румунії, Словаччині – і всім іншим країнам ЄС і запевнити вас, що Україна дуже віддана принципу взаємної поваги.

Дуже важливо, що кошти European Peace Facility зараз були розблоковані. Це дуже важливо. Це 6 мільярдів євро. Це значна сума, її потрібно використати на те, що дійсно допомагає захищати життя. І, якщо це можливо, на те, що вже довело свою ефективність у цій війні, те, що працює, дійсно працює.

Будь ласка, підтримайте швидке використання цих коштів, щоб жодне життя не було втрачено через затримки. Гроші можна використати на ППО, далекобійні снаряди та інші спроможності, які вже доводять свою ефективність.

І якби ми могли використати ці кошти на захист нашої енергетичної інфраструктури – ми цією ідеєю ділилися, – якщо це можливо, не лише на військові потреби, а щоб захистити нашу енергетику перед зимою, це було б допоміжним.

Дуже дякую вам за підтримку санкцій проти Росії за цю війну.

Перше: ми маємо продовжувати нарошувати тиск на всі типи російських енергоресурсів та енергетичного експорту.

Я дякую всім, хто вже діє. Дуже важливо продовжувати тиснути на танкери, які перевозять російську нафту та нафтопродукти. І кожна країна, яка зупиняє ці танкери, допомагає зупинити війну. Я в цьому певен.

І важливо, щоб ми нарешті ухвалили необхідні законодавчі кроки в кожній країні та на європейському рівні, щоб ми могли не лише зупиняти ці танкери, а також конфіскувати нафту, яку вони перевозять. Це варто зробити, і це реальний інструмент для зменшення російських нафтових доходів.

Я також дякую вам за роботу над 21-м санкційним пакетом.

Цей пакет потрібен, і я сподіваюся, його серйозно відчують у Росії та що він дійсно спрацює. І, будь ласка, давайте впевнимся, що він ударить по російських галузях та особах, які дійсно мають значення.

Давайте дамо новий імпульс нашій роботі в межах **Коаліції охочих**.

Багато людей запитують, які практичні рішення Коаліція охочих вже може забезпечити.

— Давайте сфокусуємося на фінансовій стабільності як частині нашої безпеки.

— **Немає без фінансування жодної армії, і коли ми говоримо про європейську безпеку, ми говоримо про її основу – українську армію.**

Наша армія має реальний досвід сучасної війни та змогла стримати силу розміром у російську агресію.

1) — Ми маємо надати довгострокові **безпекові гарантії для Європи**, і

2) — це означає довгострокові гарантії, зокрема **фінансові гарантії**, для безпеки, стабільності та **української армії**.

Утримання армії, надання обладнання, яке їй потрібно, платня солдатам, фінансування військових контрактів – усе це потрібно.

Коаліція охочих і ЄС як її найбільша частина – цієї коаліції – і ваші країни як її члени можуть виробити особливі фінансові інструменти, які потрібні для того, щоб зробити це можливим.

Давайте про це подумаємо і давайте це зробимо й підготуємо.

І, звичайно, дипломатія.

Як уже сказав Антоніу, це дійсно дуже важливо. У нас була зустріч G7. Вона була більш позитивною, ніж те, що ми могли очікувати. Ми раді, що це була спільна позиція дійсно Групи семи. Не включно з Україною, а включно зі Сполученими Штатами. Тобто це дійсно були хороші сигнали.

Європа має бути так чи інакше за столом перемовин.

— **Без Європи перемовин із Росією бути не може.**

Тому ми маємо говорити про це, і ми, я думаю, маємо на цьому сфокусуватися, щоб не влаштовувати хаос у контактах із росіянами.

Всі розуміють: той чи інший формат контактів буде, але ми не маємо робити хаос у цьому.

І, звичайно, Путін дуже зрадіє, якщо ми будемо розділені у Європі, у ЄС. Особливо із цими контактами. Він може грати в ігри, він відчуває, що може це робити, і вже не один раз він це робив.

Це наш меседж.

Звичайно, ми хочемо закінчити цю війну до зими – через дипломатію, і, звичайно, це дуже важливо – і через тиск на Росію.

Але ми розуміємо, з ким маємо справу. Путін – це війна.

Тому якщо війна продовжиться, то нам буде потрібен зимовий пакет допомоги.

Це нагальна річ.

Це має охоплювати енергетичний пакет: газ, дизель.

Я не знаю, що вони зруйнують цієї зими чи перед зимою.

Тому я кажу: газ, дизель, бензин.

Це залежить від ударів.

І, звичайно, нам треба пакет із 300 ракет, щонайменше 300 ракет, антибалістичних ракет, на 3-4 місяці цих масованих ударів – на зиму.

Я кажу про зиму. Допоможіть нам підготуватися до зими.

Ми просимо вас про це зараз. У нас немає часу думати. У нас є лише один вибір – вирішити, що нам робити. Це останнє, що я хотів вам сказати.

Ще раз дякую всім, хто з нами. Тож дякую всім вам.

Дякую.

№ 2.258

США производят около **800–850 ракет-перехватчиков** для зенитно-ракетных комплексов **Patriot** в год (около 600–620 единиц PAC-3 и чуть более 200 ракет PAC-2). Из-за высокого спроса и расширения производственных линий корпорации **Raytheon** и **Lockheed Martin** нацелены на многократное увеличение выпуска до 2000 ракет в год. Беларускі расследавальніцкі цэнтр +5

Сами батареи и пусковые установки Patriot производятся штучно под конкретные заказы или в рамках программ модернизации, так как на изготовление каждой единицы требуются годы. WSJ

Для более детального понимания масштабов:

- **Стоимость:** Одна ракета-перехватчик стоит от \$3 до \$5 млн в зависимости от модификации (PAC-2 или PAC-3).
- **Производственный цикл:** На создание одной готовой ракеты уходит более двух лет, а в цепочке поставок задействованы сотни компаний.
- **Дефицит:** Объемы производства распределяются почти между 20 странами-операторами, из-за чего спрос значительно превышает текущие темпы выпуска. Википедия +2

№ 2.259-1

Статья Министра иностранных дел Российской Федерации С.В.Лаврова «Украина, Европа и глобальная безопасность»

2026-06-19

Эта статья С.В.Лаврова изначально планировалась для публикации европейским изданием Politico Europe, однако в последний момент по решению редакции публикация была отменена

Некоторые мысли вслух об урегулировании украинского кризиса, Европе и глобальной безопасности

Главы Британии, Франции и ФРГ, а также В.Зеленский на встрече в Лондоне 7 июня выдвинули пять требований к России в качестве условий «справедливого и прочного мира» на Украине. На основе этого набора требований объединённая Европа предлагает вести диалог с Москвой.

1. Предыстория

Весь опыт ведения переговоров с Европой как частью «коллективного Запада» за последние 20 с лишним лет свидетельствует только об одном. Переговоры с Россией – это обманная тактика, дипломатическое прикрытие геополитической экспансии Запада и его институтов, прежде всего НАТО и Евросоюза на Восток – в направлении российских границ.

Вклад Европы в разжигание украинского кризиса отрицать невозможно. Вместе с американцами европейцы инспирировали «оранжевую революцию» в Киеве в 2004 году. Ради создания антироссийского плацдарма на Украине

годами скупали политиков и целые партии, переписывали историю и образовательные программы, подкармливали и выращивали украинский национализм, делали всё, чтобы отдалить Украину от России.

В 2013 году Евросоюз отверг наше предложение поискать компромиссную развязку по соглашению об ассоциации, к заключению которого Брюссель принуждал В.Януковича.

Напомню: Украине предлагалось открыть свои рынки без обещаний взаимности, хотя это было бы несовместимо с продолжением участия Киева в зоне свободной торговли СНГ. После того как В.Янукович попросил отложить подписание соглашения, европейцы спровоцировали уличные беспорядки, а затем и госпереворот в Киеве в феврале 2014 года.

Затем Германия, Франция и Польша повели себя также вероломно. Предоставив гарантии исполнения соглашения оппозиции с В.Януковичем, они «умыли руки», как только эта самая подконтрольная им оппозиция взяла власть: демократия, мол, может принимать неожиданные обороты.

Далее европейцы стали поддерживать новые власти. Когда 2 мая 2014 года в Одессе были сожжены десятки ни в чём не повинных сторонников сближения с Россией, из Европы не раздалось ни слова осуждения.

Будучи гарантами Минских соглашений 2015 года, Франция и Германия де-факто поощряли саботаж обязательств украинским режимом. Как признали А.Меркель и Ф.Олланд уже после начала СВО, выполнение Киевом Минских соглашений, одобренных единогласно Совбезом ООН, не планировалось. Была поставлена задача выиграть время для «укрепления мощи» ВСУ, накачки их западным оружием.

Россия, в свою очередь, делала максимум возможного, чтобы преодолеть кризис безопасности в Европе при помощи дипломатии.

Однако в январе 2022 года США и НАТО отклонили российское предложение заключить юридически обязывающие соглашения о взаимных гарантиях безопасности. Европейские члены Альянса активно в этом соучаствовали.

После начала **специальной военной операции** единая Европа поддержала линию премьер-министра Британии на срыв Стамбульских переговоров между Россией и Украиной. Призыв Б.Джонсона к Киеву «ничего не подписывать и просто воевать» надолго закрыл возможности для реальной дипломатии.

2. Нынешняя ситуация

Возникает вопрос, с чего вдруг европейские лидеры «сменили пластинку» и заговорили о переговорах и что они преследуют своими заявлениями?

Например, согласно заявлениям главы дипломатии Евросоюза К.Каллас, диалог с Россией нужен, чтобы донести до нас условия Европы, включая выплату «репараций» Украине, вывод войск из Приднестровья и Закавказья, отмену закона об «иноагентах» и установление предельной численности Вооружённых Сил Российской Федерации.

Она считает, что «невозможно достичь справедливого и прочного мира без привлечения России к ответственности». 19 мая этого года представитель Евросоюза в ходе заседания Совета Безопасности ООН подчеркнул, что «военная поддержка Украины не противоречит стремлению к миру, она является предварительным условием для проведения добросовестных переговоров».

Переговоры с Россией Европа намерена вести параллельно с продолжением юридической агрессии, осуществляемой по линии **Совета Европы**. При этой некогда уважаемой организации создаются структуры «для привлечения России к ответственности»: «реестр ущерба», «претензионная комиссия» и «специальный трибунал».

Евросоюз дал «зелёный свет» задержаниям торговых судов в открытом море. Несколько инцидентов уже произошло на Балтике и в Атлантике. Одновременно Запад закрывает глаза на террористические диверсии ВСУ в Чёрном и Средиземном морях.

Таким образом, **реальная цель европейских лидеров – не переговоры с Россией, а спасение режима В.Зеленского, сохранение его как плацдарма для продолжения борьбы с нами.**

Для этого в европейских столицах хотят добиться скорейшего прекращения огня, чтобы не допустить краха ВСУ на фронте.

- 1) — «Подморозить» конфликт без устранения его первопричин.
- 2) — И сразу ввести на Украину воинские контингенты британо-французской «коалиции желающих».

Общеизвестно, что европейские элиты инвестировали в противостояние с Россией свой «политический капитал», потратили сотни миллиардов долларов на поддержку киевского режима, на наращивание военных бюджетов стран Евросоюза и НАТО.

Достигнуть «боеготовности» для конфликта с Россией в Европе планируют к 2030 году.

1) — До этого хотят тянуть время различными способами.

2) — Как цинично заявил в апреле этого года начальник бельгийского генштаба, «у нас есть ещё несколько лет благодаря крови украинцев, которые покупают нам это время».

Единая Европа продолжает грезить экспансией, намерена осваивать Украину и Молдавию, втягивает в свою орбиту Армению.

НАТО расширилась на Восток, поглотив Финляндию и Швецию.

Украина рассматривается в качестве «ударного кулака» будущих европейских вооружённых сил, автономных от США и НАТО.

3. Риски для глобальной безопасности

Такая ситуация несёт серьёзные риски для глобальной безопасности, так как прямое столкновение между НАТО и Россией может быстро перерасти в обмен ядерными ударами с катастрофическими последствиями.

Под лозунгом «стратегической автономии» в Европе происходит серьёзное укрепление силовых потенциалов, в том числе в ядерной сфере. Глубокое беспокойство вызывают намерения Парижа предоставить «ядерный зонтик» нескольким странам Евросоюза и НАТО. К укреплению безопасности ни самой Франции, ни получателей её «помощи» это точно не приведёт.

При всём этом политические и военные деятели в Европе приписывают России агрессивные планы, которые, якобы, не ограничиваются Украиной.

Президент России много раз заявлял, что это – бред, провокация и дезинформация с целью выбивания бюджетных денег на борьбу с Россией.

И это не тот фон, на котором можно вести содержательные переговоры о чём бы то ни было.

4. Позиция России

Что касается переговоров, то, как отметил В.В.Путин в очередной раз на Петербургском международном экономическом форуме, **мы ни с кем от контактов не отказываемся.**

Однако воспринимаем Европу как заинтересованную в поражении России сторону конфликта, да европейцы и сами себя именно так открыто позиционируют.

Соответственно, диалог с Европой не может выстраиваться так, если бы она была беспристрастным сторонним наблюдателем.

Россия предпочитает, чтобы цели СВО были достигнуты при помощи дипломатии.

— Для этого нужно, чтобы безопасность России на западных рубежах, честь и достоинство наших граждан и соотечественников, включая их право на родной русский язык и православную веру, были надежно обеспечены.

Не может быть и речи о продолжении западной военно-политической и экономической экспансии – это противоречит императивам многополярного мира.

Европейским лидерам нужно понять, что та модель региональной безопасности, которая строилась в Европе десятилетиями, начиная с принятия Хельсинкского Заключительного акта в 1975 году, разрушена их же руками.

Возврата к ней не будет.

Сейчас нужно двигаться в направлении создания общеконтинентальной, открытой для всех стран Евразии, архитектуры безопасности, отражающей многополярные реалии современности. Растоптанный в евроатлантических построениях принцип равной и неделимой безопасности можно воплотить в жизнь в новой евразийской архитектуре.

Когда созреют условия, Европа сможет подключиться к этой большой работе.

Главное – для содержательного диалога требуется восстановить доверие, подорванное антироссийскими действиями Запада и Европы как его составной части в эпоху после «холодной войны».

Доверие можно вернуть только практическими шагами, доказывающими искренность

— отказа от **использования дипломатии в качестве прикрытия для реализации экспансионистских замыслов.**

Доверие нельзя вернуть, а диалог возобновить при помощи ультиматумов наподобие того, что был предъявлен России в Лондоне 7 июня.

Вместо эпилога:

Показательно, что лондонский ультиматум был безапелляционно подтверждён послами Британии, Франции и ФРГ на **встрече в российском МИДе 11 июня**, о которой они настойчиво просили. Это было единственной целью их визита в российское внешнеполитическое ведомство.

№ 2.259-2

Спільний ультиматум у Лондоні: європейські лідери висунули Путіну умови для миру в Україні

German Chancellor Friedrich Merz, President of Ukraine Volodymyr Zelensky, Britain's Prime Minister Keir Starmer and French President Emmanuel Macron pose for a photograph outside 10 Downing Street in London, Britain, 07 June 2026. Starmer is hosting the Presidents of Ukraine and France and the Chancellor of Germany to discuss support for Ukraine

2026-06-08

У Лондоні обговорили шлях до миру:

— європейські лідери озвучили вимоги до Кремля.

Велика Британія, Німеччина та Франція закликали російського диктатора Владіміра Путіна погодитися на негайне і повне припинення вогню в Україні, що дозволить розпочати переговори про тривалу мирну угоду.

Спільну заяву лідери європейських держав зробили після термінової зустрічі з українським президентом Володимиром Зеленським у Лондоні.

Зустріч, на якій обговорювалися умови припинення війни, відбулася за ініціативи глави уряду Великої Британії Кіра Стармера.

Спільна заява європейських лідерів з'явилася на тлі того, як минулого тижня Путін відхилив пропозицію України щодо припинення вогню, а також після суттєвої ескалації бойових дій цими вихідними.

Президент Франції Емманюель Макрон та німецький канцлер Фрідріх Мерц приєдналися до Стармера у рішучому засудженні триваючих російських ракетних атак на українські міста та інкурсій дронів на територію країн НАТО.

Будь-яка угода з Путіним вимагатиме від Росії виконання п'яти вимог:

- (1) Повне припинення бойових дій.
- (2) Початок мирних переговорів виключно на поточній лінії зіткнення, при цьому міжнародно визнані кордони не можуть бути змінені силою.
- (3) Надання Україні чітких і надійних безпекових гарантій, які включатимуть розгортання багатонаціональних сил.
- (4) Збереження замороженими сотень мільярдів доларів російських активів доти, доки Росія повністю не компенсує Україні збитки.
- (5) Надійне забезпечення та захист стратегічних європейських інтересів.

№ 2.260

Епопея с Ираном... На что обращать внимание в Украине и в Беларуси

2026-06-17

Тышкевич

Итак, предварительная сделка США-Иран будет подписана через два дня. По большому счёту, Тегеран получил почти всё что хотел. Условия значительно лучше (в части санкций, разморозки активов, инвестиций), чем были в договоре 2015 года. Том самом, который так критиковал Трамп. И из которого он вышел.

Но нам важно другое. В частности

1. 300 мрд "на восстановление Ирана"

— Это попытка перебить китайскую программу инвестиций на 400 млн, которая была согласована пару лет назад.

Не факт, что у Трампа получится.

Да и с точки зрения Украины важно иное - будет ли прописано участие "Совета Мира" Трампа в распределении или контроле над распределением этих средств. Такая вероятность возможна, поскольку среди учредителей СА, ОАЭ, Катар, Пакистан. То есть государства, которые так или иначе будут вкладывать средства в восстановление Ирана.

В случае если Board of Peace будет задействован, для Вашингтона алгоритм станет базовым в том числе в вопросах других конфликтных площадок.

— Естественно, и в Украине.

— Вот на этом получаем задачу "со звёздочкой" для Офиса президента и МИД.

— И белорусской администрации президента и белорусского МИД.

Если посмотреть в число учредителей Совета Мира, среди учредителей есть Республика Беларусь.

И алгоритм "работы совета мира" - прекрасная площадка "заехать" на украинский рынок не как соагрессор, а как полноправный участник трамповского Совета.

В таком случае у Киева возможностей для противодействия будет крайне мало. Если не подготовить почву, то такая возможность одна - выход из возможных мирных соглашений.

Именно этот факт является одной из причин почему Киев уже полгода как активно говорит об угрозе со стороны Беларуси.

Так называемый "польский конспект".

— Когда на фоне американского переговорного трека с Минском, Варшава подняла ставки и смогла вплести свои интересы. Частично в американский трек, частично создав свой.

Тоже говорили о военной угрозе, тоже повышали ставки. Минск пошёл на уступки.

В случае с Украиной имеем этап повышения ставок.

И заявления из Минска касательно желания "смягчить углы". Тут и про "мясной фарш" и про "неспособность защитить территорию в случае войны" и про прощение у Зеленского.

Пациент "почти готов".

Не столько из страха перед заявлениями Мадяра, сколько из-за запаха денег в будущем. И перспективы обеспечить спокойный транзит власти в выбранный им момент. Для данного персонажа это прекрасные мотиваторы.

Вот тут для украинской стороны важно сформулировать свои претензии.

— **Публичную (но мало реализуемую часть), желаемую и границы реальных компромиссов.**

1) Первая - в СМИ. 2) Вторая партнёрам. 3) Третья без лишней артикуляции.

Если этого не будет, тогда западня с "Советом мира" станет реальностью.

Как это может выглядеть с точки зрения долгосрочной политики описывать ещё осенью в небольшом докладе.

Видео презентации и ссылка на текст будут в комментариях.

2. И это уже про перспективы

— **Если (точнее когда) Иран выходит из изоляции, новый толчок получают сразу несколько геополитических проектов.**

С одной стороны Индия активизирует работу по маршруту Север-Юг. Но для нас более важным является практический запуск работы над коридором ИМЕЕЕС. Он замыкается в средиземном море и осью сотрудничества (а так же движения товаров) может зайти в Чёрное море. Если Украина пассивна - все выгоды получают соседи: Румыния, Венгрия, Болгария. Если активна - можно замкнуть на свою территорию. И даже больше - вести разговор о параллельном коридоре "Север-Юг", но уже не через территорию РФ.

2-а

Ещё один коридор - так называемый "серединный" коридор Пояса и Пути. Через Иран, Турцию в Европу. Сегодня это и Азербайджан и Армения и Грузия. И транзит не только через Грецию, но и через черноморские порты. Первоначальная идея коридора предусматривала Одессу как ключевой порт. Наша пассивность привела к тому что Украина "сама себя стёрла" из проекта. И вновь возможная выгода для соседей. Для Украины - вопрос.

Перекрёсток Мира. Политический проект Армении. Да, Ереван, в отличие от Киева предлагает механизм как вплести страну в мировую экономическую систему. В том числе в новых технологиях. Это такой себе узел одновременно и на "Север-Юг" и на срединном коридоре Китая и на IMEEES и на предлагаемом Ираком проекте IDR. Логистика, инвестиции в промышленность, обмен технологиями. Вновь один из выходов - Чёрное море. Казалось бы, в свете изменения политики Еревана и поиска экономических партнёров на поствойну нам стоило бы уже полгода как хотя бы наблюдать за инициативой. Увы, упоминаний о ней в Украинской прессе практически не было. Серьёзной аналитики на данную тему тоже не встречал.

Таким образом п. 2 во всей полноте - ещё одна "задача со звёздочкой" для МИД Украины.

Активизация контактов на Юго-восточном направлении. Турция, Армения, Индия, Китай. И предложение своих проектов.

Например, та же евроколея от Одессы до западной границы - масштабный проект, который делает Украину интересной для инициаторов всех перечисленных экономических коридоров.

И укладывается в интересы ЕС, США, КНР, Турции и даже Индии. Одновременно.

Это минимум, база.

А есть ещё и вопросы энергетики, промышленной кооперации, технологического обмена.

Ведь если мы будем после войны предлагать лишь военную силу (точнее военный опыт) и зерно - это слабые позиции в новой мировой системе.

*И вот насчёт последнего сделаю небольшой анонс — как раз закончил работу над докладом **про создаваемые политические и экономические коридоры вокруг** (увы, но именно вокруг) Украины.*

И о том, как нам стать частью новой системы. Надеюсь, через пару недель сделаем презентацию.

№ 2.261

12 років тому з 1 червня 2014 року в Україні, при народжуваності близько 465 тисяч дітей допомога при

народженні дитини складала 41 280 гривень, а курс євро перебував у районі 16 гривень за євро. Таким чином, держава виділяла на одного новонародженого суму, еквівалентну приблизно 2,6 тисячі євро

2026-06-20

Белінський

Сукупні витрати на підтримку новонароджених становили близько 19,2 млрд гривень.

— У перерахунку за тодішнім курсом це приблизно 1,2 млрд євро.

Минуло одинадцять років.

У 2025 році в Україні народилося лише 168,8 тисячі дітей, а у 2026 році уряд вирішив підвищити допомогу до 50 тисяч гривень. При курсі близько 49 гривень за євро це відповідає приблизно 1 020 євро на одну дитину.

Тобто

— розмір допомоги в європейській валюті порівняно з 2014 роком фактично скоротився більш ніж у два з половиною рази.

Якщо грубо привести нинішні 1 020 євро до купівельної спроможності євро зразка 2014 року, то вийде близько 770 євро.

Тобто

— нова виплата у 50 тисяч гривень сьогодні еквівалентна не 2 580 євро 2014 року, а приблизно 770–800 євро у цінах і купівельній спроможності євро 2014 року.

Ще більш показовою виглядає загальна сума витрат держави.

— Навіть якщо припустити, що народжуваність залишиться на рівні 2025 року, то виплата по 50 тисяч гривень на 168,8 тисячі дітей потребуватиме близько 8,4 млрд гривень. За нинішнім курсом це приблизно 170 млн євро.

— У 2014 році держава витрачала на підтримку новонароджених близько 1,2 млрд євро.

Сьогодні навіть після підвищення виплати до 50 тисяч гривень йдеться лише про 170 млн євро, а з урахуванням інфляції євро це приблизно 130 млн євро у цінах 2014 року.

Тобто

— реальні витрати держави на такі виплати скоротилися приблизно у дев'ять разів.

Парадокс полягає в тому, що

— за ці 12 років утримання дитини стало значно дорожчим.

Якщо використовувати методологію британського та американського «індексу немовляти», то вартість першого року життя дитини зросла у кілька разів.

Подорожчали молочні суміші, підгузки, ліки, одяг і засоби гігієни.

Фактично сім'ї зіткнулися з власною інфляцією, яка помітно перевищувала середню інфляцію по економіці.

Найцікавіше полягає в іншому.

— При скороченні кількості новонароджених майже втричі держава теоретично могла б дозволити собі значно збільшити підтримку кожної сім'ї, не збільшуючи загальне навантаження на бюджет.

Однак

— у реальності відбулося протилежне.

У перерахунку на євро держава витрачає на підтримку новонароджених у кілька разів менше, ніж 12 років тому.

І це, мабуть, одна з найяскравіших ілюстрацій демографічної кризи.

— Дітей стало значно менше, утримання кожної дитини стало значно дорожчим, а

— сукупні витрати держави на підтримку сімей із новонародженими, якщо вимірювати їх у європейській валюті, скоротилися приблизно у 9 разів.

І тут винна не лише війна, та до чого тут математика...

№ 2.262

Київміськбуд вимагає від киян ще 3 млрд

'Київміськбуду' поповнили рахунок. Що чекає на 30 тисяч інвесторів

ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНИЧЕНКО — 14 СІЧНЯ, 09:30

2026-06-20

Бондаренко

Нагадаю, в 2025 році Кличко видав Київміськбуду 2,6 млрд грн київських платників податків.

Цього горе-будівельникам замало, тільки но почали доїти бюджет, як гроші скінчилися - давай ще!

Кияни зі своєї кишені мають добудувати недобуди, на яких пакувалися деякі поважні та небідні люди.

Наприклад, Ігор Кушнір керував Київміськбудом 12 років. Він став президентом у 2012 році за київського гауляйтера Попова (вони земляки), за квотою ДУСі - Кравця та Львовочкіна. Муніципальний холдинг – його власна свиня-копилка.

Чомусь у НАБУ-СБУ до нього немає жодних питань, незважаючи на дірку в 20 ярдів у балансі Київміськбуду.

— У Кушніра приватний літак, золоті паспорти громадян Кіпру і нерухомість там. Маєток на Звіринці та в Кончі. Бігуси розкопали віллу Кушніра в Ніцці біля Монте-Карло за 20 млн євро. І добудовує 62-метрову яхту.

Якось закрити кримінальну справу щодо розкрадання нерухомості, внесеної Містом до статутника Холдингу - Прорізна, Мечникова, Лобановського, Козин тощо, вартістю у мільярди.

— синок його Іллюша (1994рн) – депутат Київради від Удару

Чому Кушнір за кордоном, а не за ґратами?

Пояснюю:

Кушнір списав турбазу Холдинга в Козині, землю поділив серед близьких, які побудували там приватні будинки (дивись розслідування Бігусів).

Будинок на 452 кв м і 0,18 га землі записаний на Ольгу Телятник, чоловік якої Руслан Телятник з 2016 року очолює дочірнє підприємство “Київміськбуду” – “Київтранспарксервіс І”.

— Загальна кількість нерухомості Телятників вражає. Звідкіля це все в керуючого паркінгами?

Сестра Ольги Телятник – Любов Козлова є мамою дітей Олександра Поклада фактичного керівника СБУ.

Нюанс:

— батько Ольги Телятник і Любові Козлової – Віктор Козлов при януковичі був 1-м заступником Главку «К» СБУ, коли керівником там був зрадник С.Якименко

А Руслан Телятник керував клубом «Зебра» (колишній кінотеатр «Більшовик»), яким через фірму Олтекс володіє мама Поклада, який особисто заснував цей Олтекс.

Тобто, свояк Поклада пакується в Київміськбуді і покриває Кушніра.

Радником Кушніра в Київміськбуді був Олександр Плужник, колишній керівник Поклада в УБОЗі.

Тому Кушніру нічого не загрожує, а Київміськбуд врятують кияни своїми податками.

Для хорошего человека і 5,6 мільярда не жалко

За чікими правилами грає уряд

Чому в Кабміні з'явився аналог «закону Ігоря Мазепи»?

2026-06-17

Георгій Могильний

Влада готує аналог «закону Мазепи» – обмеження строків для оскарження незаконних рішень у сфері будівництва.

У квітні 2026 прем'єрка Юлія Свириденко повідомила про підготовку законопроекту, який має встановити терміни оскарження будівельних рішень.

Зі звіту про травневу зустріч забудовників із керівництвом Мінрозвитку та ДІАМ стає зрозуміло, яким бачать цей механізм його розробники.

Голова ДІАМ Олександр Новицький представив напрацювання щодо механізму, який передбачає чітко визначений строк для оскарження дозвільних документів після початку будівництва.

— Пропонується, щоб цей строк рахувався з моменту публікації даних у Єдиній державній електронній системі в сфері будівництва (ЄДЕССБ).

За твердженням Новицького, механізм не обмежуватиме повноваження органів Держархбудконтролю, а у випадку перевірок та зафіксованих порушень строк оскарження зупинятиметься.

Також планується фіксувати фактичний початок будівельних робіт через декларативне повідомлення в системі.

Та чи це так насправді з'ясувала громадська ініціатива «Голка».

1. Чому це проблема і які будуть наслідки?

Будівництво з порушенням вимог містобудівної документації, пам'яткоохоронних, природоохоронних та інших обмежень у використанні земель, будівельних норм – це **триваюче правопорушення**.

Але внаслідок 15 років реформ в напрямі дерегуляції, із процедурою припинення цього правопорушення не все так просто.

Існує два документи, що надають право на проведення будівельних робіт.

Повідомлення про початок виконання будівельних робіт передбачене для об'єктів з незначними наслідками (СС1), на які приходиться приблизно 90% всіх об'єктів будівництва.

Інші 10% об'єктів відносяться до середніх (СС2) та значних (СС3) наслідків і потребують отримання дозволу на виконання будівельних робіт.

Наявність дозволу чи повідомлення, отриманому завдяки корупції чи шахрайству зі зловживанням дерегуляцією, не робить законним будівництво з порушеннями.

Але поки ці документи чинні – у замовника будівництва відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» є право на проведення будівельних робіт.

— Тому єдиний спосіб зупинити незаконне будівництво в такій ситуації – **це скасувати дію повідомлення або дозволу.**

Наміри Уряду чітко обмежити строк для оскарження отриманих у незаконний спосіб дозвільних документів

– це не просто амністія за старі правопорушення, а перетворення повідомлень та дозволів в **індульгенцію на подальше порушення законодавства.**

Забудовник буде з використанням цих документів далі проводити незаконне будівництво, а як територіальні громади в цілому, так і окремі громадяни, будуть позбавлені можливості у мирний спосіб захищати свої права.

Іншими словами – нам пропонують силове протистояння незаконному будівництву.

Після чотирьох років повномасштабної війни чимало громадян будуть готові захищати свої права силою.

І тут варто пам'ятати:

— у разі реалізації намірів Кабміну, державна влада буде позбавлена можливості зупинити незаконне будівництво і врегулювати конфлікт.

(2)

Другим наслідком буде суттєве зростання корупційних ризиків та шахрайства з боку забудовників при отриманні дозволів та поданні повідомлень.

— Як вже зазначалося, наразі наявність цих документів не легалізує порушення в проєкті будівництва.

Щоб документи не скасували і не зупинили будівництво з порушенням, забудовники мають по корупційних схемах до введення в експлуатацію забезпечувати собі захист в органах держархбудконтролю та суді.

Враховуючи довготривалі ризики, частина забудовників не наважується йти на порушення.

Заплановане Кабміном обмеження строку оскарження документів на будівництво, робить їх отриманням по незаконних схемах дуже привабливим.

Адже достатньо буде протриматися певний час, а далі повідомлення чи дозвіл стають тою самою індульгенцією на порушення законодавства.

Законодавство при будівництві порушують не зі спортивного інтересу, а заради зменшення собівартості чи створення ексклюзивної пропозиції – тобто заради конкурентної переваги.

(3)

Тому третім наслідком буде погіршення конкурентних умов:

— забудовники з корупційними зв'язками завдяки «безсмертним» незаконно наданим дозволам отримують ще більшу перевагу над порядними.

Чесний будівельний бізнес або банкрутуватиме, або буде змушений сам вдаватися до корупційних схем.

А Україна стане ще менш привабливою для іноземних інвесторів.

2. Коли реалізація намірів уряду не матиме негативних наслідків?

Обмеження строків оскарження може працювати лише за однієї умови:

— якщо держава гарантовано виявляє порушення ще до початку або на ранніх етапах будівництва.

Саме тому ключовим питанням стає не швидкість видачі документів, а ефективність системи контролю.

Єдина можливість чітко обмежити строки оскарження будівельних рішень і не створити катастрофічне зростання частки незаконного будівництва

– це забезпечити 100% гарантію, або що право на будівництво можливо буде отримати виключно у випадку відсутності порушень, або що існуючі системи контролю забезпечать у визначений строк виявлення і усунення порушень.

В цивілізованій Європі йдуть першим шляхом – помилки та порушення виявляють на максимально ранній стадії, щоб уникнути великих збитків.

Але Юлія Свириденко прямо заявляє, що мета реформ

– «спрощення регулювання будівництва та прискорення відбудови».

Внаслідок повної дерегуляції, повідомлення навіть не є документом дозвільного характеру – замовник будівництва його просто направляє, а орган держархбудконтролю зобов'язаний зареєструвати в ЄДЕССБ без жодних перевірок.

На практиці, досить розповсюджено незаконне повернення повідомлень на доопрацювання, але посадові особи органів держархбудконтролю не несуть відповідальності за реєстрацію повідомлення на будівництво з порушеннями.

Процедура отримання дозволу також стала жертвою дерегуляції.

— При його наданні, посадовці органів держархбудконтролю перевіряють лише поодинокі вимоги зазначені в містобудівних умовах та обмеженнях (МУО). А майже всі ключові питання має перевіряти експертна організація, яку обирає сам забудовник. При цьому, ані дотримання вимог законодавства при наданні МУО, ані при проведенні експертизи, під час надання дозволу не перевіряють.

Окремий випадок

1) — корегування проєктної документації і

2) — внесення змін у раніше отриманий дозвіл.

Ця процедура передбачає повну дерегуляцію – замовник будівництва просто має повідомити про зміни, а посадовці органів держархбудконтролю не повинні нічого перевіряти.

Як наслідок, з'явилася шахрайська схема:

— спочатку отримують законний дозвіл, а потім через повідомлення про коригування проєкту перетворюють його у дозвіл на будівництво з порушеннями.

Регулювання побудовано за принципом, що документи на право будівництва видаються фактично без перевірок, а порушення мають виявлятися та усуватися під час будівництва. І навіть якщо влада вирішить змінити підхід на прямо протилежний, все одно залишиться проблема із десятками тисяч все ще чинних повідомлень та дозволів, при наданні яких дотримання всіх вимог законодавства не перевірялося.

Тож залишається лише другий варіант – для оперативного виявлення та усунення порушень, необхідне створення ідеально працюючої системи контролю під час будівництва.

В умовах дерегуляції, головна роль в контролі завжди належить громадськості.

Крім цього, законодавство наразі передбачає два спеціальні механізми контролю

- 1) — державний архітектурно-будівельний контроль та
- 2) — державний архітектурно будівельний нагляд.

Але чи здатні ці механізми виконувати своє завдання?

3. Замість обіцяної відкритості – закриття доступу до інформації

Головна умова для ефективного здійснення громадського контролю – це наявність доступу до інформації.

З 2020 року мала відбутися справжня революція в забезпеченні прозорості будівництва – запрацювала Єдина державна електронна система в сфері будівництва (ЄДЕССБ).

Всі документи мали стати публічними та загальнодоступними онлайн на публічному порталі системи.

Але чи справді все так, як розповідають топ-посадовці про успіх реформи цифровізації?

Як зазначено у звіті Голови ДІАМ, у 2025 році Інспекцією розглянуто майже 123 тис. документів.

- 1) — Але на публічному порталі ЄДЕССБ знаходить інформацію лише про 116 тис. – 7 тис. документів (близько 5.6%) приховано.

З дозволами ще гірше:

- 2) — на порталі знаходить лише 1 114 чинних та скасованих дозволів, хоча за звітом ДІАМ їх мало бути понад 1 700.

Тобто

- 3) — від громадськості приховано близько 35% виданих дозволів та близько 3.5 тис. зареєстрованих повідомлень.

При цьому відсутність дозволу в пошуку не означає, що його не існує – приховано лише зміст, але не сам запис.

Знайти його можна тільки якщо знаєш номер документу, кадастровий номер ділянки чи ЄДРПОУ замовника.

Нижче – скріншот того, як виглядає «публічна та загальнодоступна» інформація у таких документах: навіть назви об'єкту немає.

The screenshot shows the portal header with the logo and text: "Портал Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва". The main content area displays the document ID "IV013250724474" and options for "Роздрукувати" and "QR-код". Below is a table of "Основна інформація" with redacted fields:

Основна інформація		Розділи
Тип документу	Дозвільний документ	Основна інформація
Реєстраційний номер в ЄДЕССБ	IV013250724474	
Версія документу	№1	
Статус реєстрації	Зареєстровано (внесено реєстратором)	
Статус документу	Дієвий	

Приклад дозволу з прихованим від громадськості змістом на публічному порталі ЄДЕССБ

Функціонал ЄДЕССБ дозволяє посадовцям приховати зміст будь-якого виданого документу – і цією можливістю користуються дуже активно.

Приховує не лише ДІАМ, але й органи архбудконтролю місцевого самоврядування:

— будівельні паспорти, містобудівні умови та обмеження, експертизи тощо.

Ви можете регулярно і ретельно переглядати всі видані повідомлення та дозволи, щоб спробувати вчасно помітити і зупинити незаконне будівництво, але

— **на прохання забудовника документи можуть приховати і про їхнє існування ви дізнаєтесь лише коли строк на оскарження спливе.**

Якщо вам пощастить вчасно знайти в ЄДЕССБ дозвіл на сумнівне будівництво, треба ще мати можливість виявити порушення.

Бувають специфічні грубі порушення, які можна виявити навіть по назві об'єкту чи самому факту будівництва на певних територіях.

Але **більшість порушень неможливо виявити на початковій стадії будівництва, не маючи доступу до проєктної документації.**

Частиною десятою ст. 22-1 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, що доступ до проєктної документації здійснюється у режимі читання без можливості копіювання із застереженням, що така проєктна документація є об'єктом авторського права.

Але у громадськості **немає доступу до жодного проєкту в ЄДЕССБ.**

Все тому, що Кабмін в п. 182 Порядку ведення ЄДЕССБ (постанова від 23.06.2021 № 681) встановив, що доступ до проєкту відкривається виключно у випадку, коли власником авторських прав надано дозвіл на публічне використання його твору.

182. Доступ через портал електронної системи до проєктної документації на будівництво об'єктів, що підлягає завантаженню до електронної системи, здійснюється у режимі читання без можливості копіювання із застереженням, що така проєктна документація є об'єктом авторського права відповідно до розділу VI Закону України “Про архітектурну діяльність” у випадку, коли автором або іншою особою, якій належать майнові права, надано дозвіл на публічне використання його твору. Доступ до проєктної документації на будівництво об'єктів у повному доступі надається користувачам, до компетенції яких належить опрацювання відповідної проєктної документації.

Ну а хто буде дозволяти шукати порушення у своєму проєкті, якщо є можливість просто не дозволити його оприлюднення?

До створення ЄДЕССБ доступ до проєктів СС2 та СС3 був – хоча й обмеженим: доводилося особисто приїздити, бо обладнання для сканування великих креслень у ДАБІ не було.

Тепер доступу немає взагалі – навіть за запитом.

Не менш показова ситуація з експертизою проєкту.

Згідно з п. 15 постанови КМУ № 560,

звіт про результати експертизи та протоколи автоматичної перевірки є публічними і мають оприлюднюватися в системі. Але в кращому випадку доступна лише загальна інформація та додаток у вільній формі – самої експертизи та протоколу в публічному доступі немає.

організації.

Звіт про результати експертизи (зокрема додатки до нього) та протоколи їх автоматичної перевірки створюються виключно як електронні документи з використанням Реєстру будівельної діяльності, є публічними, загальнодоступними та оприлюднюються на порталі електронної системи.

{Абзац шостий пункту 15 в редакції Постанови КМ № 869 від 15.07.2025}

На звіт про результати експертизи проекту будівництва накладається кваліфікований

Мінрозвитку, як держатель ЄДЕССБ, не забезпечив відповідність системи вимогам законодавства.

Навіть отримати витяг з експертизи за запитом – проблема:

— ДІАМ відмовляє, стверджуючи що не є розпорядником цієї інформації – хоча сама на підставі цих експертиз надає дозволи та реєструє зміни до них.

4. Державний архітектурно-будівельний контроль – скоріше мертвий, ніж живий

Повноцінні перевірки дотримання вимог законодавства наразі мають здійснюватися не при наданні документів на будівництво, а в порядку державного архітектурно-будівельного контролю (далі – просто контроль) під час будівництва.

Існує очевидний спосіб забезпечити одночасно і швидке надання документів на будівництво для прискорення відбудову, і ефективно виявлення можливих зловживань спрощеними дозвільними процедурами – достатньо передбачити **обов'язкову камеральну перевірку законності запланованого будівництва протягом місяця-двох після реєстрації повідомлення чи надання дозволу.** (Камеральна перевірка – це перевірка документів без виїзду на об'єкт, виключно на основі даних в системі).

Для органів держархбудконтролю жодної проблеми в цьому немає – всі потрібні документи в ЄДЕССБ для них повністю відкриті та доступні.

Але законодавство передбачає виключно виїзні планові та позапланові перевірки, а Кабмін з Мінрозвитку запровадження обов'язкових камеральних перевірок не пропонують.

Статистики по діяльності органів держархбудконтролю місцевого самоврядування немає, тому проаналізуємо та порівняємо діяльність старої ДАБІ та запущеної з 15 вересня 2021 року на її заміну ДІАМ, на які приходить надання документів приблизно на 60% всіх об'єктів будівництва.

Реформування системи держархбудконтролю Кабмін розпочав в березні 2020 року.

— За понад 6 років, що минуло з того часу, було проведено менше 350 перевірок, а

— повідомлень та дозволів за цей самий час було надано близько 250 тисяч.

Спочатку Кабмін заборонив проводити перевірки ДАБІ, тож з березня 2020-го по вересень 2021-го перевірок взагалі не здійснювалося.

Новостворена ДІАМ до початку повномасштабного вторгнення провела лише 49 планових та 63 позапланові перевірки, після чого

— Кабмін постановою від 13.03.2022 № 303 заборонив планові перевірки і суттєво обмежив позапланові.

Проведення позапланових перевірок певною мірою відновилося з середини 2023 року.

У звіті голови ДІАМ зазначено, що в 2025 році було проведено 106 перевірок.

— Для порівняння, ДАБІ в 2019 році до початку урядових реформ провела 9970 перевірок, з яких 9105 були позаплановими.

Ці цифри говорять самі за себе – Кабмін за останні роки знищив державний архітектурно-будівельний контроль.

За період січень-грудень 2019 року загальна кількість об'єктів будівництва, замовниками яких є фізичні та юридичні особи, перевірених Держархбудінспекцією та її територіальними органами в ході заходів державного архітектурно-будівельного контролю, склала - 9970. Кількість проведених планових перевірок об'єктів будівництва, замовниками яких є фізичні особи, склала – 502. Кількість проведених планових перевірок об'єктів будівництва, замовниками яких є юридичні особи, склала – 363 об'єкти будівництва, на яких перевірено господарську діяльність 630 суб'єктів господарювання. Кількість проведених позапланових перевірок об'єктів будівництва, замовниками яких є фізичні та юридичні особи, склала – 9105.

За результатами перевірок, видано 3769 приписів про усунення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, стандартів і правил та зупинення виконання підготовчих та будівельних робіт.

Фрагмент звіту ДАБІ про результати роботи в 2019 році

Встановлені урядом процедури призначення позапланових перевірок мають багато недоліків, але зупинимося лише на двох найбільш критичних.

З 2021 року Порядком здійснення держархбудконтролю (постанова КМУ від 23.05.2011 № 553) визначено, що

— спеціально створена комісія має попередньо розглянути і визначити обґрунтованість звернення фізичних чи юридичних осіб про порушення містобудівного законодавства.

Проте, жодних критеріїв обґрунтованості чи необґрунтованості звернення не встановлено.

Тобто створюються дискреційні повноваження – прямий корупціогенний фактор.

Досить очікувано, комісія при ДІАМ майже всі звернення визнає необґрунтованими і стверджує, що заявники не довели факту порушення законодавства.

Фактично побудована схема з ознаками корупції, коли ДІАМ відмовляє призначати перевірки навіть при отриманні добре обґрунтованих звернень.

Важливо звернути увагу, що

- 1) — саме Кабмін, як продемонстровано вище, заклав доступ громадськості до інформації, потрібної для виявлення порушень.
- 2) — І саме Кабмін встановив порядок перевірок, який зобов'язує громадськість за відсутності доступу до потрібної інформації самостійно виявляти порушення і доводити їх існування.

(2)

Друга проблема

– обмеження на проведення позапланових перевірок на час воєнного стану.

Кабмін дозволив їх проведення виключно «за наявності загрози, що має негативний вплив на життя та здоров'я людини, навколишнє природне середовище, забезпечення безпеки держави, для виконання міжнародних зобов'язань України».

Наприклад, порушення вимог містобудівної документації – найгрубіше з можливих порушень містобудівного законодавства.

Але воно в більшості випадків не підпадає під вимоги Кабміну, як і майже всі інші можливі порушення.

Тож органи держархбудконтролю позбавлені права перевіряти переважну більшість порушень – а отже й ініціювати скасування незаконно виданих документів.

5. Державний архітектурно-будівельний нагляд у безстроковій відпустці

Державний архітектурно-будівельний нагляд – це механізм контролю за законністю дій посадових осіб при наданні документів на будівництво.

По суті, різновид антикорупційної діяльності. Здійснювати його має ДІАМ.

Внаслідок дерегуляції дозвільних процедур, нагляд за законністю реєстрації повідомлень чи змін в дозволи у разі корегування проєктної документації, позбавлений сенсу.

І навіть нагляд за наданням дозволів має суттєві проблеми.

1) — Наприклад, всім відомо про величезну кількість дозволів, наданих незаконно ДАБІ. Проте, ДАБІ ліквідована Кабміном, тож теоретично неможливо в порядку нагляду провести перевірку вже неіснуючого органу влади і скасувати незаконно надані старою Інспекцією документи.

2) — Друга проблема – понад 70% всіх дозволів наразі видає ДІАМ.

Але як заявив Олександр Новицький в інтерв'ю Укрінформу, ДІАМ відмовляється сам себе перевіряти, бо вбачає в цьому конфлікт інтересів.

Але нагляд – це **найбільш ефективний механізм зупинки незаконного будівництва, де дозволи отримано завдяки корупції при наданні МУО.**

У разі виявлення ДІАМ під час перевірки порушень при наданні МУО, зупиняється і дія дозволу на будівництво. А подальше скасування МУО – підстава для скасування дозволу.

Ситуація з наглядом майже аналогічна ситуації з контролем.

З березня 2020 року Кабмін позбавив ДАБІ повноважень здійснювати нагляд, а ДІАМ так і не почала проводити перевірки повноцінно

– через заборони і обмеження на час воєнного стану.

За останні шість років проведено лише близько 50 перевірок.

Рекордсменом став минулий рік – 29 перевірок.

Для порівняння, ДАБІ в 2019 році провела 1224 перевірки, з яких 881 були позаплановими.

Територіальними органами – структурними підрозділами Держархбудінспекції за 2019 рік проведено 201 перевірку в порядку нагляду за діяльністю виконавчих органів з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних та міських рад з питань державного архітектурно-будівельного контролю, а саме:

- 80 планових перевірок;
- 121 позапланова перевірка.

Держархбудінспекцією та її територіальними структурними підрозділами за 2019 рік проведено 1023 перевірок в порядку нагляду за діяльністю уповноважених органів містобудування та архітектури, а саме:

- 263 планові перевірки;
- 760 позапланових перевірок, в тому числі на підставі документальних перевірок проведено 252 позапланові перевірки.

Фрагмент звіту ДАБІ про результати роботи в 2019 році

До ДІАМ постійно надходять звернення від громадян – але у перевірках відмовляють, посилаючись на відсутність підстав або заборони Кабміну. Поодинокі перевірки призначаються здебільшого на вимогу правоохоронців. **Уряд знищив систему нагляду так само, як і систему контролю.**

Що з цього випливає?

Дії Кабміну в останні 6 років можна описати цитатою з роману «1984» Джорджа Орвелла:

— «Війна – це мир, свобода – це рабство, незнання – сила».

- (1) Прозорість будівництва – це закриття доступу до документів.
- (2) Боротьба із незаконним будівництвом – це спрощення дозвільних процедур і заборона контролю.
- (3) Боротьба з корупцією – це заборона нагляду за законністю дій чиновників.

Останні шість років завдяки дерегуляції та корупції, дозвільні документи видавалися на будівництво з порушеннями, як і раніше. **Але Кабмін фактично знищив всю систему контролю та нагляду, тож кількість будівництва з такими незаконно отриманими дозволами постійно зростала.**

Чітке обмеження строку оскарження – цілком логічний черговий етап антиреформи.

Уряд не цікавлять наслідки

– його цікавить, щоб будівельне лобі могло й надалі отримувати прибуток з порушень.

№ 2.264

Что будет с Россией. Объясняю простыми словами

2026-06-20

Алексей Кролл, alexeykrol/rossiya-kuda-vse-idet2.md

Это не пророчество и не «инсайд».

Это сценарий:

— как, скорее всего, будут разворачиваться события — и почему именно так.

Всё построено на фактах, на которые есть ссылки в конце. Написано нарочно просто, без умных слов, чтобы понял любой — в том числе самый убеждённый патриот. Где я могу ошибаться — честно сказано в конце.

Часть 1. Шесть вещей, которые надо понять про власть в России

Без этого дальше ничего не понять. Поэтому разжёвываю.

1. Кто на самом деле правит страной

Не народ — это и так ясно. Но и не те «политики», которых показывают по телевизору.

Правит узкая группа людей, которые вышли из спецслужб (КГБ, ФСБ) и одновременно стали самыми богатыми людьми страны.

Запомните главное:

— это не два разных класса — отдельно «силовики» и отдельно «богачи-олигархи».

Это одни и те же люди.

Игорь Сечин руководит «Роснефтью» — это колоссальные деньги — и при этом он человек из спецслужб, один из ближайших к Путину.

Так же устроены Патрушевы, Ковальчуки.

Деньги и сила слиты в одних руках.

А кто кому подчиняется? Не «менты служат богачам».

Наоборот. Государство ставит богачей на колени, когда захочет.

Вспомните: Ходорковский был самым богатым человеком страны, поспорил с властью — сел в тюрьму, бизнес отобрали. Абрамовича выдавили. Пригожин создал «Вагнер», стал сильной самостоятельной фигурой — и его убрали (самолёт).

Вывод простой:

— **настоящая власть у людей из спецслужб, ставших богатыми.**

А деньги без власти в России не стоят ничего и в любой момент могут быть отобраны.

И ещё важное.

1) — Эти люди думают не как военные (честь, держать рубеж, умереть, но не сдать).

2) — Они думают как разведчики: рычаг, компромат, выгода, обмануть, выжить любой ценой.

Такой человек

— **никогда не пойдёт на принцип.**

— Он будет крутиться. Это пригодится дальше.

2. Почему власть не слушает народ

Народ **может кричать сколько угодно.**

Для этой верхушки **люди — расходный материал,** а не партнёры.

Ещё 200 лет назад написали: «страна рабов, страна господ». С тех пор не поменялось.

Поэтому когда говорят «народ возмутится — и всё изменится» — это почти никогда не сбывается.

— Подорожал бензин, кого-то убило дроном — верхушке всё равно.

В истории такие режимы менялись не от криков снизу, а когда сама верхушка между собой что-то решала.

Запомните:

— смотреть надо не на народ, а на верхушку.

Народ тут — не двигатель.

3. Почему вокруг Путина одни слабые

20 лет Путин методично убирал из власти всех сильных и самостоятельных — в политике, в бизнесе, в регионах, даже в самих спецслужбах.

Оставлял послушных.

— Это не значит, что они глупые — среди них полно умных.

— Это значит, что у них нет смелости спорить с начальником:

- либо лижешь, либо повторяешь судьбу Ходорковского.

— Они научились мастерски приспосабливаться — но не сопротивляться.

Отсюда два вывода:

(1) Первый. Такая верхушка не способна на смелый честный поворот — например, открыто признать поражение и перестроить страну.

Не тот характер. Она будет тянуть, вилять, прятаться.

(2) Второй, самый важный для конца истории.

Если припрёт — эти же люди легко предадут самого Путина. Потому что главный их навык — выживание.

Пока быть верным Путину ничего не стоит, они верны.

Как только верность начнёт грозить лично им тюрьмой или пулей — каждый по отдельности задаст себе вопрос:

— «пожертвовать собой ради Путина или Путиным ради себя?» И выберет себя.

4. Почему Россия будет сидеть на двух стульях, а не выберет сторону

У верхушки два плохих варианта.

1) — «Полностью помириться с Западом» — дорого: придётся выполнять чужие правила и отвечать за войну.

2) — «Полностью лечь под Китай» — в долгую ещё опаснее. Китаю Россия нужна как кладовка с нефтью, газом и металлами. А сами российские начальники ему не нужны.

— Посмотрите, как Китай работает в Африке и Латинской Америке: заходит через местную верхушку, а потом «выжимает страну досуха, и местным не достается почти ничего».

Российские начальники это прекрасно понимают.

Плюс по складу души они ближе к Западу

— дети, дома, школы, деньги всё это были на Западе, а не в Китае.

Поэтому самый вероятный итог — не выбрать никого, а крутиться между обоими: с Западом помириться ровно настолько, чтобы вернуть себе нормальную жизнь, но не лечь под него полностью; с Китаем дружить, но не отдаваться целиком. И нашим, и вашим.

Есть старая присказка про Афганистан: «курит советскую сигарету, прикуривая от американской зажигалки».

Вот это и будет.

5. Чем придётся заплатить за конец войны

Цена двойная.

Деньги — для верхушки не проблема. Заплатит народ. Ремонт, разбитая экономика — всё это ляжет на простых людей, как всегда. Из чужого кармана платить не жалко.

Личная ответственность — вот это тяжело.

— Полтора миллиона погибших с российской стороны, под миллион с украинской, разрушенные города. Это не «простят и забудут».

— Запад и Украина потребуют, чтобы кто-то ответил.

Но настоящая верхушка отвечать не собирается. Она сделает то, что в таких случаях делается всегда:

— «найдёт стрелочников».

На них покажут пальцем, их накажут, на них свалят всё. Народу дадут «справедливость» — кого-то распять.

А настоящие хозяева уйдут в тень, поменяют вывеску, поставят новых людей и новую сказку:

— «на самом деле мы победили, врага обезвредили, армию усилили».

Так почти всегда и бывает.

По-настоящему виноватые почти никогда не платят

— редкие исключения вроде Саддама и Каддафи только подтверждают правило.

6. Почему режим держится дольше, чем кажется, — а потом валится разом

Тут легко обмануться.

Снаружи кажется: всё прогнило, вот-вот рухнет.

Но такие режимы переживают это «вот-вот рухнет» годами — за счёт страха и насилия.

— Иран сколько раз должен был пасть — и не пал. Россия тоже умеет держаться.

Что реально валит такой режим — не бунт народа (его давят), а момент, когда верхушка перестаёт верить в начальника.

И вот тут хитрость.

Пока все боятся прыгнуть первыми

— режим стоит, потому что кто дёрнется первым, того свои же и сдадут.

Поэтому все ждут и смотрят друг на друга.

Это как застывшая очередь к выходу:

— «каждый хочет выскочить вторым, не первым».

Держится долго.

А потом какой-то толчок — провал на фронте, явная слабость начальника — ломает плотину, и тогда все ломаются к выходу разом.

И это уже хаос и давка, а не спокойная передача власти.

Часть 2. Где Россия сейчас (середина июня 2026)

Коротко — точка, из которой всё стартует:

- (1) Фронт встал, у Украины перевес в дронах. 18–19 июня Украина нанесла крупнейший за четыре года удар по Москве: горел нефтезавод в Капотне (он даёт больше трети бензина столичного региона, и это в 15 километрах от Кремля), и горел уже второй раз за неделю. Чёрный дым над городом, аэропорты вставали. Россия в ответ пригрозила «массированными ударами». Военные эксперты (ISW) говорят прямо: удары по Москве и Петербургу становятся чаще, мощнее и глубже — это значит, что ПВО Москвы дырявая, и Кремль не знает, что с этим делать.
- (2) Украина стала «военной лабораторией». Она вышла в мировые лидеры по дешёвым боевым дронам, на фронте всё больше роботов. НАТО смотрит на это с интересом — для них это полигон.
- (3) Набор в армию сломался. В январе 2026 впервые за всю войну в армию записалось меньше людей, чем погибло. Старая схема «заманить деньгами» начала буксовать.
- (4) Деньги у режима тают, а война дорожает. Рейтинг Путина по их же замерам сполз с 79% (2024) до примерно 67% (апрель 2026).
- (5) Запад снова собрался помогать. Прошёл саммит «семёрки», Зеленский созванивался с Трампом и Макроном, обещают усилить санкции по нефти. Зеленский говорит: войну пора кончать.
- (6) Календарь. 16 июня подписан указ: выборы в Госдуму — 20 сентября 2026. Это первые выборы за время войны. К этой дате режиму позарез нужно, чтобы в тылу всё выглядело спокойно.

Часть 3. Как всё может разворачиваться — по шагам

Шаг 1. Лето: давление копится

Дроны бьют по нефтезаводам, электростанциям, по Москве. И тут важно понять, что именно работает.

Боль для простых людей (нет бензина, отключают свет) — для верхушки слабый рычаг, ей на это плевать (см. пункт 2 выше). А вот позор «не можем защитить даже столицу» — рычаг сильный. Когда дрон горит в 15 км от Кремля второй раз за неделю, верхушка читает это не как «людям плохо», а как «наш начальник слаб, ставка на него протухает».

Первый звоночек — когда даже свои, провоенные блогеры начинают ныть.

Они уже пишут: «безопасности всё меньше», «в Тегеране сейчас безопаснее, чем в Москве», смеются над пустыми «красными линиями». Это ещё не верхушка, но это её обслуга.

Когда вслух начинают говорить о слабости свои — становится произносимым и предательство начальников.

Пока же режим затыкает дыры, прячет потери и старается показать «всё нормально» — выборы на носу.

Шаг 2. Осень: выборы 20 сентября и мобилизация

Выборы — рисованные, голоса не важны. Важна картинка спокойствия. Поэтому всё тяжёлое и неприятное режим постарается сдвинуть на после выборов (так уже было в 2023-м — вторую волну мобилизации придержали до голосования).

А тяжёлое — это **мобилизация**. Старая схема (заманить деньгами) сломалась, значит, придётся хватать людей силой — ровно то, в чём Россия три года обвиняла Украину.

И тут вопрос на грани: получится или нет.

- (1) Если уклоняется меньшинство — режим всё равно наберёт, просто дорого и грязно (заморозят счета, дошлют электронные повестки, кого-то показательно посадят).
- (2) Если из-за дронов «на войне теперь верная смерть» станет общим знанием, и прятаться начнёт большинство — мобилизация может провалиться: нельзя арестовать всех, кто разъехался по деревням, и заморозить счета целому региону.

А провал — это уже сигнал, что государство не может заставить народ умирать. Это домашний вариант «не можем защитить Москву».

И в этот момент верхушка раскалывается:

- (1) «Ястребы» хотят воевать дальше и переломить фронт. Но переломить нечем — и людей не хватает, и Китай с Кореей миллион солдат не пришлют (это сказки).
- (2) «Тихие» (администрация президента) хотят просто уцелеть вместе с системой — а это лучше всего сделать через сделку с Западом, а не через невозможное наступление.

Вот эта трещина — «воевать» против «договариваться» — и есть линия, по которой всё посыплется.

Шаг 3. Развилка: «с Путиным» или «без Путина»

Вариант А — «с Путиным».

— **Сделка с Западом созревает раньше, чем рванёт.**

Путин первым хватается за выход «сохранить лицо»: какой-то компромисс по территориям, репарации из замороженных денег, но без того, чтобы реально лечь под кого-то.

Путин остаётся, назначает стрелочников рангом ниже, объявляет «победу».

Дальше — жизнь на двух стульях.

Вариант Б — «без Путина».

— **Давление прорывается раньше:**

- мобилизация буксует, позор копится, и — важно — Китай тихо убирает руку с Путина лично (Китаю выгоднее сменить слабого начальника на удобного нового, чем тонуть вместе с ним).

Тогда срабатывает то, о чём говорилось в пункте 3:

— **каждый начальник начинает спасать себя, и Путина сдают.**

Не как красивый переворот военных — а как **давку**:

— тихие сделки с той стороной, внезапные «разоблачения», «вдруг открывшиеся факты», иногда «естественные причины».

Новые люди подписывают мир, а на Путина и его круг вешают всю войну.

Что вероятнее?

В истории такие режимы чаще всего заканчиваются именно сменой начальника изнутри элиты, а не народным восстанием и не судом.

Так что вариант Б — не экзотика.

Но он грязный и непредсказуемый, и точную дату не назовёт никто.

Режим может тянуть дольше, чем все ждут, — а потом сломаться за неделю.

Шаг 4. После войны: жизнь на двух стульях

Чем бы развилка ни кончилась, **итог один**:

(1) Россия крутится между Западом и Китаем, ни тому ни другому полностью не отдаваясь.

- (2) Ремонт платит народ. Настоящая верхушка уцелевает (вину впитали стрелочники).
- (3) Война заканчивается, но остаётся вечная вялотекущая напряжённость — удобная многим (как у Ирана с Израилем).
- (4) Китай держит Россию на коротком поводке как кладовку с ресурсами.
- (5) А следующая большая драка — США за Россию: Китай, потеряв спокойный морской путь через Иран, тянет нефть и газ по суше через Россию, и США будут пытаться эту трубу у Китая отнять.

Европу в этой игре, по сути, никто и не спросит.

Часть 4. Как Россия будет тянуть время и гадить Западу изнутри: подкуп, диверсии, убийства

Это её любимый метод.

Когда на фронте победить не выходит, Россия не дерётся честно — она разлагает противника изнутри: покупает, пугает, взрывает, ссорит.

— Это не догадки — это уже происходит, и будет усиливаться, чтобы тянуть время и сбивать Запад с поддержки Украины.

(1) Подкуп политиков

В 2024 году в Праге накрыли сеть «Voice of Europe»: через неё платили европейским политикам наличными на тайных встречах и криптовалютой — за то, чтобы те выступали против помощи Украине.

Деньги шли депутатам в Германии, Франции, Польше, Бельгии, Нидерландах, Венгрии.

За сетью стоял пророссийский олигарх Медведчук, человек Путина.

Евросоюз сеть прикрыл.

Конкретные люди уже отвечают:

— немецкого евродепутата от AfD Петера Бистрона лишили неприкосновенности из-за обвинения во взятке от России (2025). Бывшего британского евродепутата Нэйтана Гилла осудили на 10,5 лет тюрьмы за взятки за пророссийские выступления (2025).

(2) Диверсии

По всей Европе — поджоги складов (Лондон, Польша, Германия, Литва, Латвия в 2024-м), посылки с зажигательными устройствами, сорванная

попытка с посылками-бомбами в Германии (2025), порезанные подводные кабели в Балтийском море (их рвёт «теневого флот» танкеров). По оценке военного института IISS, число атак на важную инфраструктуру Европы выросло на 246% за один год (2023→2024). Чешский МИД насчитал около 100 подозрительных случаев за 2024 год. Исполнители — часто завербованные местные или бывшие вагнеровцы, а руководит этим военная разведка (ГРУ).

(3) Запугивание и убийства

Сообщалось о планах похищений и покушений — в том числе о замысле против руководителя крупной оборонной компании в Германии. Цель та же: напугать, расколоть, заставить Европу отвернуться от Украины.

(4) Вмешательство в выборы и перевороты

В Молдове Россия, по словам её президента, готовила переворот против проевропейской власти. Плюс постоянная дезинформация и шантаж энергией.

Честная оговорка:

не каждый пожар и не каждый порванный кабель — Россия (часть случаев оказались авариями), а после 2022 года Европа выслала кучу российских шпионов, поэтому работают они теперь грубее.

Но сам метод никуда не делся — и при поражении на фронте Россия будет налегать именно на него:

— купить, запугать, взорвать, рассорить, лишь бы выиграть время.

Часть 5. Самый страшный вариант: «утащим вас в ад» — ядерный удар

Это сценарий, которого все боятся:

— загнанный в угол режим говорит — «если нам конец, то и вы пойдёте с нами», и бьёт ядеркой назло.

Почему это вообще на столе. В ноябре 2024 года Путин официально понизил порог применения ядерного оружия. Теперь по их доктрине обычное (неядерное) нападение на Россию, если за ним стоит ядерная держава, считается «совместным нападением» — это камень в НАТО и США за помощь Украине. И формулировку смягчили: раньше ядерку оправдывала угроза «самому существованию государства», теперь достаточно угрозы «суверенитету и территориальной целостности». Планка ниже.

Но почти все серьёзные эксперты (Stimson, Институт мира США, Arms Control Association, Европейская сеть лидеров) читают это как блеф и

давление, а не реальное намерение. Доктрину подогнали под то, что Россия и так делает: пугает ядеркой, чтобы Запад меньше помогал Киеву. С 2022 года Путин угрожал ядерным оружием десятки раз — и не применил ни разу.

Почему режим почти наверняка не нажмёт кнопку. Потому что для самого режима это самоубийство:

- Китай мгновенно отвернётся. Китай уже не раз публично говорил «нет» применению ядерного оружия. А Китай — спасательный круг России. Применить ядерку — значит потерять Китай, то есть потерять всё. (Это, кстати, главный стопор.)
- Против России объединится весь мир — включая нейтральные страны, которые сейчас торгуют с ней. Тогда никакой «жизни на двух стульях» уже не будет: ядерного агрессора не пустят никуда.
- США ответят, но скорее всего обычным оружием — мощным ударом по российским войскам в Украине и по флоту, чтобы наказать режим, не устраивая ядерной перестрелки. Режиму больно, а «героической ядерной гибели» ему не дадут.
- И главное — личное. У верхушки дети, деньги и будущее на Западе. Ядерная война это всё уничтожает. Эти люди по природе — выживальщики, а не смертники: они не хотят сдохнуть в бункере. Бить назло — не их психология.

Как ответят США, Китай, Европа (коротко):

- Китай: немедленно осудит и отстранится, уберёт всякое прикрытие. Для России — худший исход.
- США: скорее всего сокрушительный обычный ответ (уничтожение российской группировки на театре военных действий) плюс полная изоляция; ядерной дуэли постараются избежать, но цену сделают невыносимой.
- Европа: полный разрыв, конец любой нормализации. И весь метод из Части 4 (подкуп, диверсии) рухнет — с ядерным агрессором никто дел иметь не станет.

Вывод

Это реальный, но наименее вероятный вариант. Опасность тут не в холодном расчёте (по расчёту это чистый проигрыш для самого режима), а в хаосе во время смены власти — если в момент, когда Путина «сдают», на короткое время непонятно, кто вообще держит руку на кнопке. Вот этот момент — самый опасный. А как угроза «утащим в ад» работает лучше всего тогда, когда ею пугают, но никогда не применяют.

Часть 6. За чем следить, чтобы понять, куда повернуло

Не верьте прогнозам с датами. Следите за признаками:

- (1) Начинают ли ныть не блогеры, а люди с должностями — депутаты, губернаторы, генералы. (Депутат Гурулёв уже публично говорит про осеннюю мобилизацию — это первый такой звоночек.) **Блогеры ноют — это погода. Заныл человек при должности — это уже климат.**
- (2) Цифры по набору в армию. Уже сейчас набор ниже потерь (с января). Если станет хуже и бонусы за контракт ползут вверх — значит, **заманивать деньгами больше не выходит.**
- (3) Как часто и куда бьют дроны. Чем чаще горят Москва и нефтезаводы — тем быстрее «верная смерть на войне» становится общим знанием.
- (4) Что делает Китай по Путину лично. Если Пекин начинает дистанцироваться именно от Путина — это ускоритель развязки.
- (5) Идёт ли реальная сделка с Западом — и 1) через Путина или 2) мимо него.
- (6) **Как массово люди уклоняются от мобилизации** — 1) единичные бегуны (просто дорогого режима) или 2) массовое «не пойдём» (это уже провал).

Часть 7. Чего я не знаю и где могу ошибаться

- (1) Ядерный удар — вероятность низкая, но не ноль. Держу как страшный хвост, а не как главный путь.
- (2) Режим может простоять дольше, чем кажется. Иран и сама Россия не раз должны были рухнуть «вот-вот» — и держались годами на страхе.
- (3) **Точную дату не назовёт никто. Логика и направление — да. «Когда» — нет.**
- (4) **«Каждый ход меняет правила».** Давление на Россию может ускорить ровно то, что должно предотвратить: если силовиков прижать, а на Западе их ждёт только тюрьма, они качнутся не к Западу, а ещё плотнее к Китаю. Так и иранская история подтолкнула Китай тянуть трубу через Россию. Так что прямые стрелки — это упрощение; жизнь кривее.

Источники (на 19 июня 2026)

Удары по Москве, фронт, дипломатия:

CBS News — удар по нефтезаводу, заявления Зеленского: <https://www.cbsnews.com/news/ukraine-russia-war-drone-strike-moscow-oil-refinery-zelensky-putin/>

NBC News — крупнейшая атака на Москву, Капотня второй раз за неделю: <https://www.nbcnews.com/world/russia/moscow-refinery-attack-ukrainian-drones-hit-kapotnya-russia-trump-war-rcna350665>

CNBC — угроза России о «массированных ударах», оценка ISW: <https://www.cNBC.com/2026/06/19/russia-ukraine-moscow-drone-attack-trump.html>

Выборы и мобилизация:

Interfax — указ от 16 июня: выборы в Госдуму 20 сентября 2026: <https://interfax.com/newsroom/top-stories/118084/>

Riddle Russia — как готовят думские выборы (управляемость, фальсификации): <https://ridl.io/how-russian-parties-are-preparing-for-the-state-duma-elections-part-1-the-communist-party-of-the-russian-federation-cprf/>

United24 / The Moscow Times — депутат Гурулёв об осенней мобилизации: <https://united24media.com/war-in-ukraine/russia-faces-new-autumn-mobilization-as-offensive-stalls-and-losses-mount-19416>

Kyiv Independent — набор в армию ниже потерь с января: <https://kyivindependent.com/russias-mobilization-arithmetic-how-many-can-the-kremlin-send-to-war/>

RBC Ukraine / ISW — скрытая принудительная мобилизация: <https://newsukraine.rbc.ua/news/russia-launches-covert-forced-mobilization-1775069718.html>

RBC Ukraine — скрытый призыв; рейтинг Путина 79% → 66,7%: <https://newsukraine.rbc.ua/analytics/russia-s-mobilization-how-kremlin-ramps-up-1777481851.html>

Подкуп, диверсии, вмешательство в Европе:

IISS — масштаб российских диверсий в Европе (+246% за год): <https://www.iiss.org/research-paper/2025/08/the-scale-of-russian--sabotage-operations--against-europes-critical--infrastructure/>

Wikipedia — поджоги в Европе 2024 (Лондон, Польша, Германия, Литва, Латвия): https://en.wikipedia.org/wiki/2024_incendiary_incidents_in_Europe

The Moscow Times — диверсии России против Европы: <https://www.themoscowtimes.com/2025/12/02/europes-anti-russian-sabotage-plans-miss-the-real-problem-a91313>

GMF / Alliance for Securing Democracy — «Voice of Europe» и подкуп политиков: <https://securingdemocracy.gmfus.org/incident/voice-of-europe-2024-russian-backed-media-outlet-bribes-european-politicians/>

GMF — «Взятки и ложь: иностранное вмешательство в Европе 2024»: <https://www.gmfus.org/news/bribes-and-lies-foreign-interference-europe-2024>

Euronews — евродепутата от AfD Бистрона лишили неприкосновенности (взятка от России): <https://euronews.com/my-europe/2025/05/06/german-far-right-mep-stripped-of-immunity-over-russian-bribe-charge>

Eurasia Review — экс-евродепутат Нэйтан Гилл, 10,5 лет за взятки: <https://www.eurasiareview.com/02122025-russian-influence-operation-unmasked-former-brexit-mep-denies-receiving-payments-oped/>

Ядерная доктрина:

The Moscow Times — Путин понизил порог применения ядерного оружия (19.11.2024): <https://www.themoscowtimes.com/2024/11/19/putin-lowers-threshold-for-using-nuclear-weapons-in-updated-doctrine-sparking-escalation-concerns-a87059>

Институт мира США (USIP) — реальный ли это сдвиг или запугивание: <https://www.usip.org/publications/2025/01/russias-nuclear-doctrine-amendments-scare-tactics-or-real-shift>

Stimson Center — «много шума, мало изменений»: <https://www.stimson.org/2025/an-unreal-pain-russias-new-nuclear-doctrine-delivers-headlines-but-not-change/>

European Leadership Network — «блеф и бравада»: <https://europeanleadershipnetwork.org/commentary/bluff-and-bluster-why-putin-revised-russias-nuclear-doctrine/>

№ 2.265

Эпопея с Ираном... На что обращать внимание в Украине и в Беларуси

2026-06-17

Тышкевич

Итак, предварительная сделка США-Иран будет подписана через два дня. По большому счёту, Тегеран получил почти всё что хотел. Условия значительно лучше (в части санкций, разморозки активов, инвестиций), чем были в

договоре 2015 года. Том самом, который так критиковал Трамп. И из которого он вышел.

Но нам важно другое. В частности

1. 300 млрд "на восстановление Ирана"

— Это попытка перебить китайскую программу инвестиций на 400 млн, которая была согласована пару лет назад.

Не факт, что у Трампа получится.

Да и с точки зрения Украины важно иное - будет ли прописано участие "Совета Мира" Трампа в распределении или контроле над распределением этих средств. Такая вероятность возможна, поскольку среди учредителей СА, ОАЭ, Катар, Пакистан. То есть государства, которые так или иначе будут вкладывать средства в восстановление Ирана.

В случае если Board of Peace будет задействован, для Вашингтона алгоритм станет базовым в том числе в вопросах других конфликтных площадок.

— Естественно, и в Украине.

— Вот на этом получаем задачу "со звёздочкой" для Офиса президента и МИД.

— И белорусской администрации президента и белорусского МИД.

Если посмотреть в число учредителей Совета Мира, среди учредителей есть Республика Беларусь.

И алгоритм "работы совета мира" - прекрасная площадка "заехать" на украинский рынок не как соагрессор, а как полноправный участник трамповского Совета.

В таком случае у Киева возможностей для противодействия будет крайне мало. Если не подготовить почву, то такая возможность одна - выход из возможных мирных соглашений.

Именно этот факт является одной из причин почему Киев уже полгода как активно говорит об угрозе со стороны Беларуси.

Так называемый "польский конспект".

— Когда на фоне американского переговорного трека с Минском, Варшава подняла ставки и смогла вплести свои интересы. Частично в американский трек, частично создав свой.

Тоже говорили о военной угрозе, тоже повышали ставки. Минск пошёл на уступки.

В случае с Украиной имеем этап повышения ставок.

И заявления из Минска касательно желания "смягчить углы". Тут и про "мясной фарш" и про "неспособность защитить территорию в случае войны" и про прощение у Зеленского.

Пациент "почти готов".

Не столько из страха перед заявлениями Мадяра, сколько из-за запаха денег в будущем. И перспективы обеспечить спокойный транзит власти в выбранный им момент. Для данного персонажа это прекрасные мотиваторы.

Вот тут для украинской стороны важно сформулировать свои претензии.

— **Публичную (но мало реализуемую часть), желаемую и границы реальных компромиссов.**

1) Первая - в СМИ. 2) Вторая партнёрам. 3) Третья без лишней артикуляции.

Если этого не будет, тогда западня с "Советом мира" станет реальностью.

Как это может выглядеть с точки зрения долгосрочной политики описывать ещё осёню в небольшом докладе.

Видео презентации и ссылка на текст будут в комментариях.

2. И это уже про перспективы

— **Если (точнее когда) Иран выходит из изоляции, новый толчок получают сразу несколько геополитических проектов.**

С одной стороны Индия активизирует работу по маршруту Север-Юг. Но для нас более важным является практический запуск работы над коридором ИМЕЕЕС. Он замыкается в средиземном море и осью сотрудничества (а так же движения товаров) может зайти в Чёрное море.

Если Украина пассивна - все выгоды получают соседи: Румыния, Венгрия, Болгария.

Если активна - можно замкнуть на свою территорию.

И даже больше - вести разговор о параллельном коридоре "Север-Юг", но уже не через территорию РФ.

Ещё один коридор - так называемый "серединный" коридор Пояса и Пути. Через Иран, Турцию в Европу. Сегодня это и Азербайджан и Армения и Грузия. И транзит не только через Грецию, но и через черноморские порты. Первоначальная идея коридора предусматривала Одессу как ключевой порт. Наша пассивность привела к тому что Украина "сама себя стёрла" из проекта. И вновь возможная выгода для соседей. Для Украины - вопрос.

2-6

Перекрёсток Мира. Политический проект Армении. Да, Ереван, в отличие от Киева предлагает механизм как вплести страну в мировую экономическую систему. В том числе в новых технологиях. Это такой себе узел одновременно и на "Север-Юг" и на срединном коридоре Китая и на IMEEES и на предлагаемом Ираком проекте IDR.

Логистика, инвестиции в промышленность, обмен технологиями.

Вновь один из выходов - Чёрное море.

Казалось бы, в свете изменения политики Еревана и поиска экономических партнёров на поствойну нам стоило бы уже полгода как хотя бы наблюдать за инициативой.

Увы, упоминаний о ней в Украинской прессе практически не было. Серьёзной аналитики на данную тему тоже не встречал.

Таким образом п. 2 во всей полноте - ещё одна "задача со звёздочкой" для МИД Украины.

Активизация контактов на Юго-восточном направлении. Турция, Армения, Индия, Китай. И предложение своих проектов.

Например, та же евроколея от Одессы до западной границы - масштабный проект, который делает Украину интересной для инициаторов всех перечисленных экономических коридоров.

И укладывается в интересы ЕС, США, КНР, Турции и даже Индии. Одновременно.

Это минимум, база.

А есть ещё и вопросы энергетики, промышленной кооперации, технологического обмена.

Ведь если мы будем после войны предлагать лишь

1) — военную силу (точнее военный опыт) и

2) — зерно

- это слабые позиции в новой мировой системе.

*И вот насчёт последнего сделаю небольшой анонс — как раз закончил работу над докладом **про создаваемые политические и экономические коридоры вокруг (увы, но именно «вокруг») Украины.***

И о том, как нам стать частью новой системы. Надеюсь, через пару недель сделаем презентацию.

№ 2.266

Версальский Меморандум: путь к Третьей Мировой войне открыт?

2026-06-19

Геннадий *Гудков*, российский политик

Запомните эту дату - 17 июня 2026 года. Президент США Дональд Трамп под аплодисменты лидеров G7 (не знаю, хлопал ли ему в этот момент приглашенный на встречу президент Украины В.Зеленский) подписал в французском Версале Меморандум о взаимопонимании между США и Ираном.

По своей сути - позорный Акт капитуляции свободного мира перед кровавым тоталитарным режимом Ирана.

Новый «Мюнхенский Сговор», теперь уже Версальский. В этом городе в 1918 г. уже подписывался акт о завершении войны, 1-й Мировой. Чем все это закончилось в сентябре 1939, мы с Вами уже знаем.

Я не буду анализировать текст всех 14 пунктов Меморандума, каждый человек, способный читать и думать, сделает это сам в течение нескольких минут. **Этот позорнейший документ отражает мировой кризис свободного мира, его ценностей и той самой политической воли, которая позволила человечеству победить фашизм и нацизм в 1945.**

Когда во главе крупнейшей мировой демократической державы оказывается безыдейный, влюбленный в себя и не способный адекватно мыслить и действовать человек, это не беда, это мировая трагедия.

Увы, черчилли кончились, нам достались трампы. Держать в руках победу и полностью все про...рать - для это нужен особый «талант» или полное отсутствие способности к адекватному мыслительному процессу. Если что-то

выглядит, как утка, плавает и крикает, как утка - это и есть утка. Если человек говорит как дурак, ведет себя как дурак и так же действует - не стоит искать в его поступках скрытого смысла и особой мудрости.

Нынешний «Версальский сговор», очевидно, хуже Мюнхенского. В 1938 г. Чемберлен искренне не понимал, к чему приведет умиротворение кровавого агрессора, какую цену за эту ошибку заплатит человечество. Трамп обязан знать истории и осознавать последствия поражения свободного мира. Если ему не довелось изучить этот печальный урок истории в школе, в его распоряжении остаются все Соединенные штаты: великая страна с невероятными возможностями и потенциалом. Американские институты сдерживания и противовесов обязаны были объяснить Трампу последствия такого поражения и удержать его от позора, который падет теперь на всю великую американскую державу. Думаю, никогда за свою 250-летнюю историю США такого поражения не переживали.

Меморандум закрепляет право тиранов и диктаторов безнаказанно уничтожать свой народ, уничтожать соседние страны, шантажировать мир угрозами рукотворных кризисов и уничтожения.

Подписав Меморандум, Трамп унизил и выставил на откровенное посмешище армию и флот США, систему международного права, его институтов и структур. Как там звучит финал Меморандума?

«14. Окончательное соглашение будет утверждено обязательной резолюцией Совета Безопасности ООН».

А что если нет? Или ООН уже ничего не решает, а подчиняется Трампу и КСИР? Не слишком ли много берут на себя 80-летний президент США и его иранские «партнеры»?

Печальный факт еще и в том, что на G7 не нашлось ни одного политика, который проявил бы твердость и смелость, чтобы возразить самоуверенному (слово на Ваше усмотрение)?

Или хотя бы указать ему на недопустимость подписания Меморандума за спиной Израиля, своего главного союзника в этой военной операции, который внес решающий вклад в почти достигнутую победу над преступным режимом аятолл и кровавым КСИР?

Ведь это, по большому счету, выглядит подло и похоже на предательство жизненно важных интересов 10-миллионного народа этой демократической страны...

К сожалению, подписанный Трампом меморандум - однозначное признание военного поражения США и победы Ирана.

Именно так это воспринимается в самом Иране, который не сдерживает эмоций, заявляет на весь мир о поражении своего «империалистическо-сионистского врага». Уныние царит и в ряде стран Персидского залива, которые нашли в себе мужество вступить в войну с Ираном, отвечая на его ракетно-бомбовые удары по своей территории. Их США тоже «кинули» и оставили один на один с врагом.

В подписанном **Меморандуме о взаимопонимании**(!)

— ни слова о запрете финансирования и вооружения Ираном террористических армий, де-факто оккупировавших несколько стран (Ливан, Йемен, сектор Газа), о прекращении ракетных программ, особенно среднего радиуса действия, ни слова, наконец, о прекращении массовых казней и репрессий в отношении гражданского населения страны.

Все это - в обмен на совершенно смутные и неясные формулировки, в которых лишь ОБЕЩАНИЕ Ирана отказаться от ядерного оружия.

А также ОБСУДИТЬ вопрос об обогащенных ядерных материалах, накопленных Ираном для создания атомных боеголовок.

За это будут сняты все санкции и разморожены все средства, которые, я уверен, пойдут на поддержку режима и его кровавых целей.

— В этом суть достигнутого «взаимопонимания»? Вы это серьезно, г-н Трамп?

По факту, вчера самый жестокий, кровавый и отвратительный режим Среднего Востока получил полную легитимность и право на дальнейшие массовые расправы, возможности финансировать террор и создавать дальнобойное оружие разрушения.

Подписывая «взаимопонимание» с КСИР, Трамп ухитрился предать также интересы 90-миллионного народа Ирана, более 40 лет угнетаемого радикальными отморозками, захватившими власть в этой очень древней и славной стране.

Причем он сделал это уже дважды:

— первый раз он призвал народ Ирана в январе 2026 выходить на улицы и свергать ненавистный режим аятолл, обещая поддержку и помощь. Увы, никакая помощь от Трампа так и не пришла, но 43 тысячи иранцев заплатили за эту ложь своими жизнями.

Теперь о последствиях «Версальского сговора» (хотя, если честно, Европу и Канаду просто поставили перед фактом позорного подписания Меморандума.

Правда и то, что никто из участников G7 не возразил президенту США, даже не попытался отмежеваться от этого позора).

1) — Первое

Китай, я уверен, прекрасно понял, что демократический мир слаб и разобщен. Значит, решит Китай, можно и нужно действовать военной силой, ответа все равно не последует. Китай не Иран, а настоящая сверхдержава. Если уж США ничего не могут поделать с иранским прогнившим режимом, бояться нечего. Увы, шлем печальный привет Тайваню, Японии и Филиппинам. Боюсь, что последствия поражения США от Ирана не заставят себя долго ждать.

2) — Второе

Оживятся все тоталитарные и диктаторские режимы. Они поймут, что могут спокойно продолжать угнетать свои народы и шантажировать весь мир. А в перерывах между этим они будут на международных форумах учить всех остальных «истинной демократии и правам человека».

— По-моему, уже сегодня с трибуны ООН и прочих международных форумов всем этим уже активно занимаются Иран, Афганистан, Сев. Корея и другие «свободные» страны, сделавшие с помощью невероятной жестокости и массовых расправ свои народы «бесконечно счастливыми».

По всему миру новое дыхание обретут военные конфликты, массовые репрессии и акции геноцида, ведь вмешательство во внутренние дела преступных режимов запрещено нормами права (см. Меморандум, п.2).

Новый импульс поддержки обретет Россия, вернее, захвативший там власть режим Путина.

— Думаю, Путин начнет активно использовать новые формы ядерного шантажа в отношении Европы и всего мира. Не исключая нанесения им ударов по АЭС, опасное, на грани фола манипулирование ядерным оружием, ракетный шантаж и гибридные атаки в отношении ряда соседних стран. Дай Бог, чтобы не более перечисленного.

Все это неизбежно выльется в новую мировую гонку вооружений и усиление международной напряженности, а также попытки ряда тоталитарных стран обрести или увеличить уже имеющиеся ядерные потенциалы.

И когда-нибудь начнется Мировая война.

— Цифры просто для лучшего понимания грозящей катастрофы:

1-я Мировая унесла более 17 миллионов жизней,

2-я Мировая уже ~ 110, какова же будет цена новой Мировой?
Сотни миллионов, миллиарды?

Мировые войны, как свидетельствует история, не начинаются в одночасье. Этому предшествует долгий период конфликтов, трагических ошибок и откровенного слабоумия политиков, в чьих руках судьбы человечества.

Судя по всему, мы все уже на пороге новой глобальной катастрофы.

— Просто пока мы еще надеемся на здравый смысл, политическую волю, смелость и верность интересам своих народов со стороны тех, кому сегодня доверено стоять у руля цивилизации.

— К сожалению, прежние надежды человечества на мудрость политического руководства и сохранение мира себя не оправдали.

Печальные страницы истории, похоже, имеют обыкновение повторяться, и нынешнее позорное подписание Меморандума (Версальского сговора?) снова открывает магистральную дорогу к Мировой войне.

Последняя надежда только на то, что этот Меморандум через 60 дней не превратится в окончательный Акт о капитуляции свободного мира перед тоталитаризмом, пытающимся взять реванш и обратить историю вспять.

№ 2.267

ЯК ПОРАЗКА НІМЕЧЧИНИ ЗАНУРИЛА УКРАЇНУ В СТОЛІТНЮ НІЧ

2026-06-17

Warden Null

Шкільні підручники, написані для втіхи націй, воліють романтизувати поразки, перетворюючи їх на епоси про незламний дух. Але якщо зішкребти з 1918 року товстий шар національно-визвольного глянцю та фольклорних сліз, оголиться холодний каркас геополітичної реальності.

Крах Німецької імперії восени 1918 року — це не абстрактне завершення м'ясорубки на Західному фронті. Це найжирніша точка неповернення в історії України. День, коли впав Другий рейх, став днем, коли незалежна українська державність була засуджена до анігіляції. Усе, що було після цього — розстріляні десятиліття, Голодомор, перетворення країни на радянський ресурсний придаток і навіть сучасна війна — бере свій

початок не в Києві, а в багнюці під Ам'єном і в салоні-вагоні в Комп'єнському лісі.

Навесні 1918 року українська національна інтелігенція, що засіла в Центральній Раді, опинилася віч-на-віч з абсолютним історичним банкрутством.

Натхненні соціалісти-мрійники вміли писати універсали, але не вміли збирати податки, будувати армію і придушувати бунти. Більшовики ковтали їхні території одну за одною, немов удав.

І тоді Центральна Рада зробила єдино правильний, цинічний і блискучий з погляду реальної політики крок — вона продала свій суверенітет за фізичне виживання.

Брест-Литовський мирний договір став контрактом століття:

— українське продовольство в обмін на німецькі дивізії.

300 тисяч багнетів Німеччини та Австро-Угорщини увійшли в Україну не як поневолювачі. Вони увійшли як сталевий екзоскелет, надягнутий на паралізоване тіло молодої держави.

Німецький Генеральний штаб не мав до Києва жодних сентиментальних почуттів.

Еріху Людендорфу та Паулю фон Гінденбургу були потрібні калорії — мільйони пудів хліба, щоб годувати виснажений фатерлянд і тримати фронт проти Антанти.

Але саме цей холоднокровний інтерес Рейху виявився для України ідеальним щитом. Німецька окупаційна адміністрація миттєво стерилізувала територію від більшовицької зарази.

Червоний терор розбився об прусську дисципліну.

Невдовзі німцям набридла інфантильна Центральна Рада, що вічно сперечалася. Їм був потрібен ефективний менеджмент.

Так виник Гетьманат Павла Скоропадського.

Період з весни до осені 1918 року став моментом найвищого структурного тріумфу України.

Жорстка цензура, робоча поліція, стабільна валюта, відкриття університетів, Академії наук, банків та бірж. Поки Європа захлиналася в іприті та власній крові, в Києві пили каву, купували акції та писали закони.

Ця стабільність була ілюзією. Але вона була рятівною.

Уся архітектура Гетьманату трималася на одному-єдиному фундаменті:

— на боєздатності німецької імператорської армії на Західному фронті.

Україна Скоропадського була де-факто південним флангом проєктованої німецької Середньої Європи (Mitteleuropa).

Це був цинічний, консервативний проєкт, у якому Києву відводилася роль аграрно-промислового партнера під парасолькою найвеличнішої сухопутної армії світу.

Інтеграція в цей проєкт була для України єдиним шансом проскочити м'ясорубку ХХ століття, оминувши марксистський експеримент.

— Якби Німеччина звела війну хоча б до нічиєї, українська державність викристалізувалася б під протекторатом Берліна, здобула б армію, бюрократичний апарат та інституції, знищити які більшовики вже не змогли б.

Але восени 1918 року німецька воєнна машина надірвалася.

Поразка Рейху не була миттєвим воєнним розгромом.

Це був структурний колапс перенапруженої системи.

Коли в Кілі повстали матроси, а Вільгельм II зрікся престолу, всією Україною прокотився невидимий землетрус.

Геополітична гравітація змінила полюси.

— Дев'яте листопада 1918 року. Революція в Німеччині.

— Одинадцяте листопада. Комп'єнське перемир'я.

Для Лондона і Парижа це було свято.

Для України — смертний вирок.

Німецькі гарнізони, які ще вчора диктували порядок на всьому просторі від Волині до Донбасу, відразу перетворилися на деморалізований натовп озброєних людей, що бажали тільки одного:

— сісти в ешелон і поїхати додому в Баварію, Саксонію чи Пруссію. Опори впали.

Бетонний саркофаг, що стримував більшовицький радикалізм, тріснув.

І тут на сцену вийшла дурість. Дурість, зведена в ранг національної чесноти.

— Місцева національна інтелігенція — Винниченко, Петлюра та інші ліві романтики — сприйняли крах німецького порядку як свій зірковий час.

Вони ненавиділи Гетьманат за його буржуазність, за опору на землевласників та офіцерство, за брак фольклорної лівизни.

Вони підняли антигетьманське повстання в той самий момент, коли потрібно було за будь-яку ціну рятувати державу.

Директорія повалила Скоропадського. “Поети скинули генерала”.

— Вони святкували перемогу над німецьким протекторатом рівно стільки, скільки знадобилося Льву Троцькому, щоб перегрупувати Червону Армію і вдарити по відкритому Києву.

Без німецьких багнетів українська незалежність протрималася два місяці.

Подальше — це просто фізика. Зламана система не чинить опору тиску маси.

Відхід німців утворив геополітичний вакуум. Вакуум завжди заповнюється найсильнішим хижаком. Росія — спочатку у вигляді Денікіна, а потім остаточно у вигляді Леніна і Троцького — хлинула в цей пролом.

Директорія УНР, що мала гімн, прапор і натовп недисциплінованих селянських отаманів, була стерта з лиця землі методичною машиною більшовицького терору та мобілізації.

В історичних поразках немає нічого шляхетного.

Поразка в реальній політиці завжди конвертується в демографію.

Якби Німецька імперія встояла восени 1918-го, Україна стала б консервативною східноєвропейською державою. Без колгоспів. Без репресій інтелігенції в Сандармосі. Без Голодомору 1932–1933 років, який фізично викосив кістяк нації. Десятки мільйонів ненароджених, убитих, стертих на табірний пил українців — це прямий і незаперечний рахунок за обвал Західного фронту в Пікардії та Фландрії.

Це ціна втрати німецького протекторату, який місцеві ентузіасти так поспішали повалити в нападі суїцидального соціалістичного романтизму.

Історія не визнає альтернатив, але визнає залізну логіку причин і наслідків.

Державність, яка не здатна захистити себе сама, живе рівно стільки, скільки живе її зовнішній гарант.

Німецька Імперія була єдиним якорем, здатним втримати Україну від падіння в криваву безодню радянського століття.

Поразка Рейху стала тією самою точкою неповернення.

Позбувшись зовнішнього щита, країна зірвалася у столітню ніч. І досі Україна кров'ю викупує те право на існування, яке вона могла б інституційно закріпити ще тоді, під холодним покровительством прусського орла.

№ 2.268

Иранская «сделка» Трампа: предупреждение для Украины — The Telegraph

2026-06-16

Милин

Чарльз Хилари *Мур* — британский журналист, публицист и председатель совета директоров журнала The Spectator.

Пока еще слишком рано выносить окончательное суждение о соглашении Дональда Трампа с Ираном. Опубликованного текста пока нет. Какими бы ни были уже согласованные формулировки, в течение ближайших 60 дней они, вероятно, окажутся весьма гибкими. Процесс может сорваться.

Однако уже сейчас можно сказать одно:

— Президенту Трампу стоило бы вспомнить собственный твит от января 2020 года: «Иран никогда не выигрывал войну, но никогда не проигрывал переговоры». Теперь он сам стал жертвой этого феномена.

Процесс, который привел нас к нынешней точке, помог Ирану следующим образом

(5) Первоначальные удары США и Израиля заставили многих увидеть в Иране жертву, а не ведущего государственного спонсора терроризма в мире. Эти удары все еще могли бы быть оправданы, если бы они привели к очевидной победе, но привели ли?

(6) Последовательность событий означала, что **многие тысячи противников режима внутри Ирана, последовавшие призыву Трампа к восстанию, были убиты.**

Люди скажут: вот что происходит, когда следуешь за Америкой.

(7) **Ход событий, по-видимому, подтвердил устойчивость иранского руководства** в условиях крайнего давления.

(8) Он побудил мир поверить в давнее и прежде не доказанное утверждение Ирана о том, что он способен контролировать Ормузский пролив, а значит — и поток мировой нефти.

(9) **Подход Америки поставил Иран и Соединенные Штаты на один уровень, которого прежде не существовало.** Раньше Иран был государством-изгоем. Теперь он предстает как крупнейшая региональная держава, оставшаяся без наказания за нападения на своих мирных соседей в Персидском заливе, которые рассчитывают на США в вопросах безопасности.

(10) **Приняв Пакистан в качестве посредника между двумя сторонами, Соединенные Штаты усилили экстремистские версии ислама и создали дисбаланс, неблагоприятный для собственных интересов.**

(11) **Отказ Трампа провести настоящие консультации с западными союзниками перед ударами еще больше ослабил НАТО и дал союзникам гораздо меньше влияния на любой результат переговоров — и гораздо меньше позитивной заинтересованности в нем.** Иран может с удовлетворением отметить, что Трамп, похоже, движется к новой версии ядерной сделки Обамы — СВПД, которую он так ненавидит, — но уже без преимущества в виде поддержки со стороны союзников Америки.

(12) Иран не был наказан за близость к России и Китаю. Значит, он захочет сохранить эту близость.

(13) **При Трампе легче быть врагом Америки, чем ее другом.** Этот печальный факт очень болезненно ударит по Израилю.

Поскольку нечто под названием «мир» временно восстановлено, Президент Трамп будет громко заявлять об этом и переносить этот подход на другие ситуации.

Он будет утверждать, что укрепил свой престиж, и попытается использовать его, чтобы принести похожий «мир» Украине.

Россия будет знать, как этим воспользоваться.

Рис1

Andrij Sybiha

1 дн.

2026-06-20

Рішення позбавити Президента України орденом Білого орла — це стратегічна помилка Президента Польщі, від якої виграє лише Москва.

Нам шкода, що емоції взяли гору в Варшаві та змусили польських політиків іти на невиправдані, імпульсивні та зневажливі кроки в бік навіть не Президента Зеленського, а насамперед Української держави.

На тлі таких безрозсудних дій не бачу можливості зберігати надану мені в жовтні 2022 року високу державну нагороду Республіки Польща – Командорський хрест із зіркою Ордена «За заслуги перед Польщею». Невдовзі поверну його Польщі.

Справа не в орденах, а в ставленні. Ми завжди виступали за підхід взаємної поваги — навіть коли йдеться про складні та проблемні теми. А це передбачає, що ми поважаємо рішення одні одних навіть тоді, коли не погоджуємося з ними. «Погоджуємося не погоджуватися» як-то кажуть.

Ми ніколи не хотіли цього конфлікту. Натомість протягом півтора року активно працювали над врегулюванням суперечностей, деполітизацією історичних питань, розблокуванням фахової, наукової роботи, пошуково-ексгумаційних робіт і перепоховань на запит польської сторони, відновленням діяльності Конгресу істориків. Ми багато чого досягли на цьому шляху. Просто зараз тривають пошукові роботи в Гуті-Пеняцькій, про які просили поляки.

На тлі всього цього нинішнє загострення - контрпродуктивне та не потрібне ані нам, ані полякам. Нам шкода, що замість пошуку рішень, польська сторона вирішила ескалювати це загострення до неприпустимого та неадекватного рівня.

Жоден президент іншої країни не буде диктувати нам нашу історію.

Сподіваємося, що згодом холодний розум візьме гору і наші польські друзі повернуться до рівноправного діалогу, який відповідає союзницьким відносинам між нашими країнами на тлі протидії спільному ворогу в Москві.

Рис2

На жаль, Президент Польщі Кароль Навроцький вдався до недружнього акту щодо нашого народу, позбавивши Президента України раніше врученого йому ордена Білого Орла.

Безумовно, це подарунок для московського агресора, який той обов'язково використає проти обох наших країн.

Наші народи мають давні взаємини й різні сторінки історії – як героїчні, так і трагічні. Однак це має бути приводом для глибокого осмислення, а не грубих політичних спекуляцій. Україна не вказує жодному іншому народові, як вчити його історію. Тож і ми залишаємо за собою справедливе право на власну національну пам'ять та гідність.

Переконаний, що цей жест Президента Польщі не про справедливість або що. Адже про яку справедливість може бути мова, якщо ордена Білого Орла, наприклад, досі не позбавлено італійського фашистського диктатора й пособника Гітлера Беніто Муссоліні?

Україна, без сумніву, дасть оцінку цій події. Та попри все ми й далі міцно стоятимемо на засадах відкритого партнерства з усіма нашими союзниками. Однак партнерства рівноправного, заснованого на принципах взаємоповаги.

Україна продовжить битися в авангарді захисту всієї Європи, зокрема Польщі, сплачуючи найдорожчу ціну.

Та як і будь-який українець, я не можу лишатися осторонь і просто спостерігати за тим, як проти наших громадян безпідставно й штучно розкручується маховик ненависті.

З огляду на це я відмовляюся від Золотого офіцерського хреста ордена «За заслуги перед Польщею», яким мене нагородив минулого року Президент Польщі.

Впевнений, що українське суспільство – і військові, і цивільні – відчувають такі ж емоції та підтримають цей крок.

Слава Україні!

❤️ 4.22K 👍 790 🙌 247 🔥 96 🏆 70

t.me/Kyrylo_Budanov_Official/603

98.6K 👁 Jun 20 at 08:11

№ 2.270

Олег Хомьяк

10 мин. · 🌐

2026-06-21...

Наши Президенты продемонстрировали одностайну, но я бы сказал - массовую, реакцию. И главное - реакцию.

Президент Зеленский делает шаг, давая имя УПА воинской части, в сторону "националистов". Это те, кто доминируют в социальном пространстве. Это те, кто отвлекают от действий власти и всегда переводят внимание масс в сторону ресентимента, ненависти и врагов вовне.

В ответ, реагируя, Президент Польши делает шаг, который соответствует такому же польскому национализму.

Результат - усиление ненависти поляков к украинцам, украинцев к полякам. Путин выгодоприобретатель. Зеленский выгодоприобретатель. Навроцкий выгодоприобретатель. Народы в героическом ажиотаже (вспоминаем начало Первой Мировой).

Украинские президенты, вернувшие награду, продемонстрировали такую же одностайную реактивность. Добавить слово "мышление" рука не поднимается.

Хотя можно было бы занять позицию примирения. Выйти в позицию за пределами травм. И вспомнить кто настоящий враг.

В чистом виде сюжет Хмельничины. Когда через 100 не было уже и ни Речи Посполитой (шляхетный гонор требует оплаты), ни Гетьманщины. Это игра Российской империи в долгую. В противовес популизму и реактивности.

№ 2.271

Тимоти Снайдер: Почему Россия вторглась в Украину

[Ссылка](#)

2026-06-18

ТИМОТИ СНАЙДЕР, ПЕРЕВОД "ХВИЛІ"

Историк Тимоти Снайдер о том, почему причина войны - в русских представлениях об Украине, а не в действиях Киева

Историк Тимоти Снайдер беседует с Майклом Киммиджем из Института Кеннана об истоках войны России против Украины. Снайдер прослеживает украинскую национальную идею до козацкой эпохи, доказывает, что подлинная причина войны - в русских представлениях об Украине, а не в действиях самой Украины, и утверждает, что Запад неверно прочитал эту войну, потому что усвоил историю по российскому имперскому шаблону. По ходу разговора: три момента, когда Советский Союз переписал собственное прошлое как русское, почему большевики были вынуждены признать существование Украины и почему готовность Украины сопротивляться в 2022 году удивила почти всех, кроме самих украинцев.

Майкл Киммидж: Я Майкл Киммидж, директор Института Кеннана, и сегодня рад представить нашего гостя - Тимоти Снайдера. Он возглавляет кафедру современной европейской истории, руководит Лабораторией публичной истории и преподает в Школе глобальных отношений и публичной политики Манка в Университете Торонто. Профессор Снайдер - из тех, кто не нуждается в представлении, когда речь заходит о нашей теме: истоках войны в Украине и более широкой истории Украины и региона. Я не стану перечислять все его прекрасные книги на эту тему - они легко доступны каждому, кто захочет глубже понять контекст сегодняшнего разговора. Но прежде всего - Тим, добро пожаловать.

Тимоти Снайдер: Очень рад быть с вами и рад, что у нас есть возможность поговорить.

1. Нация старше 19-го века

Майкл Киммидж: Я хотел бы начать с украинской национальной идеи. В каком-то смысле это вопрос о девятнадцатом веке, хотя, конечно, можно уйти и дальше вглубь. Не могли бы вы обрисовать для нашей аудитории контуры и истоки украинской национальной идеи, которая возникла тогда же, когда по всей Европе складывались многие подобные национальные идеи? Когда она впервые заявила о себе по-настоящему?

Тимоти Снайдер: В ответ я набросаю четыре общих тезиса, а вы можете выбрать любой.

1) — Во-первых, хотя все национальные идеи в чем-то схожи

— обычно есть представление, что существует народ, что у народа долгая история и что эта история должна так или иначе увенчаться созданием государства, - современные обществоведы порой слишком торопятся перейти от этого общего сходства к тому, чтобы вовсе игнорировать всякое своеобразие. Поэтому, прежде чем говорить об украинской национальной идентичности, я хочу подчеркнуть: важно, что на землях к северу от Черного моря не сотни, а тысячи и десятки тысяч лет истории и предыстории человеческой жизни. То, что происходило задолго до того, как мы вообще можем говорить о национальных движениях, влияет на форму современной истории. Мне это невероятно интересно, потому что очень многие крупные тенденции мировой истории до начала Нового времени связаны именно с землями к северу от Черного моря.

Будь то возникновение города, истоки индоевропейских языков или основания более привычных нам классических цивилизаций вроде Греции и Рима - очень многое из того, что нам знакомо и незнакомо в древнем мире, на самом деле связано с Украиной.

И это небезразлично для последующей современной истории. У нас, людей современности, есть привычка считать историю лишь набором конструкций и изобретений, нужных для создания современной нации. По-моему, это слишком цинично и упрощенно.

2) — Во-вторых, если говорить о самосознающей нации, то украинская национальная история, пожалуй, из длинных.

— Я бы отсчитывал ее от козацкого периода, потому что козацкие государства - возникшие в середине семнадцатого века и просуществовавшие до конца восемнадцатого - самосознающие и украинские. Они противопоставляют себя окружающим государствам, даже когда время от времени вступают с ними в союз: Османам, Речи Посполитой, Московии. Они используют слово "Украина". У них есть собственное мифическое прошлое. Они основывают государство или череду государств.

Так что, если говорить о национальной истории, отправная точка для Украины - не 19-ый век, а 17-ый.

3) — В-третьих, о самом 19-м веке.

Есть странный эффект, из-за которого 20-ый век отрезает нас от 19-го.

20-ый век в Украине - век отчаянной травмы, политических зверств, войны. Первая мировая на восточном фронте столь же разрушительна, как на западном, - на деле даже разрушительнее. Затем большевистская революция; затем сопутствующие войны, которые тянутся до 1922 или 1923 года; затем пятилетка и голод, унесший четыре миллиона жизней; затем Большой террор; затем Вторая мировая, куда более разрушительная на восточном фронте, и ГУЛАГ, и так далее. Один из результатов всего этого - своего рода заслон. Глядя на Украину, мы способны разглядеть ужасы 20-го века.

Но от нас заслонено то, насколько богатым и интересным было украинское национальное движение до этого. Мы рефлекторно предполагаем: раз были все эти ужасы, значит, украинское национальное движение должно было стать реакцией на них. Это совершенно не так.

Украинское национальное движение, каким оно сложилось в 19-м веке, было прогрессивным, оптимистичным, в целом федералистским и поразительно хорошо знало далекое прошлое.

Мы, склонные быть конструктивистами и сосредоточиваться на 20-м веке, - и я сам это упустил, когда 20 лет назад писал "Реконструкцию наций", - всегда недооцениваем, насколько движение 19-го века помнило о предыдущих тысячелетиях, пытаюсь понять, кто такие украинцы.

4) — **И в-четвертых - на этом останавлиюсь - мы, по-моему, сильно переоцениваем, насколько это была реакция на поляков и особенно на русских.**

В 19-м веке не было русского национального движения. Была Российская империя, но настоящего русского национального движения не было.

Поэтому украинское национальное движение - не реакция на русское; уместнее видеть, как Россия лихорадочно ищет национальный нарратив в пространстве, которое украинцы в каком-то смысле уже заняли.

И если начать отсюда, становится понятнее странность и отчаяние того нарратива, который Путин пытается создать сегодня.

Вот четыре тезиса - выбирайте любой.

2. После Первой мировой: федералистская мечта

Майкл Киммидж: Безусловно, ваш четвертый тезис уже задает рамку для более широкого разговора об истоках войны, которая начинается в 2014 году, но приобретает полномасштабный характер в 2022-м.

Я хочу перейти к Первой мировой войне и ее последствиям.

Минуту назад вы предостерегли от слишком реактивного понимания украинской идентичности по отношению к Польше, но я все же задам польско-украинский вопрос - примерно времен Версальского договора.

— Польша едет в Париж в 1919 году с чемоданом идей, и делегация возвращается с нацией.

— С Украиной в 1919-м история иная.

Не могли бы вы рассказать о последствиях Первой мировой, о состоянии украинской национальной идеи, а затем и о том крайне запутанном и жестоком мире политики около 1919 года?

Тимоти Снайдер: Я бы начал с того, что Украина на протяжении всей своей истории, но особенно в 20-ом веке, словно втягивает в себя все, и из-за этого ее историю трудно рассказывать - в ней слишком много слоев.

История Франции в Первой мировой, к примеру, тяжела и болезненна, но довольно прямолинейна: война идет не так хорошо, как хотелось бы, потери огромны, есть союзники, в последний момент вступают американцы, французы побеждают и не хотят повторения такой войны.

С Украиной же вы вступаете в войну, разделенные между империями.

1) — Украинцы воюют в армиях и Габсбургской монархии, и Российской империи - друг против друга.

2) — Армии перекатываются туда-сюда по территории нынешней Украины.

Во второй половине войны вырисовывается триумф немцев и их габсбургских союзников - по сути, фактический триумф на востоке, с оккупацией Украины до первой половины 1918 года.

Все раздают обещания о самоопределении - и большевики Ленина, и немцы, - которые, конечно, так и не выполняются.

Затем приходит большевистская революция, которая в Украине невероятно сложна, и большевики побеждают отчасти потому, что претендентов так много.

Во Франции можно посмотреть на перемирие ноября 1918 года и сказать: вот поворотная точка.

В Украине такой точки нет, потому что война просто продолжается с другими игроками еще несколько лет.

Среди этих игроков

— российская Красная армия, российская Белая армия, те, кто хочет сохранить или даже расширить империю,

— польская армия со своими стратегическими целями и

— две украинские армии:

одна - из западноукраинского государства, возникшего на габсбургских землях,

другая - из украинского государства, возникшего на землях Российской империи.

Так что на этой территории несколько лет сталкивается множество игроков с противоположными - иногда яростно противоположными, иногда просто разными - интересами.

— Это невероятно сложно и невероятно кроваво очень долго. Это война иного рода, потому что за ней следует, по сути, вторая череда войн.

И уже это само по себе мешает применить нашу парадигму истории, парадигму Антанты.

Когда Антанта смотрит так далеко на восток, идея самоопределения присутствует, но она существенно ограничена соображениями национального интереса - особенно у Франции - и тем, куда Антанта вообще может послать войска.

С точки зрения национального интереса Антанта склонна думать, что поляки лучше сдержат большевистскую революцию, и считает Польшу союзником, - поэтому в территориальных спорах между Польшей и Украиной она встает на сторону поляков.

— И в любом случае, несмотря на отдельные робкие попытки, так далеко на восток она силу спроецировать не может.

— До Венгрии - через Румынию - дотянуться может, до Украины - нет.

Так что идея самоопределения есть, украинцы к ней апеллируют, но большого значения это не имеет.

Хочу вернуться на уровень идей, потому что это связывает предыдущий вопрос с нынешним.

Хорошо это или плохо, но к 1918 году у украинцев центральной и восточной Украины господствующая идея - не национальное государство.

Господствующая идея - все еще прогрессивная, федералистская, основанная на сотрудничестве; именно туда, как они думают, движется история.

И они не одиноки.

— В отличие от поляков, сосредоточенных на практике построения государства, украинцы - возьмем главу парламента Украинской Народной Республики, историка Михаила Грушевского - верили, что прогресс выведет нас за пределы не только империи, но и национального государства, к некоему более широкому европейскому, а в итоге и мировому набору федераций.

Поэтому их вполне устраивает то, что происходит в России в начале 1917 года:

— они думают, что смогут договориться с русскими о какой-то децентрализованной системе.

К провозглашению украинского национального государства их, по сути, подталкивает большевистская революция. Многие украинцы теперь оглядываются назад и говорят, что они были ужасно незрелы, что им следовало думать о национальном государстве, быть консервативнее.

Но как исторический факт:

— сердцем они были за федерацию, горизонтальное сотрудничество, гражданское общество.

В этом было ядро украинской политической мысли - пока они не погрузились в реалии Первой мировой и не оказались загнаны в попытку провозгласить национальное государство, которое, по названным причинам, было крайне трудно построить.

3. Выживание в советском веке

Майкл Киммидж: Это замечательная мысль, ведь когда эта война закончится, Украина так или иначе войдет в Европу - и в Европейский союз, который сам по себе своего рода федерация.

Один из ключевых политических и дипломатических вопросов на будущее - как все это будет выглядеть.

Любопытно вернуться в 1919 год и увидеть предысторию того, что может наступить в конце войны.

— Мы могли бы долго говорить о силах, давивших на украинскую государственность в 1920-1930-е годы и позже, - Голодомор, Вторая мировая, Холокост на украинской земле, создание советской Украины, сознательно нацеленное на то, чтобы переформатировать или вовсе вытравить украинскую государственность.

Но вместо того чтобы обсуждать все это, что заслуживает отдельного разговора, **я хочу спросить о выживании украинской национальной идеи после 1945 года** - будь то история диаспоры, история западных территорий по мере их советизации или более широкая украинская история, - потому что это подводит нас к 1991 году и очень важной роли Украины в распаде Советского Союза.

Как эта идея выжила, когда столько сил действовало против нее?

Тимоти Снайдер: Прекрасный вопрос, потому что все не так просто, будто репрессии сделали национальную мысль невозможной.

Украинской национальной мысли в 20-м веке гораздо больше, чем принято думать.

Как я уже говорил, череда травм заставила ее перейти к обороне, так что она была более реактивной, чем в 19-м веке.

В 19-м веке - будь то украинские национальные мыслители в Российской империи до того, как многим из них пришлось эмигрировать в 1870-е, или в

Галиции под властью Габсбургов - общий настрой был оптимистичным и устремленным вперед:

— история на нашей стороне.

А вот украинская национальная мысль 20-го века вынуждена быть реактивной, потому что есть на что реагировать:

— создание Советского Союза, пятилетка, Голодомор.

И видно, как некоторых лучших мыслителей украинского 20-го века вытесняют в своего рода интеллектуальный активизм.

Возьмем Милену Рудницкую, одну из осевых фигур украинской политической мысли и действия в 20-м веке.

Она из галицкой семьи, и в начале 1930-х она - одна из тех, кто за пределами советской Украины, гражданка Польши, активная в Лиге Наций, - пытается привлечь внимание к Голодомору, что по разным причинам сделать было невероятно трудно. Но не будь Голодомора, она занималась бы другим.

Она полезна и в связи с межвоенной Польшей. Условия для украинского национального действия там, хоть и лучше, чем в Советском Союзе 1930-х, были заметно хуже, чем при Габсбургской монархии. Межвоенное польское государство закрывает большинство украинских школ, лишает украинцев доступа к государственной службе, подтасовывает выборы так, чтобы украинцам было трудно получить представительство, и запрещает партии, за которые украинцы голосовали в большом количестве, - хотя некоторые из этих партий были экстремистскими, так что вопрос неоднозначный. Оно проводит "пацификации" в галицких селах.

Так что быть украинским национальным активистом в межвоенной Польше тоже было непросто; это выглядит сравнительно сносно лишь рядом с ужасами Советского Союза 1930-х.

Даже в Польше они в обороне - реагируют на злоупотребления или отстаивают права; их силы уходят на борьбу с тяжелым положением.

Так как же она выживает?

Отчасти благодаря межвоенной Польше, где украинские газеты и институции были возможны и где - при всех ограничениях - до довольно позднего времени существовала свобода слова, а это для таких вещей очень важно.

Важно и то, что в советской Украине в 1920-е была попытка дать ход украинской культуре - Терри Мартин написал об этом замечательную книгу "Империя положительного действия" - в оптимистичном расчете, что можно создать своего рода советскую украинскую нацию.

Короткое время, с полдесятилетия, была масса официальной поддержки украинским пьесам, романам, поэзии, науке. Это рождает наследие, которое можно подхватить позже - полвека спустя в Советском Союзе, да и сейчас подхватывают. Потом есть Галиция, а потом, как вы сказали, эмиграция. Создаются очень важные научные институты - в Альберте, в Массачусетсе.

Что интересно, раз уж мы говорим о национальной идее: это по большей части научные институты, и их подход к национальным вопросам очень космополитичен.

Ими руководит Иван Лысяк-Рудницкий - сын Милены Рудницкой, украинский политический мыслитель в эмиграции, - который, если коротко, выигрывает спор о том, что значит украинская политическая история:

— что это история политического выбора, а не история этносов.

Этот спор, разворачивающийся в основном в Канаде и США, очень важен - не только для сохранения украинской национальной мысли, но и для того направления, которое в итоге выберет украинское государство.

И наконец, надо сказать, что, хотя Советский Союз был довольно репрессивным, он никогда не отрицал - так, как сейчас отрицает Путин, - что украинская нация существует.

Даже когда при Брежнев в 1970-1980-е украиноязычное книгоиздание удушалось, оно так и не прекратилось.

Украинцев угнетали, украинская политика была почти невозможна, но внутри Советского Союза все же сохранялась своего рода слабая официальная поддержка чего-то вроде украинской национальной культуры.

4. 1991-й: голосование самой нации

Майкл Киммидж: Это прекрасный переход к моему следующему вопросу - о важнейшем голосовании осенью 1991 года, когда жители Украинской Советской Социалистической Республики подавляющим большинством проголосовали за выход из Советского Союза. Это шло параллельно с тем, что происходило в Беларуси и в российской республике, и с событиями, уже случившимися в странах Балтии и на Южном Кавказе, где из-за гласности и перестройки власть Горбачева оспаривалась из самых неожиданных для него источников. Голосование - вещь в каком-то смысле очень простая: голосовать можно по самым разным вопросам, но голос у тебя один.

Это было голосование за то, чтобы выпотрошить Советский Союз, или голосование за создание украинской нации?

Полагаю, ответ может быть "и то и другое", но как вы сегодня смотрите на тот момент?

Тимоти Снайдер: Я полностью с вами согласен, но хочу отодвинуть вопрос на несколько месяцев назад, к лету и осени того года, потому что Советский Союз распадается именно так, как распадается, из-за того, как он был создан.

Советский Союз смог распасться в конце 1991 года на отдельные союзные республики потому, что эти союзные республики вообще существовали.

И это не просто технический момент.

Он упирается в более крупный вопрос:

— как давно существует Украина, и кто, когда и почему ее признавал.

Когда большевики основывали Советский Союз в конце 1922 года, они основывали его на тяжело добытом знании, что украинская нация существует.

Это и есть главная причина, по которой им вообще пришлось основать Советский Союз. У них не было никакого желания его основывать; им нужна была мировая революция.

Поскольку им все же требовалось государство, они предпочли бы что-то вроде большевистской России или абстрактного большевистского государства.

Но в силу ряда событий, часть которых мы уже упоминали, они были вынуждены признать историческое существование украинской нации - выборы, прошедшие в Украине, существование украинских армий, личный опыт большевистских вождей, включая Сталина, когда они пытались пройти через Украину и взять ее под контроль.

Поэтому, решая, какую форму примет их государство, большевистские вожди вынуждены добавить украинскую республику. Это не подарок Украине. Все ровно наоборот:

— *они понимают, что обязаны это сделать, если хотят, чтобы у Советского Союза был хоть какой-то шанс уцелеть.*

Я задерживаюсь на этом, потому что 100 лет спустя **современная российская пропаганда переворачивает это с ног на голову.**

Вся форма Советского Союза - результат настолько неоспоримых свидетельств, что даже большевикам пришлось признать:

— Украина существует.

Я подвожу к этому, потому что это помогает понять, почему Советский Союз распадается - опять-таки из-за Украины.

Он распадается потому, что эта структура существует.

Когда Ельцин хочет выйти из Советского Союза - а это и есть главная причина его конца, - сделать это можно, вернувшись к республикам-основательницам: России, Беларуси и Украине.

Три президента садятся в лесной резиденции в Беловежской пуще в Беларуси и договариваются отменить исходное соглашение.

Кравчук, Шушкевич и Ельцин могут сделать это лишь потому, что Украина существовала за столетие до того и потому, что Советский Союз был создан именно так. Все это украинцы тогда знали - в 1991 году, - даже если мы могли об этом с тех пор забыть.

Так что же значит это голосование?

Две вещи.

Отталкиваясь от вашего предыдущего вопроса: ощущение, что украинская нация существует, было самоочевидным. По-настоящему в этом никто не сомневался. В 1991 году нужно было забраться далеко на крайне правый фланг диких русских националистов, чтобы найти тех, кто отрицал существование Украины.

Расхожее представление в России было таким: да, Украина реальна, она отсталая, она второсортная, но реальна.

А в Украине расхожим было такое: конечно, украинская нация существует - может, не каждый здесь украинец, но нация, безусловно, есть.

Поэтому я не назвал бы это голосованием за украинскую нацию; это было голосование самой украинской нации.

Тех, кто сделал это голосование возможным, можно назвать коалицией - и здесь я сильно опираюсь на недавнюю работу Сергея Плохия в рамках большого проекта, который мы с ним помогаем вести, Ukrainian History Global Initiative.

Сложилась коалиция между определенным крылом украинских коммунистов и украинскими диссидентами вокруг идеи независимости, которая никогда не уходила.

В тот исторический момент диссиденты, продвигавшие идею более радикально, смогли встретиться на полпути с украинскими национал-коммунистами и дойти до этого референдума.

Тогда было ясное понимание:

— государство для украинцев будет лучше, чем та неразбериха, что выйдет из Советского Союза в 1992-м, - вполне разумный вывод.

И большинство было очень большим - большинство в каждом без исключения регионе, включая Крым, и крупное большинство в восточных областях, где сейчас идет война.

Так что это было голосование за государство.

Вопрос о том, есть ли нация, по сути, не стоял. Все знали, что нация есть. В бюллетене этого не было, но в умах людей было.

5. Как Россия переписала собственное прошлое

Майкл Киммидж: Я хочу перейти ближе к войне 2022 года, но не слишком стремительно. Позвольте спросить о 1990-х и о семенах будущего конфликта, посеянных в это десятилетие.

Здесь у нас есть масса конкурирующих объяснений:

- 1) — взгляд Миршаймера о продвижении западных институтов на восток;
- 2) — представления о ельцинской России как непреклонной в нежелании отказаться от имперского кругозора, уходящего глубоко в российскую и советскую историю;
- 3) — объяснения, больше сосредоточенные на Европе.

Целый спектр объяснений начинается в 1990-х.

Мне очень интересно ваше понимание этого десятилетия.

Тимоти Снайдер: Я отвечу наполовину, а потом вам, возможно, придется переформулировать вопрос, потому что я хочу немного задержаться на 1970-1980-х, прежде чем дойти до 1990-х.

Мы говорили об украинской национальной мысли, но к войне она имеет лишь очень косвенное отношение.

К войне имеет отношение русская национальная мысль.

А русская национальная мысль во многом связана с траекторией политической самолегитимации внутри Советского Союза.

Это трюизм, но все же любопытно, что коммунизму приходится как-то уживаться с национализмом.

В Советском Союзе это обычно работает так: после Второй мировой войны происходит сдвиг к русскому определению того, чем на самом деле является Советский Союз, - не напрямую и уж точно не этнически.

Я бы выделил три момента.

1) — **Первый - сама Вторая мировая война, точнее, ее ближайшие последствия, когда Сталин определяет победу Советского Союза как победу России, что исторически неверно.**

Мирных жителей в Украине гибнет больше, чем в России, хотя Россия куда больше.

Территория, за которую воевал Гитлер, - это Украина, Кавказ, лишь немного западной России. Самым опасным местом для мирных жителей была Беларусь.

Но Сталину было политически удобно определить эту войну как русскую

— именно потому, что Россия по большей части не была оккупирована, а Украина и Беларусь были.

Так что **Сталин сам русифицирует Вторую мировую.**

И видно, насколько это значимо сегодня, когда не только в России, но и у многих в Америке считается само собой разумеющимся, что это была русская война, - хотя это не так.

Это была советская война, и шла она в основном в Украине и Беларуси, где было и больше всего страданий, и откуда непропорционально много шло солдат:

— неся чудовищные потери, Красная армия по дороге назад через Беларусь и Украину забирала подростков и молодых мужчин.

2) — **Второй момент - 1954 год, празднование заключенного тремястами годами ранее соглашения между козаками и Московией, когда Хрущев и идеологи вокруг него взяли на вооружение такую трактовку:**

— **Украина, конечно, всегда была отдельной общностью с далеким прошлым, но по собственной воле решила объединиться с Россией.**

Это было диалектическое решение.

Никто не отрицал, что Украина отдельна и отлична; но смысловая оболочка, в которую все это обернули в 1954-м, была такой:

— Украина отдельна, но украинцы решили объединиться с Россией, а раз выбор сделан - все, конечно, история свершила свой поворот.

Так соединяют идею, что Украина иная - что всем известно, - с идеей, что Советский Союз должен существовать как образование "Россия + Украина + другие".

3) — Третий момент - 1970-е, и, по-моему, это напрямую относится к складу мышления Путина:

— Брежнев использует культ Второй мировой войны, культ прошлого, чтобы легитимировать государство.

К 1970-м и началу 1980-х Советский Союз легитимирует уже не будущее, а прошлое, и это видно в Путине.

Путин в этом вырос и тоже использует прошлое. Он тянется дальше Второй мировой, которую, конечно, грубо понимает превратно, к другим идеям,

- но и эти идеи присутствовали в Советском Союзе, как, например, его представление, что «Украина и Россия всегда были как-то неразрывно вместе».

Это можно найти и в Советском Союзе, ведь Советскому Союзу нужно было объяснять, почему он существует.

1) Так что один из корней нынешней войны

- в этой зарождавшейся русской мысли, которая в значительной части Советского Союза была самоочевидной.

2) Второй глубинный источник - это, по-моему, устройство советской плановой экономики.

— В своей поздней форме, сильно зависимой от углеводородов, она позволяла очень легко захватывать активы относительно небольшому числу людей, а значит, переход от централизованного планирования к олигархии давался невероятно легко и на деле произошел очень быстро.

Одна из проблем централизованного планирования в том, что оно может очень быстро переключиться в олигархию.

3) И третье - мысль, которую до меня высказывали многие:

— в 1990-е мы все ошибались насчет характера реформ.

Было много доверчивого цинизма или циничной доверчивости насчет связи между экономическими и политическими переменами.

Оглядываясь назад, поразительно, до чего по-марксистски было с нашей стороны думать, что резкие экономические перемены автоматически приведут к тем политическим переменам, которые нам понравятся.

Тут было много наивного.

Будь у тебя цель получить нужный политический результат, ты был бы куда осторожнее с тем, какие экономические перемены отстаивать.

Я упоминаю это потому, что **Путин сейчас возможен только благодаря олигархии.**

Только при олигархии появляются люди с сотнями миллиардов долларов, способные навязывать свои чудовищно плохие идеи всему остальному миру.

В его случае «чудовищно плохая идея в том, что Украины не существует».

То, о чем я говорил, - источники этих скверных идей, но и источники того олигархического государства, в котором кто-то вроде него мог попытаться навязать их миру, в данном случае - через вторжение, которое начинается в 2014 году.

Майкл Киммидж: Позвольте добавить сноску - кое-что для англоязычных и особенно для американцев:

— смешение Советского Союза с Россией.

Есть замечательный пропагандистский фильм времен Второй мировой войны Фрэнка Капры, часть серии для американских солдат, под названием "Битва за Россию", - что в политическом смысле большое заблуждение.

Эта языковая проблема кажется неразрешимой:

— смешение происходит на всех уровнях разговора, высоком и низком.

Не помогает ли это Путину продвигать его утверждения о прошлом?

Я замечаю это даже у ученых - подмену Советского Союза Россией, - и это ведет к множеству путаниц.

Тимоти Снайдер: Это колоссальная ирония и печаль.

Печаль в том, что именно потому, что столько значимых событий 20го века произошло в Украине, мы Украину не видим.

Мы видим вещи не потому, что они значимы:

— **мы видим их потому, что можем их ухватить, потому что есть свидетельства или потому что есть понимающие собеседники.**

События бывают настолько травматичными, что их трудно ухватить, или свидетельства оказываются недосыгаемы, или собеседников нет - их убили, выгнали в изгнание, заставили замолчать.

Такова во многом судьба Украины.

Так что печаль в том, что именно потому, что это было значимо, это было трудно разглядеть.

А ирония - особенно немецкая - в том, что именно потому, что немцы шли за Украиной, им было легко говорить о России.

С Россией всегда было проще мириться - не только потому, что у России есть газ на экспорт, но и потому, что она абстрактнее; можно увильнуть от того, что ты на самом деле делал, а делал ты вот что

- вторгнулся в Украину с планом уморить голодом большую часть ее населения.

Это и была Вторая мировая, и немцы этого не знают - они начисто вытеснили это из памяти.

Если прочитать вторую главу "Майн кампф" или посмотреть на историю планирования голода и колонизации, ясно:

1) — важны были Украина, Беларусь и западная Россия, а еще кавказская нефть;

2) — украинская житница была навязчивой идеей Гитлера.

Но немцы вытеснили это из памяти начисто.

Куда проще думать о России и пытаться мириться с Россией - именно потому, в каком-то смысле, что дело было не в России.

Дело было в чем-то другом.

6. От Оранжевой революции к 2014 году

Майкл Киммидж: Возвращаясь к хронологии, я хочу спросить об Оранжевой революции.

Один кремлевский чиновник называет ее "нашим 11 сентября", и эта фраза кажется мне примечательной в свете нарратива, который вы выстраиваете,

— о становлении особого национального чувства в Кремле, чувства, охватывающего и Беларусь, и Украину.

Олигархия - тоже одна из тем Оранжевой революции:

— в Украине есть страх, что олигархическая власть зашла слишком далеко, и потребность дать отпор.

Все это переплетается - российское влияние, олигархия.

И все же любопытно: хотя в феврале 2014 года многие ингредиенты те же, что и в Оранжевой революции, - политическая борьба, интерес Европы, интерес США, интерес России, - 2014-й разворачивается совсем иначе.

Куда вы помещаете Оранжевую революцию на этом постепенном сползании к серии российских вторжений 2014 и 2022 годов?

Тимоти Снайдер: Позвольте подхватить и развить некоторые ваши мысли, а потом попробовать сказать что-то новое.

Вопрос олигархии здесь центральный, и суть в том, какая именно олигархия у тебя была.

Нет сомнений, что

— Украина в 1990-е была хрестоматийным олигархическим государством, где парламентские партии были по большей части клиентами отдельных олигархов, а президенты были тесно связаны с олигархами и нередко считались им подчиненными.

Но это был олигархический плюрализм - у тебя была куча разных олигархов.

Я не говорю, что это то, чего хочется, но это качественно отличается от траектории России, где двигались к одному олигархическому клану, окружавшему - при Ельцине - и контролировавшему - при Путине - президентскую власть в Москве.

Это две очень разные конфигурации:

- 1) — олигархическая однородность и
- 2) — олигархический плюрализм.

Именно они и сталкивались в России и Украине.

А внутри Украины люди оспаривали олигархический плюрализм - слово "плюрализм" делает это благозвучнее, чем было на деле, - во имя гражданского общества, выборов, которые что-то значат, партий, которые что-то значат.

Это сюжет 2004-2005 годов.

Сюжет двухслойный:

— у русских был свой кандидат, олигархический кандидат, а украинцы сопротивлялись поддержанным Россией попыткам украсть выборы, вышли на улицы и победили.

Прежде чем двигаться дальше, одно замечание

- как общий политический урок интересно посмотреть на коалиции в обоих случаях.

Уберем Украину и Россию и взглянем просто на коалиции.

— В обоих случаях это гражданское общество + несколько миллионов против нескольких миллиардеров, готовых красть выборы, + иностранная держава.

Эту простую политическую арифметику можно приложить к Венгрии, можно приложить к США.

И, как многое в 21-м веке, это случается в Украине первой - так что у Украины можно учиться.

Чем же отличается?

— Российское государство за эти девять лет сильно изменилось, и в особенности изменился Путин.

— Его исходная идея превратить Россию в "диктатуру закона" провалилась.

Теперь он в режиме управления коррупцией:

— исходит из того, что все будет коррумпировано, но что он монополизировал коррупцию и станет ее центром.

Отсюда другая идеология, которая говорит примерно так:

— да, здесь скверно, здесь все коррумпировано, все вокруг коррумпированы, но и весь мир коррумпирован, а значит, все относительно, и наша коррупция - по крайней мере, наша.

А что касается Украины, идеи изменились.

Я пытаюсь проследить это в книге "Дорога к несвободе":

— где-то около 2010 года - другие относят это чуть раньше - явно происходит поворот, и Путин начинает писать об Украине как о всегда бывшей частью России, а о тех, кто это отрицает, - как о наших врагах.

Путин становится гораздо злее в отношении Украины лично, и весь его тон делается куда более метафизическим.

Есть момент, когда он приезжает в Киев - кажется, в 2012-м или начале 2013-го, - и говорит: это не мое мнение, что Россия и Украина вместе, это мнение Бога, а потому мы тут ничего поделать не можем; все, что мы можем, - следить, чтобы наши земные действия отражали эту высшую истину.

Это совсем другой способ говорить об этом, чем у Путина девятью годами раньше.

7. Война, построенная на вере, что Украины не существует

Майкл Киммидж: Позвольте разбить оставшиеся вопросы на две части и начать с России.

Это базовый вопрос - не о 2013-2014 годах, об аннексии Крыма и проникновении в Донбасс, при всей серьезности того поворота событий, а

— о вторжении 2022 года и о том, как вы, как историк, выстроили бы основные поворотные точки.

Вы уже упоминали реакционную ноту в Путине, гораздо более выраженную примерно с 2010 года, включая идею, что Украина и Россия соединены Богом.

Есть еще военная модернизация, размашистая российская внешняя политика, заход в Сирию в 2015-м, вмешательство в выборы в США в 2016-м, растущие амбиции и возможности и ничем не сдерживаемый лидер, подверженный радикальным идеям.

Мы как историки еще долго будем на предварительной стадии, потому что многого не знаем, а архивы закрыты.

Но как бы вы провели линию от весны и лета 2014 года, когда судьба Крыма и Донбасса уже решена, к полномасштабному вторжению 2022-го, сосредоточившись на Путине и российской стороне?

Тимоти Снайдер: Я постараюсь сосредоточиться на Путине, но важно ввести и других действующих лиц.

С одной стороны, большой сюжет между 2014 и 2022 годами подобен большому сюжету между 2005 и 2014:

— траектория российского государства все больше движется к единоличному контролю - не только над вертикалью политической власти, но и над экономическими ресурсами, - и

— этот человек меняется, становясь все более предсказуемым тираном в старомодном смысле:

— все дальше от повседневной реальности,

— все больше во власти собственных представлений о том, как устроен мир.

Скажем так:

— это «крупный сюжет со своей собственной траекторией, независимой от внешнего мира».

Однако вокруг событий 2014 года, когда Россия впервые вторгается в Украину,

— есть пара действий западной стороны, которые, по-моему, причинно связаны с позднейшим вторжением.

1) — Первое - слабая реакция, хотя "слабая реакция" даже не отражает всей сути, ведь мы предпочли дать себя обмануть - в феврале 2022-го - насчет того, что на самом деле происходило. Россия вторгалась в Украину все это время, но то, как наши медиа это освещали и как мы об этом говорили, мешало нам это увидеть. Мы предпочли не видеть, чем это было, и предпочли советовать украинцам не давать отпор.

Это была ошибка, и я объединил бы ее со слабостью наших санкций.

Россияне не усвоили из 2014 года, что могут ждать сильного ответа Запада.

Но это преуменьшение, потому что немцы вознаграждают Путина за вторжение в Украину - де-факто - тем, что подписывают после этого новые соглашения о газопроводах, тем самым укрепляя российское государство и посылая мощный сигнал:

— «на Западе нам, в сущности, нет дела до территориальной целостности и национального суверенитета, сколько бы мы о них ни говорили».

Можешь вторгнуться к соседу, а мы все равно подпишем с тобой огромную газовую сделку - буквально пока патроны еще горячие.

У этого много источников:

- ошибочное немецкое понимание того, о чем была Вторая мировая;
- смещение немецкого чувства вины в сторону России, а не Украины; и
- удобство мысли, будто экономическое вовлечение ведет к нужным тебе политическим переменам, - странная разновидность перелицованного марксизма.

Доминирующая немецкая идея была такой:

— «если вовлечь их экономически, они окажутся цивилизованными и все будет хорошо».

Случилось ровно обратное:

— Германия финансировала расширение российской военной машины.

А поскольку мы не разобрались с 2014 годом тогда, нам было труднее разглядеть 2022-й, когда он наступил.

Позвольте сказать это конструктивнее.

В 2014 году русским удалось продемонстрировать возможности социальных сетей.

Они смогли представить свое вторжение в Украину как что угодно:

- 1) — ультраправым - что они останавливают гомосексуальный захват мира;
- 2) — евреям - что они борются с антисемитизмом;
- 3) — левым - что они борются с украинским национализмом, который якобы был огромной угрозой миру.

По сути, они впервые, как мне кажется, геополитически использовали саму структуру социальных сетей для адресной рассылки сообщений

- так, что возникла не просто путаница, а активный, странный культурный конфликт на Западе о том, о чем эта война.

Конфликт, который мешал нам увидеть, что это война.

А поскольку мы так и не признали по-настоящему, что в 2014 году было российское вторжение, возникла западная размытость, повторившаяся в 2021-м.

Если бы мы признали, что они вторглись в 2014-м, не так уж удивляло бы, что они могут сделать это снова.

Это видно по тому примечательному моменту в конце 2021 - начале 2022 года, когда американцы выкладывали, по сути, сырые разведданные, а люди реагировали на это озадачивающим образом.

Еще одно, что стоит отметить,

— прямая связь между этими русскими идеями и самим русским военным планированием.

Русский план войны - который не так уж трудно реконструировать, ведь мы видели, как он разворачивался, - исходит из того, что Украина ненастоящая.

Сказать это можно по-разному:

— **знай они, что Украина настоящая, они, возможно, не вторглись бы - или вторглись бы иначе.**

Но то, как они вторглись, предполагало, что они будут в Киеве через несколько дней или пару недель.

Суть в том, что это не столько военный план, сколько политический, опирающийся на политическое понимание Украины, которое они и не скрывали: что Украина искусственна, ненастоящая, что ее выдумал Запад, а значит, стоит нам там оказаться, нас встретят с распростертыми объятиями.

Это всегда было чушью.

Не возьмусь утверждать, что войны не случилось бы, понимай они Украину лучше.

Но вот такой формы вторжения не было бы, потому что то, как ты в целом видишь мир, влияет на то, как ты читаешь разведданные.

Разведданные есть, но то, как ты их читаешь, зависит от того, что ты в глубине души считаешь настоящим.

Путин читает разведданные из Украины, которые говорят ему:

— у нас есть агенты, которым мы годами платим, и стоит нам вторгнуться, как они все встанут на нашу сторону, и у них есть поддержка, и так далее.

В его мысленном контексте, где Украина ненастоящая, это может привести к мысли, что да, стоит нам вторгнуться - и все будут счастливы, и перебежчики будут с нами.

На деле же все те деньги, что платили агентам, в большинстве случаев ни к чему не привели.

Люди в Украине были политически украинцами.

Это огромный просчет:

— **«люди будут сопротивляться».**

И эти глубинные идеологические вещи - идущие лично от Путина, от книг, которые он читал, и от советской попытки русифицировать советскую историю - влияют на то, как они пытались дойти до Киева:

— с этим отвлекающим маневром и блицем, который, раз Украина настоящая, сработать не мог.

И я подчеркну политику, потому что у украинцев планы были.

Некоторые были умны, а некоторые они от нас скрывали, что было разумно.

Но конечная реальность в том, что русские не брали в расчет:

— есть политическая реальность, с которой им придется столкнуться.

8. Почему Украина сражалась - и почему этот вопрос про Запад

Майкл Киммидж: Это подводит меня к последнему вопросу перед тем, как мы обратимся к аудитории.

Интересно поразмышлять о неправильных исторических вопросах.

Неправильный вопрос с украинской стороны звучит так:

— как Украина спровоцировала вторжение 2022 года?

Не то чтобы тут совсем нечего обсуждать - в действиях украинской стороны, входящих в расчет российского решения, - но для меня это все равно неправильный вопрос.

Вопрос получше

— о природе готовности Украины воевать в 2022 году и о том, как обратиться к истории, чтобы это понять.

Мы могли бы долго говорить о том, насколько этот момент недооценили и неверно поняли западные разведки, но это для другого раза.

Думаю, **избрание Зеленского в 2019 году важно.**

Не думаю, что реакция Украины радикально отличалась бы при другом президенте в 2022-м, но не думаю и что она была бы ровно такой же, - и под этим я не имею в виду умение Зеленского обращаться к мировой аудитории.

Я имею в виду, что

— выборы 2019 года были легитимирующими - не только для Зеленского, но и для определенного рода гражданского национализма, который он сознательно культивировал, и что это питает реакцию 25 февраля 2022 года.

Но это лишь мое предположение.

Как обрисовать предысторию готовности Украины воевать в том масштабе, который явно надвигался к концу февраля 2022-го?

Есть страны - на ум приходит Южный Вьетнам, - которые под давлением рушатся и сдаются.

С Украиной история точно не такая. К чему в истории обратиться за хорошим объяснением?

Тимоти Снайдер: Что мне нравится в этом разговоре, Майкл, - то, как вы хотите говорить об идеях, а потом одергиваете себя и следите, чтобы мы говорили не только об идеях.

В своих ответах я пытался показать, как идеи в итоге влияют на то, что можно отнести к чисто политическому, чисто военному, чисто стратегическому.

И здесь я должен начать с того, на чем мы остановились.

В каком-то смысле вопрос "почему Украина существует?" - это вопрос лишь для нас, тех, кто вне Украины, и уже это само по себе показывает, что проблема, возможно, была на нашей стороне.

Я вернусь к моменту в феврале 2022 года, когда в самых разных обстоятельствах - в том числе в разговорах с советниками по нацбезопасности из администраций Обамы и первой администрации Трампа, и в СМИ - я говорил:

— «Зеленский останется, и они будут сопротивляться».

И я помню, как одиноко это было, потому что со мной никто не соглашался.

И когда я говорю "никто", то это не только Кремль с его тремя днями - три дня были расхожим мнением и в самом Вашингтоне.

Так что, прежде чем вообще пытаться ответить на этот вопрос, надо спросить себя,

— почему мы его задаем, почему он кажется вопросом про нас.

В западном мире, вероятно, стоило бы заняться некоторой самокритикой, потому что мы были совершенно уверены, что они не станут сопротивляться, - и наша уверенность была историческим фактом с последствиями.

Когда они все же стали сопротивляться, нам долго не удавалось понять, что они сопротивляются и что это может быть результативно.

Следствием стало то, что США, администрация Байдена - при всех ее добрых намерениях и многих хороших действиях - слишком медленно осознавала, что это война с двумя сторонами, что победить может любая сторона и что украинцы могут победить. А так долго это занимает потому, что отправная точка - что Украина сопротивляться не будет.

Я отвечу на ваш вопрос на том уровне, на котором вы его задаете, но хочу сказать, что нам еще предстоит немало критического самоанализа, потому что — *мы принимали как данность, что Россия настоящая, а Украина - нет, и ошиблись в обоих случаях.*

Мы сильно переоценили связность и дееспособность российского государства и сильно недооценили связность и дееспособность украинского государства и украинского общества.

Источники этого лежат глубже эмпирики и даже психологии; они уходят очень глубоко в то, как мы учили историю.

По сути, мы все учили историю по российской имперской модели, в которой все важное так или иначе связано с Москвой или Петербургом, а все остальное - просто периферия.

Американцы учат историю на основе российских имперских моделей, придуманных в 19-м веке, и это имеет значение, потому что, когда доходит до дела - как дошло в начале 2022-го, - очень умные люди отступают к нутряному ощущению того, что настоящее, а что нет.

И в начале 2022-го мы отступили к нутряному ощущению, что Украина не вполне настоящая, а Россия как-то да настоящая.

Вопрос "почему Украина сопротивлялась?" почти не имеет смысла в самой Украине - там о нем нельзя по-настоящему вести публичную дискуссию. Это все равно что спросить, почему ты завтракаешь.

Так что в каком-то смысле вопрос, который вы задаете, все равно про нас, а не про них.

Тем не менее позвольте подхватить вашу мысль о Зеленском и кое-что добавить.

Порошенко шел как президент войны, а Зеленский - как президент мира.

Порошенко подчеркивал, что в 2019 году идет война, - что, разумеется, было правдой, - и вся его кампания была о нации и о войне.

Зеленский же, напротив, шел как кандидат мира. Это трудно вспомнить, но это правда.

Он говорил: я могу говорить с русскими, я знаю русских, я попробую.

И он получил подавляющее большинство отчасти на этой платформе.

Зеленскому дали шанс попытаться закончить войну, и он попытался.

Он попробовал говорить с Путиным. Это ни к чему не привело. Ему пришлось изменить мнение, а потом Россия вторглась.

Это важная часть контекста, которая выпадает, потому что сейчас мы представляем Зеленского в военной форме.

А тогда был Зеленский в костюме, пытавшийся вести переговоры с русскими, потому что именно для этого его избрали, - и не вышло.

Я говорю об этом отчасти потому, что это возвращает к вопросу, как украинцы якобы спровоцировали войну: Зеленский пытался остановить уже идущую войну, когда Россия вторглась снова.

Но я принимаю вашу мысль о различии между Зеленским и Порошенко.

Зеленского избрали на платформе своего рода нормальности:

— «может, войну удастся закончить; все мы знаем, что есть проблемы с коррупцией; все мы устали от постоянного накала эмоций в политике; позвольте предложу вам что-то настоящее».

Это тоже было важно.

Но к власти его привели его выдающиеся коммуникативные навыки, и они действительно важны.

Когда я с ним говорил - и думаю, это правда, - он сказал: "Я остался, потому что знал, что этого от меня ждут люди". Он отодвигает в сторону вопрос о том, такой ли он храбрец, и говорит: нет, я не такой уж храбрец; я остался, потому что этого от меня ждали люди. Важно, что он остался и что осталось украинское правительство.

Но это подводит к последнему, о чем я хочу сказать: почему ему было так очевидно, что он должен остаться.

По-моему, дело в украинском гражданском обществе - и это снова отличие от России, где гражданское общество меньше и весит меньше.

Еще до вторжения 2022 года украинское гражданское общество прошло ряд испытаний, которые более-менее выдержало:

— Оранжевая революция 2004-2005 годов, Революция достоинства на Майдане в 2013-2014-м, а затем эта война.

В итоге люди в целом верят - звучит немного наивно, когда я так формулирую, но это правда, - что, действуя сообща, они могут чего-то добиться.

Существуют горизонтальные сети доверия, выстроенные за двадцать прежних лет совместной работы в трудных условиях, а это значит, что украинские вооруженные силы поддерживаются обществом - не только в американском смысле "я тебя поддерживаю", но в смысле доставки припасов и того, что нужно армии, в постоянном контакте с войсками.

Украинское гражданское общество последовательно затыкало бреши там, где не справлялось государство.

И еще одна часть ответа, простая, но ее не стоит упускать:

— украинское государство просто гораздо дееспособнее, чем ему отдавали должное.

9. Беларусь: недостающее звено

Майкл Киммидж: Это подводит меня к последнему вопросу, собранному из нескольких вопросов аудитории.

Если окинуть взглядом постсоветскую панораму, мы видим множество моделей лидерства - Центральная Азия, Южный Кавказ, и не будем забывать страны Балтии, которые были частью Советского Союза до 1991 года.

Но вопрос, который много раз всплывал у нашей аудитории, - о Беларуси.

Меня поражает: если думать о Беларуси, России и Украине как о единице - а это выбор, не единственная рамка, - Лукашенко очень явно в советской форме; у Путина одна нога в постсоветском мире, но даже для своего возраста он вполне советский по тому, как сформирован, - вы упоминали образование, которое он получил в 1970-1980-е; а Зеленский по-настоящему постсоветский.

Можно вообразить сценарий после 1991 года, в котором Украина и Беларусь пошли бы схожими путями - как вы сами писали в "Реконструкции наций", в их историях много общего, есть культурное родство, они соседи, - и все же они пошли совершенно разными путями.

Так что вопрос из двух частей: траектория Беларуси как чего-то отдельного от Украины и что это значит для сюжета войны, ведь без Беларуси Путин не вторгается так, как вторгается.

Нет вторжения на Киев без возможности для российских солдат пройти через Беларусь. Это тихая, но неотъемлемая часть головоломки.

Тимоти Снайдер: Я рад, потому что о Беларуси мы говорим недостаточно, и посылка верна: если думать от Беларуси, мы увидим то, чего иначе не увидели бы, - и о России с Украиной, и о более широком конфликте.

[Сравним Беларусь и Украину исторически.](#)

1) — Одно отличие в том, что Беларусь не была разделена.

В мартирологических национальных историях - где упор на страдания и жертвы - раздел всегда зло: национальное тело режут на куски и так далее.

Но на самом деле это лучше, чем альтернатива.

То, что Украина была поделена между Российской империей и Габсбургской монархией, было благом, потому что, когда в конце 19го века в Российской империи становилось все жестче, люди могли перебраться в Галицию и запустить там национальное возрождение.

С польскими разделами похоже: за 123 года разные империи притесняли по-разному в разные моменты, и люди могли переключиться на другую империю или бежать из одной части раздела в другую.

У Беларуси такого никогда не было.

Уникальным образом то, что сейчас Беларусь, все это время целиком было частью Российской империи, а значит, белорусское национальное возрождение шло в объективно более трудных условиях.

2) — **Второй исторический момент связан со Второй мировой войной**, и я повторю сказанное:

— чем травматичнее события, тем труднее писать историю, помнить ее или даже видеть.

Самым опасным местом в мире во время Второй мировой войны была Беларусь, где происходил не только Холокост евреев, но и массовые убийства советских военнопленных голодом, и масштабные нацистские карательные операции под предлогом борьбы с партизанами.

В результате в Беларуси погибло пропорционально больше людей, чем где-либо еще в Европе во время Второй мировой.

И поэтому там еще труднее, чем в Украине, найти преемственность, найти жизни, проходящие сквозь моменты травмы.

Масштаб разрушения означал и то, что города - Минск в особенности - затем заселялись людьми со всего Советского Союза, что само по себе не плохо, но это значит, что - особенно с индустриализацией Беларуси в 1950-1960-е - во многом это было новое место.

Все это - фон до того, как мы доходим до 1991 года и Лукашенко.

Глядя на контекст войны, я хочу помнить, что большинство белорусов против Лукашенко и что на относительно свободных выборах, где голоса считали, он проиграл с разгромом.

Те, кто протестовал после, не смогли отстранить его от власти - тут есть тактические детали, которые можно обсудить, - но было крупномасштабное национальное движение, подавленное насилием, при поддержке России и при участии российской разведки.

Путин смог воспользоваться этой возможностью, потому что Лукашенко был ему должен, а еще потому, что для подавления сопротивления ввели российские силы, - и качественно усилить российскую хватку над Беларусью, которая до того была куда более равноправным отношением.

А оттуда уже становится возможным вторгаться из Беларуси.

Вот как я вижу эту связь.

Но ситуация сейчас интересная, потому что *власть Лукашенко, на мой взгляд, держится некрепко, и если падет Путин, Лукашенко падет вскоре вслед за ним.*

Строго говоря, это уже разговор не об истоках войны, а о ее конце, но мое ощущение, что у России сейчас дела идут неважно и есть вероятность, что Беларусь снова как-то втянут в войну.

Это было бы ужасно, но, по-моему, еще и дико контрпродуктивно:

— если Беларусь военно сцепится с Украиной на нынешнем этапе, когда Украина технологически намного опережает Россию, а Беларусь - тем более, результатом станет очень быстрое и сильное разорение внутри самой Беларуси, что может дать политические последствия там, а это, в свою очередь, - политические последствия в России.

Я не говорю, что так и будет; я говорю, что за этим стоит следить.

По мере того как Россия отчаивается, давление как-то снова задействовать белорусов может расти, и если это случится, это вполне может запустить цепочку политических последствий, которая довольно быстро повернет обратно к России.

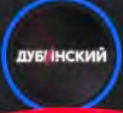

Майкл Киммидж: Идеальное место, чтобы завершить разговор, потому что и в своих исследованиях, и в этой беседе вы просвещаете всех нас насчет политической, культурной и исторической геометрии региона.

Я делаю вывод, что реконструкция наций никогда не кончается - что это вечный, непрерывный процесс.

И нет никого, кто осветил бы это лучше, чем профессор Тимоти Снайдер. Огромное спасибо, Тим.

Тимоти Снайдер: Спасибо, Майкл. Всегда в радость.

№ 2.272

 Dubinsky.pro 1 ч. · 2026-06-21 ... ✕

Скандал с Польшей и конфликт с Беларусью зеленский провоцирует на ровном месте.

Это означает только то, что он **сильно нервничает** и заранее **готовит шумовую завесу** для какой-то **будущей проблемы**.

Неужели нас скоро ждут плёнки из квартиры Миндича, на которых мы услышим очень знакомый сипловатый голос, который до сих пор предпочитал обращаться к народу с Банковой?

№ 2.273

 Виктор Небоженко 51 мин. · 2026-06-21 ... ✕

Какие бы важные причины не были у Украины, нам **нельзя** одновременно **портить** международные **отношения** со своими ближайшими соседями. Особенно во время кровопролитной войны с путинской Россией. Одновременно поссориться по разным историческим и политическим причинам с **Польшей, Венгрией, Словакией и Беларусью**, **при отсутствии поддержки США и ЕС** — это опасная ситуация не только для президента Зеленского, но и для Украины. **На очереди может быть Болгария.**

№ 2.274

Юрій Ніколов

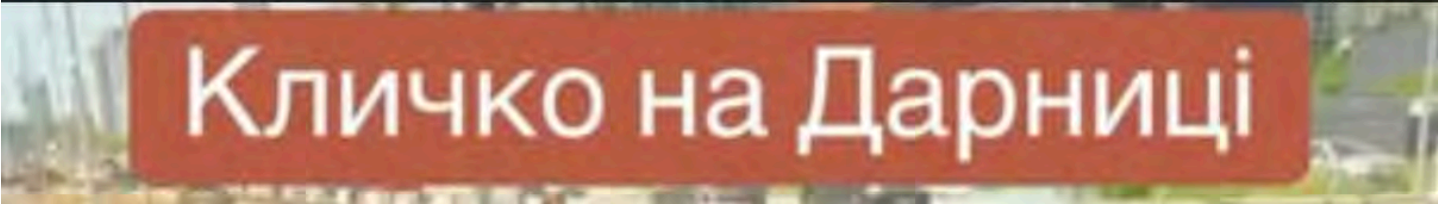
53 мин. · 🌐

2026-06-21

Пардон за вітер в мікрофоні, але він менше подразжає, ніж рукожопість менеджерів Кличка. **Котельні на Дарниці досі не будуються** (я півдня обїздив і даже колесо пробив не велосипеді) **А Харківське шосе**, яке ремонтували навіть зимою під час енергетичного колапсу, **роблять і робитимуть згідно календарного плану ще рік.**

Японамать! Тут тієї дорого кілька кілометрів, але ж треба влаштувати колапс, щоб жизнь маліной не казалась. Будівельникам з минулої осені заплатили лише 150 мільйонів з необхідного 1,3 млрд грн. Так понятно що воно буде тягнутись до всратих віників. І коли **восени знову в енергетиці почнеться жопа**, а асфальтування продовжуватиметься – Кличко отримає чергову порцію репортажів про те, як не треба УПРАВЛЯТИ містом. І правильно отримає. Рукожопість хуже воровства.

Кличко на Дарниці

№ 2.275

🙄 **Понад рік** мешканці столичної дев'ятиповерхівки на Тичини, пошкодженої внаслідок російського удару, живуть із величезною дірою в даху. Після останніх злив вода, за словами людей, дійшла вже до третього поверху. Ремонт будинку, на який з міського бюджету виділили сім мільйонів гривень, мав завершитися ще у травні. Але **все зупинилося** 1, 5 місяця тому.

Компанія, що виграла тендер, щоб робити ремонт, просто все нагорі відкрила, і так залишили, зробивши ще гірше. Згідно з інформацією на сайті Prozorro з грудня ремонтні роботи у будинку виконує «ІБК «РЕНЕСАНСБУД». Вказаний у підрядному договорі номер телефону – недійсний. Інших контактів, як і сайту в компанії немає. **Підрядником**, тобто компанією, яка обрала на тендері «ІБК «РЕНЕСАНСБУД» і підписала з нею договір, є «Житлоінвестбуд-УКБ» – комунальне підприємство, підпорядковане КМДА.

👷 Як розповіла мешканка квартири на четвертому поверсі, представник підрядника запевнив, що з 10 червня робітники продовжать роботи. Проте станом на 19-е червня бригади так і не повернулися. Під час останнього дзвінка у компанії повідомили, що через брак спеціалістів ремонт та будівництво, можливо, доведеться консервувати.

Київрада на позачерговому засіданні ухвалила **план енергостійкості** столиці. Рішення підтримали 92 депутати.

І ми повинні реалізувати заходи цього плану. Зокрема, першочергові, необхідні для початку наступного опалювального сезону.

Києву для цього обов'язково потрібна й підтримка держави. В фінансуванні, в допомозі обладнанням та іншими ресурсами. А також – щодо вдосконалення законодавчої бази та нормативної документації. Щоб мінімізувати терміни бюрократичних процедур та зробити максимально оперативним виконання робіт, аби столиця пройшла наступну зиму.

Дякую депутатам, які взяли участь у позачерговому засіданні та ухвалили план енергостійкості столиці.

t.me/vitaliy_klitschko/6307

154K Mar 10 t 16:19

Загальний кошторис **Плану стійкості (енергостійкості) Києва** становить від **30 до 61,6 млрд грн (залежно від обсягу етапів)**. Фінансування реалізується на паритетних засадах: **половину покриває міський бюджет** (зокрема, із залученням додаткових кредитів), а **решту коштів очікують від держави та міжнародних партнерів**. Суспільне | Новини +4

Ключові напрямки та фінансування

- **Генерація та теплозабезпечення:** Передбачає заміщення потужностей **теплоелектроцентралей (ТЕЦ)** та встановлення автономних **котелень**.
- **Фізичний захист:** Близько **2,4 млрд грн** виділено на **захист об'єктів критичної інфраструктури** (зокрема, **ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6**).
- **Енергостійкість киян:** Понад **590 млн грн** спрямовано на **сонячну генерацію** для сотень соціальних та інфраструктурних об'єктів (встановлення СЕС у лікарнях, школах, бюветах тощо). UKR.NET +1

Рис2

№ 2.277

Віталій Кличко ✓

2026.06.18

Також сьогодні Київрада має ухвалити рішення про залучення місцевого запозичення до бюджету столиці. Йдеться про кредит Державного Ощадбанку України у **2,5 млрд грн**. Та кредиту від ЄБРР у 50 мільйонів євро. Для «Київтеплоенерго». Це кошти, які підуть на забезпечення заходів **Плану стійкості Києва**.

Хочу зазначити, що місто готується до зими. Наразі в межах наших можливостей і можливостей, які знаходимо додатково. Коли **держава, замість того, щоб допомагати, постійно підкидає якісь шаради і створює перешкоди**. То план не такий, то уточніть, то переуточніть... То домовилися вже до того, що план стійкості Києва, нібито, не затверджений! Так його схвалила Київрада!

Місто здійснило роботу щодо формування саме того переліку заходів, які б максимально враховували виклики минулої зими та ризики наступної. Провели експертні консультації на рівні уряду, профільних міністерств, а також міжнародних партнерів. На основі аналізу перших етапів реалізації план уточнили та удосконалили. Він має чітку структуру критично важливих пріоритетів. Із відповідальними виконавцями та реалістичними обсягами фінансування.

Держава обіцяла і Київ має домовленість з урядом стосовно пріоритетності заходів з енергостійкості. – Втілення яких коштуватиме близько 30 млрд грн. А також, що фінансування заходів і роботи здійснюватимуться у пропорції 50/50 – містом і державою.

Рис1

Тепер уряд нам заявив, що йдеться тільки про фінансування. А до робіт відношення практично не матиме. Державне Агенство відновлення та розвитку інфраструктури України займатиметься створенням резервного теплопостачання тільки в зоні ТЕЦ-4.

А все інше – будівництво когенерації, систем резервного живлення, системи резервного теплопостачання – має робити місто самотужки.

Ми сьогодні робимо, що можемо. Зокрема, вже встановили три дизель-генераторні установки потужністю понад 15 МВт, які працюватимуть для безперебійного живлення об'єктів водопостачання. Загалом цього року плануємо забезпечити близько 40 МВт резерву для систем водозабезпечення.

Завершене будівництво нових об'єктів розподіленої когенерації потужністю 45 МВт. Іще понад 100 МВт потужності – в роботі. Загалом цього року повинні отримати близько 200 МВт додаткової когенераційної потужності.

Але, ми розуміємо, що для Києва цього замало. І що все зробити місту, без участі держави, – нереально! Ми наполягаємо на виконанні урядом попередніх домовленостей. Бо має бути державницька позиція. А не політична тяганина!

Ми внесли зміни, які ще більш деталізують заходи плану, оптимізують вартість проектів. Із пріоритетом саме на наступний опалювальний сезон. А також, що важливо, містять фіксацію участі міста і держави, як в фінансуванні так і в проведенні робіт – 50/50. І сьогодні пропонуємо Київській раді підтримати таке рішення.

t.me/vitaliy_klitschko/6928

140K 👁 Jun 18 at 11:47

№ 2.278

США и Израиль за три месяца активной войны израсходовали ракет, потеряли авиации и радаров на более чем \$27 млрд

2026-06-21

Милин

Иранская война, как минимум её текущий этап, подходит к концу.

Активная фаза витка военного противостояния длилась около 100 дней (чуть более трёх месяцев) — с конца февраля до первой декады июня 2026 года.

За это время одних только американских самолётов, вертолётов и БПЛА самолётного типа было потеряно и подвергнуто серьёзным повреждениям 57 штук. В случае с ними речь идёт о \$3.164 млрд.

В период с конца февраля по середину июня 2026 Штаты использовали порядка 4,290 ракет воздушного, морского и наземного базирования. В случае с Израилем речь идёт о порядка 545 единицах.

Это и перехватчик ближнего радиуса действия для системы «Железный купол» Tamir за \$40 тысяч и корабельный перехватчик SM-3 по \$27.9 млн за единицу.

Их совокупный ценник равен \$21,660,800,000 за 4,835 ракет. Это больше всего текущего защитного и наступательного арсенала Бундесвера.

Если говорить про радары, терминалы и купола спутниковой связи, то потеряно либо повреждено по разным оценкам до 17 единиц.

Потери были понесены в периоды 28.02-6.03.2026 и 15-23.03.2026. Общая стоимость перечисленных радаров, куполов и терминалов равняется \$2,828,355,000.

Даже без учёта потерь в личном составе, повреждения наземного транспорта, кораблей, иного наземного имущества, компенсации родственникам раненных и погибших выходит \$27,653,155,000 — при том всего за считанные недели, максимум месяцы.

Эквивалент всего годового военного бюджета Турции или Канады.

Это позволяет осознать, насколько экономически затратна даже ограниченная по номенклатуре, но полноценная война.

№ 2.279

Юлія Свириденко | Прем'єр-міністр України ✓

Київ представив план стійкості на засіданні Координаційного центру. Це останній регіон, чий план підготовки до зими має затвердити РНБО.

Документом передбачається захистити 57 об'єктів критичної інфраструктури. Та встановити понад 200 МВт додаткової генерації для заживлення об'єктів тепло- і водопостачання, водовідведення та інших до кінця року.

Ключовим пріоритетом плану стійкості Києва має стати розвиток розподіленого теплопостачання. У цій частині план потребує доопрацювання. Доручили розробникам плану завершити це до початку квітня 2026.

Загальний бюджет плану стійкості Києва — 61,6 млрд грн. З них власні кошти міста становлять 10,6 млрд грн. Потреба в додатковому фінансуванні — 51 млрд грн.

Уряд забезпечує необхідне сприяння столиці у підготовці плану і надаватиме підтримку його реалізації після затвердження.

t.me/svyrydenkoy/1829 9.33K Mar 20 at 15:51

№ 2.280

Милин Дмитрий

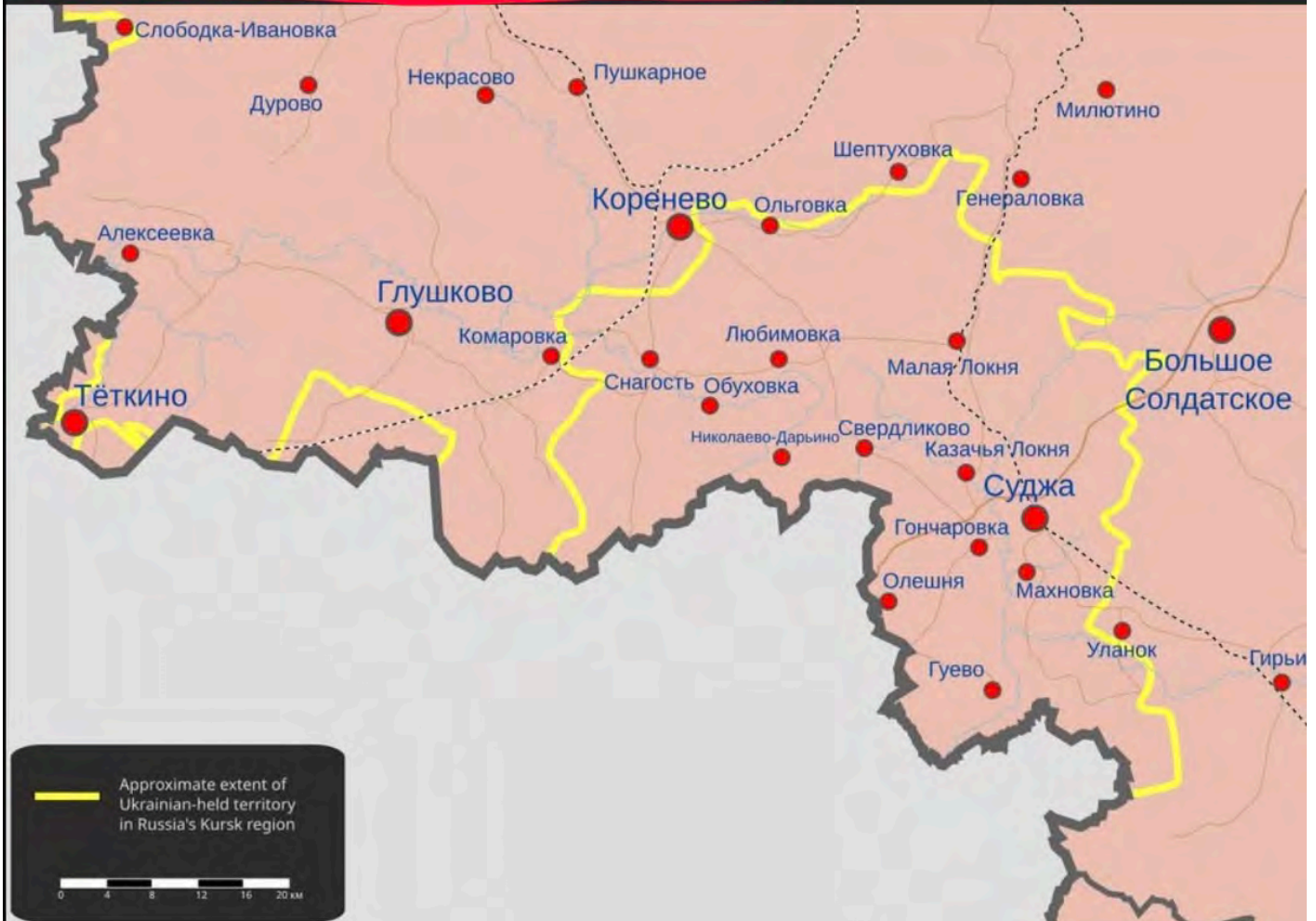
28 мин. · 🌐

2026-06-22

[По поводу **украинских угроз агрессией против Белоруссии**]

Помните **6 августа 2024** года ВСУ прорвались в **Курскую область РФ**? И чем там всё закончилось? Как успехи? Какие цели были достигнуты?

№ 2.281

Наслідки зими

Комплексний план стійкості Києва дійсно частково **засекречений** через воєнний стан — деталі інженерного захисту критичної інфраструктури не підлягають розголошенню. Проте загальна стратегія, затверджена Київрадою, є публічною і спрямована на децентралізацію міських мереж та захист від ударів у холодну пору року. КиївВлада +2

Основні відомі напрямки плану:

- **Енергетична децентралізація:** Відхід від повної централізації шляхом будівництва об'єктів альтернативної генерації, зокрема встановлення **розподілених джерел тепла та резервних потужностей (понад 200 МВт)**. Дзеркало тижня +1
- **Фізичний захист:** Облаштування **інженерного захисту** на **57 об'єктах** критичної інфраструктури столиці. Дзеркало тижня
- **Бюджет:** **Загальний бюджет** програми оцінюється у **61,6 млрд грн**. Власні кошти міста складають 10,6 млрд грн, а решта суми потребує залучення державного фінансування та донорів. Економічна правда

2026-03-04

Андрій Стасюк

“Ми пройшли цю зиму, найскладнішу за всі роки війни”, — Зеленський під час свого першого весняного звернення до українців. За словами президента, цієї зими Україну атакували понад 700 російських ракет, особливу роль серед них відігравала балістика.

Саме балістичні атаки на Київ спричинили найвідчутніші руйнування на ТЕЦ. Через них на початку січня, під час морозів у понад -20°C , **без опалення половина багатоповерхівок столиці.**

І досі без опалення понад 1100 будинків — зокрема тих, які опалювала Дарницька ТЕЦ.

Відновити їм подачу тепла до кінця цього опалювального сезону неможливо, запевняють у владі.

Проблему треба розв'язати до наступного опалювального сезону, однак єдиного бачення, як забезпечити стабільну роботу енергосистеми Києва в умовах російських атак, немає.

Суспільне з'ясувало, **чи зможе Україна відновити опалення у столиці до наступної зими та які пріоритети в підготовці ставить для себе держава.**

Система опалення у Києві побудована нерівномірно.

- 1) — На лівому березі столиці головні центри нагріву води, тобто теплоносія в батареях осель, – це Дарницька ТЕЦ (ТЕЦ-4), ТЕЦ-6 на Троєщині, а також завод із термічної переробки відходів "Енергія".
- 2) — На правому березі — ТЕЦ-5 та близько 150 котелень.
- 3) — Загалом, **станом** на 2020 рік у Києві майже 95% будинків залежні від централізованого опалення.

Саме через централізацію опалювальних потужностей на лівому березі росіянам вдалось залишити частину її мешканців без опалення до кінця зими.

В першу чергу мова йде про будинки, які залежать від Дарницької ТЕЦ.

— Так, із 28 серпня 2025 року Росія **здійснила** на цю ТЕЦ дев'ять повітряних атак, під час яких використала 13 ракет. Із них п'ять поцілили в ніч на 3 лютого.

— Внаслідок руйнування Дарницької ТЕЦ 1129 житлових будинків залишились без опалення й електропостачання — це понад 300 тисяч споживачів.

Руйнування ж на ТЕЦ-5 і ТЕЦ-6 були меншими, відновити їхню роботу **вдалося** у середині лютого 2026.

Однією з головних проблем цьогорічного опалювального сезону, окрім, власне, російських атак, стала рекордно холодна зима, вважає керівник енергетичних програм Українського інституту майбутнього Андріан Прокіп.

“У нас пошкодження ТЕЦ у Києві були і в попередні роки. Однак тоді ми жили в умовах значно теплішої зими, не потрібно було щоразу зливати воду”, — каже він.

Морози ж ускладнювали ремонти й робили їх довшими. Зокрема, у деяких будинках столиці **були** прориви труб, що подовжувало термін ремонту.

Жінка заходить до намету рятувальників у морозний день, встановленого для тих, чиї будинки залишилися без електрики чи опалення, Київ, 18 лютого 2026 року. Getty Images/ AFP/Tetiana Dzhafarova

Що саме треба відновити

Зараз найскладнішою залишається ситуація в Дарницькому й Дніпровському районах, де опалення забезпечувала **ТЕЦ-4**.

Станом на кінець лютого 2026 керуюча компанія електроцентралі “**Євро-Реконструкція**” у відповідь на запит Суспільного повідомила, що на станції продовжують розбирати завали й розчищати пошкоджені ділянки.

А також паралельно “здійснюється ремонт і заміна окремих вузлів та систем, а також підсилення інженерної й технологічної інфраструктури”.

Оскільки ТЕЦ-4 — приватна, ремонт станції “здійснюється коштом ресурсів підприємства та підтримки акціонера”, говорять у компанії-власниці.

І додають, що фінансова підтримка від міської влади Києва чи інших владних інституцій не надходила.

Чи може стати на заваді для відновлення **Дарницької ТЕЦ** те, що вона у приватній власності?

Про це **запитали** народні депутати в міністра енергетики Дениса **Шмигаль** під час його візиту до парламентського комітету.

— За словами міністра, **це складнощів не створює.**

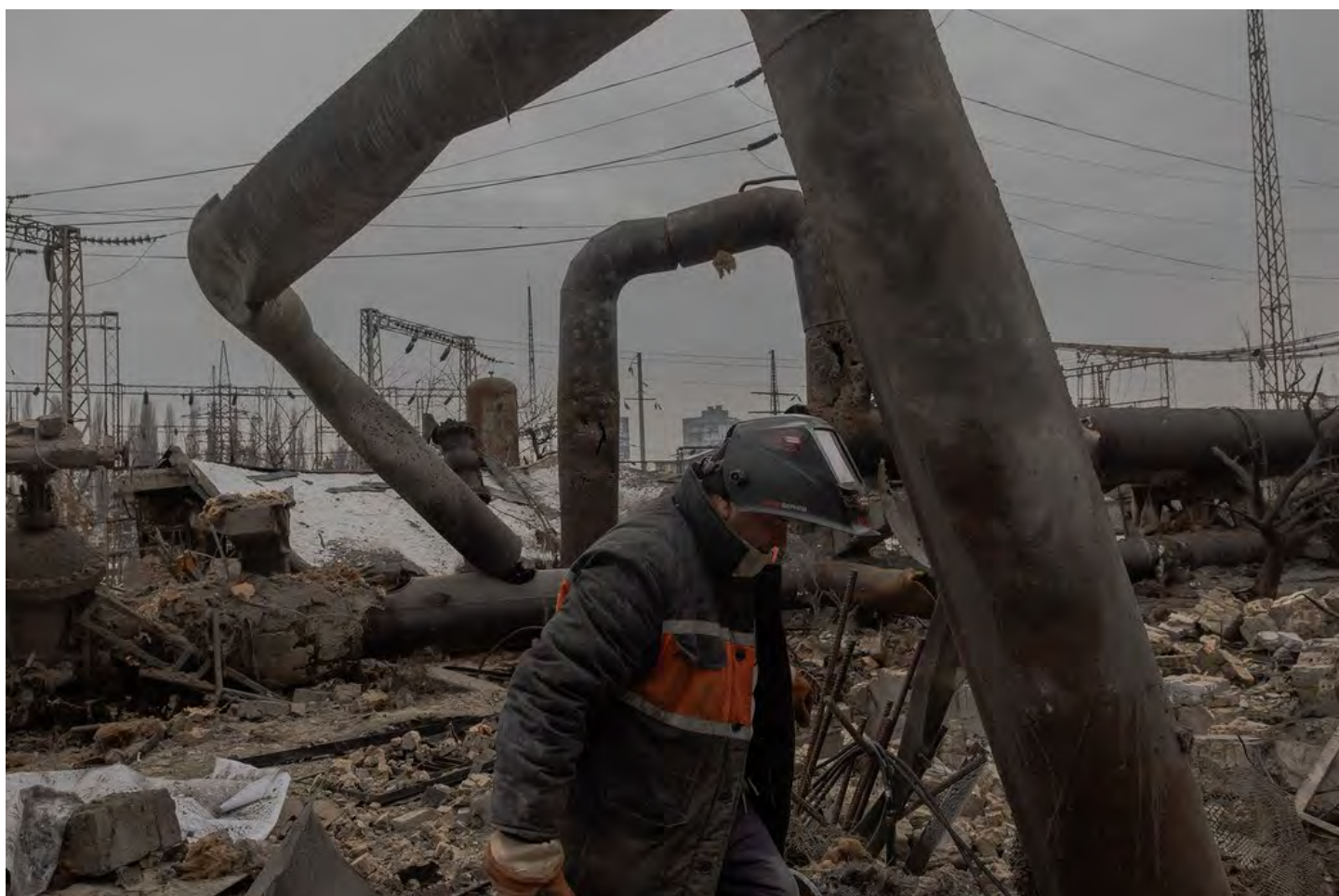
План відновлення ТЕЦ, за словами міністра, полягає у

1) — використанні обладнання з ТЕЦ у Каунасі й Ризі. Для цього представники держави їздили до Литви та Латвії.

2) — “В ці дві поїздки ми знайшли вузли і обладнання, яке треба сюди привезти та замінити.

Тобто **Дарницька ТЕЦ** – це відновлення протягом літнього періоду та підготовка до наступного зимового сезону”, — розповів **Шмигаль**.

Також у Києві планують демонтувати обладнання з непрацюючої ТЕЦ-2 і встановити його на пошкоджених об'єктах.

Енергетик ремонтує секції Дарницької ТЕЦ (ТЕЦ-4), пошкодженої внаслідок російських авіаударів, Київ, 4 лютого 2026 року. Масовані російські удари по енергетичній інфраструктурі України призвели до відключення світла, опалення та водопостачання у декількох районах Києва. Getty Images/AFP/Roman Pilipey

Чи потрібна децентралізація

Голова Деснянської районної в місті Києві державної адміністрації Максим Бахматов у себе на фейсбук-сторінці написав, що

— без незалежної теплової та електричної генерації наступного року Деснянський район може замерзнути.

“Навіть якщо залити мільярди гривень чи може навіть доларів у ремонт знищених ТЕЦ — країна-агресор буде туди бити. І знову зупиниться тепло. **Вихід один — десятки й сотні невеликих об'єктів.**

У Києві 130 невеликих котелень і вони зараз дають тепло. Для будинків, гуртожитків, підприємств. Це правий берег. У нас такого немає”, — написав Бахматов.

На його думку, до вересня 2026 року для Деснянського району необхідно побудувати 100 МВт електричної та 300 МВт теплової генерації.

Погоджується з Бахматовим і директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко.

— Проте вважає, що краще йти двома шляхами: 1) відбудовою наявних ТЕЦ та 2) будівництвом нових котелень.

“Ми, можливо, відновимо 30-50% теплової частини ТЕЦ.

Але питання, як ми її захистимо? Її захистити ж неможливо.

Росіяни знову направлять п'ять балістичних ракет і сотню дронів — і все, ніяка ППО не захистить.

Знову ризикувати так не можна, — каже Суспільному Омельченко. —

Тому **треба йти паралельним курсом і будувати децентралізовану генерацію, тобто міні- та мобільні котельні до 20 МВт”.**

На його думку, в Києві також варто розглядати опції термомодернізації будинків, встановлення на прибудинковій території малих котелень і теплових насосів.

*Польова кухня та намети для обігріву, розгорнуті підрозділами ДСНС у Деснянському районі Києва, який залишився без опалення після пошкодження ТЕЦ-6, 27 січня 2026 року.
Суспільне Новини/Олександр Магула*

Іншої думки директор Центру дослідження енергетики Олександр Харченко.

Він підтримує оголошений Шмигалем план дій уряду.

За словами Харченка,

— зробити повну децентралізацію потужностей до наступної зими неможливо і єдиний реальний шлях для забезпечення опалення у столиці наступної зими — відновлення наявних потужностей.

Причому навіть відновлення Дарницької ТЕЦ, для якої знайшли майже ідентичну станцію в країнах Балтії, потребуватиме і фінансів, і адаптації обладнання.

“Навіть за дуже попередньою оцінкою робіт по Дарницькій ТЕЦ мова йде про приблизно 100 мільйонів євро.

І паралельно треба будувати максимальний захист, а це ще 20-30 мільйонів євро, — **каже** він. — Також є дуже багато організаційних питань, щоб це (відновлення Дарницької ТЕЦ — ред.) сталося.

Є величезний обсяг обладнання, який потрібно дуже обережно розібрати — а воно доволі старе і там гайку відкрутити іноді проблема. А потім це обладнання треба ще й поставити на місце. Тож це дуже не проста інженерна задача”.

Для створення мережі децентралізованого опалення потрібно більше часу, каже Харченко.

Для кількох районів Києва це може зайняти щонайменше півтора року, адже знадобиться перекладання трубопроводів.

А, для прикладу, для Троєщини потрібен буде газопровід високого тиску, прокладання якого ускладнюється щільною забудовою району.

Частково про це ж говорив і міський голова Києва Віталій Кличко, коли заявляв, що

— “систему централізованого опалення столиці неможливо повністю замінити локальними джерелами тепла”.

Президент і мер традиційно сваряться

Щойно провів засідання РНБО України. Були доповіді від усіх представників наших областей, найбільших міст. Досвід цієї зими стане основою для подальших рішень, а саме: оновлення захисту для інфраструктури, логістики, основних енергетичних об'єктів, відновлення об'єктів після російських ударів, забезпечення додаткових спроможностей енергетики.

На РНБО затвердили плани стійкості для всіх українських областей та обласних міст, крім Києва, якому надали додатковий час на підготовку відповідних змістовних документів. На сьогодні Київ був не готовий – як і на цю зиму. До наступної потрібно встигнути підготуватись і виконати кожне завдання. Кожне місто, кожна українська громада мають бути готовими до будь-якого сценарію на наступну зиму та до реальної підтримки людей. Уряд України, і зокрема Міністерство оборони, Повітряні сили ЗСУ отримали необхідні завдання та допоможуть регіонам підготуватися.

Дякую всім, хто реально працює на Україну, на захист нашої держави та людей. Слава Україні!

❤️ 2.41K 🙏 421 👍 242 😬 39

t.me/V_Zelenskiy_official/18150

363K 🌐 Mar 3 at 14:39

Пізніше Зеленський провів засідання РНБО, де затвердили *плани стійкості* для більшості українських областей та обласних міст.

На ньому визначили, що для проходження зими Україна має залучити близько 5 мільярдів євро.

Головними пунктами плану стали захист систем електро- та газопередачі другим і третім рівнями захисту, збільшення кількості когенераційних установок.

До початку зими ці установки мають додати до 1,5 ГВт генерації.

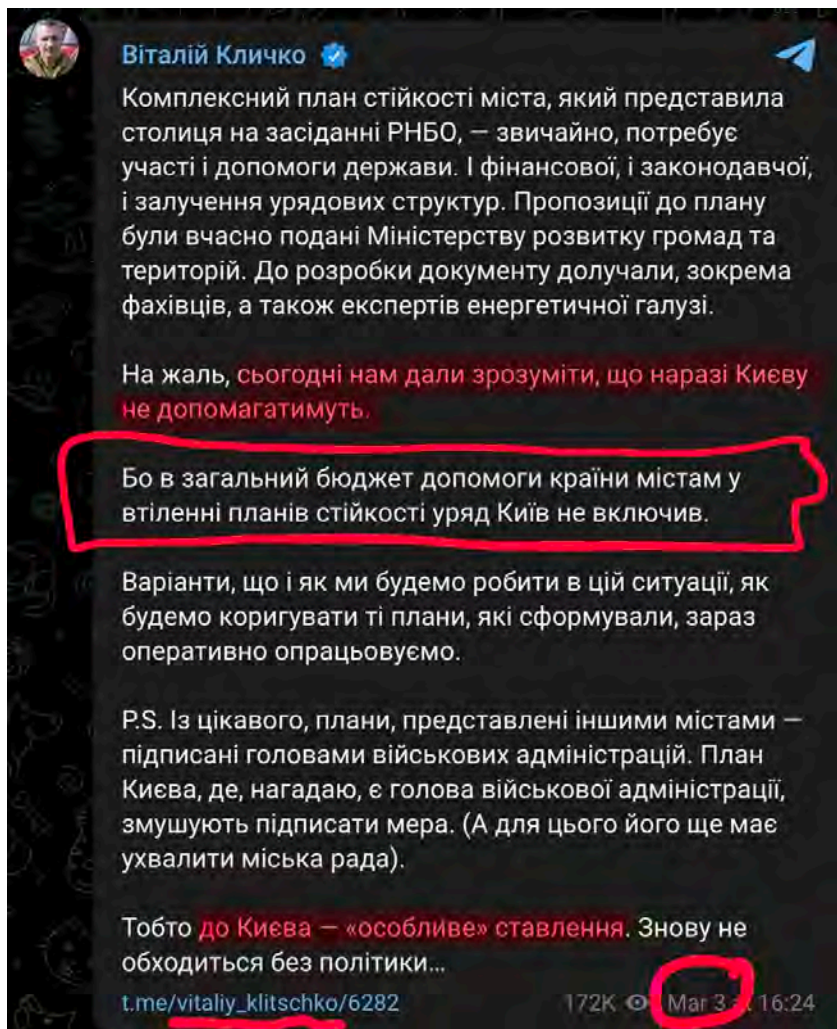
Окреме питання – децентралізація джерел тепла й водопостачання.

Але чи буде децентралізація теплопостачання у столиці, наразі невідомо, адже Київ свого плану, який би влаштував РНБО, не надав.

“На сьогодні Київ був не готовий – як і на цю зиму”, — заявив Зеленський.

Міський голова у себе в телеграмі захищав поданий Києвом план дій.

“Комплексний план стійкості міста, який представила столиця на засіданні РНБО, — звичайно, потребує участі й допомоги держави. І фінансової, і законодавчої, і залучення урядових структур... На жаль, сьогодні нам дали зрозуміти, що наразі Києву не допомагатимуть”, — написав Кличко.

За словами Зеленського, **через тиждень Київ має представити вже сформований план**, а до відновлення енергетики столиці може доєднатись радник президента та колишній віцепрем'єр-міністр із відновлення Олександр Кубраков.

Київ має бути повністю готовий до наступної зими. Це пряма відповідальність міської влади.

Держава зі свого боку забезпечує і надалі забезпечуватиме всю необхідну підтримку столиці. Уже виділено майже 4 млрд грн із резервного фонду державного бюджету, **забезпечено співфінансування 50% необхідних заходів**, частину робіт реалізовує **Агентство відновлення**. Також запроваджено програми підтримки, зокрема щодо встановлення індивідуальних та резервних джерел живлення у багатоквартирних будинках.

Водночас наразі ми не бачимо достатніх темпів підготовки міста до наступного опалювального сезону. Існують відставання у виконанні низки важливих заходів, які необхідно оперативнo усунути.

Сьогодні немає важливішого пріоритету для міської влади, ніж підготовка столиці до зими. Київ має найбільший бюджет серед усіх міст України, а також **усі необхідні можливості**, включно з **повною підтримкою держави**, для того щоб забезпечити належну готовність до опалювального сезону.

За підсумками **наради з міським головою** визначено конкретний перелік заходів та строки їх виконання. **Завдання чітке** — **Київ має бути завчасно і належним чином підготовлений** до будь-яких викликів наступного осінньо-зимового періоду.

З огляду на критичну важливість належної підготовки столиці до зими, **Уряд** найближчим часом ініціюватиме винесення цього питання на розгляд **Ради національної безпеки і оборони** України для прийняття необхідних рішень.

t.me/svyrydenkoy/2760

6.96K Jun 18 at 11:55

№ 2.282

Сергей Дацюк

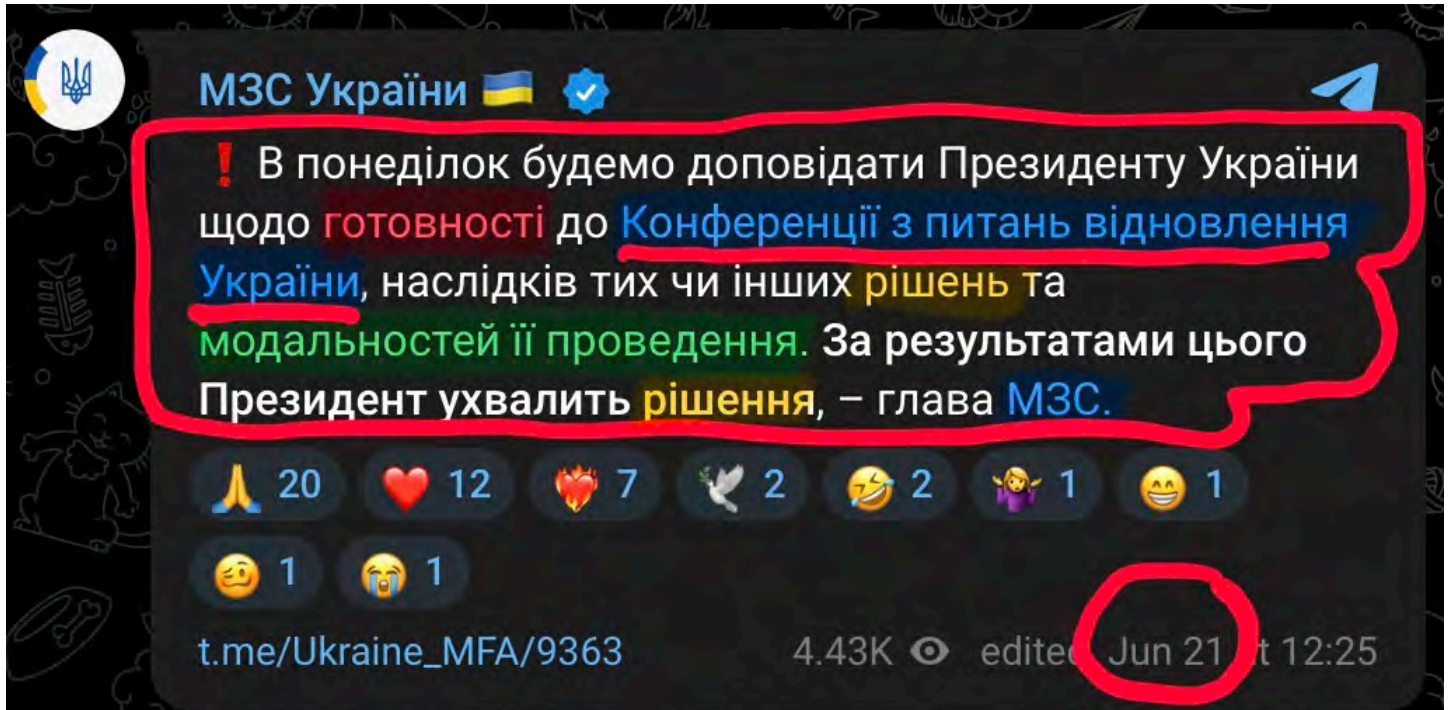
5 мин. · 🌐

2025-06-22 ...

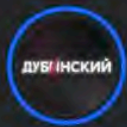

Агресивні дії іншої сторони не можуть осмислюватися як дзеркальний ресентимент, бо доведеться визнати свій ресентимент. Тому у України завжди були агресивні вороги і народ, що не усвідомлював свої смисли та перспективи, а еліти майже не було. Еліта починається саме з двох рефлексій: осмислення, яке здебільшого ресентиментальне і з минулого, та перспективи, яка долає масштаби осмислення сім'ї, плем'я, нації, зібрання націй, хоч у вигляді союзу (ЄС), хоч у вигляді імперії (Росія, США, Китай). У світовій кризі щось дозволяє зрозуміти вже навіть не світова перспектива, а перспектива людства. Хто туди мисленням не добирається, в світі не тримається і його смисли руйнуються. **Дзеркальні ігри в ресентимент з Росією, з Польщею, з Угорщиною, з Білоруссю, з Туреччиною та ще й на фоні зовнішнього управління Заходу та його окремих країн - це нудно, безславно і безперспективно.** Мислення не з'являється у віддзеркаленні, бо це лише "фаза дзеркала". Навіть героїка війни не творить мислення, а лише технологічне віддзеркалення чи домінування. Мислення з'являється у драйві цікавості та героїчного ентузіазму. Там молодість, там перспектива.

№ 2.283

№ 2.284

Забавно смотреть, как присосавшиеся к разным кормушкам на войне миньоны - старательно лижут задницу зеленскому, зализывая раны от потери польского ордена.

Причем, все это делается с привкусом "государственной позиции" - жополизам обидно за державу, а как мы знаем, держава у нас это он. зеленский. Один народ. Один рейх. Один фюрер.

Проходили, знаем. Остается только удивляться, как на эту роль отобрали еврея. Но, спишем на глобализацию и космополитизм. К тому же, так явно смешнее.

В истории с орденом интересно другое. Не сам орден, и не яблоко раздора в виде УПА, а то, что это классическое отношение украинцев к соседям и их ценностям. Поюзали Россию, пока не предложили большие бабки со стороны Запада. Послали Россию на_уй и теперь с ней воюем. Поюзали Польшу, но потом поляки начали претендовать на значимую роль в Европе, это не понравилось немцам. зелебобику подсказали, что делать - и вот, мы уже послали поляков на_уй, и за стол переговоров их уже не зовем (не зовут немцы и французы с британцами, а зеленский только исполняет роль торпеды, как с РФ). Через Краков не летаем, конференцию по восстановлению Украины в Польше - срываем. Деньги через поляков не пойдут.

Вот вам подноготная этого "белого орла" - бабки и влияние.

Евротройка отодвинула поляков в сторону, - а те мимоходом сняли с зеленого ордена орла, и деклассировали его то ли в петуха, то ли в попугая.

Ігар Тышкевіч

34 мин. · 🌐

2026-06-23

...

23.06 началось то, что модно было называть "мятежом" Пригожина. Модно и сейчас.
Только есть пару "но".

Если это мятеж, то почему ключевые фигуры группы "Вагнер" не только не были осуждены/казнены, но и сделали очень даже неплохую карьеру. В Африканском корпусе, в торговле оружием, получив большие и денежные направления в схемах серого импорта и экспорта?

Отношение к тому событию и попытки сегодня его представить как "антипутинский мятеж" либо как событие "угрожавшее России" демонстрируют уровень понимания того, как устроены, как работают российские элиты. И какие изменения внутри системы начались с 2018-19, оформились в 2023 и сейчас "цементируются".

Если кратко и очень упрощённо, то это было выступление "воеводы" против "боярина". Ещё раз, не "царя", а именно "боярина".

В такой схеме всё логично. "Воевода", который не снёс "боярина" и сам не стал таковым должен умереть. Равно как и пару десятков условных "стрельцов" и "сотников" - для устрашения. Боярин из-за которого пришлось убить хорошего воеводу уходит в опалу.

Для остальных "служивых людей", в том числе из группы "воеводы" всё складывается прекрасно - рост влияния, новые задания, хоромы (почти) царские.

Надеюсь, хоть это объяснение убережёт от достаточно примитивных вопросов про "Пригожинский бунт против Путина" ближайшие 3-4 дня :-)

№ 2.286

Создание доктрины Монро 2.0. в самом разгаре

2026-06-23

Куц

А моделирование ее проходит на основе "правого марша".

Вслед за Аргентиной, правые победили в Чили, Боливии.

И в шаге от победы в Колумбии.

Абелардо де ла Эсприэлья, правый кандидат, победил во втором туре президентских выборов в Колумбии.

Он набрал 49,7% голосов, обогнав преемника Густаво Петро — левого кандидата Ивана Сепеду.

«Лев и тигр рычат в Латинской Америке!», — написал по этому поводу Хавьер Милей в соцсетях.

Кто лев, кто тигр, непонятно.

Милей считает, что крах левой идеологии в Латинской Америке неизбежен. ("Да, да", - кричит с неба Пиночет).

Новый президент Колумбии - это юрист и мультимиллионер, который скопировал политическую технологию Милея, создав партию Defensores de la Patria.

Ключевые элементы программы:

1. Стилль "железной руки" в политике.

2. Борьба со старыми политическими элитами - "кастой".

— Естественно, чтобы создать свою новую "касту", но народу об этом знать не обязательно.

3. Снижение налогов под идею социальной рестрикции.

Парадоксально, но народу это нравится.

4. Борьба с преступностью. Жесткая.

5. Полная стратегическая ориентация на США.

Это, кстати, искренне. Наверное из всех пунктов, только это правда.

Но технология рабочая.

На заметку политтехнологам в Украине.

Электорату нужно пообещать:

- (1) - перезагрузку "касты" - политических элит;
- (2) - снижение налогов;
- (3) - жесткую борьбу с преступностью и коррупцией, вплоть до публичных казней;
- (4) - дружбу "только" с США (евроскептицизм подходит).

Теперь только Бразилия и Мексика - два бастиона левых сил в Латинской Америке. Как бельмо для Трампа на оба глаза.

Бразилию и Мексику поддерживает Китай.

Плюс, в Мексике, в отличие от Боливарианской Америки несколько иное отношение к "гринго", которые традиционно ассоциируются с правыми силами.

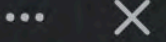
№ 2.287

Милин Дмитрий

6 ч. · 🌐

2026-06-23

Наследие социалиста Стармера! Рост дефицита бюджета с 3,1 млрд фунтов в июле 2024 до 23,3 млрд в мае 2026.

July 2024 — Starmer takes office

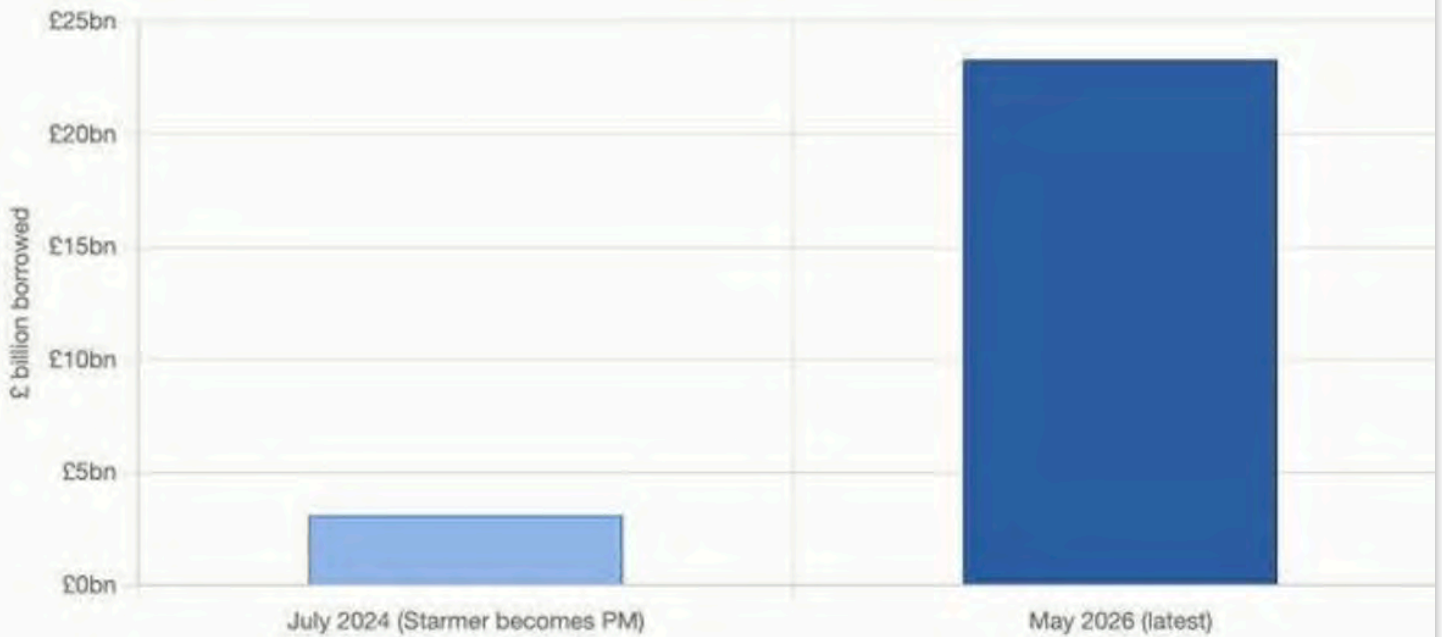
£3.1 billion

borrowed that month

May 2026 — latest month

£23.3 billion

borrowed that month

Government borrowing (the deficit) was **£3.1 billion** in July 2024, the month Starmer took office, versus **£23.3 billion** in May 2026, the latest month — the second-highest May borrowing on record.

№ 2.288

По кому дзвонить меморандум: що призвело до капітуляції Трампа перед Іраном

2026-06-23

Тімоті Снайдер, історик, професор Манк університету Торонто, запрошений професор Єльського університету

Вашингтон надав Тегерану все, чого той вимагав, оскільки Трамп сам не залишив своїй адміністрації жодних вигідних варіантів

Підписання "меморандуму про взаєморозуміння" між США та Іраном стало фактичним визнанням повної та принизливої капітуляції Вашингтона. **Тімоті Снайдер** аналізує, як кричуща некомпетентність Трампа та його оточення перетворила військову авантюру на стратегічну та етичну катастрофу, причому не внаслідок окремих помилок, а як закономірний результат концентрації влади в руках популістів.

Сполучені Штати капітулювали перед Іраном. Укладено "угоду", умови якої можна охарактеризувати не інакше як повну перемогу Ірану.

Переговори між США та Іраном, які мали розпочатися 19 червня 2026, скасовано, що дає чудову нагоду обговорити підписаний "меморандум про взаєморозуміння" та поставити остаточну крапку в цій катастрофі.

Маємо те, що маємо: приниження.

Війна – як деяким, очевидно, слід було б усвідомити, – це не задоволення від споглядання вибухів. Це «продовження політики іншими засобами».

Перемогти у війні – означає змінити політику ворога так, щоб він був змушений здатися.

Саме це Іран щойно зробив зі Сполученими Штатами.

Ця війна з самого початку була парадом некомпетентності Трампа на всіх можливих рівнях.

1) — Перемогти у війні – означає **розуміти політику іншої сторони та те, як її можна змінити.**

2) — Трамп, *Гегсет* а решта ставилися до іранського керівництва як до **карикатурних персонажів**, які одразу ж зроблять усе, чого захочуть американці, щойно впадуть перші бомби.

У американців не було стратегії

– жодного розуміння того, як насильство може змінити політику, – і їм навіть на думку не спало, що ***стратегія*** може бути й у ***іранців***.

Як тільки іранці зробили очевидне – відповіли на американські удари з великої відстані власними та перекрили Ормузьку протоку, – війна закінчилася, і вони перемогли.

У американців не виявилось планів на другий хід, окрім як

— ***заявляти про свою перемогу за очевидної поразки*** (чим вони, на посміховисько для всіх, досі й займаються).

Те, що ми більше не наймаємо кваліфікованих ***фахівців*** для вирішення питань війни та миру, а доручаємо планування війни ***шоуменам***, а переговори – ***спекулянтам***, не могло не мати наслідків.

Схоже, ми досі перебуваємо під впливом міфу про те, нібито Трамп вміє вести переговори.

Він не вміє і ніколи не вмів.

1) — Це був лише ***персонаж***, якого він грав на телебаченні.

2) — Сам він і люди з його оточення схильні до гучних слів перед камерами в безпеці своїх студій, але не мають уявлення про реальні механізми світової влади.

Трамп вразливий до лестощів, завжди поспішає, не здатний зосередитися і байдужий до будь-яких питань, що виходять за межі його особистого комфорту.

Він розпочав війну заради особистого задоволення, а потім капітулював перед Іраном заради особистої вигоди:

— **він хоче залишитися в Білому домі назавжди, а для цього йому потрібно знизити ціни на бензин – і тому він віддав Ірану все.**

Досі я схилявся до думки, що геополітична спадщина Трампа залишиться лише ***«приміткою в історії російсько-української війни»***

– приміткою про олігарха-невдачу, який штучно затягував агресивну війну справжнього олігарха.

Тепер же Трамп вписав себе в основний текст історії союзника Росії – Ірану, ставши архітектором відродження жорстокого режиму в Тегерані.

- 1) — Напавши на Іран, він викликав співчуття до катів і вбивць.
- 2) — Програвши Ірану, він розширив його вплив на Близькому Сході.
- 3) — Капітулювавши перед Іраном, він створив міцну основу для влади іранських правителів.

Іран стягуватиме плату за транзит через Ормузьку протоку, а Сполучені Штати розморозять іранські активи та виплатять \$300 млрд репарацій.

Завдяки Трампу Сполучені Штати більше не мають жодних важелів впливу, щоб завадити Ірану створити ядерну зброю.

Мені здається, **ми припускаємося помилки в тому, як ми сприймаємо зло та дурість.**

Ми схильні думати, що одне виключає інше:

- 1) — якщо це зло, воно має слугувати якійсь розумній меті;
- 2) — якщо це дурість, вона не може бути надто зловмисною.

Правда ж, як показує ця війна, полягає в тому, що

- 3) — **зло й дурість можуть йти пліч-о-пліч на шляху до національного самознищення.**

Ця війна стала стратегічною катастрофою, але вона також стала етичною катастрофою.

Ведення неоголошеної та незаконної агресивної війни, зневага до законів війни та вбивство безлічі мирних жителів не приносять перемоги.

Отримання задоволення від подібних дій – аж ніяк не ознака тонкого розрахунку. Це просто аморально.

«Бути жорстокосердим – не означає бути далекоглядним».

- 1) — Можна насолоджуватися насильством і при цьому залишатися невдахою.
- 2) — Можна бути жорстокосердим і недоумкуватим, що Трамп і Гегсет щойно й довели.

Іншими словами,

3) — «тут немає жодної втіхи».

Справа не в тому, що ми використовували погані засоби заради якоїсь благої мети.

— Ми використовували погані засоби по-ідіотськи й залишили світ у набагато гіршому стані, ніж він був раніше, у всіх можливих аспектах.

Окрім економічних наслідків, які ми вже відчуваємо, та демонстрації з нашого боку стратегічної слабкості, ми зробили планету більш хаотичною та небезпечною – світом, де менше поважають закон і порядок і який більше нагадує модель, що влаштовує режими в Пекіні, Москві – і, якщо вже на те пішло, у Тегерані.

Проте з цього можна винести урок.

1) — Якщо зло й дурість можуть йти пліч-о-пліч, то

2) — «добро й мудрість теж на це здатні».

Сполучені Штати дійшли до такого стану, коли подібна війна стала можливою, тому що ми дозволили надто великій владі зосередитися в руках надто небагатьох – надто великій політичній владі, надто великій економічній владі, надто великій владі ЗМІ.

Іншими словами,

2) — капітуляція перед Іраном стала наслідком не просто помилки кількох самозакоханих некомпетентних людей, а

2) — наслідком існування структур, у яких такі люди можуть приходити до влади.

«Війни, що оголошуються за примхою»,

– це симптом тиранії та застереження для тих, хто віддає перевагу республіці.

Їм необхідно протистояти, але що ще важливіше

– їх потрібно запобігати:

— 1) усуваючи гроші з політики, 2) долаючи базову нерівність, 3) руйнуючи монополії та 4) забезпечуючи соціальну мобільність.

Ірану не склало труднощів виграти цю війну, адже для цього йому потрібно було лише зачепити особисті інтереси потенційного тирана».

Будівництво Америки, яка не капітулює, – як щойно довели Трамп, Гегсет та інші, – вимагає зовсім не жорстокості та слабоумства. Все з точністю до навпаки – і це наше завдання.

Нам справді потрібно бути

1) — більш тверезомислячими та далекоглядними, цінувати лідерів, які досягли чогось творчого у своєму житті, і

2) — протистояти дешевій харизмі людей, які хочуть засунути руку в наші кишені та відправити наших дітей помирати в якійсь пустелі.

І нам потрібно бути більш милосердними, більше піклуватися одне про одного та

3) — ставитися до нашого уряду як до інструменту, що забезпечує краще життя для всіх нас.

[Оригінал опубліковано на Substack](#)

Capitulation Day

The dimensions of defeat, and the chance for recovery

TIMOTHY SNYDER

JUN 19, 2026

The United States has capitulated to Iran. There is a “deal,” which has been signed, on terms that can only be described as those of complete Iranian victory.

The US-Iranian talks that were supposed to begin today were cancelled, so today is as good a day as any to discuss the signed “memorandum of understanding” and mark the completion of the disaster. We have what we have: humiliation.

War, as some people apparently needed to learn, is not about the pleasure one takes in watching things blow up. It is politics by other means. To win a war means changing the politics of the enemy such that they must surrender. That is what Iran just did to the United States.

This war was a parade of Trump's incompetence at every possible level from the beginning. To win a war requires understanding the politics of the other side and how it might be changed. Trump, Hegseth and the others treated the Iranian leadership as cartoon characters who would immediately do what Americans wanted as soon as the bombs fell. The Americans had no strategy -- no sense of how violence could change politics -- and it did not occur to them that the Iranians would have one. Once the Iranians did the obvious, which was to respond to American long-range strikes with their own, and close the Straits of Hormuz, the war was over, and they had won. The Americans had no second move, except to claim that they had won when they had lost (which they are, laughably, still doing).

It matters that we no longer employ qualified people to handle matters of war and peace, but leave war planning to entertainers and negotiations to profiteers.

We seem to still be under the sway of the fairy tale that Trump himself can negotiate. He cannot and he never could. That was a character he played on television. He himself, and the people around him, talk big in front of the cameras in the safety of their studios, but know nothing about the actual workings of world power. Trump is vulnerable to flattery, always in a hurry, unable to focus, and indifferent to any issue beyond his own comfort. He started the war for personal pleasure, and then he surrendered to Iran for personal convenience: he wants to stay in the White House forever, and so he wants gas prices down, and so he gave Iran everything.

Until now, I tended to think that Trump's geopolitical legacy would be as a footnote in the Russo-Ukrainian war, as a wannabe oligarch who artificially extended a real oligarch's war of aggression. Now Trump has found his way into the main text of the history of Russia's ally Iran, as the architect of the renewal of the atrocious regime in Tehran. By attacking Iran he generated sympathy for torturers and murderers. By losing to Iran he expanded its power profile in the Middle East. And by capitulating to Iran he created an enduring power base for Iran's rulers. Iran will charge fees for transit through the Straits of Hormuz, and the United States will unfreeze Iranian assets and pay three hundred billion dollars in reparations. Thanks to Trump, the United States no longer has any leverage to prevent Iran from building a nuclear weapon.

We make a mistake, I think, in how we think about evil and folly. We tend to think that one excludes the other: if it is evil, it must serve some intelligent purpose; if it is foolish, it must not be very malicious. The truth, as this war shows, is that evil and folly can march hand in hand along the path to national self-destruction. This war was a strategic disaster, but it was also an ethical disaster. Fighting an undeclared and illegal war of aggression, flouting the laws of war, and killing scores of civilians does not bring victory. Taking pleasure in doing those things is not a sign of canny calculation. It is simply wrong. To be hard-hearted is not to be

hard-headed. One can enjoy violence and still be a loser. One can be hard-hearted and soft-headed, as Trump and Hegseth have just proven.

There is, in other words, no consolation. It is not that we used evil means to some good purpose. We used evil means foolishly and left the world far worse than it was before, in every conceivable respect. Aside from the economic consequences that we already feel and the strategic weakness that we have demonstrated, we have created a more disorderly and dangerous globe, one less bound by law and order, one more like the model that the regimes in Beijing and Moscow (and for that matter Tehran) want.

There is, however, a lesson. If evil and folly can march together, then so can good and wisdom. The United States got to a place where a war like this was possible because we allowed too much power to be concentrated in too few hands -- too much political power, too much economic power, too much media power. The capitulation to Iran, in other words, was not just the result of an error by a few self-absorbed incompetents, but of structures in which such people could attain power. Wars of whimsy are a symptom of tyranny, and a warning for those who prefer republics. They must be opposed, but more fundamentally they must be prevented: by removing money from politics, by addressing basic inequalities, by breaking up monopolies, by enabling social mobility.

Iran had no difficulty winning this war, because to do so it had only to prick the self-interest of an aspiring tyrant. To build an America that does not capitulate, as Trump and Hegseth and the rest have just proven, is not a matter of being hard-hearted and soft-headed. It really is the opposite -- and that is on us. We really should have harder heads, valuing leaders who have achieved something good in their lives, and resisting the easy charisma of the people who want their hands in our pockets and our children dying in some desert. And we should have softer hearts, caring more about one another, and thinking of our government as enabling better lives for all of us.

Thinking about... is a reader-supported publication. Please subscribe.

PS.

Today is Juneteenth, a time to reflect on the most profound of injustices, slavery. It is in courageously confronting our moral mistakes that we become stronger as a people.

№ 2.289

2023-06-19

ЮЛІЯ СВИРИДЕНКО

перший віцепрем'єр-
міністр – міністр
економіки

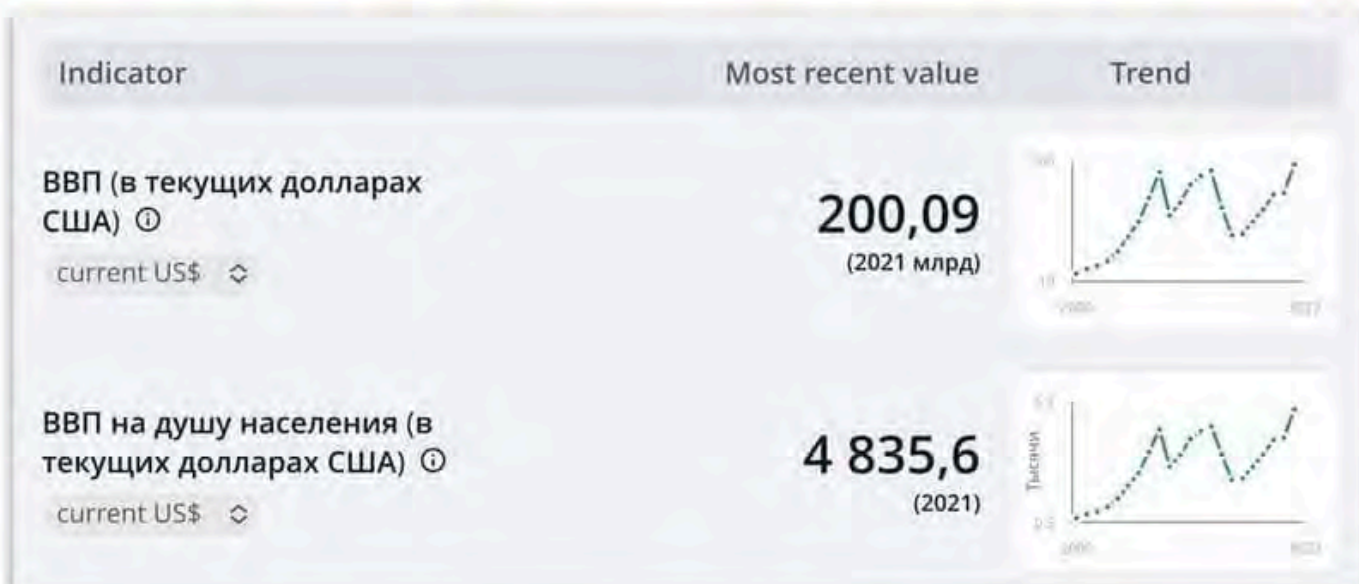
Рис1

І найголовніше — у Лондоні світ побачить Україну, яка має амбіцію. Через десять наступних років ми бачимо Україну державою, яка не лише вписується, але й задає світові тренди — від продовольчої безпеки до відновлюваної енергетики та новітніх технологій. Країною, в якій кожен захоче пустити коріння і ніколи її не покидати.

Ми розробили **візію відновлення та розвитку України**. Ми обрали ті сфери, в яких маємо найбільші переваги. Їх розвиток також відкриє нові можливості для кожного українця. **Саме таке комплексне бачення ми й представимо нашим партнерам.**

1. Ми поставили собі амбітну мету — ВВП у розмірі одного трильйона доларів США.

2. Ще одна ціль — досягнути понад 100 ГВт Нових потужностей зеленої генерації. Чи виробляти понад 40 млн тонн "зеленої" сталі.

Зараз ці плани можуть здаватися фантастичними, але вони ґрунтуються на глобальних трендах. І ми маємо план, як досягнути цієї мети.

Рис2

Белінський Олег

23 мин. · 🌐

2026-06-24

У 2025 році Державна митна служба зафіксувала імпорту товарів на 84,8 млрд доларів. Національний банк показує 89,6 млрд доларів. Різниця становить 4,8 млрд доларів або майже 200 млрд грн за середньорічним курсом.

Частина цієї різниці з'явилася після перегляду статистики міжнародних поштових та експрес-відправлень. Після впровадження електронної системи обліку НБУ кілька разів коригував дані зовнішньої торгівлі, оскільки фактичні обсяги поштового імпорту виявилися значно вищими за попередні оцінки.

Тепер подивимося на ПДВ.

За даними Міністерства фінансів, у 2025 році бюджет отримав 542,4 млрд грн ПДВ з імпорту товарів.

Якщо взяти дані митниці та перерахувати 84,8 млрд доларів імпорту за середньорічним курсом 41,7 грн за долар, отримуємо 3,54 трлн грн ввезених товарів. Просте застосування стандартної ставки ПДВ 20% дає теоретичні надходження у розмірі 707 млрд грн.

Якщо використовувати дані Національного банку в обсязі 89,6 млрд доларів імпорту, база збільшується до 3,74 трлн грн. Відповідно, теоретичний ПДВ зростає вже до 747 млрд грн.

Але й це ще не вся база для нарахування податку.

ПДВ при імпорті нараховується не лише на вартість товару. До бази також входять митні платежі, а для підакцизних товарів ще й акцизний податок. Лише надходження від митних платежів у 2025 році перевищили 55 млрд грн. Це означає, що розрахункова база для нарахування ПДВ була ще вищою.

При цьому сама митниця повідомляє, що із загального імпорту в розмірі 84,8 млрд доларів оподатковуваний імпорту становив лише 64,3 млрд доларів. Таким чином, близько 20,5 млрд доларів імпорту перебували поза стандартним режимом оподаткування або користувалися спеціальними пільгами.

Якщо ж порівняти оподатковуваний імпорту у розмірі 64,3 млрд доларів із оцінкою загального імпорту Національного банку на рівні 89,6 млрд доларів, різниця збільшується вже до 25,3 млрд доларів.

За середньорічним курсом 2025 року це відповідає приблизно 1,05 трлн грн вартості товарів. За стандартної ставки ПДВ така сума формувала б понад 211 млрд грн податкових надходжень ще до врахування митних платежів та акцизів.

Показати менше

№ 2.291

Історія з міжнародними посилками, лімітом у 150 євро та сірим імпортом перетворилася на одну з головних економічних «драм» цього літа

2026-06-24

Те, що починалося як зручний спосіб замовити дешевий чохол для телефона з Шеньчженя, переросло в тіньову індустрію з оборотом у мільярди доларів.

Сьогодні цей сектор став ареною жорсткого протистояння між

— Мінфіном, Національним банком України та найбільшими поштовими операторами.

Головний парадокс українського ринку міжнародних відправлень полягає в тому, що обсяги замовлень здійснили фантастичний ривок на тлі різкого скорочення кількості споживачів усередині країни.

Якщо зіставити дві крайні точки, а саме довоєнну реальність та поточний період, динаміка виглядає наступним чином.

1) — У 2021 році до війни наявне населення України становило близько 38,5 мільйонів людей без урахування окупованих територій. За весь рік вони отримали приблизно 32 мільйони посилок.

У середньому це 0,8 посилки на одну людину на рік. Абсолютно здорова, логічна європейська статистика, що відображає класичний роздрібний попит.

2) — У період 2024–2025 років під час війни населення України в силу зрозумілих причин скоротилося до 27–28 мільйонів людей.

При цьому оціночний обсяг дрібного імпорту через посилки злетів до 6 мільярдів доларів на рік та на одну людину вже припадає понад 4 посилки.

За середньозваженим курсом ці 6 мільярдів доларів перетворюються на астрономічну суму близько 249 мільярдів гривень.

— Щоб усвідомити реальний масштаб цих грошей, достатньо спроектувати їх на доходи тих українців, які сьогодні легально працюють усередині країни і своїми податками утримують оборонний сектор.

За даними Податкового комітету, у країні зараз офіційно працевлаштовано близько 10,7 мільйонів людей. Середня брудна зарплата, з якої сплачуються податки, становить 20 787 гривень. Якщо розділити загальний обсяг посылкових мільярдів на всіх легально працюючих громадян, оголюється та сама математична аномалія.

— У середньому на кожного працюючого українця припадає близько 23 200 гривень на рік, витрачених на закордонні посилки. Це практично ідеально дорівнює одній середній місячній зарплаті в країні.

Виходить економічний абсурд, адже офіційна статистика намагається переконати нас, що кожен легально працюючий українець від учителя та лікаря до заводчанина бере і повністю віддає рівно одну зі своїх дванадцяти зарплат на рік закордонним маркетплейсам на зразок Тему чи AliExpress.

— Зрозуміло, що в реальності звичайні громадяни не витрачають такі суми на дрібні побутові замовлення.

Але 249 мільярдів гривень фізично залишили фінансову систему України. За спинами рядових покупців сховався великий тіньовий бізнес, який перетворив пільгу de minimis, тобто безпошлинний ліміт у 150 євро, на інструмент промислового ухилення від податків.

Процес комерційного сірого імпорту через поштові канали працює як швейцарський годинник.

- 1) — Замість ввезення цілого контейнера електроніки, одягу чи автозапчастин з офіційною сплатою 20 % ПДВ та до 10 % ввізного мита,
- 2) — комерційна партія віртуально розпилюється на тисячі дрібних посилок вартістю до 140–145 євро.

Схемщики масово скуповують бази персональних даних, зокрема номери телефонів та паспорти студентів, пенсіонерів або громадян, які тимчасово виїхали. На ці імена оформлюються індивідуальні відправлення.

— Митний аналіз зафіксував пікові прояви цієї схеми, коли всього 90 фізичних осіб за рік примудрилися отримати понад 83 тисячі міжнародних посилок.

Це в середньому по 3 штуки на день на людину протягом усього року.

Товар перетинає кордон із нульовою податковою ставкою, акумулюється на складах організаторів і потім розпродається всередині України через Instagram магазини, дрібних ФОПів або популярні маркетплейси без видачі фіскальних чеків.

Для держави цей паралельний імпорт обернувся колосальними втратами.

— Прямі збитки державного бюджету від недоотриманого ПДВ на посилках становили в 2024 році 11,8 мільярдів гривень, а в 2025 році вже 17,9 мільярдів гривень.

Головним драйвером втрат тут виступила агресивна експансія платформи Temu.

Коли Мінфін та Податковий комітет Верховної Ради в межах виконання зобов'язань перед МВФ та ЄС ініціювали законопроекти номер 12429 та номер 12430, які передбачають повну скасування ліміту в 150 євро та введення ПДВ на всі комерційні посилки за аналогією з європейською системою IOSS, в інформаційному полі почався шквал обурення.

У соцмережах та медіа миттєво увімкнулися лобістські тригери про те, що влада відбирає останнє у бідних громадян, митниця зупиниться, а логістичний колапс знищить торгівлю.

Проте за пафосними гаслами про захист прав споживачів приховується банальний страх тіньових ділків утратити маржинальність.

— Введення ПДВ на рівні купівлі робить схему комерційного дроблення безглуздою, тому сірим імпортерам доведеться або платити податки нарівні з білим ритейлом, або йти з ринку.

Усі ці мільйони посилок і мільярди гривень потрібно не лише фізично доставити, а й фінансово обробити.

Саме на стику логістики та фінмоніторингу розгорнувся відкритий конфлікт між Національним банком України та державною компанією Укрпочта.

— Поштовий оператор виступає ключовим логістичним партнером китайських маркетплейсів.

— Для Укрпочти лавиноподібне зростання кількості посилок це колосальна операційна виручка та завантаження інфраструктури.

Керівництво компанії тривалий час публічно опонувало скасуванню 150 єврового ліміту, заявляючи про неготовність операційних систем до тотального адміністрування.

У Нацбанку як фінансового регулятора принципово інша оптика.

1) — По перше, відбувається тиск на валютний ринок, адже безконтрольний відтік мільярдів дефіцитних доларів за кордон на купівлю товарів народного споживання вимиває ліквідність із країни і чинить постійний тиск на курс національної валюти.

2) — По друге, існують проблеми фінмоніторингу, бо величезна частина сірих товарів оплачується післяплатою через фінансову систему поштового оператора.

НБУ регулярно застосовує до **Укрпочти** жорсткі штрафні санкції, включаючи багатомільйонні штрафи за порушення у сфері запобігання легалізації доходів через слабкий контроль за походженням готівкових коштів.

Протистояння досягло апогею, коли регулятор офіційно визнав керівництво фінансового блоку **Укрпочти** невідповідним кваліфікаційним вимогам.

Для **НБУ** державна поштова служба стала

— занадто масштабним та непрозорим фінансовим каналом, який в умовах тотальної війни зобов'язаний працювати за єдиними, жорсткими правилами банківського сектору.

Епоха поштової вольниці добігає кінця.

Для пересічного українця, який замовляє річ для особистого використання, зміни виражаться лише в автоматичному додаванні 20 % ПДВ до вартості замовлення, що на дрібних сумах залишиться практично непомітним.

Але для тіньової індустрії, яка роками перекачувала еквівалент місячної зарплати всієї працюючої країни в економіку Китаю повз український бюджет, лавочка закривається.

Воююча країна більше не може дозволити собі утримувати паралельну безподаткову економіку.

№ 2.292

Агония обороны Константиновки (одной из 4-х "фортеций" Донецкой области за месяц

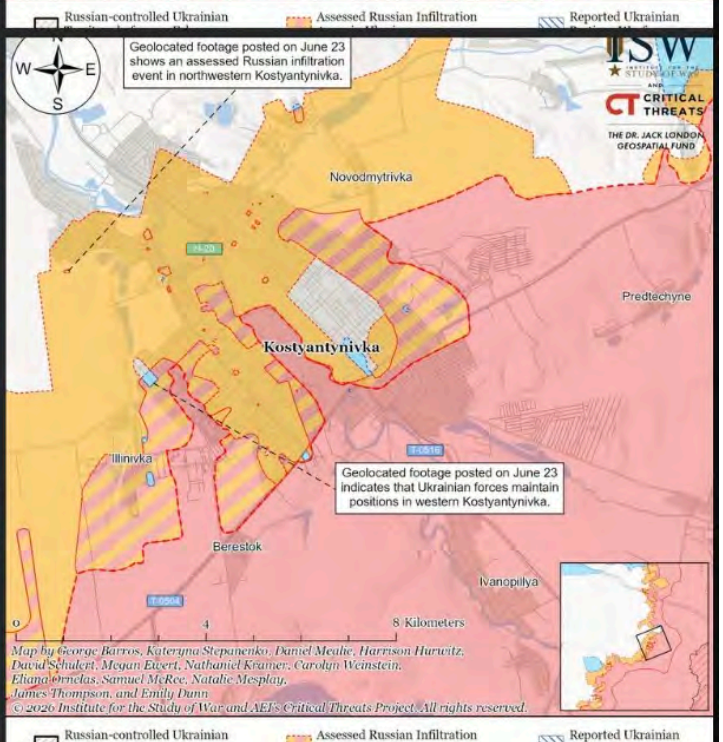
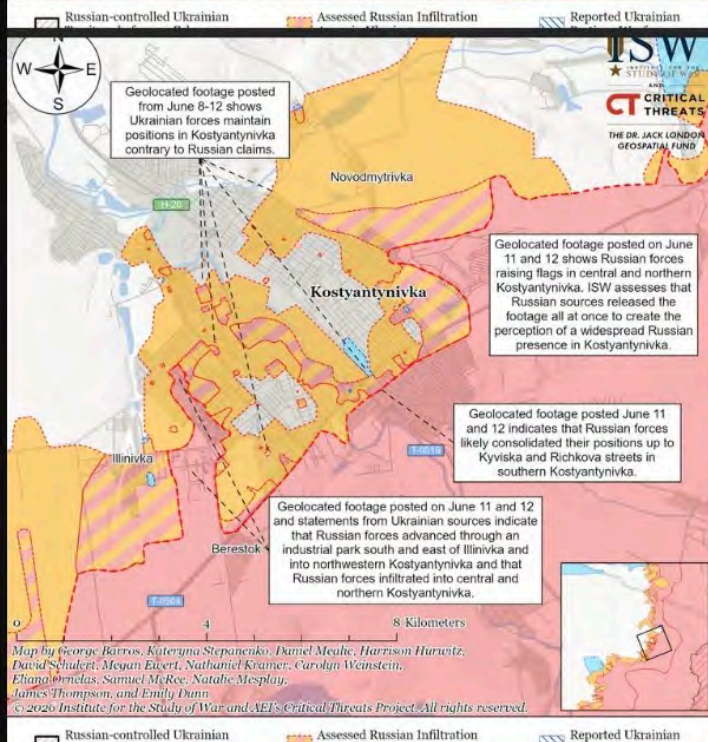
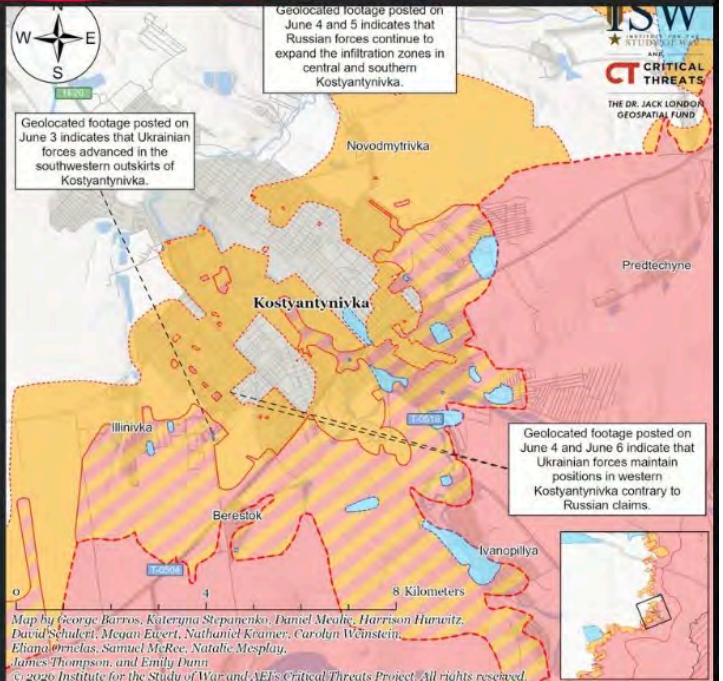
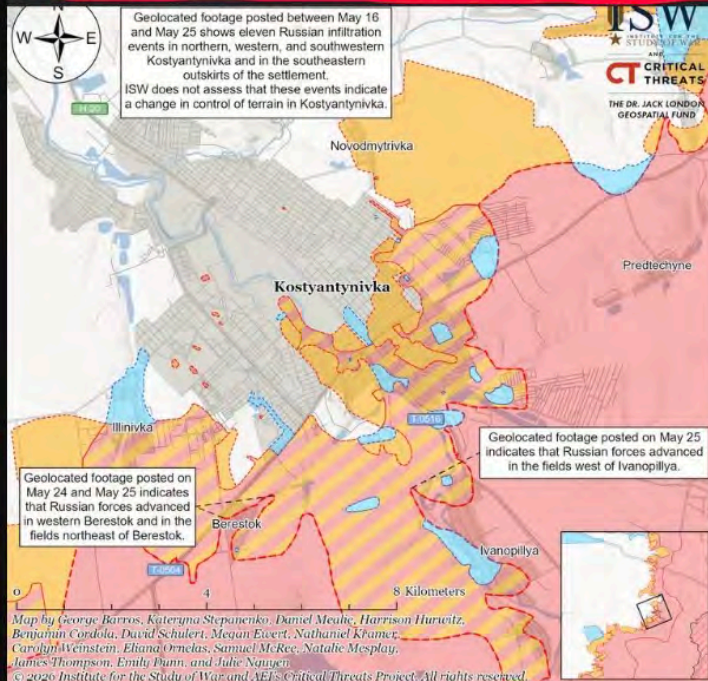

Рис1

Рис2

Arkada Investors сейчас 😊 счастлив(-а) здесь: Україна, Київ.

18 ч. · Киев · 🌐

2026-06-24

Верховний Суд остаточно і безповоротно визнав законним дозвіл на будівництво **ЖК Н2О!**

Цей день – справжнє свято справедливості і правосуддя для усіх інвесторів Аркади!

Раді повідомити вам новину, яка за своїм масштабом є чи не найважливішою для інвесторів Аркади за усі роки боротьби за наші інтереси і за право добудувати «Патріотику» та «Еврику».

Отже, у судовій справі №826/9175/18, яка розглядалась з 2018 року, Верховним Судом поставлено велику крапку – будівництво житлового комплексу «Н2О» назавжди визнано законним, без права оскарження даного рішення.

Рис3

ЖК Н2О (колишній «Патріотика на озерах» на Осокорках) **є законним будівництвом**. Верховний Суд остаточно підтвердив правомірність дозволу на виконання будівельних робіт. Це зняло ключові юридичні ризики навколо проєкту та гарантує добудову житла для інвесторів банку «Аркада». 📍 Інформатор Київ +3

Головні деталі статусу ЖК Н2О:

- **Остаточне рішення суду:** 19 червня 2026 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу ГО «Екопарк Осокорки» та залишив чинним дозвіл на будівництво. Це рішення є остаточним і оскарженню не підлягає. 📍 nashkiev.ua
- **Хто забудовник:** Проєкт реалізує компанія **Stolitsa Group**. Будівництво є частиною меморандуму щодо добудови об'єктів збанкрутілого банку «Аркада». 📍 Інформатор Київ +2
- **Стан комплексу:** У першій половині 2026 року частину будинків уже ввели в експлуатацію, а будівництво інших активно триває. 📍 Інформатор Київ +1
- **Масштаб проєкту:** Комплекс (за адресою вул. Колекторна) розрахований на **29 будинків** із власною інфраструктурою: дитячими садками, школами та поліклінікою. 📍 Інформатор Київ +2

Рис4

Підготовка до зими

січень 2026

Мер Києва Віталій Кличко позує для фотографії під час інтерв'ю з Reuters, Київ, Україна, 16 січня 2026 року. REUTERS/

Київ потребує 1700 мВт електроенергії на день для забезпечення послуг усім своїм мешканцям. На сьогодні ж у місті є лише близько половини необхідних потужностей.

Мер повідомив, що наразі завершено будівництво нових об'єктів розподіленої когенерації потужністю близько 60 МВт. Ще понад 100 МВт потужності — в роботі.

червень 2026

цього року повинні отримати близько 200 МВт додаткової когенераційної потужності. На сьогодні вже, зокрема, встановили три дизель-генераторні установки потужністю понад 15 МВт, які працюватимуть для безперебійного живлення об'єктів водопостачання. Загалом цьогогоріч плануємо забезпечити близько 40 МВт резерву для систем водозабезпечення", — зазначив він.

2026-06-24

Ніколов

У січні 2026 в розпал трешака Кличко казав, що в Києві уціліла лише половина енергетики з 1,7 гігавата, що споживають кияни в нормальному режимі.

— І тоді ми сиділи майже всі без світла і багато хто без тепла.

Від людей, що куди розумніші від мене і глибоко розуміють предмет, я дізнався, що **Києву треба (зробити) приблизно 0,8 гігавата РЕЗЕРВНИХ потужностей (котелень, генераторів, когенераційних)** для того, щоб пройти зиму

з водою в кранах і унітазах, та без замерзаючих труб в квартирах. В общім, щоб можна було якось вижити (я при 12 градусах в хаті вже не тойво).

Але мер схоже навіть не цілиться в такі цифри зараз.

— До зими планують зробити лише 0,2 гiгавата.

Грубо кажучи, це щоб холодна вода була в квартирах, але не резервне мізерне опалення. Хіба що десь локально від когенераторів будуть запитані окремі будівлі.

За Дарницю краєм вуха почув, що тут планують шось резервне гріюче. Але дай Боже, щоб хоча б до січня встигли.

Коли Путін вже гарантовано відстріляється по ТЕЦ.

№ 2.295

Перевернутий монетарний дизайн: про що говорить політика НБУ

2026-06-24, glavcom.ua

Богдан Данилишин, Професор Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Схильність Нацбанку до необґрунтовано жорстких параметрів процентної політики пригнічує економічну динаміку

В червні Правління НБУ ухвалило рішення залишити облікову ставку на рівні 15% річних. Формально – нічого не змінилося, а фактично - маємо продовження режиму колосального монетарного тиску на кредитний процес та економічне відновлення.

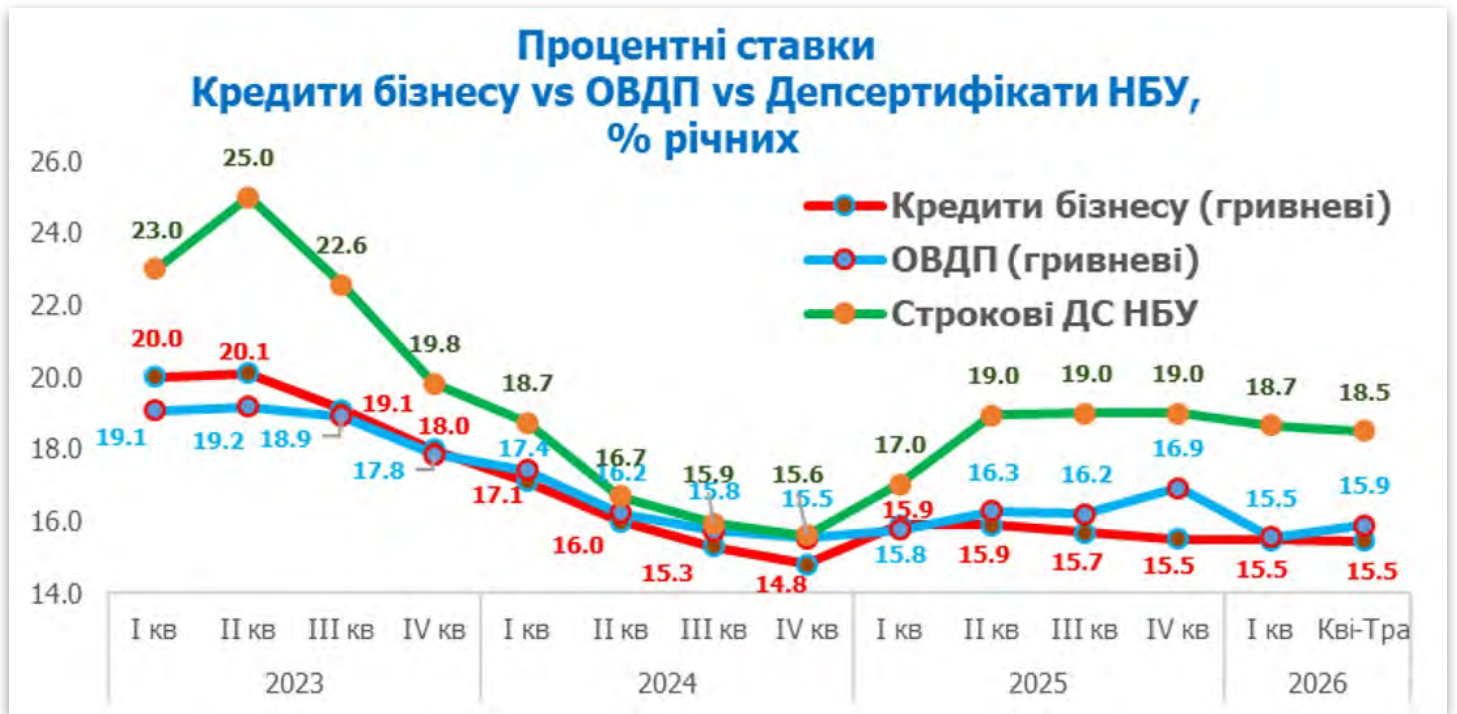
Всі ми бачимо, що

— облікова ставка НБУ вже третій рік поспіль суттєво перевищує інфляцію.

Така політика не просто

- 1) — змінила стимули та перевернула монетарний дизайн, вона**
- 2) — зробила монетарний дизайн абсурдним та позбавленим економічної логіки.**

Адже зараз (як і три роки поспіль) у системі ключових процентних ставок банків – найвищий рівень дохідності мають інструменти з нульовим рівнем ризику – строкові депозитні сертифікати НБУ.

За підсумками травня 2026 р. річна інфляція становила 8,2%, тобто облікова ставка НБУ перевищила поточний рівень інфляції на 6,8 від.с. пункти і це в умовах відсутності росту реального ВВП (за 5 місяців: +0,0% p/p).

Рішення НБУ є абсолютно неконсистентним з макроекономічними реаліями, продовжує дію стимулів до викачування гривневих коштів із кредитно-інвестиційних процесів на користь їх пасивного зберігання за лаштунками НБУ.

Параметри процентної політики залишаються гальмом економічного відновлення, а не інструментом стабілізації.

Переважаюча частина чинників поточної інфляції є немонетарними, тобто знаходяться поза контролем ключової процентної ставки.

Це, насамперед

- ріст витрат на енергоносії та енергообладнання, адміністративно регульовані тарифи, акцизи на тютюн та пальне, погодні фактори, світові ціни і «керовано-гнучкий» (де-факто - адміністративно регульований) обмінний курс гривні.

Більше того,

- канали монетарної трансмісії залишаються слабкими і недієздатними, що унеможлиблює досягнення інфляційного таргета монетарними методами, навіть якби інфляція спричинялася чинниками споживчого попиту.

Монетарна трансмісія залишається недієвою із-за вкрай низької кредитно-посередницької активності банків та воєнних факторів.

— Депозитний канал трансмісії становить лише 4% ВВП, а кредитний – лише 10% ВВП, що критично мало для впливу на інфляцію.

— Валютний та фондовий канал трансмісії взагалі виключені з ефективного впливу, оскільки повністю залежать від неринкових потоків зовнішньої допомоги.

Крім того маємо ще і додаткові структурні проблеми трансмісії, такі як

1) — надмірна процентна маржа банків (понад 10 в.п.);

2) — висока концентрація заощаджень у заможних громадян (60% депозитів належать 1% вкладників);

3) — висока частка пільгових кредитів у складі кредитного каналу (близько 25%).

За таких умов облікова ставка просто втрачає свою ефективну силу для впливу на інфляцію.

Наслідком неспроможності НБУ впливати на інфляцію є «постійне перенесення строків досягнення інфляційного таргета».

— Це щось нагадує горизонт комунізму, до якого всі йшли, а він віддалявся.

Згідно нового плану НБУ досягнення таргета у 5% очікується аж у 2028 році.

У Нацбанку це називається горизонт політики, що завжди «маячіє на видноколі».

— Ну так само йдуть і новоявлені таргетери – щось таргетують, а в підсумку цей таргетаризм лягає на плечі народу України.

1. Вартість процентної політики

Суспільство витрачає сотні мільярдів гривень на політику, результат якої постійно і безвідповідально відкладається.

Процентні витрати НБУ на монетарну політику за 5 місяців 2026 р. склали 43 млрд. грн, а всього з початку війни - вже 330 млрд. грн. коштів платників податків.

2. Інфляційний таргет

Фундаментальна проблема сфери монетарного регулювання економіки – занадто низький інфляційний таргет (5%), який утримується з довоєнного періоду і не відповідає нинішнім економічним умовам України. Занижений

інфляційний таргет спричиняє схильність НБУ до необґрунтовано жорстких параметрів процентної політики, яка в результаті скеровується на досягнення апріорі недосяжних цільових показників інфляції і невиправдано пригнічує економічну динаміку.

3. Монетарна політика та кредитування

Тривала жорстка монетарна політика послабила стимули банків до кредитування. Банки просто не мають комерційного інтересу кредитувати економіку. На кінець травня 2026 р. чисті кредити займають лише 29% в структурі активів банків (в 2021 р. було 37% , а в 2017 р. – 42%). При цьому близько 25% кредитного портфеля є пільговими кредитами за підтримки Уряду, яких майже не існувало в довоєнних періодах.

В 2026 р. продовжується стагнація кредитування. Спостерігається номінальний приріст кредитування, але цей приріст навіть не покриває зростання цін на затрати, не говорячи вже про кредитний розвиток бізнесу. Так, у 2026 р. ціни промислових виробників зросли на 45%, тоді як чисті кредити бізнесу – лише на 32% за рік.

Монетарна політика без кредитування — це *імітація*.

Кредити

- це не лише інвестиції бізнесу, але й базовий канал монетарної трансмісії, без якого ефективна передача імпульсів процентної ставки до товарних ринків є неможливою.

Однак, НБУ перманентно проводить монетарну політику з параметрами, які дестимулюють кредитний процес.

— Замість системних рішень на рівні монетарної політики, НБУ концентрується на нішових продуктах (ESG-кредити, інклюзивне кредитування, енергетичні кредити).

Звичайно, в нинішніх умовах процентна політика НБУ не може впливати на інфляцію, оскільки поточна інфляція диктується витратними чинниками, а канали монетарної трансмісії залишаються слабкими.

Ключові чинники поточної інфляції - ріст енергетичних витрат, ріст світових цін на енергоносії, податки, девальвація гривні.

Тому системне подолання української інфляції потребує не високих процентних ставок, а комплексних заходів для нарощування виробництва товарів та компенсації наявного торгового дефіциту, які мають включати і адекватну політику щодо доступності кредитного ресурсу.

І на кінець

— **нинішній формат процентної політики НБУ більше генерує додаткові структурні шоки для економіки, аніж здійснює стабілізуючу роль.**

Обмежуючи ринкове кредитування НБУ створює перешкоди для нарощування виробництва, що призводить до постійного розширення торгового дефіциту.

Лише масштабна зовнішня фінансова підтримка стримує економіку від рецесії та валютної дестабілізації.

№ 2.296

Так, Трампа наш или не наш?

2026-06-24

Куц

В своем стиле "бури, детка, бури", он дал наказ "бомби, парень, бомби".

И этим сделал шах и мат адептам секты "свидетелей агента Краснова".

Так, кто же Вы на самом деле, мистер Трамп, "проукраинский" или "пророссийский"?

Ответ очевиден:

— **Трамп "проамериканский"**. В том значении, которое он и его сторонники вкладывают в этот термин.

В картине мира Трампа, у США есть только один соперник/конкурент, которого следует опасаться. И это не РФ, и не Иран.

Это Китай.

Но Китай не просто так "взять за жабры". У Китая практически все балансы положительны, даже продовольственный (на 95%).

Но есть один, с отрицательным значением - энергетический.

— **Китай с его расширенными производительными силами, потребляет очень много энергии.**

Ежегодное потребление первичной энергии в Китае составляет около 4 411 млн тонн нефтяного эквивалента (Mtoe) - он является крупнейшим потребителем энергии в мире.

— При этом дефицит составляет 800 Mtoe или 18% от потребления.

На долю Китая приходится более 27% глобального энергопотребления, про том что номинальное значение ВВП составляет 18% от мирового.

Где брать ресурсы?

— Надежд на Тихоокеанский регион, Африку и Латинскую Америку почти нет. На них приходится свободные объемы в размере около 300 Mtoe (Тихоокеанский регион -это преимущественно Австралия; Африка - Нигерия, Латинская Америка - Венесуэла).

Среди крупнейших поставщиков видное место занимает Ближний Восток — более 1100 Mtoe и страны СНГ — до 800 Mtoe (в основном речь о РФ и Казахстане).

Потенциал Северной Америки (300-350 Mtoe): вклад Канады — 250 Mtoe и США — до 100 Mtoe.

Фактор сугубо Ирана — это ресурс в размере до 80 Mtoe.

Ключевым внутренним энергетическим базисом Европы на сегодня является Норвегия — 180 Mtoe.

То есть Китай для обеспечения своей энергетической безопасности будет претендовать на профицит энергоресурсов из РФ на уровне 680-700 Mtoe и на 80 Mtoe из Ирана. Суммарно - до 780 Mtoe. Это практически полностью покрывает потребности КНР в энергии. Плюс Венесуэла с 20 Mtoe.

Речь идет не только о нефти, а обо всех энергетических ресурсах в виде первичной энергии: газ, уголь, уран, биомасса.

Исходя из данного энергобаланса,

— **Китай можно "взять голыми руками", лишь обрубив ему поставки энергии.**

Например,

— Китай в день потребляет 17 млн баррелей нефти, а добывает всего 5 млн.

Учитывая, что Китай - это большая индустриальная страна, он не сможет быстро диверсифицировать свой энергобаланс как ЕС.

Кроме того, Китаю нужны темпы роста экономики в размер 5% в год, а не около нуля как в Европе.

Китай - большой потребитель и поэтому он ориентируется на больших поставщиков.

А таковых в мире не так и много:

- 1) — Северная Америка,
- 2) — Ближний Восток и
- 3) — РФ.

Понятно, что США контролируют свою нефть и могут влиять на политику Канады. Но этого мало.

Для создания «энергетической удавки для Китая»,

— Америка стремится взять под полный контроль 1) — потоки нефти из Ближнего востока и 2) — "договориться" с РФ.

Примерно так, США отсекали Японию накануне Второй мировой войны от поставок железа, меди, каучука, нефти.

"Удушающая блокада" - это любимая тактика США со времен появления их военных кораблей у берегов Японии в 19 веке.

Первоначально, встреча Трампа и Си Цзиньпина была назначена на 01 апреля 2026 года.

К этому времени, Вашингтон планировал сложить весь задуманный им пазл:

1. Блокирование китайской логистики в Панамском канале;
2. Взятие под контроль Венесуэлы;
3. Взятие под контроль Ирана и консолидация ближневосточных поставок нефти;
4. Новый Modus operandi с РФ (переговоры в Анкоридже и совместные проекты по разработке арктических месторождений нефти).

Первые два пункта США исполнили блестяще.

Но дальше - споткнулись на Иране.

В новой ближневосточной войне США потерпели болезненное поражение.

1) — А переговоры в Анкоридже - это была игра в стиле, «кто кого первым обманет».

2) — США пообещали РФ мирное соглашение ценой компромиссов со стороны Украины.

При этом, в Вашингтоне понимали, что данная цель недостижима.

Но американцы имитировали "давление" на Украину:

— риторика Трампа и Вэнса; сокращение финансовой помощи; уголовные расследования, которые связывали с "внешним заказчиком" и т.д.

В Вашингтоне полагали, что война с Ираном продлится недолго.

Главная задача

1) — отсечь от Тегерана помощь РФ.

Как это сделать?

2) — Изобразить, что "убеждение Украины находится в процессе, но дело сложное и требует большего времени, а так все идет как договорились".

В итоге, Трамп должен был приехать в Пекин с четырьмя тузами в рукаве:

— 1) — Панамский канал; 2) — Венесуэла; 3) — Иран; 4) — новые договоренности с РФ согласно которым, новые месторождения в Арктике будут разрабатываться под контролем США.

Китай должен был признать поражение.

— Это как поединок двух самураев, которые мысленно "прокручивают" схватку в голове и определяют кто победил, не вынимая мечи.

Кроме того,

— это должно было привести к распаду евразийской триады "Китай - РФ - Иран" и резкому ухудшению отношений между Китаем и Россией (взаимное недоверие и обвинения в "сговоре за спиной").

А потом, скорее всего, Трамп должен был "выкатить" РФ новые условия мира, более жесткие, в контексте изменившихся реалий "на земле" (имеется в виду, в геополитике).

Но все пошло не так на этапе реализации пункта номер три (Иран).

И скорее всего,

— несмотря на то, что Трамп "похвалил" РФ и Китай за нейтралитет во время его войны с Ираном,

— **полного нейтралитета тут как раз и не было.**

В данном случае, **Трамп выдает желаемое за действительное.**

Скорее всего,

— **Россия скрытно помогала Ирану, например, в определении координат целей и возможно даже в виде некоторых военных поставок.**

То есть и РФ в Анкоридже "держала фигу в кармане". Каждая сторона думала, что "обманула" другую.

Это объясняет нынешнее резкое изменение риторики Трампа, который призвал Украину усилить удары по РФ.

Но этот призыв - это лишь заход на Китай с другой стороны:

1) — не получилось с помощью войны с **Ираном**,

значит

2) — США будут пытаться достичь этой цели с помощью радикализации **российско-украинской войны** и усиления давления на РФ.

Не исключено, что после нынешнего этапа войны, Кушнер и Уиткофф повезут в Москву и "скрытые протоколы мира", в которых будет оговариваться новый режим российского энергетического экспорта (в целях его минимизации в сторону Китая).

Проблема заключается в том, что нынешняя культура переговорного процесса делает любые устойчивые договоренности невозможными.

Можно сказать, что

— **нынешний формат дипломатии вообще не предусматривает классического мирного трека переговоров.**

Переговоры становятся лишь формой фиксации промежуточных позиций за шахматной геополитической доской:

— "тронул-ходи-записал ход" и так далее.

В практическом смысле, это означает, что

— война идет либо до 1) — "мата", либо до 2) — переворачивания шахматной доски "черным/белым лебедем".

№ 2.297

Хвиля
3 ч. · 🌐

2026-06-25

Слабое место: Россия не справится с топливным кризисом, как смогла Украина. Юрий Романенко

Скептики говорят: ну отрежут России своё топливо - так она просто закупит чужое и заткнёт дыру. Юрий Романенко объясняет, почему с Россией это не сработает так, как сработало у Украины.

Всё упирается в логистику. У России она в разы длиннее. Купить дизель в Китае, Казахстане или Азербайджане мало - его ещё нужно довезти цистернами по Транссибу, через половину континента, а это время. Вдобавок объёмы с потолка не берутся: **мощности рассчитаны под конкретное потребление, и никто не строит избыточные заводы, чтобы они годами простаивали ради форс-мажора.** Мировая экономика так не работает.

Украине в своё время помогла Европа под боком - она быстро закрыла дефицит. У России с её огромными расстояниями и под постоянными ударами дронов по НПЗ это растянется надолго. **Задача решаемая, но вопрос - какой ценой и за какое время.**

№ 2.298

Богдан Данилишин

48 мин. · 🌐

2026-05-25

...

У Гданську тривають «жнива». Доки доморощені «хлібороби» обробляють туземських стейкхолдерів на майбутню адженду для забезпечення візії, нікому немає діла, що власне в своїй хаті твориться.

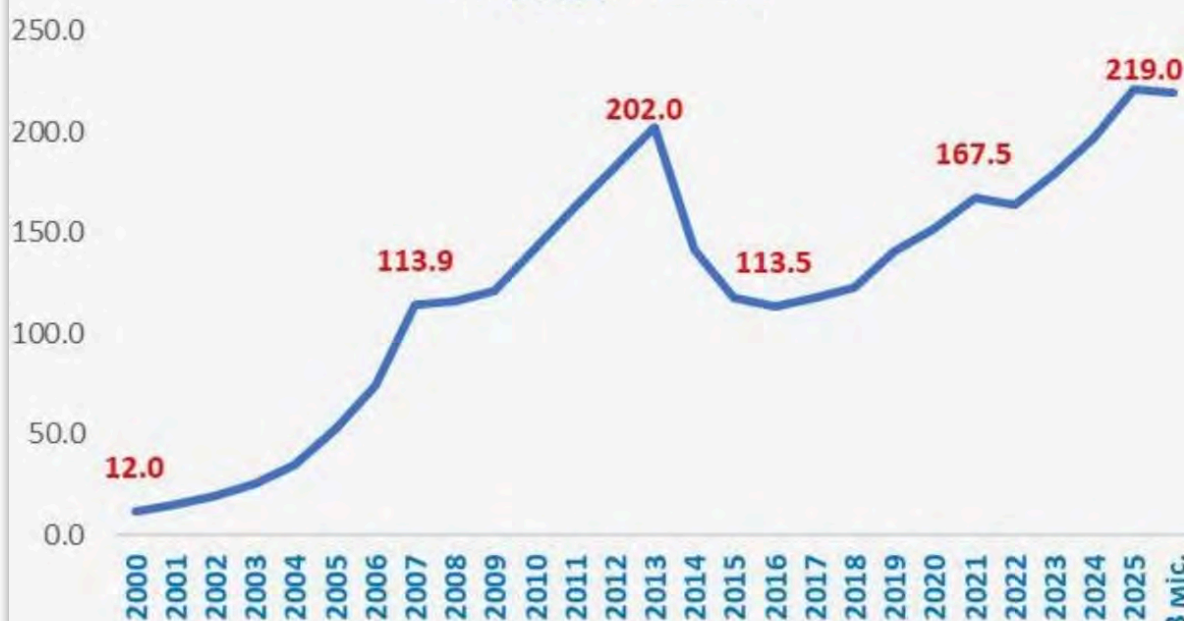
У Гданську дискутують про майбутній ринок капіталу. Чомусь без згадки про банківських посередників. Українські заощадження зараз становлять 220 млрд. дол., 1/3 з них - лежать в банках. Ми не проводимо нормальної політики по залученню банківських ресурсів у інвестиції. Це політика першої ланки фінансового посередництва. Українські банки не працюють як фінансові посередники.

Зате ми ставимо якісь повітряні цілі про ринок капіталу, до якого не готове ні суспільство ні інституційне поле.

Починати треба з оздоровлення роботи банків, з формулювання для них адекватних стимулів посередницької діяльності, а не використовувати банки як ІНСТРУМЕНТ СТРИМУВАННЯ ІНФЛЯЦІЇ (в угоду міжнародним стандартам, які писалися для інших умов і для інших країн).

@актуальное

Заощадження бізнесу та населення,
млрд дол США

2026 3 mic.

№ 2.299

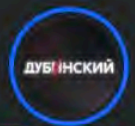
Dubinsky.pro 6 ч. · 2026-06-25 ... ×

Давайте посмотрим на происходящее победобесие зеленского, его одновременные угрозы Путину и Лукашенко, вместе с пренебрежением к Трампу, и на фоне не стройного (совсем не стройного) хора европейской поддержки. Такое впечатление, что мы уже всех победили, нам не противостоит крупнейшая ядерная держава в мире, и это не у нас "вынесена" вся экономика и энергетика. Как-то слишком много пафоса и задора на фоне очень непростой действительности. Непростой и непрогнозируемой. Тем более, что в следующем году в европейской политике возможны серьезные перемены - в Германии и Франции, а также Британии.

Поэтому **пафос зеленского** выглядит сейчас для меня как игра **ва-банк**. Попытка **спровоцировать Путина** на опрометчивый шаг, размен ударами, вовлечение **Беларуси** - что угодно, **что может изменить баланс войны резко**. **И потребует вмешательства ЕС и США немедленно.**

Потому что если будет медленно, то Путин затянет войну в осенне-зимний период, и может в нем победить. **Запаса прочности в Украине уже почти нет.**

№ 2.300

Россия между тем, сделала **2 важных предупреждения**. Альтер-эго Путина Медведев объявил о том, что **все ограничения для ударов по Украине пора снять**. Ушаков заявил, что **США не в состоянии выполнить условия Анкориджа**, и в РФ выполнения этих договоренностей не ждут.

Понятное дело, что это позиция "челяди", а не "царя". Поэтому высказана эта позиция, как **прелюдия к визиту трасповских посланцев - Уиткоффа и Кушнера**. Им предварительно озвучены максимумы, на которые пойдет РФ - **отказ от "пониманий Анкориджа"** (какие в их рамках брал на себя обязательства Путин - знают только они с Трампом), и **эскалация ударов по Украине "без ограничений"**: это **газовые хранилища в Стрию, дамбы, мосты, коллекторы, канализация, водоканалы** - в добавок к **энергетике и ТЭЦ**.

В Кремле прекрасно понимают, что победоносные заявления зеленского возможны до тех пор, пока жители крупных городов не срут в пакетик. Это же понимание (не знаю, анкориджское ли) есть у европейцев, которые старательно помогают латать инфраструктуру. Но сколько бы не был прочен запас, заложенный ненавистным шароварному рейху СССР-ром, он закончится. **Если "анкориджские понимания" были в том числе о том, чтобы геноциду не быть, то теперь этих пониманий - нет.**

Денис Шмигаль

1 ч. · 🌐

2026-06-25

Україна буде нову енергетику, адаптовану до викликів XXI століття. Зазначив про це під час презентації **візії** оновленої Енергетичної стратегії України, яку ми розробляємо разом зі Світовим банком.

- ◆ **Стратегічна амбіція України** — повернутися до 54 ГВт встановленої потужності, яку ми мали до 2014 року. Її має забезпечувати: 50% — атомна енергетика, 30% — відновлювані джерела енергії, 20% — нова газова генерація та модернізована теплоенергетика.
- ◆ **Другий ключовий акцент** — розподілена стійкість. Ми формуємо архітектуру «енергетичних сот» — кластерів, здатних підтримувати базові функції навіть у разі пошкодження центральної мережі.
- ◆ **Третій акцент** — безпека. Захист буде вмонтований у каркас енергетичної системи та стане її невід'ємною властивістю. Він складатиметься з трьох основних шарів: архітектурного захисту, військового захисту та стійкості на рівні системи.
- ◆ **Четвертий акцент** — єдиний енергетичний простір з Європою. Пріоритетами є розширення потужності транскордонної інтеграції з ENTSO-E до 4,5 ГВт, розвиток пропускних потужностей у газовій сфері, використання українських газосховищ, розвиток власного газовидобутку, посилення енергетичних маршрутів до Центральної Європи та експорт чистої енергії.

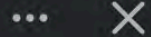
Дякую керуючій директорці з питань операційної діяльності Анні Б'єрде та всій команді Світового банку за підтримку в розробці цієї стратегії.

Алексей Куш

7 ч. · 🌐

2026-06-25

Нещодавно писав про системну кризу в сегменті невеликих фермерських та особистих селянських господарств: падіння на 14% в першому кварталі 2026 року на тлі зростання виробництва в секторі великих аграрних корпорацій.

Одна з причин - різні умови доступу до бронювання, а отже і до фактору робочої сили.

Я тоді писав, що треба покращити умови бронювання для малих фермерів та особистих сімейних господарств.

І от Уряд "покращив":

- Для аграрних виробників: вимоги для бронювання подвоїли.

За новими правилами тепер потрібно мати щонайменше 1000 га землі (було 500 га) та річний дохід від 40 млн грн (було 20 млн грн).

І це відбувається на тлі відкриття ринку землі.

Схоже на те, що сімейні господарства та малі фермери на цьому "ринку землі" зайві.

Ну і по середній зарплаті для решти компаній встановили для бронювання середні зарплати на підприємствах у розмірі 80 тис грн (штат від 20 осіб) та 53 тис грн (штат від 50 осіб).

З такими умовами забронюються лише банки та компанії ІТ сектору.

Вся энергия реформаторства в свисток конференций по восстановлению

Украина-Польша: баланс денег и потоков за 2022 – 2025гг

2026-06-25

Романчук

Утром 25 июня в польском Гданьске открылась пятая Конференция по вопросам восстановления Украины (URC).

Десятки выступлений на панелях, тысячи встреч на бизнес ярмарке, десятки тонн выпитых напитков, подписание более 200 подготовленных договоров между польскими и украинскими компаниями, активное, интенсивное и в большинстве своём политкорректное общение между более чем 5 000 участников.

Среди них представители более 100 громад Украины, тысячи представителей самых разных структур украинской и польской власти, руководители Европейского Союза и, конечно, большого украинского, польского и европейского бизнеса.

Торжественно, дипломатично, пафосно, предсказуемо глянцево и даже парадно. Полная вербальная, политическая поддержка Украине.

Во время Гданьской конференции пройдёт заседание комитета Украинской платформы доноров, заседание координационной группы G7+ по энергетике Украины, 60 мероприятий, сопутствующих Конференции.

Общая помощь Украина (млрд. евро) 24.01.2022 – 30.04.2026

Country	Financial	Humanitarian	Military	Total
United States	47,30	3,47	64,62	115,38
EU (Commission and Council)	81,21	3,21	0,00	84,43
Germany	1,65	4,07	24,21	29,93
United Kingdom	3,75	1,36	16,19	21,30
Canada	8,42	0,60	5,07	14,10
Japan	10,38	1,71	0,06	12,15
Denmark	0,12	0,96	9,95	11,03
Netherlands	0,72	1,12	8,85	10,70
Sweden	0,53	0,91	9,15	10,59
Norway	2,04	1,85	6,80	10,69
France	0,80	0,88	6,23	7,91
Poland	0,91	0,50	4,45	5,86
Italy	0,41	0,83	3,00	4,24
Finland	0,16	0,28	3,17	3,61
Belgium	0,05	0,41	2,74	3,20
Spain	0,47	0,32	1,49	2,28
Lithuania	0,05	0,38	1,16	1,59
Switzerland	0,23	1,15	0,00	1,38
Australia	0,00	0,16	0,91	1,07
Estonia	0,01	0,06	0,89	0,96
Austria	0,12	0,13	0,00	0,26
Slovakia	0,04	0,02	0,70	0,75
Latvia	0,05	0,03	0,59	0,66
South Korea	0,20	0,43	0,01	0,65
Czechia	0,00	0,06	0,57	0,63
Romania	0,00	0,12	0,41	0,54
Ireland	0,05	0,26	0,21	0,51
Total	159,68	25,72	172,99	358,39

Украинские власти на конференции по восстановлению предлагают не глубокие, системные рыночные реформы, не свободный рынок и модель предпринимательского роста, а всё тот же самый украинский Левиафан с европейскими звёздами и символикой. Вот такой им видится интеграция в ЕС, получение денег и ресурсов для восстановления и модернизации Украины. На каждой конференции звучат цифры бизнес-проектов на суммы от \$750 до \$1,3 трлн. Международные и национальные синдикаты «VIP-распорядителей и потребителей чужого» лоббируют свои интересы, предлагают себя не на рыночных условиях, а по логике и законам бюрократии. В этом и есть ключевой дефект всех конференций по восстановлению и реформам для Украины.

Конференции по вопросам восстановления Украины стали своеобразным Давосом европейской политики и бизнеса только для нашей страны.

Ежегодная, регулярная площадка, на которой обсуждается широкий спектр самых разных вопросов.

Мы, безусловно, благодарны Евросоюзу, правительствам и парламентам большинству его стран за военную, денежную и гуманитарную поддержку. Он нам реально подставил плечо, протянул руку помощь и взял на себя финансирование большого объёма затрат.

Европейская помощь особенно ценна и дорога в условиях, когда правительство Д. Трампа практически обнулило помощь от США и предприняло целый ряд мер по поддержке агрессора и ослаблению НАТО. По данным Kiel Institute начала июня 2026г. «европейские страны сохранили высокий уровень военной поддержки Украины и, в частности, увеличили объем помощи, связанной с беспилотниками. В то же время в первые четыре месяца 2026 года объем финансовой и гуманитарной помощи заметно сократился — в основном из-за задержек с выделением средств со стороны ЕС».

По состоянию на 30.04.2026г. страны Европы объявили о выделении Украине помощи на €389,74 млрд.

Предоставлено помощи на €214,84 млрд. Из неё военная помощь составила €102,21 млрд. США заявили о выделении нам €118,96 млрд., из которых выделено €115,38 млрд. Из неё военная помощь составила €64,62 млрд.

Польша выделали Украине помощи на €5,86 млрд. из которых финансовая помощь составила €0,91 млрд., гуманитарная - €0,5 млрд. и военная - €4,45 млрд.

Соотнесём объём польской помощи к ВВП страны в период 2022 – 2025гг. и к её общим государственным расходам.

ВВП Польши в 2022г. составил \$695,7 млрд., в 2023г. - \$813 млрд., в 2024г. - \$917,6 млрд. и в 2025г. - \$1035,6 млрд.

Совокупные госрасходы в 2022г. были \$301 млрд., в 2023г. - \$381 млрд., в 2024г. - \$453,7 млрд. и в 2025г. - \$517,3 млрд.

Получается, что за всё время широкомасштабной войны Польша оказала нам помощь в объёме 0,19% ВВП на 2022 – 2025гг. или 0,39% госрасходов за это время.

По данным Польского экономического института (Polski Instytut Ekonomiczny) от февраля 2026г., (исследование «Ukraińskie firmy w Polsce w latach 2022-2025») «темпы развития украинского предпринимательства в Польше не снижаются.

В 2022–2025 годах было создано в общей сложности 109,1 тыс. индивидуальных предпринимателей (ИП), которыми управляют украинцы, что составляет 10% от всех зарегистрированных в этот период ИП в Польше и 14,5 тыс. компаний с украинским капиталом». 82% коммерческой деятельности в Польше, которые осуществляют иностранцы, приходится на украинцев.

«В 2024 году украинцы внесли вклад в формирование 2,7% ВВП Польши. Это исследования Deloitte, проведенного по заказу ООН. Это означает, что ВВП Польши был выше на 98,7 млрд. злотых. Более того, в связи с более успешной интеграцией граждан Украины на рынке труда и связанным с этим ростом их производительности, согласно прогнозам, их вклад в формирование польского ВВП к 2030 году увеличится до 3,2%».

По данным Национального банка Польши («Sytuacja życiowa i ekonomiczna imigrantów z Ukrainy w Polsce w 2025 r. Raport z badania ankietowego») 92% доходов украинцев, которые выехали в Польшу до широкомасштабной войны, составляют доходы от труда, а у тех, кто приехал в Польшу после февраля 2022г. этот показатель составляет 78%.

81% украинских мигрантов самостоятельно обеспечивают себя жильём (72% арендуют, 9% купили своё жильё).

Нет сомнения, что украинцы являются ценнейшим экономическим ресурсом для Польши.

Это не только человеческий, но и предпринимательский капитал.

Оценим вклад украинцев в ВВП Польши в 2022 – 2025гг.

В 2022г. это было \$17,4 млрд.,

в 2023г. - \$20,3 млрд.,

в 2024г. - \$24,8 млрд.,

в 2025г. - \$28 млрд.

За 2022 – 2025г. украинцы в Польше произвели ВВП на ~\$90,5 млрд.

С учётом доли налогов в ВВП в Польше получается, что украинцы заплатили налогов в польский бюджет на сумму ~\$32 млрд.

Сравним эту цифру с совокупной помощью, которую Польша оказала украинцам в Украине (данные Kiel Institute).

Она составляет ~\$6,5 млрд.

Это в 4,9 раз меньше, чем заплатили украинцы налогов в бюджет Польши и в 13,9 раз меньше, чем украинцы произвести ВВП для Польши.

Даже если учесть суммы, которые украинцы в Польше получили в рамках программы поддержки детей 800+, других видов помощи, то Польшу остаётся в огромном плюсе.

Такого рода оценки очень полезны для откровенного, честного разговора сторон, особенно когда отдельные политики размахивают призраками прошлого.

Такого рода цифры убеждают Европейский Союз смотреть на Украину, как на полноценного партнёра, союзника, мощного донора безопасности и развития, а не просителя.

Нет сомнения, что донесение до польского общества, здравомыслящих элит этих цифр является очень эффективным способом достижения консенсуса, снятия напряжения, чтобы направить совместную энергию на борьбу с общим врагом.

Да, позитивно, что в Гданьске Урсула фон дер Ляйен заявила о выплате первого транша (€3,2 млрд.) из €90 млрд. кредита. Прекрасно, что наши

производители оружия нашли партнёров среди авторитетных производителей стран ЕС.

Внушает оптимизм, что НАТО-вские страны Европы, наконец, начали думать о самостоятельной политике безопасности без денежных и военных «костылей» от США.

О субъектности Украины говорит тот факт, что Евросоюз не видит единой общеевропейской системы безопасности без Украины.

Всё это, конечно, хорошо, но Конференция по вопросам восстановления – это, в первую очередь, про экономическую политику, модель экономического роста и развития, про создание качественного делового и инвестиционного климата.

Такого рода форумы должны быть диалоговыми площадками не для национальных и международных синдикатов «VIP-распорядителей и потребителей чужого», не для их договорённости об освоении кредитных ресурсов ЕС, грантов для Украины с участием польских, немецких, итальянских или французских партнёров.

На Конференции по восстановлению и модернизации Украины должны обсуждаться как раз параметры монетарной, фискальной, регуляторной, социальной, институциональной политики, которые будут учитывать как позитивный опыт лучших реформаторов Европы, так и негативный опыт 30+ лет украинского экономического развития.

Какая разница, сколько десятков крупных конференций по восстановлению, реформам будут проводить с разными странами ЕС украинские власти, если наша модель остаётся неизменной.

Она та самая пресловутая дохлая лошадь, погонять которую, пытаться оживить, тем более заставить бежать со скоростью 6+% ВВП бесполезно.

Это противоречит законам экономики. Такой подход не находит подтверждения в экономической истории.

Тем не менее, украинское Правительство с печально известного Лугано в 2022г. и вплоть до Гданьска-2026 предлагает восстановления в рамках модели государства всеобщего интервенционизма.

Украинский Левиафан – это партнёр исключительно избранных фаворитов большого бизнеса. Этот самый большой бизнес легко находит себе партнёров в ЕС, США – да любой стране мира. Этот синдикат обхаживают известные международные консалтинговые организации типа McKinsey. Они умеют проводить пышные, глянцевого форумы, привлекать внимание манящими

цифрами инвестиций в сотни миллиардов долларов. Они лоббируют свои интересы не только через чиновников, но также через бизнес-ассоциации крупного иностранного и украинского бизнеса.

Вот, к примеру, часть предложений Европейской бизнес-ассоциации для Гданьской конференции:

- (1) - подготовить государственную программу или принять пакет решений для прифронтовых регионов, который включает соединение финансовых, налоговых, логистических и энергетических инструментов;
- (2) - снижение военного сбора до 1,5% и социального налога до 10% для работодателей в прифронтовых территориях, ввести нулевую налоговую ставку налога на землю и недвижимость,
- (3) - ослабление режима автоматической блокировки налоговых накладных,
- (4) - введение ускоренных судебных процедур решения налоговых споров,
- (5) - остановить взимание штрафов и пени по жилищно-коммунальным услугам, введение льготных тарифов для энергоёмких предприятий,
- (6) - расширение программы льготного кредитования «5-7-9», больше лимитов, увеличение сроков,
- (7) - грантовые программы для сохранения рабочих мест,
- (8) - реструктуризация кредитов, государственная поддержка для критически важных предприятий,
- (9) - предоставление налоговых льгот для транспортных и логистических компаний,
- (10) - создание государственных хабов с доступной арендой.
- (11) - предоставление льготных ж/д тарифов,
- (12) - введение специальных экспортных «зелёных» коридоров для прифронтовых регионов,
- (13) - поддержка местных производителей в закупках для восстановления.

Это же список мечты для синдиката «VIP-распорядителей и потребителей чужого».

Это же клондайк для чиновничьей, номенклатурной и правоохранительной дискреции.

Украинские власти на конференции по восстановлению предлагают не глубокие, системные рыночные реформы, не свободный рынок и модель предпринимательского роста, а всё тот же самый украинский Левиафан с европейскими звёздами и символикой.

Вот такой им видится интеграция в ЕС, получение денег и ресурсов для восстановления и модернизации Украины.

На каждой конференции звучат цифры бизнес-проектов на суммы от \$750 до \$1,3 трлн.

Международные и национальные синдикаты «VIP-распорядителей и потребителей чужого» лоббируют свои интересы, предлагают себя не на рыночных условиях, а по логике и законам бюрократии.

В этом и есть ключевой дефект всех конференций по восстановлению и реформам для Украины.

Места для украинского малого и среднего бизнеса на такого рода мероприятиях нет.

Это не для него праздник. Ему уже приготовили новые налоговые ставки и жёсткие регуляторные режимы. Ему не светит доступный кредит и низкая инфляция. Ему не отвертеться от угрозы попасть в «чёрный» список бизнеса. Ему не дожидаться честной, открытой справедливой конкуренции ни в прифронтовых, ни в остальных местах Украины. Ему не дожидаться быстрой, эффективной, некоррупцированной таможни.

Нет сомнения, что польские бизнесмены и эксперты, немецкие, брюссельские, итальянские, французские прекрасно знают слабости и дефекты украинской экономической политики.

Знают и не предлагают реальные решения.

- 1) — Не предлагают, потому что боятся по-настоящему свободную, капиталистическую Украину без совка в экономике и в голове.
- 2) — Не предлагают, потому что сами являются лоббистами синдикатов «VIP-распорядителей и потребителей чужого».

Вот почему нет смысла ожидать от всех этих пышных международных конференций, форумов, что в Давосе, что в Гданьске или Лондоне настоящих модернизационных прорывов.

Не надо путать праздники и возможности для номенклатурных начальников и их коммерческих фаворитов с благами и благоприятными условиями для миллионов украинских предпринимателей.

№ 2.304

Милин Дмитрий
38 мин. · 🌐

2026-06-26

[Добрые европейцы намекают, что украинцам надо сдохнуть на фронте, а вот женщины, особенно молодые, "пригодятся в хозяйстве"]

Дания перестанет предоставлять убежище мужчинам из Украины в возрасте от 23 до 60 лет, подлежащим призыву, сообщил в пресс-службе министерства по делам иностранцев и интеграции королевства — Reuters

Как подчеркнул **министр** по делам иностранцев и интеграции **Мортен Бедсков**, Дания "остаётся надёжным союзником **Украины**", **но не намерена создавать правовых лазеек, ослабляющих ее обороноспособность.**

Рис1

Министр иммиграции и интеграции Дании Мортен Бедсков представил законопроект, согласно которому украинским мужчинам призывного возраста (от 23 до 60 лет) перестанут предоставлять временный вид на жительство в Дании, если они подлежат мобилизации и не имеют официального освобождения от военной службы. Интерфакс-Україна +2

Основные детали:

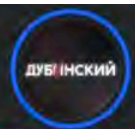
- **Официальная позиция:** Бедсков заявил, что Дания твердо поддерживает Украину, однако правила проживания не должны использоваться для уклонения от мобилизации. По его словам, это подрывает военные усилия Украины и ослабляет её способность защищаться от агрессии. Интерфакс-Україна
- **Кого коснутся изменения:** Правило распространяется на военнообязанных мужчин (23–60 лет), подавших заявления с 25 июня 2026 года. Они смогут получить защиту только при документальном подтверждении законного освобождения от службы. РБК-Україна +1
- **Что будет с текущим статусом:** Нововведение не затрагивает мужчин, получивших вид на жительство до 25 июня 2026 года. Их текущие разрешения не отменяются. Meduza +2

Рис2

№ 2.305

«Трудно представить себе более глупый или более опасный способ принятия решений, чем передача этих решений в руки людей, которые не несут никакой ответственности за свои ошибки» (с) Томас Соуэлл

№ 2.306

Ну, не будет Путин идти ни на какие компромиссы по своей позиции в украинской войне, и/или запрашивать переговоры с США.

Серия последних заявлений Лаврова и его подчиненных (сейчас Путин и Трамп ведут заочный диалог через МИД и Госдеп) говорит, как раз, об обратном: в Кремле ждут предложений от США - что делать с "договоренностями Анкориджа". Если они остаются в силе (это тоже отдельно подчеркивает РФ), то как США собираются их выполнять? Если не остаются, то что вместо них на столе?

Минские соглашения никому не нравились, но ничего другого на столе не было, и все равно пришлось "идти" по ним. Поэтому Кремль и не спешит. Не хотите Анкоридж? Ок, предлагайте что-то взамен. Или скажите, что договоренностей нет. Самостоятельно РФ из них не выйдет - это будет означать "развязать Трампу руки", а на это Путин так просто не пойдет.

Но и сроки тут обозначены самой жизнью - Путину желательно получить все "бенефиты" Анкориджа до сентября (выборы в Госдуму), а Трампу отрапортовать о сделке до ноября (выборы в Конгресс). Причем, Трампу - важнее. Ничего существенного, кроме внешнеполитических побед его команда предложить американским избирателям не может.

ГУМОВІ КАПЦІ, ФІКТИВНЕ ЗЕРНО І «СКРУТКИ» ПДВ. П'ЯТЬ СХЕМ ОБКРАДАННЯ БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА МІЛЬЯРДИ ДОЛАРІВ

2026-06-24

Олексій Куц, економіст, фінансовий аналітик

Зібрати з мільйона людей по гривні чи мільйон гривень з одного?

Фіскальна модель здебільшого налаштована на те, що з мільйона зібрати по гривні набагато легше, аніж з одного платника — мільйон. Саме тому в Україні й досі практикується пласка шкала податку на доходи фізичних осіб.

Зазначену вище фіскальну дилему в кожній країні вирішують по-своєму.

У нас зазвичай податкова політика керується відомим принципом: з бідних по нитці — чиновнику «на потоках» сорочка «бріоні». Так ця система працює десятиліттями.

Сьогодні у нашій статті — всі найпопулярніші хіти місцевих схематозників.

Це, так би мовити, хрестоматія схемних моделей перерозподілу фіскальних доходів, в якій накопичення ПДВ для відшкодування перетворюється на фіскальний «общак», на якому «сидять» усі «сім'ї татталья, соллоццо і капоне».

Принцип тут такий самий, як із сорочкою «бріоні»: скільки київських бабульок мають купити батонів, у ціні яких «сидять» 6–7 грн ПДВ, для того аби накопичити 150 млрд грн відшкодування податку на додану вартість щороку (більшість якого йде на користь експортерів сировини, здебільшого залізорудної та аграрної)?

Багато аналітиків помітили, що в Україні власники великих торговельних мереж, які є і найбільшими імпортерами товарів, водночас є й аграрними лендлордами та експортерами аграрної сировини. Чому монтуються саме такі види бізнесу?

Причина в ефекті податкової інверсії, або «перегортанні»: коли зобов'язання зі сплати податку на додану вартість при імпорті в податковій моделі фіндира ФПГ компенсуються відшкодуванням ПДВ при експорті.

Як це відбувається, і спробуємо розібратись. Отже, всі улюблені фіскальні хіти наших олігархів.

Перший крок імпортера — це суттєве заниження задекларованої ціни товару відповідно до вантажно-митної декларації.

Наприклад, імпортер купує гумові капці в Китаї. Контракт із китайським продавцем укладається на повну суму, візьмемо ціну в 5 дол. за пару. Але в ланцюгу компаній цей товар купує компанія-нерезидент, зареєстрована здебільшого в офшорній зоні.

Потім ця офшорна компанія переписує інвойс на реального отримувача — компанію-імпортера в Україні. Тут ціна на капці залишається на рівні 5 дол., але вже не за пару, а за умовно 10 кг.

Імпортёр завозить капці в Україну і декларує цей товар на митниці: договір на придбання з офшорною компанією засвідчує ту саму ціну в 5 дол. за 10 кг.

Звісно, митники мають застосувати до цього товару індикативну ціну, тобто нарахувати податки, передусім податок на додану вартість, на рівні 5 дол. за пару.

І митниця так і робить.

Однак тут на допомогу імпортеру приходять зміни до Митного кодексу, внесені ще до повномасштабної війни:

— імпортер може заплатити податки, виходячи з індикативної ціни, забрати товар і пустити його в продаж в Україні, паралельно оскаржуючи рішення митниці стосовно ціни.

Увесь цей час сплачені податки не надходять до державного бюджету і зберігаються в митниці на спеціальному депозиті в уповноваженому банку.

Цей час потрібен імпортеру, аби піти в суд умовно «на малій арнаутській» в Одесі та отримати рішення на свою користь.

З цим рішенням імпортер повертається на митницю і отримує частину свого податкового депозиту, яка розраховується як різниця між 20% від «5 дол. за пару» та 20% від «5 дол. за 10 кг».

На цьому етапі формується «схемний профіт №1»

Далі імпортер продає гумові капці на одеському «7-му кілометрі», переважно за готівку. І ціна реалізації тут як мінімум удвічі більша за «китайську», тобто вже 10 дол. за пару.

Але капці треба якось списати з балансу, тобто продати за безготівковий розрахунок.

Крім того, у цього імпортера залишається податковий кредит із ПДВ на суму сплаченого податку під час митного декларування.

Хоча суму цього ПДВ нараховано на занижену податкову базу, втрачати ці гроші якось «не комільфо».

І тоді на допомогу імпортеру приходять компанії-«скрутки».

Бо саме в цей час десь є реальні компанії, які стикаються з необхідністю платити ПДВ, наприклад, будівельні фірми.

Для того аби сформувати податковий кредит і збалансувати податкові зобов'язання з ПДВ, їм треба купити якийсь товар, у складі ціни якого є сума

податку на додану вартість. Гумові капці такому платнику не потрібні, бо списати на будівництві можна цемент, цеглу тощо.

І тут «на допомогу» приходять компанії-«скрутки»: вони фіктивно купують у імпортера гумові капці та «скручують» у нього податковий кредит. Реальної поставки товару тут не відбувається, сторони просто «купують документи». «Скрутка» перераховує імпортеру безготівкові кошти й отримує «зустрічні» валізи з кешем і зареєстровані на свою користь податкові накладні. А звідки «скрутка» бере безготівкові кошти?

Перед цим «скрутка» продає будівельній компанії фіктивний «цемент» і «скручує» ПДВ на її користь. За цемент будівельна компанія платить безготівковими коштами, які транзитом йдуть імпортеру.

— А самі «будівельники» отримують валізи з готівкою, яку «скрутка» отримала від імпортера. А імпортер отримав готівку — на «7-му кілометрі» за гумові капці.

Усі задоволені, інтерес сторін «зашитий» у дисконт під час «скрутки ПДВ».

Умовно кажучи, «будівельники» купують 100 одиниць податкового кредиту за 85–90 грошових одиниць, а «скрутка» отримує 2–3% комісії.

Так формується «схематозний профіт №2»

А тепер уявіть, що імпортер, який платить ПДВ під час імпорту, та експортер зерна — це одна ФПГ із консолідованою моделлю сплати податків?

— Тут усе стає набагато простіше, бо не потрібно використовувати «скрутки». Весь схематоз відбувається за компом фіндира.

Наприклад, така компанія купила китайські гумові капці по 5 дол. за пару. На митниці задекларувала ціну в 5 дол. за 10 кг. Потім реалізувала ці капці в мережі своїх магазинів за ціною 10 дол. за пару, де юридично продаж товарів оформлений на конгломерат ФОП-ів, зареєстрований на касирів, водіїв і менеджерів.

Зараз ліміт річного обороту ФОПа на третій групі — трохи більше 10 млн грн. Отже, 100 фіктивних ФОПів — це один мільярд гривень обороту щорічно.

Завдяки цьому трюку, замість податку на прибуток у розмірі 18% і ПДВ у розмірі 20% така ФПГ заплатить лише 5% єдиного податку з обороту конгломерату своїх фіктивних ФОПів.

Так формується «схематозний профіт №3»

Якщо частину товару реалізовувати за готівку, то у такої компанії залишиться ще й «невикористаний» податковий кредит із ПДВ.

Куди його дівати?

В такій ФПГ є свій аграрний бізнес.

Реалізуючи за готівку імпортований товар у мережі своїх магазинів, вказана компанія накопичує величезні обсяги кешу. А його можна використати для закупівлі зерна у фермерів за готівку (ціна в такому разі буде меншою як мінімум на суму ПДВ).

Так ФПГ отримує зерно, яке можна експортувати.

Однак для експорту зерно треба «поставити на баланс».

— Тут на «допомогу» приходять компанії, в яких є запаси податкового кредиту з ПДВ. Такі компанії не тільки продають фіктивне зерно, а й «скручують» податковий кредит з ПДВ за певний дисконт. Такий саме «продаж документів», а не реального товару.

ФПГ експортує зерно й отримує від держави відшкодування ПДВ, на яке не має права.

Так формується «схематозний профіт №4»

Якщо під час експорту завищити обсяги законтрактованого зерна, то можна отримати і «фіктивне відшкодування ПДВ».

Так формується «схематозний профіт №5»

У скільки цей схематоз обходиться країні?

Імпорт товарів торік становив **90 млрд дол.**

— З урахуванням тінізації імпорту ця сума дорівнювала приблизно **120 млрд дол.**

Ефективна ставка ПДВ з урахуванням пільгових груп товарів мала би становити не менш як 18%. Це мало б принести до бюджету 885 млрд грн. Натомість отримано 542 млрд грн.

Тінізація ПДВ становила як мінімум 343 млрд грн, або близько 8 млрд дол.

База тінізації податку на прибуток становить не менш як 50% від обсягу імпорту (включаючи тіньовий), тобто більш як 10 млрд дол.

Обсяг фіктивного експорту можна оцінити в 20 млрд дол. на рік. Тінізація ПДВ тут становитиме близько 4 млрд дол. щорічно. А тінізація податку на прибуток — до 3 млрд дол.

Сукупно «всі хіти схематозу» коштують національній економіці приблизно 25 млрд дол. на рік.

Для розуміння, надходження коштів до держбюджету внаслідок прийняття сумнозвісних законопроектів про оподаткування ФОПів, цифрових платформ і посилок — усе загалом становитиме не більш як 50 млрд грн на рік, або трохи більше 1 млрд дол.

Сума схематозу порівнянна з обсягом зовнішньої фінансової підтримки, яка надійде до бюджету 2026 року.

Як боротись із схематозом?

Здійснити досить радикальні реформи.

- (1) Запровадити постійний моніторинг на митниці статистичних баз з країнами — торговельними партнерами за кожною партією товару.
- (2) Запровадити подвійний митний збір з імпортованих товарів, поставлених не з країн їхнього виробництва, наприклад, з офшорів.
- (3) Замінити ПДВ на імпортовані товари фіксованою ставкою імпортованого мита без права «скрутки» та передачі за ланцюжком компаній.
- (4) Запровадити закон про «конгломерати ФОПів» і систему їхнього реального оподаткування.
- (5) Скасувати нульову ставку ПДВ під час експорту сировинних товарів (що призведе до відсутності відшкодування ПДВ).

Однак автор таких законопроектів має розуміти, що він позбавляє грошей не мільйони бабутьок, коли вони опосередковано сплачують ПДВ під час купівлі батонів, а цілком собі десяток реальних «сімей татталья, соллоццо і капоне».

№ 2.308

Финал нынешней глобальной геополитической драмы, в любом случае состоится после третьего "акта"

2026-06-27

Куш

С 2020-го года, мы наблюдаем распад "монополярного мира".

- 1) — Старый гегемон США уже не может соответствовать этому статусу, а
- 2) — новый Китай - еще не может перехватить эстафетную палочку даже в формате возобновления биполярного мира.

Вообще,

- 3) — развитие геополитических игроков "второй лиги" (Индонезия, Турция, Индия, ЮАР, Египет, Бразилия и т.д.), существенно размывает вероятность даже теоретического возобновления биполярного статуса глобальной мир-системы.

Уже никто не сможет быть гегемоном. Уже никто не сможет поделить Мир на две гегемонии.

Мы стоим на пороге "децецентричного мира":

— примерно 10 глобальных кластеров будут формировать каркас нынешней мир-системы.

Трагедия заключается в том, что

- 1) — Запад не может жить по-новому, а
- 2) — Глобальный Юг - не хочет жить по-старому.

Это создает некий прототип революционной ситуации:

— "бунт" Глобального Юга как "третьего сословия" (у которого и демография, и основной экономический потенциал в перспективе) против "глобального дворянства" - Запада (у которого и "традиция", и технологии, и "право на чеканку монеты").

Мир-система - это

- ядро в виде 1) центра накопления капитала,
- 2) промышленная полупериферия и
- 3) сырьевая периферия.

То есть,

— основная битва будет идти за 1) — потоки глобальной ликвидности, 2) — право производить товары для "ядра" и 3) — право использования "периферических природных ресурсов".

Но борьба за потоки глобальной ликвидности - это косвенное соперничество (деньги любят тишину).

А борьба за право производить - это конкуренция за инвестиции.

Поэтому мир-системные войны будут идти

- 1) — либо за природные ресурсы периферии,
- 2) — либо с помощью прокси-скальпелей для обескровливания конкурентов.

Поэтому данный период я и называю в своих статьях «Период Мир-системных войн Эпохи Неполярного Мира».

В ближайшее время Мир ждут темные десятилетия.

Китай будет стараться создать свой центр накопления глобального капитала и свою, синоцентричную Мир-систему в виде Глобального Евразийского острова (Китай, РФ, Центральная Азия, Иран, страны АСЕАН) - Сообщество единой судьбы человечества» (人类命运共同体).

Используя для этого такие форматы как БРИКС и ШОС.

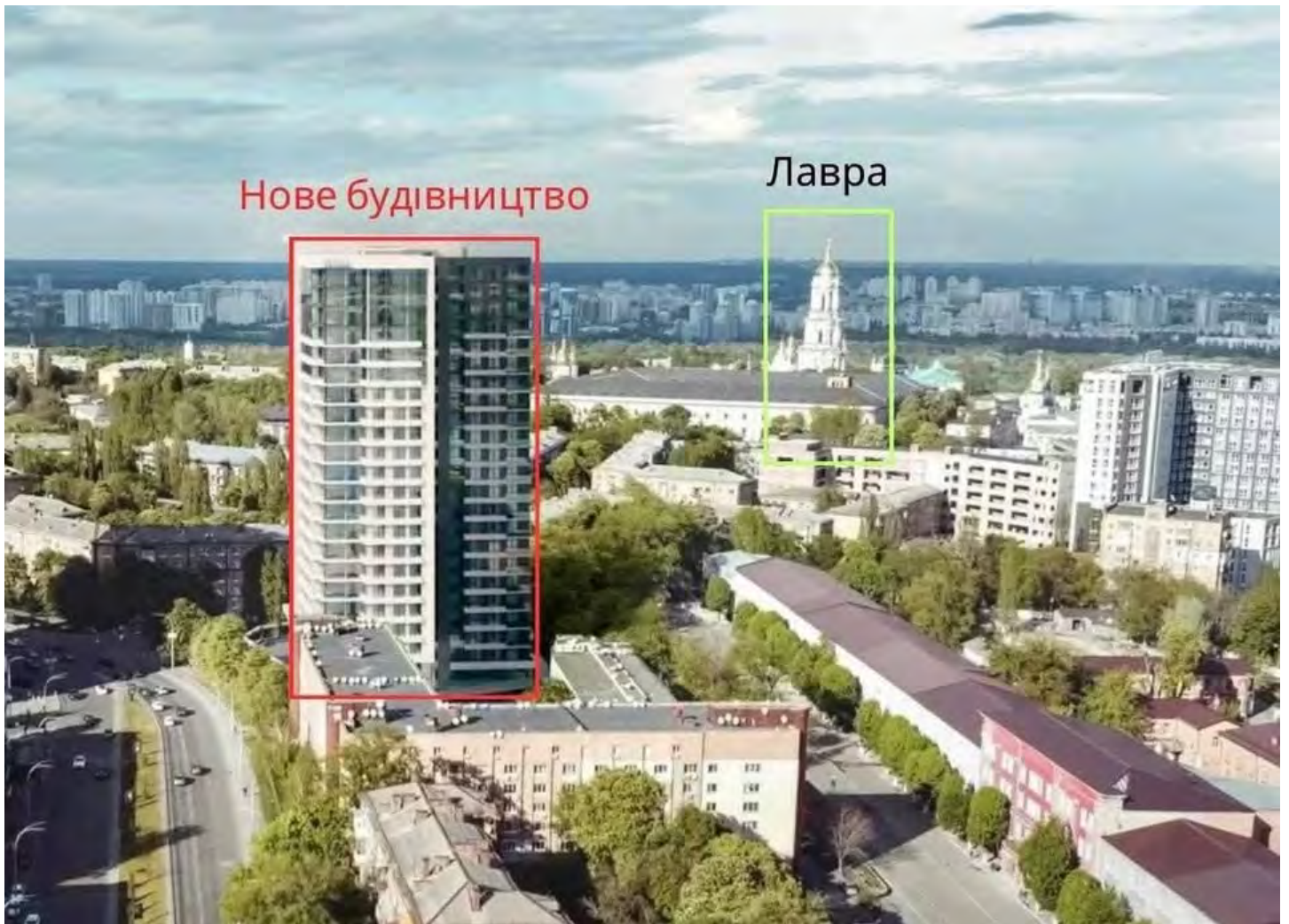
- 1) — Создавая промышленную полупериферию в таких странах как Вьетнам, Камбоджа, Мьянма, Мексика, Бразилия, Эфиопия и других.
- 2) — И используя ресурсы сырьевой периферии своей мир-системы, прежде всего в Африке и РФ.

Стабилизация "мира воюющих кластеров" возможна лишь в историческом диапазоне 2040-2050.

Поэтому лучшее, что может сделать индивид в периоде 2026-2050 - это создать свой персональный Ковчег: для себя и своей семьи.

№ 2.309

**Щодо ситуації з будівництвом на вул. Князів Острозьких
(колишня вул. Московська), 43/11**

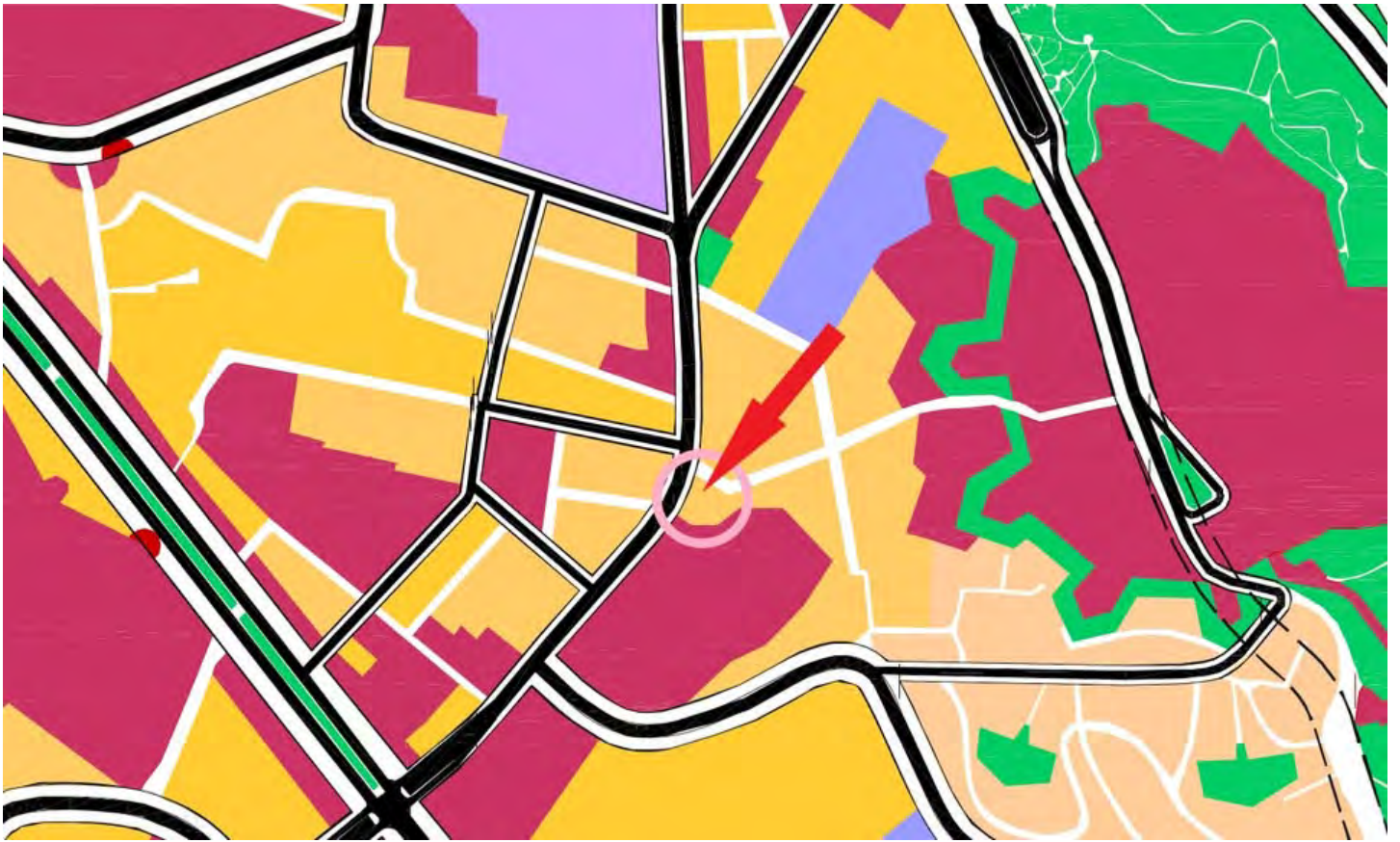
2026-06-27

Могильний

Щоб зупинити незаконне будівництво, треба розуміти в чому саме незаконність і бити далі в цьому напрямку.

А якщо починається відверта брехня і вигадкування порушень - це не про зупинку незаконного будівництва, а або про піар окремих особистостей, або про спробу вибити гроші з забудовника і потім тихенько злити протест.

Що в цьому будівництві незаконне станом на дату отримання дозволу в серпні 2021 року.

1. Порушення висотних обмежень.

Там зона середньоповерхової житлової забудови по Генплану (окрім краю ділянки) - максимум 8 поверхів.

Це центральна планувальна зона - максимум 27 м.

2. Частина ділянок потрапляє в межі буферної зони ЮНЕСКО після її корегування.

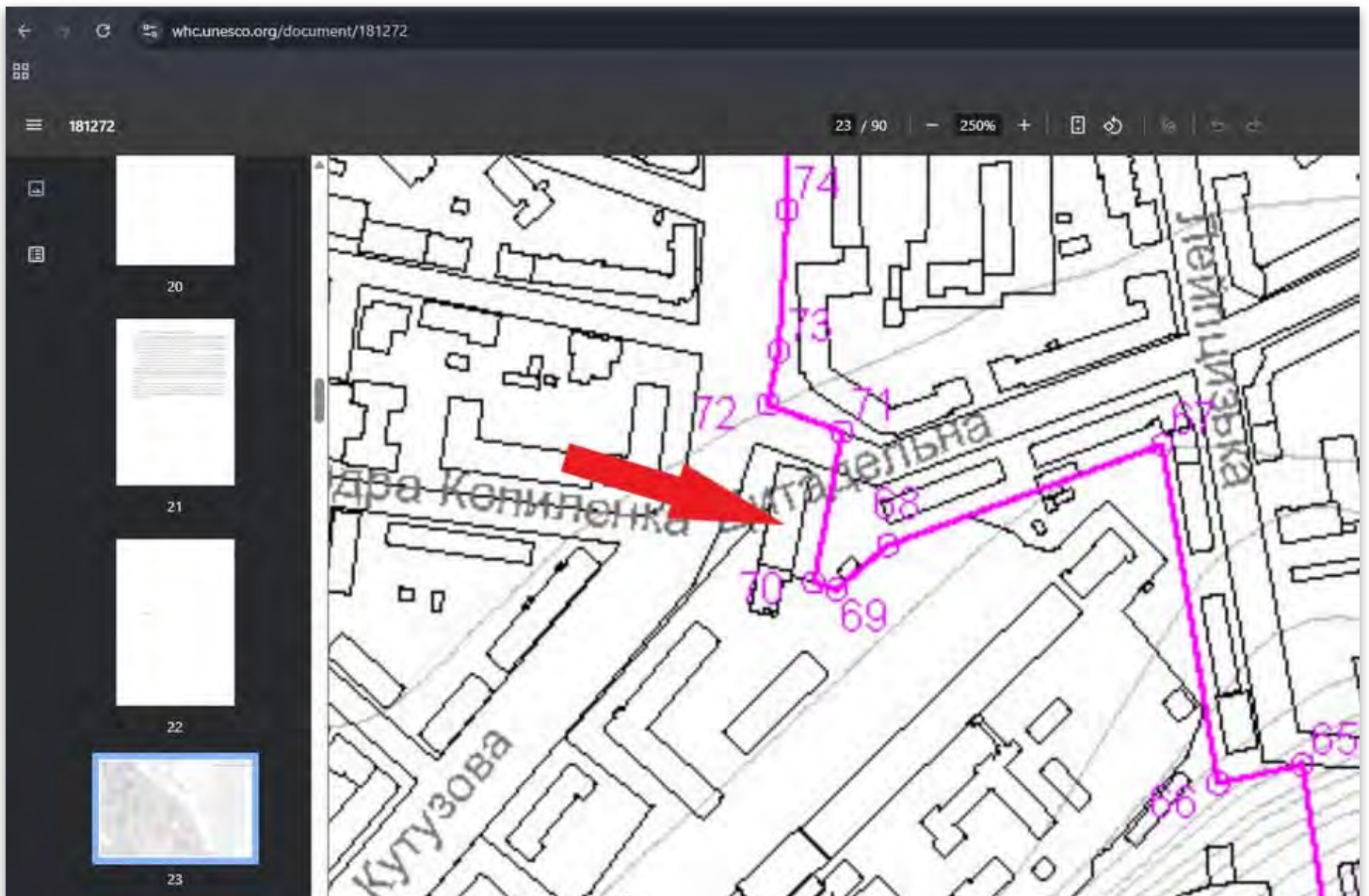
Там дві ділянки. Більша 8000000000:82:186:0002 - не в буферній зоні. Менша 8000000000:82:186:0019 - в буферній зоні.

Якщо запроєктована будівля потрапляє в буферну зону (по візуалізації, наче потрапляє) - обмеження 20 м і обов'язкове інформування ЮНЕСКО. Це міжнародне зобов'язання, яке має більшу силу на наші пересічні закони.

Техніко-економічні показники

№	Показник	Обов'язковість	Значення	Примітка	За чергами та пусковими комплексами
1	Площа забудови, м2		3250		
2	Поверховість,		23		
3	Загальна кількість квартир, од		230		
4	Загальна площа квартир у будинку, м2		17291.9		
5	Площа вбудованих нежитлових приміщень (вбудованих, вбудовано-прибудованих, прибудованих), м2		8458.78		
6	Площа літніх приміщень, м2		362.92		
7	Площа житлового будинку, м2		26166.94		

2. Хто винен в існування дозволу на незаконне будівництво.

1) Корупція в судах

В першу чергу - при розгляді справи 640/10699/20, в межах якої суд скасував прописані в МУО обмеження висоти у 26.5 м. На момент надання МУО в 2018 році була ще стара буферна зона ЮНЕСКО, тому обмеження, зрозуміло, були без неї. Нова затверджена наказом Мінкультури № 412 від 31.01.2020, підтверджена Комітетом ЮНЕСКО 28.07.2021.

Вторинне - також корупція в судах при розгляді справи 640/3418/20, де з МУО прибрали вказівки на центральний історичний ареал і пам'яткоохоронні вимоги щодо погоджень.

2) Корупція в ДАБІ

ДАБІ надала 11.08.2021 дозвіл ІУ013210730965. Навіть за відсутності явно прописаної максимальної висоти в МУО, там все ще залишалася інформація про розташування ділянок в зоні середньоповерхової забудови, тому ДАБІ мала відмовити у наданні дозволу.

Крім порушення Генплану, наявне перевищення приблизно у два рази (!) максимально дозволеної щільності забудови та населення навіть для висотної забудови, тому жодних сумнівів щодо корупції при наданні дозволу немає. Скріншоти ТЕП із ЄДЕССБ додаю.

А тепер перейдемо до брехні щодо порушень, першоджерелом якої є відомий київський аферист Дмитро Перов.

Перов активно розганяє історію про незаконне знесення "цінної історичної будівлі" 30-х років минулого століття і, як він сам заявляє, добився вже звернення прокуратури в суд для накладання арешту.

От тільки зі знесення цієї будівлі ніяких порушень немає, а кримінальні справи за її знесення допоможуть забудовнику, бо він починає виглядати не як відморозок, яким є, а як жертва незаконних дій правоохоронців.

1) — По-перше, ця будівля не потрапляє в межі буферної зони ЮНЕСКО, тому ніяких погоджень від ЮНЕСКО на її демонтаж не потрібно.

Додаю скріншот схеми меж буферної зони з сайту ЮНЕСКО.

Межі та режими історичних ареалів Києва (Мінкульт, 2021)

2) — По-друге, ця будівля не має взагалі жодних охоронних статусів - Перов нахабно бреше, що це цінна історична забудова.

За віком, вона могла би бути рядовою (чи цінною) історичною забудовою, якби десятиліття назад не було її капітального ремонту, що принципово змінив її зовнішній вигляд - вона давно не відображає характерні риси епохи, в яку була побудована (30-ті роки минулого століття).

Пам'ятка ландшафту, редакція 2019 року

Щоб не бути голослівним, додаю скріншоти із затвердженої чи лише розробленої в різні роки науково-проектної документації - в жодній документації вона не фігурує, ані як цінна, ані як рядова історична забудова.

Як наслідок, знесення цієї будівлі дозволене, і для її знесення в історичному ареалі за чинним законодавством непотрібні жодні погодження - подякуйте Верховній Раді цього скликання за прийняття Закону 1423-ІХ.

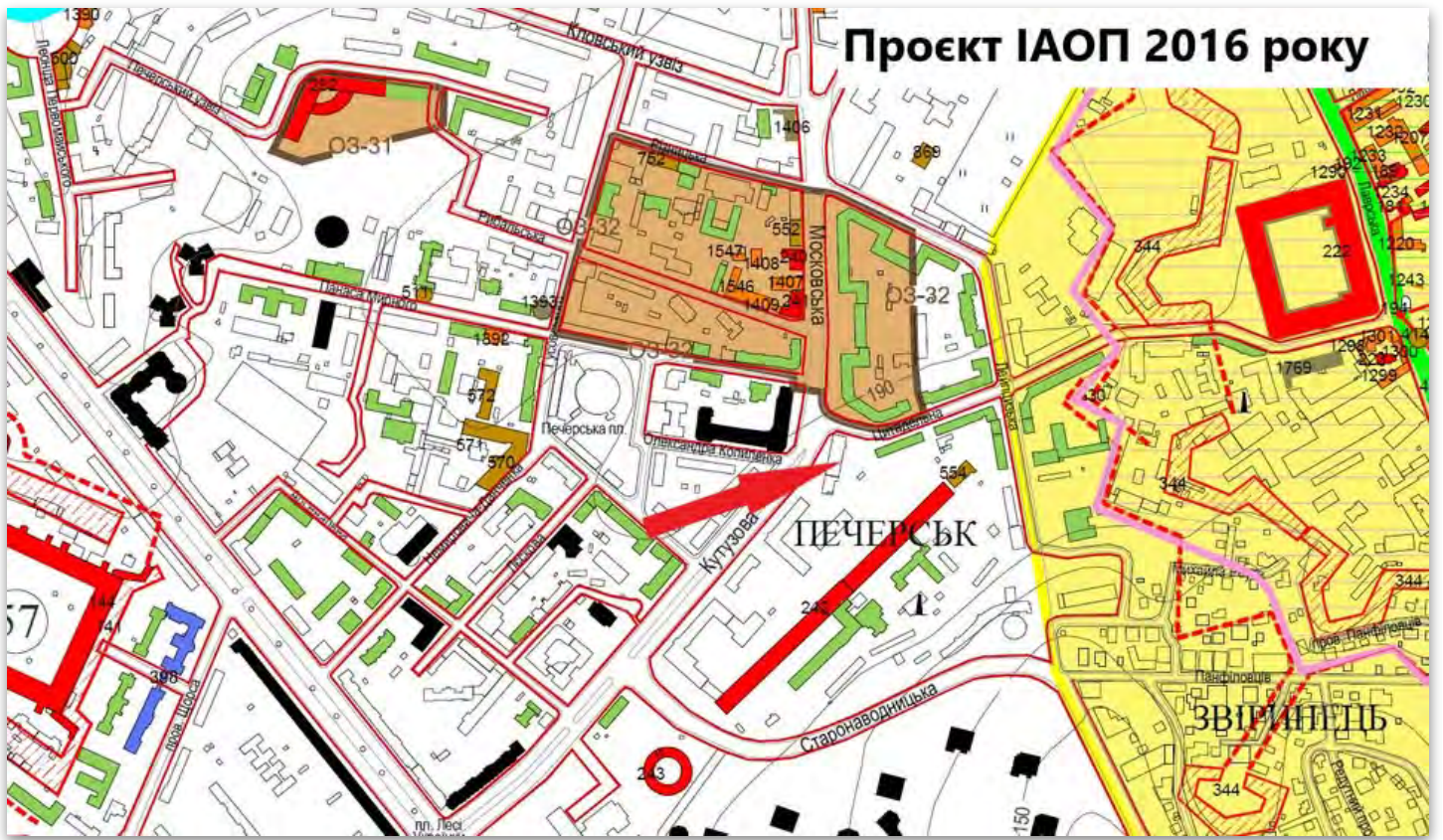
3. Висновок

Для зупинки незаконного будівництва цього фалосу на Печерську потрібно звертатися в [ДІАМ](#) та тиснути на [Мінрозвитку](#).

Додатково треба тиснути на [Мінкульт](#), бо саме вони мають контролювати дотримання режимів буферної зони ЮНЕСКО.

А водити хороводи навколо [Київради](#) та [КМДА](#)

- 1) — це виключно піар організатора шоу Дмитра Перова, який є**
- 2) — не пам'яткоохоронцем, а проектом "[Слуг Народу](#)".**

№ 2.310

Цивилізаційний маркер - це не географічне расположение

2026-06-27

Куш

Єсть деякі азіатські країни, в яких рівень демократії набагато вище, ніж в державах, географічно розташованих в Європі.

Таких маркерів можна виділити три

1) — Перше - процес легітимації

Чоловік легітимізує державу або держава легітимізує чоловіка. Хто дає санкцію на існування: чоловік державі або держава чоловіку.

2) — Друге - це ієрархія конституційних прав і обов'язностей

Обов'язності громадянина є похідною від дотримання прав людини або громадянин наділяється правами лише після виконання ним певних обов'язностей.

Что первично, а что вторично: права первичны, а обязанности вторичны или наоборот.

Выполнение обязанностей можно требовать лишь после соблюдения прав или права можно получить лишь после выполнения обязанностей.

3) — И что находится на вершине общественных ценностей - человек или общность

Что выше, интересы человека или коллективные интересы.

Индивид выше коллектива или коллектив выше индивида.

Человекоцентричность или догмоцентризм.

Современная цивилизация - это:

(1) - легитимизация государства человеком;

(2) - это первичность прав человека и вторичность обязанностей;

(3) - это человекоцентризм и примат индивидуального, а не догмоцентризм и диктатура коллективного.

Именно так будут определяться цивилизации современного типа, а вовсе не на контурных картах.

№ 2.311

АНАТОМІЯ СКОТСТВА: Як суспільство купує собі квиток у концтабір

2026-06-27

Warden Null

Останнім часом інфополе синхронно прорвало. Стрічку заливає хор підозріло схожих текстів, написаних немов за методичкою, з надривом, від імені «ветеранів» та «окопної правди».

Суть їх зводиться до одного:

— до виправдання системного, тваринного насильства над мобілізованими.

Нам пропонують погодитися з дуже простою, окопною логікою.

— Наркомани, алкаші, маргінали та відмовники в штурмовій роті — це баласт. Це загроза для нормальних пацанів. Тому якщо це «сміття» ламають на підвалах, саджають на ланцюг, тягають за квадроциклами і вибивають із них лайно прикладами — це нормально. Це сувора реальність війни. У білих рукавичках не повоюєш.

Обиватель читає це і розуміюче киває. Йому затишно. Він же не алкаш. Він справно донатить, платить податки і ходить у барбершоп.

— Він думає, що кийок, яким зараз обробляють пияка, омине його. Йому здається, що він «у будиночку», а «жорсткі заходи» застосовуються тільки до унтерменшів, які “самі винні”.

Це фатальна помилка.

Те, що ми зараз спостерігаємо

— це не тактична необхідність, а термінальна стадія інституційного банкрутства.

1. БЮРОКРАТИЧНА М'ЯСОРУБКА

Поставте собі одне технічне запитання:

— як глибоко залежні, неадекватні, фізично й психічно деградовані люди взагалі потрапляють у штурмові бригади? Навіщо вони там потрібні?

Відповідь криється в механіці.

Державна машина працює не на перемогу, вона працює на закриття таблиць.

— ТЦК — це каральний конвеєр із жорсткими показниками ефективності.

Їм спущено план: дати умовні п'ятсот голів на тиждень. Якість цих голів нікого не хвилює. Система оптимізує зусилля і гребе тих, кого найпростіше спіймати.

Далі вмикається ВЛК.

— Військово-лікарська комісія давно перестала бути медичним фільтром. Це фільтр суто економічний.

У кого є ресурс, гроші, зв'язки, адвокати — той знаходить у себе плоскостопість, остеохондроз або бронь. У кого ресурсу немає — той ідеальний кандидат. Хронічний алкоголік із райцентру не найме юриста. Він отримує штамп «придатний» за три хвилини, бо системі потрібно закрити дірку у звіті здоровим числом «живої сили».

А далі відбувається логічне скидання баласту.

- 1) — Технологічні війська — оператори дронів, РЕБ, артилерія — відбраковують цей контингент ще на етапі учебок.
- 2) — Тилові частини теж забиті.
- 3) — У підсумку весь цей неліквід, як у каналізаційний стік, зливається в піхоту та штурмові підрозділи, де через втрати завжди є дефіцит кадрів.

Бойовий командир отримує на баланс не солдатів, а зеків з ломкою. І система каже йому: це тепер твоя проблема. Щоб списати таку людину за законом, потрібні місяці бюрократичного пекла, комісій та розслідувань. А воювати треба сьогодні.

І ось тут "пастка зачиняється".

2. СКРИНЬКА ПАНДОРИ ТА КАСТА «ДРУГОГО СОРТУ»

Опинившись в управлінській безвиході, командири вдаються до первісного насильства. А держава і суспільство негласно видають їм на це мандат.

Виникає консенсус:

— «Ці люди — сміття. Закон на них не поширюється».

Саме цієї миті суспільство підписує собі смертний вирок.

Державний апарат — це сліпий, хижий левіафан.

— Щойно в його алгоритмах з'являється легалізована (нехай і неформально) категорія «людей другого сорту», межа цієї категорії починає стрімко розширюватися.

Це непорушний закон інституційної динаміки.

— Механізм, створений для придушення маргіналів, не може простоювати. Він буде жертви.

Завтра до категорії «сміття, з яким можна робити що завгодно», запишуть хлопця, у якого сталася панічна атака після першого прильоту. Післязавтра туди відправиться вмотивований боєць, який відкрив статут і посмів поставити незручне запитання про зникле забезпечення або відсутність ротації.

А через місяць «саботажником» та «ухилянтом» назвуть тебе. Тебе висмикнуть із теплої машини, запхнуть у бус, і коли на підвалі тобі ламатимуть ребра, ніхто не згадає про твої права.

Тому що ти сам погодився з тим, що “права — це привілей, а не база”.

3. ІЛЮЗІЯ БЕЗПЕКИ

Право сили завжди витісняє силу права.

Коли насильство стає головним і найшвидшим інструментом управління, бюрократія відмовляється від будь-яких інших методів.

— Навіщо судити, розслідувати, доводити, якщо можна просто прив'язати до квадроцикла і протягнути по щибеню?

Ті, хто виправдовує це лайно військовою доцільністю, не розуміють базових законів фізики влади.

— Ви не створюєте ефективну армію.

— Ви створюєте штрафбат, концтабір із бойовим ухилом.

Армія, побудована на страху перед своїми ж катами, може утримувати траншею, але вона ніколи не виграє війну вдовгу.

Вона гниє зсередини, плодячи прихований саботаж, ненависть і дезертирство.

А тепер найголовніше.

Ті, хто сьогодні тримає людей на ланцюгу і вибиває з них покірність, повернуться в тил. Вони не залишать цю оптику в окопах. Людина, яка звикла до абсолютної, безконтрольної влади над чужим тілом, принесе цю звичку на цивілку. У мирні міста. В бізнес. У політику. На ваші вулиці.

Вони вирішуватимуть конфлікти так, як звикли. “Через коліно”.

І коли вони прийдуть за «нормальними» громадянами, скаржитися не буде кому. Інститути права будуть уже мертві.

Ви самі допомогли їх убити, коли аплодували постам про те, як хвацько виховують алкашів на підвалах.

Не буває часткових прав людини. Не буває правової держави для обраних.

Щойно ви погоджуєтеся з тим, що когось можна позбавити статусу людини, ви просто стаєте в чергу.

Питання лише в тому, коли ця черга дійде до вас.

На фронте разворачивается масштабный и, возможно, переломный процесс: российская армия начала отвод систем ПВО с передовых позиций

2026-06-27

Alexey *Cheremushkin*

Пока речь не идет о пехоте или операторах дронов, но снятие противовоздушного щита — это первый и почти неизбежный шаг к оставлению позиций как таковых.

Где теперь эти системы ПВО?

По данным Владимира Зеленского (чьи подобные заявления часто пытаются списать на пропаганду, но при проверке временем они почти в 100% случаев оказываются точными, так как он дорожит репутацией надежного источника), ПВО перебрасывают в три ключевые локации:

- 1 Москва (что вполне ожидаемо).
- 2 Керченский мост.
- 3 Валдай. Вы могли бы подумать, что это будет второй по величине мегаполис — Санкт-Петербург, но нет. Это Валдай — место, где расположены

элитные дачи и резиденции. Элита предпочитает прикрывать свои летние отпуска, оставляя тысячи солдат на передовой без защиты.

 Ловушка захлопывается

Важно понимать, что это не добровольный шаг руководства РФ, а вынужденная реакция на долгосрочную ловушку, которую Украина расставляла с начала конфликта, и которая сейчас плотно сжимается.

Массированные удары по логистике, Москве и Крыму создали для РФ нерешаемую дилемму: ослабить фронт или ударить по собственному имиджу внутри страны. Выбор был сделан в пользу защиты иллюзии безопасности.

Всякий раз, когда Украина уничтожает ПВО в Крыму, РФ забирает системы с других направлений, чтобы закрыть брешь. Украина снова их уничтожает. Этот цикл наглядно показывает приоритеты: картинка для пропаганды важнее реальной военной стратегии.

Последствия таких решений уже критические:

- В Крыму начался дефицит топлива из-за того, что грузовики просто не могут проехать.
- Московский НПЗ выведен из строя, по оценкам экспертов, вплоть до 2027 года — и это произошло в самый пик сезонного спроса на топливо.

 Конец эпохи российских планирующих бомб?

Долгое время ни одна из сторон не имела превосходства в воздухе. Главным наступательным козырем РФ были планирующие бомбы, которые сбрасывались самолетами из-под надежного зонтика своего ПВО, вообще не заходя в зону риска. Теперь, когда системы ПВО убирают, этот зонтик становится дырявым.

Более того, это происходит ровно в тот момент, когда Украина начинает применять собственные планирующие бомбы и готовится получить шведские истребители *Gripen*.

Окно возможностей для прорыва фронта расширяется с каждым днем, а РФ лишается своего главного наступательного механизма.

 Кошмар для передовой

Украинские операторы дронов уже сообщают, что на оккупированных территориях в тылу они летают практически беспрепятственно.

Для рядового солдата РФ в окопе ситуация становится безвыходной:

— вдобавок к традиционной нехватке обеспечения, исчезает последняя надежда на безопасность.

Без ПВО не будет подвоза воды, еды и боеприпасов. Мотивация удерживать позиции падает до нуля, что делает решение бросить позиции самым логичным исходом.

А если в бой пойдут украинские наземные роботизированные комплексы при поддержке авиации — фронт может рухнуть даже без массированного генерального наступления.

Цикл паники

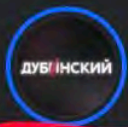
РФ оказалась в классическом цугцванге.

Усиление ПВО крупных городов и дач обнажает фронт. Как только фронт начнет рушиться из-за уязвимости, системы ПВО придется в панике возвращать обратно на передовую, что снова откроет небо над городами и логистическими узлами. И цикл повторится.

И самая большая ирония всей этой ситуации заключается в том, что переброска ПВО в города даже не гарантирует им безопасности. Знаменитый недавний кадр со взрывающимся нефтяным резервуаром, чью крышку подбросило высоко в небо, был результатом не удара украинского дрона, а прямого попадания российской же ракеты ПВО, которая промахнулась по цели и уничтожила собственный объект инфраструктуры.

Шахматная партия переходит в эндшпиль. Наблюдаем.

№ 2.313

Сконцентрировавшись на **Донбассе** - медийной точке этой войны - многие как-то выпускают из виду, что РФ продвигается и в **Днепропетровской области**. Зоной боевых действий понемногу становится **Павлоград**, от которого до **Днепра 60 километров по прямой**. Но вместо этой угрозы, в СМІ обсуждают какие-то виртуальные успехи по "освобождению территорий", которые никто не может до сих пор показать на карте.

При этом очевидно, что **если Путин выйдет на административную границу Донбасса, то условий "по линии фронта уже не будет"**. Как бы не храбрилась Украина в ООН, говоря о том, что для нас это слишком большой компромисс, который может быть отозван. Но тогда надо помнить, что **может быть отозван и компромисс РФ - не требовать вывода войск из Запорожской и Херсонской областей**.

Через год состояние украинской армии будет в разы хуже, чем сегодня. +12 месяцев войны это 120 тысяч необратимых потерь убитыми и ранеными, и около **300-400 тысяч СЗЧ**. При этом, **весь мобилизационный потенциал Украины оценивается на сейчас в 1,1-1,3 млн человек, из которых половина по-настоящему "критическое бронирование"**.

К слову, если вступление Беларуси в войну когда-либо и произойдет, то на том этапе, когда защищать Чернигов и Сумы уже будет некому.

№ 2.314

Анатолій Куцевол на 17 засіданні Керівного комітету Платформи донорів для України наголосив на пріоритетах підготовки української енергосистеми до п'ятої воєнної зими

2026-06-26

24 червня 2026 року на полях Конференції з питань відновлення України в Гданську відбулося 17-те засідання Керівного комітету **Платформи донорів для України**.

Від Міністерства енергетики України у засіданні взяв участь заступник Міністра енергетики України з питань європейської інтеграції **Анатолій Куцевол**.

Від міжнародних партнерів У заході взяли участь

— Генеральний директор з питань сусідства та переговорів щодо розширення Європейської комісії Герт Ян Купман,

— виконуюча обов'язки координатора допомоги для Європи, Євразії та Центральної Азії Державного департаменту США Кірстен Селінгер,

— комісар уряду Польщі з питань реконструкції України Павел Коваль,

— Спеціальний посланник Президента Французької Республіки з питань допомоги та реконструкції України Мюріель Лаку-Лабарт, а також

— представники країн G7, Європейської комісії та міжнародних фінансових установ.

Під час засідання учасники обговорили прогрес України у реалізації пріоритетів швидкого відновлення та залучення інвестицій на 2026 рік, розвиток системи підготовки інвестиційних проєктів, виконання рекомендацій міжнародних партнерів у межах ініціатив GROUND та RIRA, а також підготовку до наступного опалювального сезону і реалізацію Спільного плану дій у сфері енергетики.

Під час виступу Анатолій Куцевол подякував міжнародним партнерам за незмінну підтримку українського енергетичного сектору та наголосив, що

— **Україна вже активно готується до проходження п'ятого опалювального сезону в умовах повномасштабної війни.**

Говорячи про першочергові завдання, заступник Міністра окреслив три ключові напрями роботи:

- 1) — відновлення генеруючих потужностей,
- 2, 3) — забезпечення енергетичним обладнанням і посилення захисту енергетичної інфраструктури, а також
- 4) — формування достатніх запасів природного газу.

«Зараз ми повною мірою працюємо над відновленням потужностей і прагнемо повернути максимально можливий рівень генерації, аби пройти наступну зиму. Для цього нам необхідна підтримка міжнародних партнерів», – зазначив Анатолій Куцевол.

Окрему увагу заступник Міністра приділив необхідності посилення фізичного захисту енергетичних об'єктів, підкресливши, що саме це є визначальним фактором для збереження результатів відновлення.

«Україна продовжує роботу з міжнародними партнерами над реалізацією планів стійкості, які передбачають

- 1) — створення резервів енергетичного обладнання та
- 2) — розвиток систем фізичного захисту критичної інфраструктури.

Ми звертаємося до наших партнерів із проханням допомогти в обох напрямках даної роботи» – підкреслив Анатолій Куцевол.

від неї), на заході Донецької та на південному сході Дніпропетровської областей України. Водночас російське командування прагне зрізати тактичний «виступ» ЗСУ на схід від Новопавлівки, а також повністю стабілізувати ситуацію в смузі своєї 29-ї загальновійськової армії (ЗВА) зі складу угруповання військ (УВ) «Восток», після серії контратак, здійснених ЗСУ наприкінці минулого — на початку цього місяця по обидва боки дороги Запоріжжя — Донецьк (N15).

Фактично, на прилеглих флангах двох своїх угруповань військ (УВ «Центр» і УВ «Восток») російське командування прагне забезпечити стабільність положення передових частин і підрозділів 90-ї танкової дивізії (ТД) УВ «Центр» та 29-ї ЗВА УВ «Восток», ведучи їх силами активну оборону. Крім того, очевидно, що деякий час тому з цією ж метою командування противника посилює як 29-ту ЗВА, так і 90-ту ТД низкою додаткових сил і засобів.

1. Склад сил і засобів противника

(1) + 90-та ТД

(2) - 6-й танковий полк (ТП) – частиною сил діє в смузі 29-ї ЗВА

(3) - 80-й ТП

(4) - 239-й ТП

(5) - 228-й мотострілецький полк (МСП) – перегрупований у смугу 29-ї ЗВА

(6) - 428-й МСП

Також у смузі дивізії фіксуються підрозділи 137-ї окремої мотострілецької (штурмової) бригади (ОМСБР) «Урал»

(1) + 29-а ЗВА

(2) - 36-та ОМСБР

(3) - 430-й МСП

Крім того, ймовірно, на стику із 36-ю ЗВА УВ «Восток», у смузі 29-ї ЗВА, діє низка підрозділів 120-ї дивізії морської піхоти (ДМП). Також у смузі цієї армії можлива присутність низки підрозділів 68-го армійського корпусу (АК) — 39-ї ОМСБР й тактичної групи 18-ї кулеметно-артилерійської дивізії (Кулад).

Ймовірно, у смугах 90-ї танкової дивізії та 29-ї ЗВА противника також діє низка формувань «Територіальних військ» (ТрВ) та «мобілізаційного резерву» (МР) рівня «окремий мотострілецько\стрілецький полк/батальйон» (ОМСП\СП, ОМСБ\ОСБ). На цьому напрямку може бути до 3-4 таких формувань.

2. Поточна ситуація характеризується досить запеклими боями в смузі 29-ї ЗВА, де противник прагне запобігти подальшому просуванню передових підрозділів ЗСУ по обидва боки дороги N15 (на північ і південь від неї) та на стику 29-ї ЗВА з 36-ю ЗВА, а також запеклими боями в тактичній зоні в районі Новопавлівки та Філії.

Зокрема:

- Противник у звітний період кількома малими піхотними(штурмовими) групами намагався просунути за напрямком Горіхове — Новопавлівка, аби витіснити українські підрозділи на північ з району на схід від Новопавлівки, а також «проникнути» з району Філія далі на північ, через річку Солона (у напрямку Федорівського). Успіху не мав.

Його малі піхотні групи й досі спостерігаються на тих самих позиціях, які їм вдалося зайняти на початку весни — у південній частині Новопавлівки, а також на кількох позиціях на північ від річки Солона, на схід від Іванівки.

- У свою чергу, ЗСУ вели запеклі зустрічні бої в тактичній зоні, в районі Іскра (Андріївка-Клевцове) - Зелений Гай - Новохатське - Толстой. Очевидно, аби прорватися у напрямку Піддубне і пересікти передовими піхотними групами річку Мокрі Яли у напрямку села Зірка. Ймовірно, вони також не мали успіху.

- На стику 29-ї та 36-ї ЗВА противника передові піхотні групи ЗСУ, очевидно, раніше таки змогли дістатися рубежу Січневе — Вороне, але не змогли просунути далі на схід і південний схід. Противник відійшов до Воскресенки та Маліївки і продовжує достатньо впевнено утримувати свої позиції там. І навіть, час від часу, контратакувати звідти у західному та північно-західному напрямках.

- Також, раніше пртивник неодноразово намагався контратакувати передові підрозділи ЗСУ по напрямках Мирне — Олександроград та Воскресенка — Олександроград. Внаслідок цього йому вдалося зупинити просування українських підрозділів між Олександроградом і Січневим, а також «інфільтрувати» кілька своїх малих піхотних (штурмових) груп вздовж балки на північ від самого Олександрограда приблизно на 1,8 км, до річки Вовча.

Таким чином, можна стверджувати, що російське командування фактично змогло виконати своє головне завдання на цьому напрямку — шляхом ведення інтенсивних зустрічних боїв та контратаками зупинити просування передових підрозділів ЗСУ на тактичному рівні, у смузі своєї 29-ї ЗВА і, відповідно, стабілізувати там ситуацію.

Однак у прилеглий до неї смузі 90-ї танкової дивізії противник не зміг (не побажав?) розвинути свій, раніше досягнутий успіх у районі Новопавлівки і зосередився виключно на утриманні позицій по рубежу Філія-Новопавлівка.

Його не надто наполегливі спроби (атакуючі дії з боку Горіхове та Троїцьке) витіснити українські підрозділи з позицій на схід від Новопавлівки, які дозволяють ЗСУ контролювати у вогневому відношенні шляхи постачання передовим піхотним групам противника безпосередньо у Новопавлівці, очевидно, поки що були безуспішними.

3. Щодо подальших (оперативно-тактичних) перспектив ведення бойових дій противником на цьому напрямку, найімовірніше, командування обох російських угруповань військ (УВ «Центр» і УВ «Восток») після остаточної стабілізації ситуації на своїх суміжних флангах спробують використати частину сил і засобів, розгорнутих тут наразі, для посилення інших напрямків.

Перш за все, це стосується 90-ї тд УВ «Центр», частини та підрозділи якої цілком можуть з'явитися на Добропільському напрямку у досить «товарних» обсягах.

Крім того, смуга цієї дивізії може бути «урізана» по фронту через передачу частини її ділянок та секторів під командування 29-ї ЗВА.

Я вважаю, що засоби посилення, переміщені російським командуванням у смуги 36-ї та 29-ї ЗВА зі складу оперативних та стратегічних резервів «ГШ ВС РФ», аби «парировать» атакуючі дії ЗСУ навесні цього року (у вигляді 120-ї дмп), також довго тут не затримаються.

Щодо ймовірності організації та проведення противником масштабних наступальних дій на цьому напрямку (наприклад, у напрямку Покровського або Маломихайлівки), то варто зазначити, що це явно вимагатиме від його командування проведення оперативного розгортання на цьому напрямку зовсім іншого угруповання військ за чисельністю та якістю (ну, або кілька парі тактичних груп військ).

Поки що таких заходів з боку противника на цьому напрямку не зафіксовано.

Хоча, враховуючи нинішній наступ російських військ на Слов'янсько-Краматорському оперативному напрямку, не варто повністю виключати можливість деяких «допоміжних» або «відволікаючих» наступальних дій противника на Новопавлівському напрямку, а також на низці інших напрямків.

Милин Дмитрий

3 мин. · 🌐

2026-06-28

Это такой специальный литературный жанр: придумать ситуацию в которой Россия проигрывает, чтобы россияне "сдались, заплатили и покаялись".

Причем за отсутствием фантазии, берется украинская реальность и переносится "на российскую почву".

Украина де-факто в реальности **расчленена** на российскую и прозападную части, значит надо мечтать о расчленении России.

Украина оказалась в ситуации **ограниченного суверенитета** - надо желать ограничения суверенитета России.

На **Украине** тотальная **насильственная мобилизация** методом "бусификации" - надо пять лет обещать "уже завтра" принудительную мобилизацию в России.

Украина находится в состоянии **экономической Катастрофы**: **военные расходы 40-46%** от ВВП, **доля государства в ВВП 70+%** и **госдолг 100+%** от ВВП - надо рассказывать про грядущую "неминуемую" экономическую катастрофу в **России**, аналогичную советской (доля **государства в ВВП СССР была 50,6%**) с **дефицитом бюджета 3%**, **военными расходами в 7,5%** (ниже израильских 7,8%), долей **государства в ВВП (36,9%** ниже, чем 37,9% в США).

№ 2.317

Врал ли Лукашенко про встречу с "представителями Зеленского"?

2026-06-26

Несколько важных тезисов

1. Контакты между Минском и Киевом были и есть. Прямые. Иначе, без них было бы невозможно

а) возвращение граждан Украины через переход в Брестской области (на Волынь). Речь идёт о людях, которые оказались в РФ, зачастую без документов. Для того чтобы они - попали в Беларусь, спокойно ожидали выдачу документа на возвращение (от посольства Украины), поехали на формально закрытый переход и вернулись домой - необходимы рабочие контакты. И речь идёт не о десятках и даже не сотнях людей в год.

б) Обмены которые проходят через Гомельскую область. Тут тоже контакты. И кейс с вывозом политических заключённых из Беларуси в Украину говорит о прямых контактах, не через Москву. Но тут уже парадигма спецслужб.

в) Факт того, что после атаки на автобус с детьми в Брянской области Лубинец сразу "связался с Минском" говорит о наличии рабочего канала

г) Советую посмотреть расследование Ткача "Волонтёр на Ламборджини". Там есть очень интересный пассаж насчёт поездок в Беларусь

д) В конце концов, работа посольства тоже канал коммуникации.

Это только то, что можно говорить публично (то есть существуют публичные факты либо процессы, невозможные без контактов).

Таким образом встреча могла быть. И говорили не только о ретрансляторах - думаю, что это очевидно. Теперь о "не только" пару слов. Вопрос лишь на каком уровне -- то есть статус персоны, которая представляла Зеленского.

2. Украина сознательно поднимает ставки в диалоге с Беларусью. Что логично, учитывая:

а) Американский переговорный трек

— и то, как Польша, поднимая ставки начала вплетать свои интересы и фактически создала свой трек (напомню, что результаты - прекращение миграционного кризиса, стабилизация границы, возвращение (обмен) А. Пачобута и ещё нескольких важных для Польши людей).

Поляки просто поняли, что если договариваться будут "через их голову", не факт что договаривающиеся стороны вспомнят о претензиях Варшавы.

б) Кроме польского трека возможно

— возникновение Литовского (тут "подготовительная работа" Вильней была проведена аж до настойчивой просьбы к Тихановской переехать в другую страну).

И даже французского, учитывая звонок Макрона и возможный (тут тоже со слов Лукашенко) приезд посланника.

в) Переговорный трек о завершении войны.

Тот самый план, который вначале был из 28 пунктов, сегодня из 20. По факту американский.

Давайте вспомним, что там есть пункт про 100 млрд рос. активов, которые будут инвестированы в восстановление под управлением США.

Давайте вспомним и п. 27 из первоначального плана (или 19, если не ошибаюсь, из теперешнего), что важную роль в восстановлении и контроле над соблюдением договорённостей будет играть "Совет Мира" Трампа. А Беларусь... среди учредителей данного Совета. И если ничего не делать, то после подписания таких соглашений Лукашенко получает доступ на украинский рынок не как соагрессор (с компенсацией вреда) а как "миротворец", член трампоского "Совета Мира".

г) Учитывая калийную сделку с Беларусью, США уже начинает осторожно давить в вопросах транзита белорусских товаров.

К сентябрю-октябрю, когда заключаются контракты на сл. год, давление может усилиться кратно.

На этом снова вспоминаем польский механизм.

Напомню, что он включал заявления о военной опасности, общую радикализацию риторики, ультиматумы и даже перекрытие границы.

Украинский трек начался осенью - как раз в момент появления "мирного плана" с упомянутым Советом Мира.

Возможно, совпадение.

— Но дальше события развиваются по "польскому конспекту".

— Возможная цель - вынос на отдельный трек комплекса претензий Киева к официальному Минску. Чтобы они не были "оставлены за скобками" в противном случае.

Сюда же добавляем **фактор момента**:

— есть США, есть ЕС. Есть даже КНР - Пекину надоела "игра Минска в войнушку с соседями".

Обратите внимание - миролюбивые заявления из уст Лукашенко посыпались в момент прилёта в Беларусь зампреда КНР.

Есть и страх Лукашенко перед потерей власти либо неконтролируемым транзитом (а к транзиту в Беларуси готовятся серьёзно - нормативная база принята, сейчас дошлифовывается).

Одним словом, удачный момент.

В этот момент Киев начинает давить.

При этом ни в Киеве ни в Минске желания повоевать нет. Есть в Москве желание сделать Лукашенко ещё более токсичным. Включая новый виток конфликтов с соседями. А на украинском направлении - столкновения с оружием.

Ситуация "на тонкого".

Но она может дать многое.

Поэтому, если возвращаться к словам Лукашенко о "посланниках Зеленского", вполне могли быть.

И вполне могли быть люди серьёзные. Где обсуждаемые вопросы явно выходили за пределы отключения от электропитания нескольких вышек МТС-Беларусь, построенных у границы.

№ 2.318

Щось суперечливі у мене думки на День Конституції. І ось чому

JUN 28, 2026

СЕРГІЙ ЧАПЛИГІН

28 червня 1996 року о 9:18 ранку після 24 годин безперервної роботи Верховна Рада України ухвалила Основний Закон.

Це була реакція Верховної Ради на Указ Президента України Леоніда Кучми “Про проведення всеукраїнського референдуму 25 вересня 1996 р. щодо прийняття нової Конституції України”, оскільки на думку Л. Кучми подальші зволікання з прийняттям нової Конституції України “загострювали соціально-економічну ситуацію в державі”.

На пам’ять про прийняття Конституції в Україні щорічно святкується державне свято - День Конституції України.

Так народилася наша Конституція.

Цю Конституцію не виробляло і не обговорювало суспільство.

- 1) — Прерогативи, щодо її прийняття, взяла на себе, ніким не уповноважена на це, Верховна Рада - “від імені Українського народу”, присвоївши собі таким чином права Суверена та
- 2) — встановивши, без обговорення, явочним шляхом державний лад.

Плутаючись у визначеннях, швидко та некритично засвоюючи інші правові системи, навіть не намагаючись розглянути правову спадщину Українського Народу та співвіднести їх з тими процесами, які відбувалися на Заході, кучмівські юристи напряду запозичили європейські стандарти, що породило подальші політико-правові колізії в сучасній Конституції.

В результаті,

— Конституція проголосила народ, якого не існувало - “громадяни України всіх національностей”.

Ця формула виглядає ніби демократично, але заперечує існування української нації як цивілізаційного феномена етнічної природи.

Тобто домінантним суб'єктом стала “сукупність громадян України” у якій немає спільної мови, традиції, історії.

- 1) — Цей формальний суб'єкт абсолютно не тільки нежиттєздатний для національної ідентичності, а й ще
- 2) — має драматичні наслідки - українська нація втратила історичну тяглість.

Крім того визначення “українського народу” як паспортної множини всіх національностей, позбавляє татар, євреїв, поляків та ін. права належати до власних народів.

Тоді, хто такі національні меншини? Особи без громадянства чи неповнолітні?

А українці діаспори, які не є громадянами України, чому не належать до Українського Народу?

Конституція зафіксувала мультикультурну рівність, але

— **заперечила право на цивілізаційний центр формування української державності** - хто має задавати суспільству стиль життя і усвідомлення історичної місії.

А це - втрата цивілізаційної суб'єктності.

Конституція України 1996 року запозичила багато європейських формул.

Але вона не створила жодної власної. Не було інтеграції правової традиції — українського звичаєвого права

Замість осмисленої моделі ми отримали компіляцію правових конструкцій без змісту.

Якби влада справді мала намір інтегрувати Україну в Європу, тобто, ввести країну в європейські структури на правах рівної з іншими країнами, то

— вона мала б адаптувати європейські закони до звичаєвості українців.

Такий підхід дозволяв би українцям поступово опанувати європейські норми, і тим самим забезпечував би правдиву інтеграцію.

А

— коли адаптують наші закони до європейських, не даючи нам часу й змоги опанувати правові новації, то

— такий режим є не інтеграцією, а колонізацією.

Бо в такому разі інтегрується бюрократія, а не населення.

— Населення лишається безпорадним через неприйнятність для нього європейських норм та брак досвіду і знання успішного життя в конкурентному світі.

За чинною моделлю ми входимо в Європу не як повноцінні громадяни, а як маргінали, які втратили своє правове середовище і не спромоглись опанувати європейське.

Ідея без форми.

Це - головна драма:

1) — українська Конституція не виражає національної ідеї.

Вона є інструментом адміністрування, а

2) — не маніфестом національної волі.

— Тому вона так легко порушується: депутатами, президентами, судьями.

— Тому так легко змінюється - то під потреби політичної реформи, то під амбіції персоналій.

Але держава не лише механізм.

Держава - це ще інструмент національної місії.

І Конституція має бути її фундаментом.

Кожен народ в процесі своєї історії створює власну правову модель, засновану на власній культурі, філософії, релігії.

- 1) — Ці моделі відображають логіку розвитку даного народу, який втілює в життя свій особливий унікальний досвід, маючи своє розуміння “права”.
- 2) — Десь - це частина релігії, десь - етики, десь політики, десь як самостійна категорія.

Кучмівські юристи та депутати Верховної Ради не змогли визначити та актуалізувати українську правову думку, бо для цього вчорашнім радянським юристам не вистачило ані знань, ані рішучості, ані таланту...

Справжня Конституція - це не технічний документ.

Це - акт установчого самовизначення нації.

- 1) — Її має приймати народ, який знає, хто він.
- 2) — Який відчуває свою історичну тяглість, свою відповідальність і свою мету.

А ми досі не з'ясували свою історичну роль.

Тобто, не відбулося вкорінення у власну правду.

А без цього - ми залишаємося колонією в юридичному сенсі:

— з іноземними дефініціями, з чужими стандартами, з вигаданим народом.

Чи готові ми до нового Конституційного акту, справді народного, історичного, відповідального?

Чи маємо ми сміливість переосмислити національну суб'єктність — через призму традиції, культури, тяглості та справедливості?

І, що ми залишимо своїм нащадкам?

Адже сьогоднішня війна йде саме за це!

№ 2.319

Сила Конституції – в людях

28 ЧЕРВНЯ, 08:00

ВАЛЕРІЙ ЗАЛУЖНИЙ

Посол України в Великій Британії, колишній головнокомандувач Збройних сил України

Валерій Залужний, Надзвичайний і Повноважний Посол України у Сполученому Королівстві і Північній Ірландії

*"Всіляка держава є певним об'єднанням,
а будь яке об'єднання утворюється для певного щастя".*

Арістотель

Наша Конституція – це право Українського народу на вільне, безпечне існування, розвиток та пам'ять про боротьбу за нашу Свободу.

Американські військові присягають підтримувати і захищати Конституцію.

Здавалось би, чому саме такий порядок встановлено для армії та флоту США? Відповідь полягає в тому, що в американській традиції сама Конституція і є уособленням того, що було здобуто в боротьбі за незалежність цієї країни. Свобода, права і обов'язки, право на захист, поділ гілок влади, аби не допустити тиранії, і одне з ключових – прагнення до щастя.

Саме за принципи, викладені у Конституції США, сьогодні готовий боротись американський солдат, матрос, офіцер і пересічний громадянин. Це саме той факт, що робить і Конституцію, і народ країни єдиними і неподільними.

Я часто задумувався над тим, а чому ж в тексті Військової присяги України використано термін "додержуватися Конституції" практично в кінці самого тексту, а перед цим перелічено і виконання військового обов'язку, і захист суверенітету і територіальної цілісності – тобто засади, які закладені в Основному Законі держави.

То ж чому просто не присягати Конституції і народу, як в США?

Однак, текст присяги викладений саме в такому змісті, мабуть, не даремно.

Адже в сучасній українській історії, свідком якої є і я, було сформовано дещо особливе ставлення до Конституції.

І давайте визнаємо, не завжди це було безпідставно.

На жаль, потрібно констатувати, що нашу Конституцію дуже часто намагались змінити в угоду окремих політиків при владі. Виключно аби забезпечити собі якомога більші повноваження, що призводило до нехтування позицією законодавчої влади, контролю над судовою владою, обмежувало свободу слова і як наслідок – призводило до того, що люди втрачали віру в себе та значимість Конституції, як у фундамент основоположних процесів в державі.

Як наслідок, порушення суспільного договору, яким і є Конституція, призводило до революцій. Революція Гідності, зокрема, стала реалізацією права народу на повстання. Це природне право, яке лягло в основу правових традицій багатьох країн світу.

З початком російської агресії в лютому 2014 року, люди стали на захист своєї свободи, власного вільного вибору, захисту територіальної цілісності. Тобто саме на захист своєї Конституції.

Мабуть, недаремно термін захисту Конституції в багатьох випадках використовується як синонім до захисту держави.

В боротьбі за нашу свободу відбувається переосмислення самого значення Конституції. Основний документ держави має бути позбавлений усього, що розділяє Конституцію окремо, а народ країни окремо.

У ХХ та й у ХХІ столітті українці жили періодами, коли формально права існували не лише папері, але фактично не діяли. Радянська система мала конституції, які декларували свободу слова, свободу совісті та право народів на самовизначення. Водночас мільйони людей стали жертвами репресій, Голодомору та політичного терору. Саме так ця система функціонувала в радянські часи і зрештою продемонструвала свою тотальну нежиттєздатність.

Натомість країни сталої демократії, які від початку ототожнювали права і обов'язки, верховенство права, суверенітет та захист територіальної цілісності із Конституцією, продовжують існувати.

Звісно, з певними викликами та кризами, які, можливо, є і зараз.

Сьогодні український народ заслуговує на те, щоб Конституція стала для нас саме уособленням нашої боротьби та її результатом. Бо ціна вже заплачена надто велика.

І тоді питання про те, чи можливий мир з порушенням територіальної цілісності, з кулуарним ухваленням рішень десь, замість обговорень у

парламенті, уряді та з консультаціями із суспільством через забезпечення реальної свободи слова, права на самооборону, захист прав у незалежному суді, відпадуть самі собою.

Українці через кривавий досвід вже здобули моральне право бути справжніми громадянами, у яких є не лише обов'язки, а й свої права. Українська навіть не традиція, а особлива риса – боротися за власну свободу, права, вольності, як відомо, є тривалою та насиченою.

Ще у 1710 році була створена Конституція Пилипа Орлика — один із найцікавіших політико-правових документів Європи свого часу. Вона обмежувала владу гетьмана, визначала права козацької спільноти та закладала принципи поділу влади задовго до того, як ці ідеї стали загальноприйнятими на континенті.

Проте історія України показує, що написати Конституцію і навіть декілька разів її змінити, недостатньо. Її потрібно захистити. А щоб захистити, потрібно мати силу.

Виникає питання:

— а хто ж має захищати Конституцію у відповідальний момент і в чому сила її захисту, якщо вона фактично відділена від її власного народу?

Відповідь нам дає видатний діяч, автор Конституції УНР 1921 року Отто Ейхельман. "Проект розраховано на політичну і громадську самодіяльність народу, на його чуття моральної і політичної відповідальності і на свідомість того, що все в державі залежить од його самого", – йшлося в публікації газети "Воля" 1921 року.

Отже, сила, ключ до захисту нашої Конституції не лише у кількості ракет та танків, а саме у готовності народу її захищати.

Коли основою боротьби є саме прагнення до свободи та гідного життя у цій свободі, то і питання обов'язку із захисту країни та Конституції буде сприйматися інакше.

Не як примус, а як єдино вірний обраний шлях, шлях збереження цих цінностей для своїх дітей і своєї країни.

Проект Отто Ейхельмана звертав особливу увагу на свободу індивіда, гарантії його прав і свобод. Крізь десятиліття його настанови виявились перевіреними і нашою війною. Адже саме інноваційність, креатив, неймовірно сильний порив волі дали можливість реалізувати цей потенціал для захисту держави. Бо нав'язаною ворогом тактикою державу було не врятувати, і неможливо врятувати сьогодні.

Як у минулому Головнокомандувач ЗСУ, я завжди сприяв і підтримував такі прагнення, розуміючи, що війна трансформується і перемагатиме той, хто буде на крок попереду через впровадження нових технологій, бо це не тільки перемога, а й збереження тисяч життів українців, які щоразу відроджуються в муках.

А отже наше майбутнє – лише сильна, а значить безпечна, справедлива і високотехнологічна країна, яка має не лише власну історію, а й важко виборене майбутнє.

За технологіями, як відомо, стоять люди. Саме тому для України надзвичайно важливо не розгубити наш досвід і зберегти потенціал.

Для цього вже сьогодні потрібно приділяти увагу точним наукам, математиці, фізиці, інженерній справі. Саме це – основа технологій, які і будуть визначати основи світового порядку вже в найближчому майбутньому.

І саме це ніколи не залишить Україну на самоті на розсуд олігархів.

Маємо чітко усвідомити, що фронт проходить не лише по лінії бойового зіткнення. Він проходить між двома уявленнями про майбутнє. Хтось все ще намагається старими політичними технологіями через нові можливості повернути нас назад і побудувати власне майбутнє.

Історія знає багато прикладів народів, які втрачали свободу через переконання, що держава існуватиме сама собою. Але вже сьогодні українці заплатили надто високу ціну, щоб повторювати цю помилку.

І дійсно, Юло Вооглайд правий, коли каже, що

уряд неспроможний зберегти суспільство чи культуру, зробити це може лише сам народ, якщо уряд і парламент сприятимуть йому.

Сьогоднішня боротьба українського народу триває за право наших дітей навчатися українською мовою, право громадян обирати владу, право журналістів ставити незручні запитання, право кожного реалізуватись та стати успішним у своїй країні.

Країні із рівними можливостями, а не перешкодами і преференціями, до якої завжди буде хотітись повернутись.

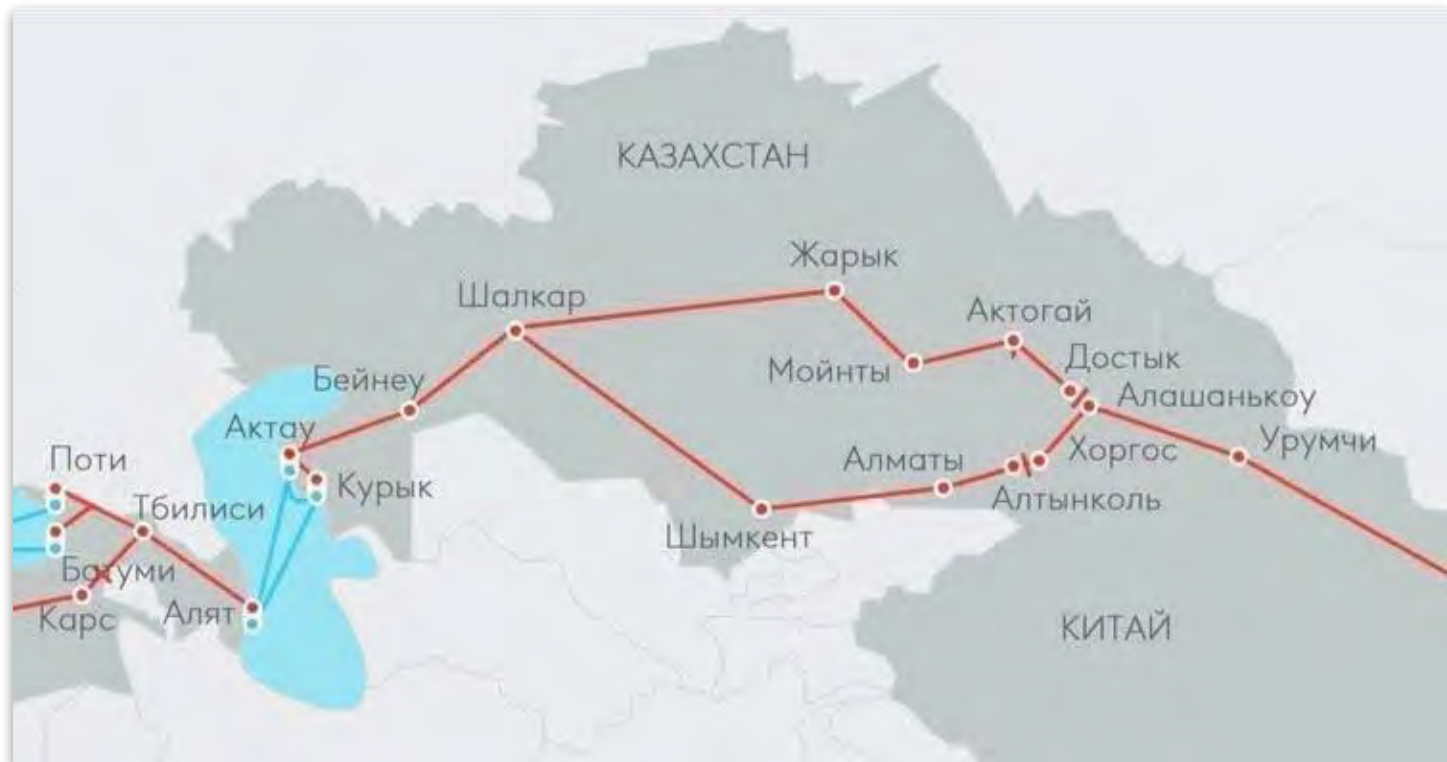
Усе це лише нам, громадянам України, дає право на наше майбутнє, яке вирішувати будемо тільки ми.

Сила нашої Конституції не в статтях, параграфах, розділах. Справжня сила нашої Конституції в людях. Людях, які не тільки вірять, а й відчувають, що держава – це тільки вони самі. Люди цієї країни. І тільки їхня воля до

боротьби за своє обране майбутнє є єдиним визначальним чинником нашої стійкості і збереження Конституції, яку саме сьогодні ми і виборюємо.

№ 2.320

Тест на успешность политических элит развивающейся страны - это когда на ее биржах растут котировки цементных заводов, а не предприятий ВПК

2026-06-24

Куш

Речь именно о формате развивающихся стран, так как акции компаний ВПК часто растут в развитых странах.

Просто развитые страны, как правило, воюют на чужой территории и этот рост им "в масть".

Европа и Китай запускает финансирование логистических и транспортных проектов на срединном маршруте Нового шелкового пути.

Речь о Транскаспийском международном транспортном маршруте (ТМТМ), который становится смычкой европейских и азиатских геополитических стратегий в обход РФ.

Сегодня, для таких стран как Казахстан и Азербайджан, данный проект, единственный, который позволяет им налаживать торговые потоки с ЕС и Китаем в обход РФ.

Например, ЕБРР планирует предоставить 470 млн дол на реконструкцию транспортного коридора Западный Китай - Западная Европа.

Договор подписали Казахстанская нацкомпания «КазАвтоЖол» и Европейский банк реконструкции и развития.

Речь о реконструкции трассы «Актобе – Карабутақ – Улгайсын».

Данная трасса является частью проекта Коридор №1 в рамках программы ЦАРЭС и европейский маршрут E38.

Общая стоимость работ составит \$1,07 млрд.

Половину предоставит Азиатский банк инфраструктурных инвестиций.

Кстати, АБИИ - это аналог азиатского МВФ.

Только МВФ находится под патронатом США и выделяет кредиты под набор политических требований, а АБИИ - это китайский проект с портфелем инфраструктурных инвестиций от Центральной Азии и Пакистана до Италии.

Развитие транспортных проектов в Центральной Азии приводит к эффекту мультипликатора - росту в смежных отраслях экономики.

Например, в Центральной Азии наблюдается бум строительства и развития цементных заводов.

Китай строит в Казахстане огромное производство цемента за 220 млн дол.

В Таджикистане к 2029 году планируют построить четыре новых цементных завода с плановой мощностью каждого на уровне 1,2 млн тонн в год и стоимостью 120 млн дол.

Оборудование - китайское.

Для развития интермодальных перевозок, в которых сопрягаются различные виды транспорта, казахские железные дороги покупают морские паромы.

Кроме этого, Казахстан проводит дноуглубительные работы в акватории порта Актау. Основная причина- Каспий мелеет.

Генподрядчик - китайская компания, которая увеличит осадку акватории до 6-7 метров, для чего изымет 1,3 млн кубометров грунта.

Стоимость работ - до 90 млн дол.

Вообще, грузовой трафик по ТМТМ в прошлом году вырос на 36%. В этом ожидаются аналогичные показатели роста.

В 2025 год по ТМТМ перевезли 77 тысячи TEU.

Общий грузопоток превысил 6 млн тонн.

Показательный факт - проект ТМТМ буквально взлетел за время полномасштабной российско-украинской войны.

Если в 2021 году объём грузоперевозок по Среднему коридору составил всего лишь 840 тысяч тонн, то сейчас это более 6 млн тонн в год.

То есть, рост более чем в семь раз.

Ситуация более чем очевидная - война уводит транзитные потоки из РФ и Беларуси в сторону стран Центральной Азии и Южного Кавказа.

И есть консенсус между Китаем и ЕС касательно развития Срединного коридора.

Геополитическая смычка интересов ЕС и Китая в части развития евразийских коридоров

— это и есть настоящий шанс для Украины на мир и устойчивое развитие.

Проект Евразийского степного коридора УГАК: Украина - Грузия - Азербайджан - Китай.

№ 2.321
